

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ПУЛЮЯ
ТЕХНІЧНИЙ НАВЧАЛЬНО – НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ БІОРЕСУРСІВ ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА
ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА МАШИНОБУДІВНА АКАДЕМІЯ

Студентське наукове товариство

VII ВСЕУКРАЇНСЬКА

студентська науково - технічна конференція

**"ПРИРОДНИЧІ ТА ГУМАНІТАРНІ
НАУКИ.**

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ"

24-25 квітня 2014 р.

(збірник тез конференції)

ТОМ 2

Тернопіль 2014

УДК 681.3
ББК 32.97
М54

Редакційна колегія:

д.т.н. Петро Ясній, д. ф.-м. н. Олег Шаблій, д.е.н. Богдан Андрушків, д.т.н. Богдан Гевко, д.ф.-м.н. Леонід Дідух, д.т.н. Ігор Стадник, д.ф.н. Анатолій Довгань, д.т.н. Володимир Андрійчук, д.т.н. Анатолій Лупенко, д.т.н. Ігор Луців, к.ф.-м.н. Михайло Михайлишин, д.т.н. Михайло Пилипець, к.ф.н. Василь Ніконенко, д.т.н. Роман Рогатинський, д.т.н. Петро Стухляк, д.е.н. Наталія Кирич, д.т.н. Микола Підгурський, д.т.н. Тимофій Рибак, д.т.н., Микола Приймак д.б.н. Володимир Юкало, д.т.н. Богдан Яворський, к.ф.-м.н. Борис Шелестовський, д.ф.-м.н. Андрій Кривень, д.т.н. Павло Марущак, д.т.н. Сергій Лупенко, д.т.н. Тетяна Вітенько, д.т.н. Чеслав Пулька.

Комп'ютерний набір, верстка та редагування:
науковий секретар Ігор Окіпний

Адреса конференції:

46001, м. Тернопіль, вул. Руська, 56

Тернопільський національний технічний університет ім. Івана Пулюя

тел. (0352) 25-35-09, e-mail: snt@tu.edu.te.ua

Тернопільський національний технічний університет ім. Івана Пулюя

М54 **Матеріали VII Всеукраїнської студентської науково - технічної конференції / В 2 т. – Тернопіль: Тернопільський національний технічний університет ім. І.Пулюя (м. Тернопіль, 24-25 квітня 2014 р.), 2014.- Т. 2. - 245 с.**

В збірнику друкуються матеріали Всеукраїнської студентської науково-технічної конференції. Тернопіль. – ТНТУ ім. І. Пулюя (24-25 квітня 2014 р.) за наступними науковими напрямками:

математичне моделювання і механіка, машинобудування, машини та обладнання сільськогосподарського виробництва; приладобудування; матеріалознавство, міцність матеріалів і конструкцій; електротехніка, електроніка та світлотехніка; математика; фізика; хімія, хімічна, біологічна та харчова технології; обладнання харчових виробництв; інформаційні технології, гуманітарні науки, економіка, менеджмент, фінанси, радіоелектронні біотехнічні системи; зварювання та споріднені процеси і технології.

УДК 681.3
ББК 32.97

Економіка, менеджмент, фінанси

Секція:

УДК 338

Лібусь Т. – ст. гр. БМс - 41

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

НЕОБХІДНІСТЬ РОЗВИТКУ САМОМЕНЕДЖМЕНТУ В УКРАЇНІ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Юрик Н.Є.

Libus T.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

NEED TO DEVELOP SELF-MANAGEMENT IN UKRAINE

Supervisor: Yuryk N.

Ключові слова: самоменеджмент, можливості

Keywords: self-management, opportunities

В наш час ефективність роботи менеджера, значною мірою залежить від організації його особистої роботи. Керівнику, перш ніж організувати інших, потрібно бути самому організованою людиною. Нині більшість українських менеджерів не розуміє значення самоменеджменту, що негативно впливає не лише на його роботу, а колективу взагалі. Тому дана тема є актуальною для вітчизняних управлінців.

Термін «самоменеджмент» складається з двох частин. Перша складова частина «само» – означає: спрямованість дії (названого в другій частині слова - управління) на самого себе; здійснення дії самостійно або автоматично. Менеджмент означає сукупність принципів, методів, прийомів і форм, які визначають мистецтво управління діяльністю та інтелектуальними ресурсами особистості.

Поняття самоменеджменту в сучасній науці розглядають у різних контекстах і його визначення зводяться до того, що самоменеджмент, в першу чергу, це техніка правильного використання часу. Самоменеджмент припускає саморозвиток особистості, засноване на самопізнанні, самовизначенні, самоврядуванні, самовдосконаленні, подоланні стереотипів свідомості, самоконтролі і, як підсумок, самореалізації в обраній сфері діяльності. Така робота над собою дозволяє розкрити весь свій творчий потенціал і максимально використати свої можливості і здібності.

Сучасним виробничим організаціям, які орієнтовані на формування використання інтелектуального капіталу, слід опанувати технології самоменеджменту, оскільки він створює можливості, як для задоволення потреб творчої особистості, так і на задоволення потреб організації. Процесом впровадження самоменеджменту необхідно управляти, звертаючи увагу на діагностику підфункцій особистості (самотивація, самоорганізація, самоконтроль), організаційних умов такого впровадження (менеджмент інформації, знань, комунікацій). До механізму формування індивідуального потенціалу самоменеджменту працівника повинні входити технології самотивації, вміння використовувати явні і неявні знання, опанування технікою збереження здоров'я тощо. Отже, самоменеджмент направлений на максимальне використання працівником власних можливостей і усвідомлене управління своїм робочим часом. Використання досягнень самоменеджменту у наш час має дуже велике значення для ефективної роботи не лише керівника, а й організації, тому його застосування є перспективою у покращенні управління.

УДК 658

Лібусь Т. – ст. гр. БМс - 41

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ І ПРОБЛЕМИ ЕКСПОРТУ ЗЕРНА

Науковий керівник: к.е.н., Хрупович С.Є.

Libus T.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

THE MODERN TRENDS AND ISSUES GRAIN EXPORTS

Supervisor: Khrupovych S.Ye.

Ключові слова: економіка; зернове господарство; експорт.

Keywords: economy, grain farming, export.

Зернове господарство займає важливе місце в економіці України. Даний ринок включає в себе практично всі елементи ринкових відносин, ефективність його функціонування впливає на рівень розвитку продовольчих ринків країни. Мультиплікативний ефект від розвитку зернового ринку дає можливість підвищити ефективність функціонування агропромислового комплексу в цілому, оскільки стабільне виробництво зерна є важливою складовою формування доходної частини бюджету в результаті надходження податків від його переробки та реалізації, використання як сировини у харчовій та переробній промисловості. Підвищення рівня ефективності виробництва зерна є одним з найважливіших завдань, від розв'язання якого залежить продовольча безпека країни.

Україна займає одне з перших місць серед країн-виробників та експортерів зернових культур. Так, до прикладу, зібрані в Україні 46,2 млн т зерна у сезоні 2013–2013 МР дорівнюють 2,6% від усього світового виробництва, а при прогнозованому експорті до кінця сезону у 21,5 млн т - частка нашої країни в світовому експорті основних зернових культур наблизиться до 9%. Таким чином, Україна стабільно займає своє місце серед п'ятірки лідерів-експорту ячменю та кукурудзи і перебуває у десятці найбільших експортерів пшениці.

Однак, Україна не в повному обсязі використовує свій експортний аграрний потенціал, що обумовлено недостатньою конкурентоспроможністю продукції на відміну від інших світових експортерів. Зокрема в країні існують такі проблеми, як занижені експортні ціни вітчизняного зерна, посередня якість та завищені тарифи на зернозберігаючі послуги, нестача потужностей зі зберігання зернових та олійних культур, високі інфраструктурні витрати зерноекспортерів, неефективна система логістики товару в порти, необхідність оформлення великої кількості дозвільних документів, що збільшують термін поставки, недосконалість діючих національних стандартів якості зернових культур, нерозвиненість внутрішнього ринку органічної агропродукції, тощо.

Отже, для успішної інтеграції України до світового агропродовольчого ринку та ефективного використання експортного потенціалу зусилля держави мають бути направлені на підвищення ефективності аграрного виробництва, досягнення його сталого розвитку та збалансування експортної структури.

УДК 338

Лібусь Т. – ст. гр. БМс - 41

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

НЕОБХІДНІСТЬ РОЗВИТКУ СОНЯЧНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ В УКРАЇНІ

Науковий керівник: д.е.н., проф. Кирич Н.Б.

Libus T.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

NECESSITY OF SOLAR ENERGY IN UKRAINE

Supervisor: Kyrych N.

Ключові слова: ефект, енергетика

Keywords: effect, energy

Людству необхідно все більше й більше енергії, отримати яку за рахунок не відновлюваних джерел у недалекому майбутньому буде важко чи взагалі неможливо. Тому у світі все більше звертають увагу на використання так званих відновлюваних джерел енергії - тепла Землі, енергії вітру, припливів та відпливів, біогазу, сонячного випромінювання, тощо. Практично всі ці джерела енергії повністю зумовлені прямою дією Сонця.

Науково доведено, що традиційні джерела енергії не можуть забезпечити екологічний та енергоефективний стан країни. До переваг використання світлодіодних ламп можемо віднести: безпеку для навколишнього середовища, мінімальне виділення тепла, відсутність шуму, ефективніше використання енергії, м'яке світло і відсутність мерехтіння, економія електроенергії.

В Україні існують достатньо сприятливі умови для використання сонячної енергії. Зокрема річне надходження сонячного випромінювання в нашій країні перебуває на одному рівні з країнами, які активно використовують сьогодні сонячні колектори (Швеція, Німеччина, США тощо). Використання даного випромінювання дозволило б нам замінити біля 5 млрд. м³ природного газу.

Однак, на практиці існують певні бар'єри зростання ринку використання сонячної енергії. В першу чергу, економічні: досить високі ціна на сонячні системи і період окупності; відсутність обігових коштів у підприємств-виробників, відсутність конкретних механізмів стимулювання виробництва у вигляді надання субсидій, звільнення від податків, пільгової тарифної політики тощо. Водночас у нашій країні відсутня координація у сфері розвитку сонячних технологій. На даний час не існує інформаційної системи для поширення відомостей про наявність сонячних технологій, їх параметрів, екологічних переваг, а також інформації про впровадження демонстраційних проектів.

Отже, уся територія України придатна для розвитку систем тепlopостачання з використанням сонячної енергії. Але для цього потрібно проводити розробки та впровадження дешевих схем використання сонячних модулів; створювати загальнодержавні і регіональні структури для сприяння розвитку сонячних технологій, у тому числі у будівництві; забезпечення урядом конкретних механізмів стимулювання виробництва у вигляді надання субсидій, звільнення від податків.

УДК 338

Лібусь Т. – ст. гр. БМс - 41

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ВАЖЛИВІСТЬ УПАКОВКИ В МАРКЕТИНГОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Науковий керівник: к.е.н., Зяйлик М. Ф.

Libus T.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

IMPORTANCE OF PACKAGING IN MARKETING ACTIVITIES

Supervisor: Zyaylyk M.F.

Ключові слова: маркетинг, упаковка

Keywords: marketing, packaging

На сьогоднішній день коли ринок перенасичений, однією зі складових успіху стає ефективне просування товару, що включає грамотний вибір упаковки. Адже, основне її завдання полягає в приверненні уваги до товару і наданні інформації про нього. Це стимулює купівлю товару, а також виділяє його серед багатьох аналогічних товарним знаком, тестом, формою, кольоровим оформленням. Упаковка, таким чином, набула значення рекламного засобу, розрахованого на широке коло споживачів та довгостроковий вплив. Диференціація упаковки дає можливість залучити нові сегменти споживачів відповідно рівням доходів, віку, стилю життя, іншим параметрам.

Для власників торгових марок розвиток упаковки як інструмента просування бренду стає все більше затребуваним і рентабельним. За оцінками виробників тільки зміна упаковки призводить до росту продажів на 5-30%. Тому вкладення в упаковку миттєво повертаються за рахунок росту продажів і, як наслідок, збільшення прибутку.

Найбільш вагомими характеристиками для споживачів, за думкою експертів, є надійність упаковки, через те що ця характеристика забезпечує належне зберігання товарів. Друге місце займає – розмір та екологічність упаковки. Також відомо, що обираючи ту чи іншу упаковку споживачі роблять акцент на унікальності та помітності, важливою характеристикою є зручність упаковки. Велику увагу слід приділити дизайну упаковки, як засобу формування іміджу фірми. Спрощена упаковка асоціюється з продукцією низької якості. Треба зважати і на колір упаковки з урахуванням його психологічного ефекту.

При непродуманому підході до елементів упаковки відбувається зниження як потенційного, так і реального попиту, і як наслідок, рівня прибутку, втрата конкурентних позицій на перспективних споживчих і товарних ринках, спостерігається зниження економічної стійкості підприємства.

Основними напрямками розвитку вітчизняного ринку упакування є вдосконалення дизайну, оптимізація форми упаковки й впровадження нових матеріалів для її виробництва. Все це дозволяє зробити транспортування, зберігання й реалізацію товару більш ефективними.

Ось чому, упаковка має дуже важливе значення у збільшенні обсягів продажу товарів. Адже, вона сприяє популяризації нових товарів, вихованню естетичних смаків людей та являється важливим елементом декоративного оформлення торгового залу магазину та його вітрин.

УДК 338

Лібусь Т. – ст. гр. БМс - 41

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ВАЖЛИВІСТЬ РОЗРОБКИ КОНКУРЕНТНИХ СТРАТЕГІЙ

Науковий керівник: ас. Шведа Н.М.

Libus T.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

COMPETITIVE STRATEGIES DEVELOPMENT IMPORTANCE

Supervisor: Shveda N. M.

Ключові слова: стратегія, конкурентна перевага, конкуренція

Keywords: strategy, competitive advantage, competition

Головними проблемами з якими зустрічається підприємство є проблема його виживання і забезпечення безупинного розвитку. Дані проблеми зумовили необхідність в посиленні стратегічного напрямку діяльності організації, та розробку конкурентних стратегій для підвищення конкурентоспроможності діяльності.

В Україні після здобуття незалежності дуже актуальною залишається проблема вибору та впровадження на підприємстві такої конкурентної стратегії, яка допомогла б йому бути конкурентоспроможним не лише на внутрішньому, але й на зовнішньому ринку. Як показала історія, більшість підприємств після розпаду СРСР не приділяли значної уваги конкурентним стратегіям, що у подальшому відобразилося у економічній кризі та банкрутстві.

Конкурентну стратегію можна розглядати як засіб, завдяки якому фірма переміщається з поточної ринкової позиції до бажаної. Це здійснюється шляхом адаптації до зовнішніх сил: конкуренції, ринкових змін, розвитку технологій, а також за допомогою визначення і приведення ресурсів компанії відповідно до можливостей, які відкриваються перед фірмою.

Стратегія є об'єктивним чинником для формування відповідей на такі питання: в якій галузі або на яких ринках повинне функціонувати підприємство; як найефективніше розподілити обмежені ресурси; як вести конкурентну боротьбу. Основними принципами на яких повинна ґрунтуватися конкурентна стратегія організації є: врахування мети, використання конкурентної переваги, врахування сфери конкуренції. Важливим моментом при формуванні стратегії є пошук і використання відповідних захисних механізмів, які дадуть змогу знівелювати вплив факторів середовища в якому функціонує підприємство.

Отже, в умовах зростання конкуренції практичний інтерес з боку комерційних організацій до конкурентних стратегій посилюється, тому проблеми, пов'язані з розробленням і реалізацією конкурентних стратегій, украй актуальні. При впровадженні ефективної конкурентної стратегії підприємство повинно враховувати комплексне використання внутрішніх потенційних можливостей створення конкурентних переваг, що забезпечуватимуть адекватну реакцію на зміни факторів зовнішнього середовища, випереджатимуть заходи конкурентів і сприятимуть сталому розвитку підприємства у визначеному стратегічному періоді.

УДК 338

Лібусь Т. – ст. гр. БМс - 41

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Науковий керівник: к.е.н., доц. Сороківська О.А.

Libus T.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

RESEARCH ISSUES REGIONAL DEVELOPMENT STRATEGIC PLANNING UKRAINE IN PRESENT CIRCUMSTANCES

Supervisor: Sorokivska O. A

Ключові слова: регіон, розвиток, стратегія

Keywords: region development, strategy

На сучасному етапі економічних перетворень в Україні, які постійно супроводжуються соціально-економічною та політично-законодавчою нестабільністю, нарощуванням кризових явищ, дисбалансом і диспропорціями в регіональному розвитку постає потреба дослідження цієї проблеми.

Згідно Закону «Про стимулювання розвитку регіонів» від 8.09.2005 р. № 2850 - IV в Україні було розроблено державну стратегію регіонального розвитку країни до 2015 року.

Планування стратегії повинне охоплювати такі напрямки 1) економічний (стратегія управління регіоном, регіональне бюджетування, основні макроекономічні показники економічного розвитку регіону, основні показники розвитку галузей економіки, інвестиції в економіку регіону, фінансова стійкість та економічна безпека регіону); 2) соціальний (прибутки і витрати населення регіону, безробіття, рівень життя населення, забезпеченість житлом, демографічні показники); 3) екологічний (екологічна безпека регіону: повітря, вода, відходи).

Процес стратегічного планування не передбачає єдиних підходів, методів та процедур, оскільки територіальні громади відрізняються між собою географічними характеристиками, наявними ресурсами, потужністю економічної активності,

Реальність виконання стратегії регіонального розвитку в основному залежить від ресурсного забезпечення пріоритетних для кожного окремого регіону напрямків розвитку, а ефективність її реалізації залежить від ступеня узгодженості законодавства щодо регіонального розвитку і від того, наскільки правильно поставлені та структуровані стратегічні завдання.

Отже, виходячи з послідовності стратегічного планування розвитку регіонів можна виділити наступні вимоги до ефективного планування: підвищення дієвості договірною фінансування розвитку регіонів; необхідність в оптимізації застосування апробованих світовою практикою регіонального розвитку організаційних та інституційних механізмів реалізації регіональних стратегій; пошуком нових джерел фінансування реалізації регіональних стратегій та необхідністю посилення відповідальності за їх виконання.

УДК 35:364.13

Бережна К. – 6-ЕТ

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

РОЛЬ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНО ОРІЄНТОВАНОЇ ДЕРЖАВИ

Науковий керівник: доц., к.е.н Опалько В.В.

Berezhna K.

Cherkasy National University named after Bogdan Khmelnytsky

THE ROLE OF SOCIAL POLICY IN THE FORMATION OF SOCIALLY ORIENTED STATE

Supervisor: Opalko V.

Ключові слова: соціальна політика, механізм реалізації соціальної політики.

Keywords: social policy, the mechanism of implementation of social policy.

Соціальна політика держави – одна з головних складових внутрішньої політики держави, метою якої є вирішення соціально-економічних проблем. В соціальній політиці знаходить практичне втілення функціонування соціальної держави.

Більшість досліджень з питань соціальної політики і розвитку соціальної держави більшою мірою стосується історичних і політичних аспектів даної проблематики. Недостатньо дослідженими залишаються питання в контексті державного управління. Тому метою даного дослідження є визначити роль соціальної політики у формуванні соціально орієнтованої держави. Діалектика природи соціальної держави, її орієнтація, передусім, на людину, визначається як така, що заснована на пріоритеті соціальних цінностей, насамперед права людини на «гідне життя». На практиці соціальна політика і діяльність держави значно ширша: вона обіймає і політику на ринках праці, і стабілізаційну політику, і усі сфери та інституції громадянського й трудового права, і практичну соціальну роботу серед населення. У багатьох соціально розвинених країнах існують спеціальні кодекси із соціальних питань, які регулюють питання соціального захисту населення. Звичайно ключовим механізмом реалізації соціальної політики в умовах соціальної держави є соціальне страхування (обов'язкове та добровільне), яке доповнюється низкою соціальних гарантій та послуг з боку держави та громадських організацій. Головним атрибутом соціальної держави є реальна відсутність бідних, а не декларативне проголошення допомоги соціально незахищеним верствам. При цьому добробут забезпечується не перерозподілом власності одних на користь інших, а головним чином стимулюванням і забезпеченням активної та ініціативної діяльності всіх громадян. Основні напрями діяльності сучасної соціальної держави включають: заходи з заохочення економічного зростання; перерозподіл національного доходу на користь соціально незахищених верств (за ознакою віку - молодь та пенсіонери, за ознакою статі - жінки, за ознакою фізичних вад – інваліди тощо); систему забезпечення доступної для всіх охорони здоров'я, освіти та культури. При цьому обсяг соціальної допомоги має бути виваженим, бо надмірна соціальна допомога призводить до завищених очікувань, зниженню мотивації до праці та розвитку психології соціального утримання.

Отже, саме ефективна соціальна політика є основою формування соціальної держави, необхідною умовою ефективного функціонування якої є реалізація соціальної відповідальності всіх її суб'єктів і реалізації заходів за відповідними напрямками.

УДК 339 (477)

Іванченко Е. – ст. гр. 4-МЕ

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА КРАЇНАМИ ЄС

Науковий керівник: викладач Денисенко В. О.

Ivanchenko E.

Cherkasy National University named after Bogdan Khmelnytsky

CURRENT TRENDS IN INTERNATIONAL TRADE BETWEEN UKRAINE AND EU COUNTRIES

Supervisor: V. O. Denesenko, lecturer

Ключові слова: міжнародна торгівля, сальдо зовнішньої торгівлі
Keywords: international trade, balance of trade

Міжнародна торгівля має надзвичайно важливе значення для розвитку економіки будь-якої країни світу. Досліджуючи сучасні тенденції міжнародної торгівлі між Україною та країнами ЄС, можна сказати, що Європейський Союз є одним із основних торговельних партнерів України, оскільки протягом 2009-2013 рр. обсяг експорту та імпорту товарів кожен рік зростав на 3 млрд. дол. США, в 2013 р. експорт становив 16,597 млрд. дол. США, а імпорт – 26,967 млрд. дол. США. Експорт та імпорт послуг за 2009-2013 рр. збільшився лише на 1 млрд. дол. США, і в 2013 р. становив: експорт – 4,203 млрд. дол. США, а імпорт – 4,170 млрд. дол. США [1].

Основна частка українського товарного експорту спрямовувалася до Польщі, Італії, Німеччини, Угорщини та Нідерландів, серед них основними були чорні метали, яких було найбільше експортовано, руди, шлаки, зола, електричні машини, зернові культури, насіння і плоди олійних рослин. Водночас, найбільша кількість товарів ввезена з ФРН, Польщі, Італії, Франції та Угорщини, серед них найбільше було ввезено котли, машини, механічні пристрої, наземні транспортні засоби та інші. Основна частка українського експорту послуг була зорієнтована на Великобританію, Німеччину, Кіпр, Бельгію, Австрію та Польщу. Водночас, основними країнами імпортерами послуг стали Великобританія, Кіпр, Німеччина, Нідерланди, Австрія та Польща [1].

Отже, на основі даних можна зробити висновок, що сальдо зовнішньої торгівлі України товарами має негативне сальдо, в той час як сальдо зовнішньої торгівлі України послугами – позитивне. Тому з метою забезпечення досягнення оптимального варіанту розвитку торговельної діяльності в Україні пропонуємо такі шляхи розв'язання проблеми: стимулювання виробництва експортної продукції; сприяння модернізації та технічному переозброєнню експорто-орієнтованих виробничих потужностей; забезпечення достатньої правової підтримки національного виробника; вироблення системи національних пріоритетів у міжнародній торгівлі.

Список використаних джерел:

1. Офіційний сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс]: <http://www.ukrstat.gov.ua/>

УДК 621.326

Різник Е .–ст. гр. БМ-42

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Хрупович С. Є.

Riznuk E.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

FOREIGN ECONOMIC ACTIVITY IN UKRAINE: PROBLEMS AND PROSPECTS OF DEVELOPMENT

Supervisor: Khrupovych S. Y.

Ключові слова: зовнішньоекономічна діяльність, економіка.

Keywords: foreign economic activity, econom.

Україна прагне стати повноправним членом міжнародного співробітництва та товарообміну, налагодити економічне співробітництво з іноземними партнерами. Однак, світова фінансова криза сильно відобразилася на зовнішньоекономічній діяльності України.

Серед численної кількості проблем та перешкод на шляху розвитку зовнішньоекономічної діяльності в Україні, можна визначити такі:

- нестабільність законодавства в цілому та законодавчої бази відносно здійснення зовнішньоекономічної діяльності;
- політична та економічна нестабільність в державі;
- недостатньо розвинута система міжнародних банківських розрахунків, що гальмує рух валютних потоків українських учасників світового ринку;
- низька конкурентоспроможність продукції вітчизняного виробництва.

Проблеми зовнішньоекономічної діяльності в Україні визначають необхідність здійснення певних державних перетворень та проведення прогресивних, інноваційних заходів, які б дали змогу вийти на новий рівень розвитку. На підставі виявлених проблем, можна сформулювати основні стратегічні заходи щодо розвитку зовнішньоекономічної діяльності в Україні:

- визначення основних пріоритетів розвитку країни та формування законодавчої бази зовнішньоекономічної діяльності відповідно до державних інтересів, а не інтересів окремих суб'єктів;
- зміцнення та забезпечення конвертованості національної валюти;
- залучення іноземних інвестицій на вигідних засадах для економіки країни та за умов оптимального контролю з боку державних органів, який би забезпечував недопущення недобросовісного ведення бізнесу з боку іноземних суб'єктів.

Отже, подальше формування зовнішньоекономічної діяльності держави здійснюється з урахуванням виявлених проблем. Україна повинна зосередитися на підтримці вітчизняного виробника, а також експорті своєї продукції з одночасним обмеженням імпорту.

УДК 336.71

Сеник М. – ст. гр. БФ-11

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ІНТЕГРАЦІЇ ВІТЧИЗНЯНОЇ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ У СВІТОВИЙ ФІНАНСОВИЙ РИНОК

Науковий керівник: к.е.н. Кудлак В.Я.

Senyk M.U.

Ternopil Ivan Pului National Technical University

PROBLEMS AND PROSPECTS INTEGRATION OF THE DOMESTIC BANKING SYSTEM IN THE WORLD FINANCIAL MARKET

Supervisor: Vitalij Kudlak

Ключові слова: банки, банківська система, інтеграція.

Keywords: banks, the banking system, integration.

Традиційно банківський сектор є лідером у реформуванні та імплементації кращих світових та європейських практик банківської діяльності. Разом з тим поглиблення фінансової інтеграції з ЄС формує певні виклики для національної банківської системи. У цьому контексті перед Україною стоїть складне завдання – зміцнити банківську систему, і в той же час продовжити реалізацію євроінтеграційної стратегії.

На сучасному етапі у країнах ЄС банки зосередженні на вирішенні проблем з ліквідністю, у тому числі, за рахунок припинення фінансування закордонних філій та дочірніх банків, виведення з коштів з менш розвинених країн. Тоді як першочерговим завданням функціонування банківської системи України є розширення кредитування реального сектору економіки.

Тому, до ризиків, пов'язаних з євроінтеграцією банківської системи України, слід віднести:

- посилення конкуренції на ринку банківських послуг;
- наростання валютних дисбалансів у структурі активів і пасивів банків;
- здійснення банками з іноземним капіталом кредитної політики, яка не завжди відповідає національним інтересам стратегічного розвитку України.

Крім того, задача інтеграції до глобалізованого світового фінансового простору, вимагає врахування особливостей сучасної структури світової економіки, ретельного вибору та використання інструментів, які здатні забезпечити максимальну швидкість та ефективність такої інтеграції і одночасно мінімізувати можливі втрати від цього процесу. При цьому особлива увага має бути приділена ризикам, які супроводжують процес інтеграції національної економіки до глобалізованого фінансового простору.

Для України інтеграція банківської сфери у світові та європейські фінансові ринки неможлива без проведення зваженої протекціоністської політики. Занадто малий термін розвитку банківської системи України та незначна її потужність, не достатньо кваліфікований кадровий потенціал та технологічна оснащеність, щоб на рівних конкурувати з потужними фінансовими структурами розвинутих країн.

УДК 332.

Сеник М. – ст. гр. БФ-11

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ПРОБЛЕМА БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ

Науковий керівник: к.е.н. Артеменко Л.Б.

Senyk M.U.

Ternopil Ivan Pului National Technical University

THE PROBLEM OF BANKRUPTCY IN UKRAINE

Supervisor: Ludmyla Artemenko

Ключові слова: банкрутство, підприємство.

Keywords: bankruptcy, enterprise.

Банкрутство підприємств в Україні є поширеним явищем сьогодення. Світова економічна криза, нестабільність економічного і політичного середовища в країні, недосконалість правового та податкового законодавства призвели до збільшення кількості неплатоспроможних підприємств, які прямують до банкрутства, що призводить у більшості випадків до ліквідації таких підприємств.

Банкрутство – це один з ключових елементів ринкової економіки і інститут розвиненої системи громадянського та торговельного права, це механізм, який дає можливість уникнути катастрофи та вигідно розпоряджатися засобами.

Актуальність проблеми банкрутства підприємства в Україні особливо загострюється у зв'язку з кризовими явищами в економіці країни як в цілому, так і на рівні кожного окремого підприємства. Серед вітчизняних науковців, що висвітлювали в останні роки дану проблему, можна виділити таких, як: Бланк І.О., Подольська О.В., Терещенко О.О., Штангрет А.М. та ін. Також слід відмітити сучасних науковців, предметом дослідження яких є проблема банкрутства, це Андрушко О.Б., Гук О.В., Коломієць Н.І., Матвійчук А.В, Шапурова О.О. та багато інших.

В Україні жодне велике збиткове підприємство із значними обсягами простроченої заборгованості досі не збанкрутувало: процедура банкрутства застосовується переважно до малих приватних підприємств у сфері торгівлі, що є негативним не лише для збанкрутілих підприємств, але й для їх кредиторів, партнерів, працівників, держави та економіки в цілому.

У січні 2013 року набула чинності чергова нова редакція Закону України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом". Цю редакцію Закону було прийнято ще 22.12.2011, тобто рік надавався на вивчення і підготовку до запропонованих змін.

Наявність проблем у сфері регулювання банкрутства підприємств тягне за собою негативні соціально-економічні наслідки для країни в цілому, саме тому вони потребують негайного вирішення та подолання.

УДК 621.326

Трачук І. - ст. гр. БО-11

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ЛЮДСЬКІ РЕСУРСИ ЯК ОСНОВА ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Кудлак В.Я.

Trachuk I.

Ternopil Ivan Pului National Technical University

HUMAN RESOURCES AS A BASIS FOR ECONOMIC GROWTH

Supervisor: Vitalij Kudlak

Ключові слова: людські ресурси, людський капітал, індекс людського розвитку.

Keywords: human resources, human capital, human development index.

Людина займає центральне місце у будь-якій системі відносин, що виникають в суспільстві. Людські ресурси – це специфічний вид і найважливіший з усіх видів економічних ресурсів. Значення людських ресурсів впливає з багатопланової ролі людини в економічній системі: 1. Людина є основною метою будь-якої економічної діяльності, оскільки виступає кінцевим споживачем продукту виробництва.

3. Людина формує найважливіший вид економічних ресурсів – людські ресурси. 5. Людина – рушійна сила господарської діяльності. 5. Економічний розвиток та прогрес суспільства в цілому є наслідком зростання якісних характеристик людського ресурсу (освіти, розвитку науки, ініціативності тощо).

У вітчизняній літературі побутують різні думки хто насправді вперше використав термін «людський капітал»: Т. Шульц, Д. Мінцер чи Г. Беккер. Людський капітал – це сформований або розвинутий в результаті інвестицій та накопичений людиною певний запас здоров'я, знань та певних навичок, які можуть бути використанні в тій чи іншій сфері суспільного життя. Людський капітал прийнято розділяти на наступні рівні: 1.Індивідуальний людський капітал. 2.Людський капітал підприємства (фірми). 3. Національний людський капітал. У світі наприкінці ХХ ст. було нагромаджено людського капіталу на суму 365 трлн дол., що становить 66,4% від загального обсягу національного багатства всіх країн.

Концепція людського розвитку (human development concept) сформувалась та набула глобального масштабу в 1990-х роках. Базовою основою для її виникнення стала теорія людського капіталу. Суть концепції людського розвитку можна звести до наступного твердження: людина є не тільки засобом, але й основною метою економічного розвитку. Людський розвиток – це процес забезпечення людей правом вибору... Практичне застосування концепції людського розвитку базується на використанні показника індексу людського розвитку. Індекс людського розвитку (ІЛР) – це інтегральний показник, що розраховується щорічно для порівняння основних характеристик людського потенціалу між країнами світу. При розрахунку індексу людського розвитку враховують три види показників: 1. Тривалість життя і здоров'я. 2. Рівень освіти. 3. Рівень життя. Україна посіла 76 місце у світі щодо показників індексу людського розвитку, ввійшовши до групи країн з високим рівнем людського розвитку.

Отже, інтелектуалізація економічного життя забезпечує його ефективність і продуктивний творчий розвиток людських ресурсів.

УДК 621.326

Валицька Г. – ст. гр. БМмз – 61

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТНИХ СТРАТЕГІЙ ПІДПРИЄМСТВА

Науковий керівник: к.е.н Юрик Н.Є

Valytska H.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

FORMING COMPETITIVE STRATEGY OF ENTERPRISE

Supervisor: Yuruk N.E.

Ключові слова: стратегія, конкурентоспроможність, ефективність

Keywords: strategy, competitiveness, efficiency

Найважливіша проблема будь-якого підприємства, що працює в сучасних умовах, – це проблема його виживання і забезпечення безупинного розвитку. Ефективне вирішення цієї проблеми полягає у створенні й реалізації конкурентних переваг, що значною мірою можуть бути досягнуті на основі грамотно розробленої й ефективної стратегії розвитку підприємства.

Конкурентна стратегія – здатність підприємства випускати конкурентоспроможну продукцію, а також конкурентної стійкості підприємства та можливість його адаптації до мінливих умов конкуренції. Процес вибору конкурентної стратегії буде вимагати від керівництва узгодженості дій на усіх рівнях управління та креативності при прийнятті управлінських рішень в процесі її формування та реалізації. Для розроблення чи зміни конкурентної стратегії компанії необхідно постійно проводити стратегічний аналіз зовнішнього та внутрішнього середовища компанії. Для сучасного етапу кризової ситуації в Україні та подальшої її орієнтації на європейські економічні стандарти характерне посилення інтенсивності розвитку конкуренції між виробниками товарів та послуг. Саме тому конкурентну стратегію доцільно розглядати як засіб, завдяки якому фірма переміщається з поточної ринкової позиції до бажаної. Це здійснюється шляхом адаптації до зовнішніх сил: здорової конкуренції, радикальних ринкових змін, розвитку новітніх технологій, впровадження інновацій, а також за допомогою визначення і приведення ресурсів компанії відповідно до можливостей, які відкриваються перед фірмою.

При впровадженні ефективної конкурентної стратегії підприємство повинно враховувати комплексне системне використання внутрішніх потенційних можливостей створення конкурентних переваг, що забезпечуватимуть адекватну реакцію на зміни факторів зовнішнього середовища, упереджуватимуть заходи конкурентів і сприятимуть сталому розвитку підприємства у визначеному стратегічному періоді.

Таким чином, конкурентна стратегія повинна розроблятися за певною методикою, що забезпечуватиме контрольованість і керованість внутрішніх конкурентних факторів: інформаційних, ресурсних, фінансових, техніко-технологічних, маркетингових, організаційно-структурних. Сукупність цих факторів є складовим елементом внутрішніх функціональних сфер формування конкурентних переваг і саме вона дозволить фірмі випередити своїх конкурентів. Важливо відмітити, що в сучасних умовах підприємству доцільно також приділяти увагу удосконаленню товарів, сервісному обслуговуванню, створенню іміджу тощо.

УДК 336.27 (477)

Андрієнко Ю. – ст. гр. 4-МЕ

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

КРИЗА ЗОВНІШНЬОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ УКРАЇНИ

Науковий керівник: страший викладач Денисенко В. О.

Andrienko Y.

Cherkasy National University named after Bogdan Khmelnytsky

THE EXTERNAL DEBT CRISIS OF UKRAINE

Supervisor: V. O. Denysenko, lecturer

Ключові слова: криза, борг

Keywords: crisis, debt

В сучасних умовах криза зовнішньої заборгованості носить глобальний характер, адже з даною проблемою стикаються всі країни світу. Зовнішня заборгованість негативно впливає на розвиток економіки та соціальний стан будь-якої країни. Зовнішню заборгованість вивчають такі західні вчені як Р.Барро, Ш.Бланкарт, Дж.Б'юкенен, Г.Джонсон та інші. Також вагомий внесок у розробку фундаментальних питань теорії зовнішньої заборгованості зробили такі вітчизняні вчені як: Б.Болдирев, Л.Дробозіна, Л.Красавіна та інші.

Міжнародна економічна криза заборгованості доволі негативно відзначилась на економіці України. Саме вона спричинила такі негативні наслідки як: зростання вартості та утруднення отримання зовнішніх запозичень; витік капіталу з країни, пов'язаний з падінням фондових індексів в Україні та світі; зниження попиту на провідних експортних ринках України; наростання негативних очікувань суб'єктів ринку.

Так, за період 2008-2013 років спостерігається негативна тенденція спаду всіх макроекономічних показників. Протягом 2008-2013 років щорічно рівень державного боргу збільшувався. Так на 01.01.2014 рік він склав 140 336,5 млн грн. Україна стала другим за величиною боржником Міжнародного валютного фонду. Загальні виплати за державним боргом у 2014 році за рахунок коштів державного бюджету оцінюються на рівні 155 млрд 157,2 млн гривень [1].

На мою думку треба виділити такі напрями удосконалення механізму регулювання державного боргу:

- обмін боргових зобов'язань держави на акції підприємств, які перебувають у державній власності;

- використання запозичених коштів для фінансування збільшення виробничих потужностей;

- збільшення власних доходів держави;

- збільшення норми інвестування;

- реструктуризація зовнішньої заборгованості та ін.

Список використаних джерел:

1. [«Загальні виплати за державним боргом на 2014 рік» \[Електронний ресурс\] / Верховна Рада України. Офіційний веб-сайт. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua/ru/>](#)

УДК 339.13

Андрійчук Г. - ст. гр. БКмз-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ПРОБЛЕМА ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ

Науковий керівник: к.е.н., доц. Рожко Н.Я.

Andriichuk H.

Ternopil Ivan Pul'uj National Tehnikal University

PROBLEM OF INCREASE OF COMPETITIVENESS OF ENTERPRISES OF INDUSTRY OF UKRAINE

Ключові слова: ринкова конкуренція, конкурентоспроможність підприємств

Keywords: marketcompetition, competitiveness of enterprises

Розвиток економіки України, пов'язаний з вирішенням важливої стратегічної задачі з підвищення конкурентоспроможності виробничих підприємств – основним суб'єктом, який формує конкурентоспроможність економіки України. Зі становленням і розвитком ринкових відносин конкуренція на вітчизняних ринках набуває все більш жорсткого характеру. Важливий фактор вирішення даної задачі – вивчення організаційно-економічних основ підвищення конкурентоспроможності підприємств, створення ефективної системи управління нею, яка б забезпечувала їм стійкі конкурентні переваги на ринку. Вирішення цього завдання все гостро постає перед підприємствами України у зв'язку із членством у СОТ, концентруванням її зусиль на якнайшвидше досягнення рівня розвитку економіки європейських країн та входження до ЄС.

Зі вступом України у світову організацію торгівлі становлення нових економічних відносин передбачає необхідність здійснення докорінних змін у зовнішньоекономічній сфері, диверсифікацію традиційних і розвиток нових форм співробітництва із зарубіжними країнами.

Проблема підвищення конкурентоспроможності підприємств промисловості України має пріоритетне загальнодержавне значення. Актуальним є всебічне вивчення організаційно-економічних основ підвищення конкурентоспроможності її підприємств з метою розробки оптимальної стратегії розвитку та удосконалення системи управління їх конкурентоспроможністю.

Одним із важливих елементів нового підходу розбудови державності є перехід до економіки відкритого типу й визнання того факту, що використання можливостей міжнародного поділу праці переходить в неодмінну умову господарського прогресу і соціального розвитку України. Зближення економіки України з повнокровними економіками інших держав потребує наявності у неї саме такого господарства, яке є в інших розвинутих країнах. Отже, без структурної зміни в економічному потенціалі України неможливо увійти у світовий поділ праці. Саме проблема підвищення конкурентоспроможності підприємств промисловості України має пріоритетне загальнодержавне значення. Актуальним є всебічне вивчення організаційно-економічних основ підвищення конкурентоспроможності її підприємств з метою розробки оптимальної стратегії розвитку та удосконалення системи управління їх конкурентоспроможністю.

Основною умовою, за якою працює ринковий механізм, що забезпечує стабільне зростання економіки, розмаїтість асортименту і висока якість товарів та послуг, є ринкова конкуренція. Формування конкурентних відносин сприяє створенню розвинутого, цивілізованого ринку, що включає сферу виробництва й товарообміну.

УДК 658.14/.17

Антонюк Ю. – ст. гр. БМм-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РИЗИКАМИ ПРИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТІВ

Науковий керівник: ст. викл. Шевчук Я. М.

Antoniuk J.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

FINANCIAL RISK MANAGEMENT IN PROJECT IMPLEMENTATION

Supervisor: Shevchuk J. M.

Ключові слова: управління фінансовими ризиками, реалізація проектів.

Keywords: financial risk management, project implementation.

Події, які сьогодні складаються в економіці та політиці України, фінансова криза, погіршення економічних показників справляють негативний вплив на реалізацію існуючих та розробку нових проектів та спонукають до прийняття нових і жорстких управлінських рішень. Оскільки повністю уникнути ризиків та невизначеності неможливо за сприятливих умов, то в теперішніх критичних їх потрібно вчасно виявляти та швидко локалізувати.

Найбільшу ймовірність при реалізації проектів є фінансові ризики, що можуть призвести до збитків або значних витрат суб'єкта підприємницької діяльності. Більшість видатних економістів, провідних і кваліфікованих спеціалістів стверджують, розробка будь-яких новинок потребують вмілого та ефективного управління.

Ситуація невизначеності і ризику потребує від керівників глибоких і різноманітних знань у різних галузях управлінської та господарської діяльності. Процес управління ризиками включає широкий спектр дій, які можуть бути представлені як послідовність таких етапів: усвідомлення ризику, визначення причин його виникнення та ризикових сфер, аналіз та оцінка ризику, мінімізація або обмеження, здійснення постійного контролю за рівнем ризиків із застосуванням механізму зворотного зв'язку. Після відповідного аналізу необхідно вибрати певну стратегію: прийняття ризику, управління ризиками, уникнення ризику, передача ризику, зниження ступеня ризику. Розглянуті стратегії не виключають одне одного, одночасно можна використовувати їх комбінації. Результати оцінки ризиків при реалізації проекту є основою для вибору відповідних заходів їх нейтралізації (формування відповідних резервів, диверсифікацію, хеджування та страхування).

Успішність реалізації того чи іншого проекту значною мірою залежить від прийнятої концепції управління ризиками та прийнятих рішень. Бажання уникнути або мінімізувати ризики є природним, але успішна реалізація проекту ускладнюється існуванням прямої залежності між ризиком та прибутком. Вищий рівень ризику надає потенційні можливості отримання підвищеного прибутку, але не виключає можливості додаткових втрат у випадку реалізації ризику. Мінімізація рівня ризику дає змогу отримати невисокий, але стабільний прибуток. Отже, балансування між прибутковістю та ризиком, пошук їх оптимального співвідношення розглядається як одне з важливих завдань, що постають перед кожним суб'єктом господарювання при реалізації проектів.

УДК 658.29

Антонюк Ю. – ст. гр. БМм-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

НЕОБХІДНІСТЬ СТВОРЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Науковий керівник: к.т.н., доц. Галушчак М. П.

Antoniuk J.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

THE NECESSITY OF DEVELOPING MANAGEMENT COSTS AT COMPANY

Supervisor: Halushcak M. P.

Ключові слова: витрати, система управління витратами.

Keywords: the costs, the system management costs.

На сьогоднішній день управління витратами – це процес цілеспрямованого формування витрат за видами, місцями та носіями, постійного контролю за рівнем витрачання ресурсів і стимулювання економії. Встановлено, що від рівня операційних витрат істотно залежать ефективність функціонування підприємства. Тому, управління витратами є важливою функцією економічного механізму кожного підприємства.

Аналіз останніх наукових досліджень, у яких започатковано вирішення питання, пов'язані з управлінням витратами підприємства, знайшли відображення в роботах таких відомих вчених-економістів, як Т.П. Карпова, І.Є. Давидовича, С.А. Котлярова, В. Палія, але на практиці не всі українські підприємства усвідомлюють необхідність цього виду управління. Тому є потреба у розкритті та доведенні його значимості.

Метою створення системи управління витратами є набір елементів (складових), за допомогою яких здійснюється збирання та оброблення даних про витрати, а також надання інформації для прийняття управлінських рішень саме в той момент, коли вона може бути використана найефективніше. Для формування системи управління витратами необхідно визначити її структуру, складові елементи, які повинні взаємодіяти між собою відповідно до поставлених завдань. На жаль, в Україні дане питання потребує детального вивчення та удосконалення.

Оптимальним для багатьох організацій, в сьогоднішніх умовах, став системний підхід до управління витратами, згідно з яким, будь-який суб'єкт підприємницької діяльності розглядається як цілісна самостійна система, що взаємодіє з іншими системами. Це спонукає службу менеджменту підприємства приймати максимально ефективні рішення з приводу розподілу витрат, вибору методів ціноутворення, створення раціональних схем збуту продукції, пошуку вигідних джерел інвестицій, тобто та комплексного управління підприємством в цілому.

Отже, задля створення гідної конкуренції іноземним фірмам, українські виробники повинні швидко реагувати на зміни, що стосуються собівартості та витрат. Відповідно до цього управління витратами необхідно розглядати не як одноразовий акт, а повсякденне завдання, яке стоїть перед керівництвом підприємства, багатоплановий процес, який потребує системного підходу і єдиного якісного управління.

УДК 658.29

Антонюк Ю. – ст. гр. БМм-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

АНАЛІТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ КАЛЬКУЛЮВАННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ

Науковий керівник: к.т.н., доц. Галушчак М. П.

Antoniuk J.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

ANALYTICAL IMPORTANCE CALCULATION OF PRODUCTION COSTS IN ENTERPRISE MANAGEMENT

Supervisor: Halushcak M. P.

Ключові слова: калькулювання, собівартість продукції.

Keywords: calculation, the cost of production.

Своєчасні та виважені управлінські рішення, які є наслідком ефективного функціонування системи управління виробництвом, забезпечують зростання прибутковості суб'єктів підприємницької діяльності. В системі управління підприємством чільне місце посідає облік виробничих витрат та аналіз собівартості продукції, за допомогою яких здійснюється контроль за ефективним використанням всіх видів ресурсів господарюючого суб'єкта.

Системі обліку витрат і калькулювання собівартості продукції тривалий час не приділялася достатня увага з боку менеджерів підприємства. Проти здійснення калькулювання собівартості висувалося багато заперечень, до яких належали, зокрема, й такі: незіставність собівартості внаслідок відмінності між підприємствами, а отже її непридатність для якогось аналізу, високі затрати на її складання та оформлення, різкі коливання цін спожитих товарів та послуг.

Аналітичне значення калькулювання подвійно проявляється при проведенні аналізу собівартості продукції, затрат підприємства, ефективного використання його ресурсного потенціалу, оцінки і прогнозування результатів діяльності. З однієї сторони воно слугує – для формування інформаційної бази (планові, нормативні, звітні калькуляції), а з іншої – вважається інструментом альтернативного вибору і оперативного корегування (при проведенні прогнозного аналізу беззбитковості виробництва, обґрунтуванні оптимального варіанту управлінських рішень по зміні виробничих потужностей, асортименті продукції, виборі технологій і т. д.).

Незалежно від конкретних особливостей виробництва і продукції калькулювання передбачає вирішення таких методичних завдань: визначення об'єкта калькулювання і вибір калькуляційних одиниць, визначення калькуляційних статей витрат та методики їхнього обчислення. Об'єктом калькулювання є продукція чи послуги, собівартість яких обчислюється. Кожне підприємство прагне мінімізувати собівартість конкретного виробу, щоб отримати більший прибуток, матеріал для аналізу цих витрат можна отримати з калькуляції.

Отже, калькулювання собівартості є одним з основних елементів системи управління не тільки собівартістю продукції, але й всього виробництва в цілому.

УДК 658.29

Антонюк Ю. – ст. гр. БМм-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

РОЛЬ КОНТРОЛІНГУ В СИТЕМІ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ

Науковий керівник: к.е.н. Юрик. Н.Є.

Antoniuk J.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

CONTROLLING ROLE IN THE CRISIS MANAGEMENT

Supervisor: Yuryk N. E.

Ключові слова: витрати, система управління витратами.

Keywords: the costs, the system management costs.

Нестабільність зовнішнього середовища, в якому функціонує підприємство, вимагає розробки і запровадження чіткої системи контролю за його діяльністю. Тільки за таких умов суб'єкт підприємницької діяльності зможе адаптуватися до змін, завчасно передбачити кризову ситуацію або ж успішно подолати існуючі проблеми. Контролінг, як одна з систем антикризового управління має важливе значення для забезпечення такого процесу.

Контролінгом називається система, що координує взаємозв'язки між інформаційними потоками, діагностикою, аналізом, моніторингом і контролем з метою реалізації стратегії життєдіяльності і попередження кризових ситуацій, що можуть призвести до банкрутства. Перед службою контролінгу на підприємстві стоїть завдання оперативного збору й аналізу інформації про витрати.

Традиційно таку інформацію надає бухгалтерія, але вона має серйозний недолік – неоперативність. Тому, для більшості ситуацій в Україні управлінські рішення переважно приймаються "за інтуїцією". Хоча в умовах кризового стану необхідно володіти правдивою інформацією в повному обсязі і лише тоді застосовувати певні дії.

Основа організації антикризового контролінгу на підприємстві мають складати принципи: системності; інтеграції та селективності інструментів контролінгу; результативності; гнучкості та здатності до оперативного реагування на зміни у зовнішнього та внутрішньої діяльності підприємства; далекоглядності оперативності та здатності до трансформації системи управління; безперервності.

На жаль, більшість українських підприємств використовують традиційні методи управління та планування, де практично відсутнє стратегічне планування та взаємозв'язок планів і бюджетів у масштабі підприємства. Для таких підприємств необхідне негайне впровадження системи контролінгу з «нуля».

Практика зарубіжних країн та досвід відомих компаній показують, що впровадження систем стратегічного і оперативного контролінгу дозволяє збільшити швидкість реакції менеджерів на зміни зовнішнього і внутрішнього середовища, підвищити гнучкість підприємства, змістити акцент з контролю минулого на аналіз і прогнозування майбутнього. Отже, контролінг – це «несуча конструкція» прогнозування майбутніх кризових ситуацій та антикризового управління на підприємстві, саме вона забезпечить добробут та ефективну роботу в майбутньому.

УДК 330.8

Антонюк А. – ст. гр. БЕМ-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ГЕНЕЗИС СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ТЕОРІЙ

Науковий керівник: к. е. н., доцент Ціх Г. В.

Antoniuk A.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

GENESIS OF MODERN ECONOMIC THEORIES

Supervisor: docent Tsikh H.V.

Ключові слова: економічна теорія, генезис.

Keywords: economic theory, genesis.

Сучасні економічні знання відображають тривалий історичний шлях розвитку економічної науки, який ніколи не був прямолінійним процесом руху. Формування тих чи інших економічних поглядів та ідей завжди було об'єктивно зумовлене розвитком суспільного виробництва, соціально-економічними умовами та потребами господарського життя. Взаємозв'язок економічної реальності з теоретичними узагальненнями передбачає залучення до аналізу суспільно-політичних, культурологічних, національно-історичних, психологічних та інших факторів суспільного життя. Провідними напрямками розвитку економічної теорії у ХХ ст. стали інституціоналізм, неокласика та кейнсіанство, які пройшли тривалу теоретичну еволюцію впродовж ХХ ст., утворивши "mainstream" (провідну течію) сучасної економічної думки. Характерною особливістю сучасної економічної науки є багатоманітність економічних теорій та ідей, гіпотез, концепцій, методів дослідження й способів опису економічної реальності, їх взаємодоповнююче конкурентне співіснування та розвиток. Невід'ємною складовою світової економічної науки завжди була прогресивна українська економічна думка, яка має глибокі історичні корені, традиції та наукові праці, які ввійшли до інтелектуальної скарбниці людства. Розвиток економічної думки у сучасній Україні пов'язаний з відновленням зв'язку часів та спадкоємності ідей, її поступовою реінтеграцією у світову економічну науку на основі ідейно-теоретичного та методологічного оновлення. Йдеться про об'єктивний підхід, який потребує нового прочитання першоджерел, осмислення їх змісту в контексті відповідних історичних умов, усвідомлення спадкоємності та наступності ідей у загальному поступі світової економічної науки. Таким чином, економічна наука пройшла тривалий шлях формування та розвитку. Відтак надзвичайно важливу роль у сприйнятті надбань світової економічної думки займає її періодизація як загальне підґрунтя усвідомлення структурної еволюції економічних знань в історичному контексті.

Література:

Чухно А.А., Юхименко П.І., Леоненко П.М. Сучасні економічні теорії.

УДК 339.138

Баб'як В. – ст. гр. БМмз-61

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

СПОЖИВЧА ЦІННІСТЬ ЛЮДСЬКИХ ПОТРЕБ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Зяйлик М.Ф.

Bab'yak In.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

CONSUMER VALUE OF HUMAN NECESSITIES

Supervisor: Zyaylik M.F.

Ключові слова: потреби, суспільство, середовище.

Key words: necessities, society, environment.

Найважливіше з фундаментальних понять маркетингу - це потреби людини, а саме відчуття нею нестачі чогось необхідного. Потреби, підкріплені купівельною спроможністю, переходять в категорію запитів, які люди задовільняють різними товарами чи послугами. Потреби суспільства практично необмежені, чого не можна сказати про ресурси для їх задоволення. Тому кожна людина віддає перевагу товарам, які мають найвищу споживчу цінність та здатні забезпечити максимальне задоволення за ту суму, яку вона може заплатити. Задоволення споживача залежить від його сприйняття характеристик (властивостей) товару, які створюють споживчу цінність.

Аналізуючи наше буття, ми можемо виділити одну з важливих проблем суспільства. А саме те, що ринки виробництва товарів і послуг ніколи не стоять на одному місці. Трансформації зовнішнього середовища безперервно „підживлюють” фунт для інновацій. По-перше, демографічні зміни, зміни в рівні і стилі життя населення, політиці, технології, моді ведуть до появи нових потреб. На підприємства здійснюють тиск різні суспільні групи, що вимагають від них дій в національних чи релігійних інтересах, по захисті навколишнього середовища, дотриманню прав меншостей, зміцненню відносин з постачальниками, чи просто мінімізація все можливих ризиків.

З розвалом соціалістичного блоку для західних виробників відкрились нові ринкові можливості. По-друге, народжуються нові рішення, що задовільняють поточні і новоявлені потреби. Зокрема, використання досягнень науково-технічного прогресу і властивість керувати великими об'ємами інформації дозволяють компаніям удосконалювати засоби задоволення потреб споживачів. Існує загроза швидкого старіння (моральне зношення) існуючих продуктів. Швидкі темпи глобальних змін, поява нових технологій, зміна орієнтації, зростання конкуренції - веде до скорочення життєвого циклу товарів і послуг. Відповідно до всіх цих змін - змінюються і споживчі цінності споживачів (породжуючи нові потреби).

Для досягнення високої прибутковості кожній організації важливо вміти правильно поставити перед собою цілі і завдання, які пов'язані з потребами покупців. Саме вони в подальшому будуть визначати її цінності, напрямки діяльності, можливості і критерії, що використовуються для оцінки досягнутих результатів і заохочення працівників.

УДК 621.326

Безух М. – ст. гр. ЕП-42

Луцький національний технічний університет

НЕОБХІДНІСТЬ ЗДІЙСНЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Павлюк Л. В.

Bezukh M.

Lutsk national technical university

NEED FOR MANAGEMENT PROFIT FOR ENTERPRISE

Supervisor: Ph.DS Pawliuk L.

Ключові слова: прибуток, управління прибутком, формування прибутку, розподіл прибутку, система управління прибутком.

Keywords: income, management of income, forming of income, distribution of profit, system of management income.

В умовах стрімкого розвитку ринкової економіки місце і роль прибутку у господарському процесі безперервно зростає. Таким чином, великої значущості набуває необхідність розробки рекомендацій по підвищенню ефективності формування, розподілу прибутку та його максимізації.

Управління прибутком являє собою процес розробки та прийняття управлінських рішень за усіма основними аспектами його формування, розподілу та використання на підприємстві. Головною метою управління є визначення шляхів найбільш ефективного його формування та оптимального розподілу, що спрямовані на забезпечення розвитку діяльності підприємства та зростання його ринкової вартості. Управління прибутком розподіляється на дві важливі підсистеми: управління формуванням прибутку та управління розподілом прибутку.

Основними завданнями управління прибутком є: виявлення резервів збільшення прибутку за рахунок виробничої діяльності, інвестиційних та фінансових операцій; виявлення резервів нарощування прибутку за рахунок оптимізації постійних та змінних витрат, обґрунтування облікової політики підприємства, цінової та податкової політики; оцінювання прибутковості виробничої та комерційної діяльності; визначення підприємницького ризику; зміцнення конкурентних позицій підприємства за рахунок підвищення ефективності розподілу і використання прибутку.

Політика управління прибутком підприємства повинна бути спрямована на максимізацію розміру позитивного фінансового результату [1].

Отже, система управління прибутком має бути органічно інтегрована із загальною системою управління підприємством, так як прийняття управлінських рішень у будь-якій сфері діяльності підприємства прямо або опосередковано впливає на рівень прибутку, який в свою чергу є основним джерелом фінансування розвитку підприємства та зростання доходів його власників і працівників.

Література. 1. Баранцева С. Стратегія управління прибутком як регулятор діяльності підприємства // Торгівля і ринок України. – 2012, вип. 14, т. 2. – С. 81-86.

УДК 338.5

Бойчук М. – ст. гр. БМм – 51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

РОЛЬ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

Науковий керівник: к.е.н., доц. Кужда Т. І

Boychuk M

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

ROLE OF AGRICULTURE IN UKRAINE'S ECONOMY

Supervisor: Kuzhda T.I.

Ключові слова: сільське господарство, економіка, ВВП.

Keywords: agriculture, economy, GDP.

У кожній державі, в будь-якому суспільстві сільське господарство є життєво необхідною галуззю народного господарства, оскільки зачіпає інтереси кожної людини, адже виробництво продуктів харчування – перша умова життя населення. Також воно виступає сировинною базою інших галузей промисловості, зокрема легкої та харчової. У сільському господарстві як і в інших галузях суспільного виробництва, відбувається постійний розвиток і на цій основі зростає ефективність сільськогосподарської праці, що дає змогу з меншою кількістю робочої сили виробляти більшу кількість сільськогосподарської продукції.[1]

Україна має величезні потенційні можливості для розвитку аграрного сектора національної економіки. Про це свідчить ряд важливих макроекономічних параметрів. Найважливішим серед них є частка сільського господарства у валовому внутрішньому продукті держави (ВВП), яка становить за 2012 р. – 8,2%. За цим показником Україна поступилася лише Білорусії – 9,2%. У високо розвинутих країнах, зокрема в Німеччині та Франції на сільське господарство припадає всього 1-2% ВВП. Також розвитку сільського господарства в Україні сприяє географічне та кліматичне середовище. На нашу державу припадає частина світових запасів чорнозему та 27% орної землі в Європі (на одну особу в Україні припадає 0,68 га орної землі, тоді як в Європі в середньому цей показник становить 0,25 га).[1]

Про місце галузі в економіці країни засвідчує і той факт, що на початок 2012 р. в сільському господарстві зайнято 4,9 млн. чоловік, тобто 23% від усіх зайнятих. Споживачі сьогодні витрачають переважну частку своїх доходів на придбання продуктів харчування та товарів широкого вжитку, виготовлених із сільськогосподарської сировини.

Сільське господарство відіграє винятково важливу роль як каталізатор розвитку ринкової економіки нашої держави, оскільки:

1) є висококонкурентною галуззю, у якій діє багато незалежних підприємств, що виробляють переважно ті самі товари.

2) в недалекій перспективі може стати найбільшим джерел експорту. Цьому сприяють великі масштаби сільськогосподарського землекористування і родючі землі.

Отже, можна сказати, що розвиток сільського господарства відіграє далеко не останню роль у загальному економічному розвитку країни. Сільське господарство створює робочі місця, а також зменшує рівень бідності населення. Це галузь матеріального виробництва, що має важливе значення в забезпеченні населення продуктами, а промисловість – сировиною. Розвиток сільського господарства постає є життєво важливим чинником становлення усіх секторів економіки України.

Література:

1. Гринів Л. С, Кічурчак М. В. Національна економіка: Навч. посібник. – Львів: "Магнолія 2006", 2008. – 464 с.

УДК 338.5

Бойчук М. – ст. гр. БМм – 51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Науковий керівник: к.е.н., доц. Кужда Т. І

Boychuk M

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

THE WAYS OF COSTS MANAGEMENT IMPROVEMENT AT THE ENTERPRISE

Supervisor: Kuzhda T.I.

Ключові слова: витрати, управління витратами, підприємство.

Keywords: costs, cost management, enterprise.

В умовах ринкової економіки основою діяльності кожного підприємства є отримання максимального прибутку, а перевищення величини витрат над величиною отриманих доходів характеризує збитковість діяльності будь-якої організації, тому досить важливим фактором є аналіз системи управління витратами на підприємстві.

Звідси, управління витратами – це складний, багатоаспектний та динамічний процес, що включає управлінські дії, метою яких є досягнення високого економічного результату діяльності підприємства. Управління витратами є важливою функцією економічного механізму будь-якого підприємства, а його рівень багато в чому визначає розмір прибутку та рентабельності підприємства, ефективність його господарської діяльності. Зниження та оптимізація витрат є одними з основних напрямків удосконалення економічної діяльності кожного підприємства. Підвищення технічного рівня виробництва, удосконалювання організації виробництва та праці приводить до зниження витрат сировини, матеріалів і заробітної плати. Зменшення витрат сировини і матеріалів досягається за рахунок зниження норм їх використання, скорочення відходів і втрат у процесі виробництва та збереження, повторне використання матеріалів, впровадження безвідходних технологій. На величину витрат істотний вплив має зміна цін на сировину і матеріали. У разі їхнього збільшення витрати зростають, а зниження – зменшуються. Значне зниження виробничих витрат досягається внаслідок застосування прогресивних методів організації виробництва [1].

Побудову та удосконалення системи управління витратами на підприємствах пропонується здійснювати шляхом: 1) виділення основних понять і процедур, системи управління витратами; 2) формування моделі управління витратами з урахуванням особливостей галузі та підприємства; 3) побудови ефективної інформаційної системи; 4) адаптації документообігу до обраної інформаційної системи; 5) розподілу відповідальності за формування витрат та створення механізму мотивації та стимулювання їхнього зниження.

Із зазначеного можна констатувати, що будь-яке підприємство повинно використовувати такий механізм формування витрат виробництва, який дасть змогу отримати повну інформацію про витрати на виготовлення продукції, адже вчасне реагування на відхилення витрат від нормативних значень дасть змогу попередити їх зростання, що прямо пропорційно впливають на собівартість продукції та прибуток підприємства.

Література: 1. Турило А. М., Кравчук Ю. Б., Турило А.А. Управління витратами підприємства : навч. посібн. - К. : Центр навчальної літри, 2006. – 120 с.

УДК 338.5

Бойчук М – ст. гр. БМм – 51

Тернопільський національний технічний університет іменні Івана Пулюя

АНТИКРИЗОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ЯК ЗАСІБ ЗАПОБІГАННЯ КРИЗИ

Науковий керівник: к.е.н Юрик Н.Є

Boychuk M

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

CRISIS MANAGEMENT AS A MEANS OF PREVENTING CRISIS

Supervisor: Yuryk N.E.

Ключові слова: менеджмент, криза

Keywords: crisis, management.

Криза – це переломний етап, різкий надлам, поворот у якому-небудь процесі, який спостерігаються сьогодні всюди і у більшості випадків носить негативний характер, а також є невід'ємною складовою розвитку будь - якої системи, а саме: суспільно – політичної, економічної, виробничої і стосується діяльності різних підприємств.

В сучасних ринкових умовах на підприємствах одержали розвиток негативні тенденції, які проявилися в низькому рівні конкурентоспроможності підприємницьких структур, у розбалансованості потенціалу підприємств, попиту та пропозиції, в неадекватності системи менеджменту до певних вимог ринкової економіки, значного послаблення ролі держави як суб'єкта виконання регулюючих функцій. Саме тому дослідження проблеми антикризового управління є актуальним, оскільки в сучасних ринкових умовах дані ситуації частішають, а наслідки набувають все більших масштабів.

Звідси, антикризовий менеджмент повинен бути системою управлінських заходів і рішень, спрямованих на діагностику, попередження, профілактику, ліквідацію кризових явищ і нейтралізацію дії кризи в майбутньому. З цією метою пропонуємо ряд антикризових заходів для покращення становище підприємства, а саме: 1) скорочення витрат, яким підприємство може скористатися для стабілізації фінансового становища. 2) горизонтальна й вертикальна інтеграція. 3) жорсткість контролю всіх видів альтернативних витрат. 4) перегляд організаційної структури на предмет виключення зайвих рівнів управління. 5) оптимізація технологічних процесів. 6) оптимізація оподаткування. 7) жорсткість кадрової політики.

В загальному перелік заходів щодо покращення фінансового стану стану має бути індивідуальним для кожного підприємства та залежить від сфери його діяльності, виду та груп продукції, кон'юнктури ринку, регіональної інфраструктури, системи управління, структури витрат на виробництво і управління, техніко-технологічних особливостей та інших факторів.

Отже, в сьгоднішніх умовах глобалізації економіки, як ніколи зростає необхідність здійснення спеціалізованого антикризового управління, яке спрямовано на передбачення небезпеки кризи, аналізу її причин, усунення загроз прояву, а у разі їх виникнення — прийняття швидких заходів ліквідаційного характеру з найменшими втратами та негативними наслідками.

УДК 338.5

Бойчук М. – ст. гр. БМм – 51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ЗНАЧЕННЯ АКЦІОНЕРНИХ ТОВАРИСТВ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

Науковий керівник: к.е.н., доц. Сороківська О. А

Boychuk M

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

VALUE STOCK COMPANY IN ECONOMICS UKRAINE

Supervisor: Sorokivska O. A

Ключові слова: акціонерне товариство.

Keywords: corporation.

Під час переходу до ринкової економіки Україна відвела значну роль акціонерним товариствам. Такий тип товариств дозволяє брати участь в інвестиційному процесі і значній кількості простих громадян, а також сприяє перерозподілу капіталів в економіці країни у найпродуктивніші сфери господарювання.

Звідси, ЗУ «Про АТ» визначає поняття, акціонерного товариства, як господарського товариства, статутний капітал якого поділено на визначену кількість часток однакової номінальної вартості, корпоративні права за якими посвідчуються акціями.

Акціонерна форма власності впливає на структуру і склад майна, має особливості джерел фінансування, склад і структуру капіталу, розміри фінансових резервів.

Сьогодні акціонерні товариства відіграють важливу роль в економічному розвитку будь-якої держави. В Україні останніми роками не лише зростає загальна кількість акціонерних товариств, а й їхня питома вага у загальному обсязі виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг.

Організація підприємства у формі акціонерного товариства здатна збільшувати його прибутковість. На це є три основних причини: 1. Обмежена відповідальність знижує ризик інвесторів. При цьому постійно діє правило: менша кількість ризиків у діяльності фірми збільшує вартість його капіталу. 2. Вартість капіталу фірми залежить від можливостей її розвитку. 3. Вартість майна фірми також залежить від його ліквідності.

Акціонерна форма має ряд особливостей і переваг порівняно з іншими формами підприємства:

По-перше, базуючи свою діяльність на принципі обмеженої відповідальності, акціонерне товариство забезпечує свої зобов'язання тільки власним майном, на яке відповідно до закону може бути накладено стягнення;

По-друге, маючи у наявності значні фінансові можливості, акціонерне товариство створює свій капітал із засобів, одержаних від продажу акцій, який у наступному може збільшуватися за рахунок капіталізації прибутку і додаткових емісій акцій.

Зважаючи на те, що інвестиції в акціонерний капітал підприємства мають більшу ліквідність, ніж подібні інвестиції в інші форми організації, це означає, що акціонерна форма організації може збільшувати вартість підприємства

Отже, зважаючи, що в умовах, коли в Україні один з найвищих у світі рівнів концентрації і централізації виробництва, який є готовою матеріально-технічною і організаційною базою для створення і розвитку акціонерних товариств, акціонерна власність є пріоритетною для реформування економіки нашої країни.

УДК 339

Брилінська О. – гр. БМ-42

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

НАУКОВО-ТЕХНОЛОГІЧНІ ПАРКИ, ЯК ВАЖІЛЬ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СФЕРИ

Науковий керівник: к.е.н., доц. Хрупович С.Є.

Brylinska O.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

THE TECHNOLOGICAL PARKS AS A KEY STONE TO THE DEVELOPMENT OF INFORMATION SECTOR

Supervisor: Khrupovych S.Y.

Key words: primary innovations, information clouds, start-up

Ключові слова: первинні інновації, інформаційні хмари, стартап

В час, коли інформація чи її відсутність стала ключовим фактором успіху будь-якої, в тому числі і зовнішньоекономічної діяльності підприємства, українським державним діячам варто звернути увагу на розвиток всіх галузей інформаційних технологій та медіа. Адже останні події в Україні показали, що наша державна значно програє в інформаційному просторі і це при тому, що вітчизняні представники ІТ-сфери вважаються одними з кращих в світі. Тому доцільно сфокусувати ресурси не на створенні аналогів вже розроблених на Заході технологій, а створювати власні *первинні інновації* в інформаційній сфері. Ця сфера діяльності є ще ледь дослідженою і має величезний потенціал, що виражається в мільйонах доларів. Лише на останній тенденції продажу персональних даних – як от збір даних про маршрути зафіксовані GPS на гаджетах людей, і продавати ці дані тим, хто шукає таку інформацію. Для прикладу, роздрібна торгівля, де дохід розподіляється між власниками даних, за вирахуванням комісії. За прогнозами Бостонської консалтингової групи, Європа може заробити \$ 1,4 трлн до 2020 року. Розвиток технологій, що забезпечують захист так званих комп'ютерних хмар від небажаного проникнення повинен добре фінансуватися та всіляко підтримуватись державними органами. Дослідницька компанія Gartner прогнозує, що 2014 року на хмарні послуги фірми витратять \$154 млрд, що на 60% більше ніж 2011-го. Так як проблеми з інформаційною безпекою в хмарах існують по всьому світу (зумовлені технічними, регуляторними, політичними аспектами), то очікується, що в найближчому часі, вони ставатимуть локальнішими, що в свою чергу є чудовою можливістю для українських програмістів здобути лідерство в цій галузі. Чудовим майданчиком для впровадження цих сфер стануть науково-технологічні парки, де поєднуються новітні ідеї, талановиті винахідники та фінансовий капітал. Стабільне та достатнє економічне і правове забезпечення таких проектів цілком можливо, призведе до утворення української Кремнієвої Долини та окупить себе за короткий проміжок часу та з великими дивідендами.

Посилання:

1. Світ у 2014 – The Economist Newspaper Limited, - ТОВ «Український тиждень», 2013р.

УДК 339.13

Вайшле А. - ст.гр.БКмз-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

РИНОК МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ:ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Науковий керівник: к.е.н.,професор Федорович Р.В.

Vayshle A.

Ternopil Ivan Puluj National Technical Universiti

MEDICAL SERVICES MARKET IN UKRAINE PROBLEMS AND PROSPECTS

Supervisor: professor Fedorovych R.

Ключові слова:ринок, послуги, економіка

Keywords: market, services, economy

Охорона здоров'я є елементом національної безпеки і тому реформування цієї сфери - одне з головних завдань країни.

Не дивно, що ринок медпослуг у світі разом із супутніми ринками медобладнання та фармпрепаратів є одним з наймісткіших, адже турбота про життя і здоров'я є базовими для будь-якої країни.

Метою є розглянути стан сучасної української медицини, розкрити проблеми, що існують сьогодні у цій галузі, вказати на деякі можливі шляхи їх вирішення та зробити висновок щодо конкурентоздатності медицини в Україні.

У статті 49-ій Конституції України держава гарантує громадянам країни безкоштовну медичну допомогу в державних та комунальних закладах охорони здоров'я та передбачає, що охорона здоров'я забезпечується державним фінансуванням відповідних програм.

Отже, з одного боку держава дає гарантії на безкоштовну медицину, а з іншого таких коштів в державі просто не існує. Правова база для існування й повноцінного функціонування приватних медичних закладів не розробляється.

Для забезпечення необхідного рівня медичних послуг необхідні значні інвестиції в галузь. В даній галузі величина постійних витрат дуже велика й віддача від вкладеного капіталу з'являється не відразу, й навіть не через рік-два. Враховуючи великий рівень ризику в країні, нестабільну ситуацію в економіці, неповністю сформоване законодавство, брати на себе таку відповідальність інвестори не хочуть.

Український стоматологічний ринок дуже великий, і за оцінками стоматологічного обладнання становив близько 80 млн. доларів США, українські виробники близько 4 - 5 млн. доларів США, внутрішній ринок стоматологічних послуг склав близько 40 млн. доларів США. Нажаль, немає ніяких точних статистичних даних про розміри ринка, так як більша частина його належить до сектору тіньової економіки, та суттєва частина фінансового обороту здійснюється готівковими грошми.

Отже, в Україні є дуже гострою проблема забезпечення взаємодії науки, держави та підприємницького сектору, адже, велика кількість цікавих розробок, що створюються вітчизняними винахідниками, не знаходять інвесторів для їх реалізації, наукові дослідження фінансуються дуже слабо.

УДК 657.471

Вершинін Л. – ст. гр. БОм -51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА

Науковий керівник: к.е.н., доц. Винник Т.М.

Vershynin L.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

THE THEORETICAL-METHODICAL PRINCIPLES OF ORGANIZATION OF ACCOUNT OF FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISE

Supervisor: Vynnyk T.

Ключові слова: фінансовий результат, дохід, витрати, прибуток, збиток.

Key words: financial result, income, expenses, profit, loss.

Підвищення ефективності діяльності підприємства незалежно від форм власності, організаційно-правової форми, галузевих особливостей, масштабів діяльності є однією з важливих загальноекономічних та науково-практичних проблем. Рівень ефективності діяльності відображається у фінансово-економічних показниках, які найбільш точно характеризують фінансовий стан суб'єкта господарювання та дають уявлення про економічний потенціал його розвитку. Одним із індикаторів успішної господарської діяльності підприємства є позитивний фінансовий результат

Загалом результат – це кінцевий наслідок послідовності дій, етап діяльності, коли визначено наявність переходу якості в кількість, кількості в якість. Фінансовий результат визначається шляхом порівняння доходів та витрат. Облік фінансових результатів прибутків і збитків здійснюється на фінансово-результативному рахунку 79 «Фінансові результати», що передбачає визначення кінцевого наслідку дій певного виду діяльності: операційної, фінансової, іншої звичайної та надзвичайних подій.

Щодо нормативно-правової бази України, то в законодавстві не розглядається таке поняття, як «фінансові результати». Зокрема, у частині законодавчих актів з бухгалтерського обліку обґрунтовано лише сутність дефініцій «прибуток» та «збиток» (Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 3 «Звіт про фінансові результати»),:

- □ прибуток – сума, на яку доходи перевищують пов'язані з ними витрати;
- □ збиток – перевищення суми витрат над сумою доходу, для отримання якого були здійснені ці витрати.

Таким чином, визначення фінансового результату полягає у розрахунку чистого прибутку (збитку) звітного періоду. З цією метою в бухгалтерському обліку передбачається послідовне зіставлення витрат та доходів по дебету та кредиту рахунку 79 «Фінансові результати» з наступним їх закриттям на рахунок 44 «Нерозподілені прибутки (непокріті збитки)».

Важливим моментом є те, що від того як підприємство відобразить в обліку фінансові результати, залежить величина податку на прибуток.

УДК 339.138

Винничок К. – ст. гр. БМп-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ДОСЛІДЖЕННЯ СПОЖИВЧИХ МОТИВАЦІЙ НА ОБЛИЦЮВАЛЬНІ ВИРОБИ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Зяйлик М.Ф.

Vinnichok K.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

RESEARCH OF CONSUMER MOTIVATIONS IS ON FACINGS WARES

Supervisor: Zyaylik M.F.

Ключові слова: споживчі мотивації, облицювальні вироби.

Key words: consumer motivations, facings wares.

Дослідження споживчих мотивацій, вибір маркетингових каналів та управління ними відносяться до найважливіших рішень маркетингу. Прибуток та витрати маркетингового каналу складають до 50% ціни, яку оплачує кінцевий споживач, тому ефективність каналу – визначальний фактор прибутковості та конкурентоспроможності компанії. Можливості та мотивація організацій, що входять в канал, визначають здатність постачальника створити конкурентну перевагу в обслуговуванні споживачів та задоволенні його потреб.

Управління каналом – один із способів підвищення конкурентоспроможності компанії та цінності її товару. Вибір і побудова каналу має стратегічне значення через те, що він є довгостроковим рішенням, яке неможливо швидко змінити. Гуру менеджменту, Пітер Друкер, передбачав, що основних змін у бізнесі ХХІ ст. слід очікувати не у виробництві або споживанні товарів, а в каналах розповсюдження.

Україна – одна з небагатьох країн світу, яка володіє величезними запасами сировини для виробництва усіх видів архітектурно-будівельних та облицювальних виробів з твердих порід каменю. Але найбільш значними родовищами по запасам та якості сировини є гранитні. Якість та кількість запасів мармуру в Україні залишає чекати на краще. Українська економіка переживає тяжкі часи. Але існуючий інтелектуальний потенціал та ресурсні можливості дають надію на очікуване зростання економічних показників в недалекому майбутньому. Будівництво - це завжди була галузь, яка відображала стан економіки країни. Тому очікуване зростання показників виробництва в цілому потягне за собою зростання показників виробництва будівельних та облицювальних матеріалів.

Відкритість зовнішніх поглядів України щодо міжнародної торгівлі дає можливість звернутись до зарубіжної сировинної бази (Греції, Італії та ін.). Багато виробників старої формації звикли, що їм не треба прикладати великих зусиль щодо привернення уваги споживачів, але в умовах сьогодення відношення "виробник-споживач" істотно змінилися до того, що виробнику необхідно визначити в якому виді мармуру потреба є найбільш актуальною, що впливає на прийняття рішення про купівлю, які вимоги до якості мармуру виставляє споживач. Відповіді на ці запитання дадуть можливість зробити його діяльність найбільш ефективною та найбільш повно задовольнити потреби та бажання споживачів.

УДК 621.326

Воздіган А. - ст. гр. ОАС-12

Луцький національний технічний університет

МЕТОДИКА БЕНЧМАРКІНГУ В УПРАВЛІНСЬКОМУ ОБЛІКУ: СУТЬ, ЦІЛІ І МЕХАНІЗМ РЕАЛІЗАЦІЇ

Науковий керівник: к.е.н., професор Садовська І.Б.

Vozdihan A.

Lutsk National Technical University

BENCHMARKING METHODS IN MANAGEMENT ACCOUNTING: NATURE, GOALS AND MECHANISMS.

Supervisor: c.e.s., professor Sadovska I.B.

Ключові слова: бенчмаркінг, управлінський облік.

Keywords: benchmarking, management accounting.

У ринковій економіці кожен крок суб'єкта господарювання пов'язані з ризиком. Вони можуть спричинити втрати або забезпечити позитивний ефект у ході зміни кон'юнктури ринку та методів господарювання. Одним із інструментів управління є бенчмаркінг, який на сьогодні є певною «новинкою» в управлінському обліку.

По суті бенчмаркінг – це процес еталонного зіставлення. У бізнес-середовищі існує безліч трактувань бенчмаркінгу. Класичним визначенням бенчмаркінгу є слова засновника цього методу, керівника Глобальної мережі бенчмаркінгу Роберта Кемпа: «Бенчмаркінг– це пошук кращих методів, які ведуть до поліпшення діяльності» [1].

Основний зміст бенчмаркінгу полягає у виявленні еталонних конкурентів у галузі, що досягли значних успіхів у цьому напрямі, ретельному вивченні їх бізнес-процесів і адаптації отриманих знань до власного підприємства з метою істотного поліпшення його діяльності.

Використання бенчмаркінгу в системі управлінського обліку дозволяє:

- вивчати підприємства, які є лідерами у галузі, визначитися зі стратегічними орієнтирами для ліквідації відставання та виходу на провідні позиції;
- подивитись підприємству на себе з боку – об'єктивно проаналізувати свої сильні і слабкі сторони;
- застосовувати поточне планування на основі переваг конкурентів та власних недоліків.

В основу бенчмаркінгу покладена ідея порівняння діяльності не тільки підприємств-конкурентів, але і передових фірм інших галузей. Практика показує, що розумне використання досвіду конкурентів дозволяє скоротити витрати, підвищити прибуток і оптимізувати вибір стратегії діяльності організації, у тому числі пов'язаних із вдосконаленням управління в цілому.

Список використаних джерел:

1. Camp R. C. Benchmarking. The Search for Industry Best Practices That Lead to Superior Performance / R. C. Camp. – ASQC Industry Press, Milwaukee, Wisconsin, 1989.

УДК 338.32.053.4

Гавдо О. – ст. гр. БМ-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ОПТИМАЛЬНЕ ВИКОРИСТАННЯ ВИРОБНИЧИХ ПОТУЖНОСТЕЙ

Науковий керівник: ст. викладач Шевчук Я.М.

Gavdo O.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

OPTIMUM UTILIZATION OF PRODUCTION CAPACITY

Supervisor: senior teacher Shevchuk Y.M.

Ключові слова: ресурси підприємства, виробничі потужності

Keywords: the company's resources, production capacity

Актуальності оптимального використання матеріальних і трудових ресурсів та виробничих потужностей надається значна увага і в науці, і в практиці, так як від чітко розробленої, ефективної системи раціонального використання виробничих потужностей залежить продуктивність праці і кінцеві результати діяльності підприємства різних організаційно-правових форм власності виробничих і не виробничих сфер діяльності. Визначення величини виробничої потужності посідає провідне місце в виявленні і оцінці резервів виробництва. Виробнича потужність є важливою частиною роботи з інтенсифікації виробництва, його планування та організації, оплати праці, стимулювання зростання продуктивності праці та ефективності виробництва.

Одним із важливих факторів інтенсифікації і підвищення ефективності виробництва є режим економії. Ресурсозабезпеченість повинна перетворитися в оптимальне задоволення потреб паливом, енергією, сировиною і матеріалами. Передбачається оснащення машинами, обладнанням, які б забезпечували високу ефективність використання матеріалів, сировинних і паливних ресурсів, створення та застосування високоефективних маловідходних і безвідходних технологічних процесів. Організаційно-економічним фактором впливу є управління.

Важливим фактором підвищення ефективності використання трудових ресурсів є зростання індустріалізації, що полягає в створенні виробничої бази: перехід на механізоване складення різноманітних виробів, застосування сучасних нових технологій, впровадження нових комп'ютерних розробок, тощо. Соціально-економічні фактори можуть умовно поділятися на фактори морального і матеріального стимулювання. В обох випадках вони стимулюють зацікавленість працівників у підвищенні своєї продуктивності. Серед таких факторів - зростання заробітної плати, премії та допомоги, можливість самовираження і творчої реалізації, кар'єра, підвищення кваліфікації та інше.

Отже, потрібно приділяти належну увагу розвитку виробництва на перспективу і в результаті формується регульоване та цивілізоване ринкове господарство, яке являється дієвим засобом, що стимулює ріст продуктивності праці, підвищення ефективності всього суспільного виробництва та примноження благ та добробуту як його учасників так і суспільства та національної економіки в цілому.

УДК 338.24.

Гаклюк Ю. - ст. гр. БК-41

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

РОЗРОБЛЕННЯ РЕКЛАМНОЇ ПРОГРАМИ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Якимишин Л. Я.

Haklyuk Y.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

THE DEVELOPMENT OF PROMOTIONAL PROGRAMS

Supervisor: Ph.D., Associate Yakymyshyn L.Y.

Ключові слова: ринок, реклама.

Keywords: market, advertising.

Кожен рекламодавець мусить приймати рішення, де він розміщуватиме рекламу. Цей процес називають медіа-плануванням. Існує кілька альтернативних засобів розповсюдження реклами, через які звернення доходять до цільової аудиторії: телебачення, радіо, газети, журнали, Інтернет, зовнішня реклама тощо. Рішення щодо вибору засобу розповсюдження реклами залежить від цільової аудиторії, типу товару, характеру звернення, цілей рекламної кампанії, її бюджету і вартості розміщення реклами. Вибираючи засоби розповсюдження рекламної інформації, слід враховувати їхні характеристики.

Вибір засобів розповсюдження реклами завершується складанням графіка їх використання протягом певного періоду (найчастіше - року). Його формують з урахуванням сезонності, етапу життєвого циклу товару, частоти купівлі цього товару тощо. Найчастіше використовують такі типи графіків:

1. Неперервний графік. Якщо фактор сезонності не відіграє великої ролі, реклама подається за рівномірним, або неперервним графіком (йогурти, засоби особистої гігієни).

2. Переривчастий графік. Періоди активного рекламування змінюються періодами затишшя - залежно від сезонного попиту на рекламований товар (туристичні путівки, засоби боротьби з комахами, охолоджувальні напої).

3. Пульсуючий графік. Рекламний вплив то посилюється, то зменшується, але не зникає повністю (автомобілі, меблі).

Процес реалізації рекламної програми складається з таких кроків: попереднє тестування підготовленої реклами та фактичне її розміщення.

Ринок рекламних послуг в Україні динамічно розвивається. До найпопулярніших агентств, що функціонують на цьому ринку, можна зарахувати як великі міжнародні агентства Bates Ukraine, D'Arcy, Provid\BBDO, так і вітчизняні - «Артмайстер», «Абрикос», «Десятка».

Процес прийняття рішень щодо реклами не завершується реалізацією рекламної програми. Після цього етапу необхідно провести заключне тестування рекламних звернень, щоб визначити, чи вдалося досягнути поставлених цілей. За результатами заключного тестування до рекламної програми можуть бути внесені зміни.

УДК 330.12

Голас А. – ст. гр. ФКм-51

Луцький національний технічний університет

ПРИНЦИПИ ПАБЛІК-ІНЖИНІРИНГУ В ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Полінкевич О.М.

Golas A.

Lutsk National Technical University

PRINCIPLES PUBLIC-ENGINEERING ARE IN ACTIVITY OF ENTERPRISE

Supervisor: Oksana Polinkevych, Associate Professor, PhD

Ключові слова: публік-інжиніринг, діяльність, підприємство

Keywords: public-engineering, activity, enterprise

Метою публік-інжиніринг є не перебудова структур органів державної влади, а забезпечення підвищення ефективності роботи цих органів влади, істотне поліпшення показників діяльності. На основі практики реінжинірингу в приватному секторі можна сформулювати такі можливі принципи публік-інжинірингу: 1. Позбавлятися стереотипів і розглядати систему державного управління поглядом конструктора і архітектора. Одне з ключових понять, що складає основу публік-інжинірингу, – це процеси, а в даному випадку – адміністративні процеси. Саме їхня оптимізація і вдосконалення дають змогу відкрити і використати нові можливості, резерви й ресурси розвитку й підвищення ефективності управління. 2. Переходити від управління адміністративними функціями – до управління адміністративними процесами й цілями. Для виконання такого масштабного завдання необхідно застосовувати новаторські підходи й сучасні прийоми і технології управління. 3. Підтримувати актуальний «дизайн» адміністративних процесів, постійно їх удосконалювати й пристосовувати до умов, що змінюються. Публік-інжиніринг надає можливість не лише управляти виробничими процесами, а й заново їх створювати, якісно моделювати і видозмінювати, вибудовуючи в єдину цілісну й ефективну систему. 4. Проводити постійний моніторинг і аналіз адміністративних процесів та здійснювати пошук і вироблення їхньої оптимальної моделі. Модель адміністративного процесу (реального чи бажаного) завдяки наочності його опису дає можливість проаналізувати, наскільки ефективно він сприяє досягненню визначених цілей і результатів. Оперативними інструментами процесного аналізу в системі державного управління можуть бути логістика адміністративного процесу, його тривалість і вартість (у тому числі його розподіл на окремі етапи), а також інші чинники, від яких залежить або може залежати ефективність його виконання. 5. Чітко й постійно орієнтуватися на зміст самого поняття «процес». На основі такого визначення кожен процес, в тому числі й адміністративний, можна розділити на його різні складові елементи й функціональні характеристики. Слід зазначити, що публік-інжиніринг тісно пов'язаний зі змінами у зовнішньому та внутрішньому середовищі організації (системна криза, низька адаптивність до змін, світова криза, трансформація управлінських систем).

УДК 338.45

Головата О. –ст. гр. БКМз-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

СУТЬ ТА ФУНКЦІЇ РЕКЛАМИ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Якимишин Л. Я.

Holovata O.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

ESSENCE AND FUNCTIONS OF ADVERTISING

Supervisor: Ph.D., Associate Yakymyshyn L.Y.

Ключові слова:реклама, маркетинг, конкуренція.

Keywords: advertising, marketing, competition.

Сьогодні реклама активно впливає на життя як окремої людини, так і країни загалом, створює стимули фірмі покращувати її діяльність, використовувати новітні технології підвищувати якісні характеристики продукції.

Досить довго головне завдання реклами полягало у збільшенні обсягів реалізації пропонованої продукції. І звичним для нас був вислів: реклама - механізм продажу. Нині, ми на нашу думку, реклама - це передусім механізм у конкурентній боротьбі, який змушує фірму шукати шляхи і удосконалювати свою діяльність швидше і ефективніше ніж конкуренти. Підприємництво - це не тільки торгівля на лотках продукцією часто сумнівної якості, але й виробничі підприємства, що не можуть не враховувати конкуренцію, перемогти в якій без добре організованої реклами майже неможливо. Реклама має за мету залучити стільки споживачів, скільки потрібно; необхідна при появі нового, ще невідомого товару, а якщо ринок заповнений продукцією - її завданням є привертання уваги найбільшого кола споживачів.

На дієвість реклами впливають її головні ознаки: виразність, унікальність, помітність. *Виразність* - властивість чіткого відтворення образу товару чи фірми, переконливого відображення переваг. *Унікальність* - властивість представлення продукції чи фірми у несподіваному оригінальному і новому образі. *Помітність* - властивість реклами привертати увагу покупця до товару, його особливостей, допомагає прийняти рішення щодо придбання товару. Реклама є помітною, коли вона проста, цікава і легко запам'ятовується. Зміст, текст, зображення реклами повинні відповідати зазначеним ознакам.

Щодо функцій, які виконує реклама, то вони є такими:

- інформування реальних і потенційних споживачів про продукцію чи нову фірму, яка виходить на ринок з новою діяльністю;
- формування у покупців зацікавленості у конкретній продукції, довіри безпосередньо до фірми;
- стимулювання купівлі пропонованої продукції;
- нагадування споживачам про продукцію, яка вже існує на ринку;
- регулювання господарських відносин на ринку.

Функції реклами дають змогу просувати нові товари, зберігати заплановані обсяги продажу, протистояти фірмам-конкурентам, покращувати послаблені позиції фірми на ринку і гарантувати її стійкість до змін в ринковому середовищі.

УДК 658.15

Голуб Т. – ст. гр. ФК-51

Луцький національний технічний університет

ФІНАНСОВА РІВНОВАГА ПІДПРИЄМСТВА – ЗАПОРУКА ЙОГО СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Полінкевич О.М.

Golub T.

Lutsk National Technical University

FINANCIAL EQUILIBRIUM of ENTERPRISE is MORTGAGE of HIM STEADY DEVELOPMENT

Supervisor: Oksana Polinkevych, Associate Professor, PhD

Ключові слова: рівновага, фінанси, сталий розвиток

Keywords: equilibrium, finances, steady development

У нинішніх умовах економічної та соціально-політичної нестабільності перед підприємствами постало непросте завдання забезпечення їх сталого та продуктивного функціонування. Проте, на діяльність суб'єктів господарювання негативно впливати можуть не лише фактори зовнішнього середовища, а й відсутність дійового механізму управління фінансовою рівновагою. Адже саме фінансова рівновага є необхідною умовою майбутнього зростання ринкової вартості підприємства. Її порушення може призвести до неплатоспроможності підприємства, руйнування стратегічного потенціалу та загрози його фінансовій безпеці, та є важливим індикатором потенціалу фінансової стійкості господарюючого суб'єкта. Фінансова стабільність підприємства є однією із найважливіших характеристик фінансового стану підприємства. Вона пов'язана з рівнем його залежності від кредиторів та інвесторів. За різних умов, в яких функціонує підприємство, останнє для досягнення фінансової стабільності проходить різні етапи. Так, в умовах кризи підприємство може досягати фінансової стабільності шляхом ліквідації поточної неплатоспроможності підприємства, відновлення фінансової рівноваги у короткостроковому періоді та забезпечення фінансової рівноваги у довгостроковому періоді. Фінансова рівновага підприємства – це відповідність обсягів формування та використання (споживання) власних фінансових ресурсів. Така фінансова рівновага досягається оптимізацією співвідношення між часткою коштів, що капіталізуються, і тією їх часткою, що спрямовується на споживання, а також узгодження джерел формування та напрямів використання власних фінансових ресурсів, встановлення оптимального співвідношення між внутрішніми та зовнішніми джерелами формування власних фінансових ресурсів. Фінансова рівновага – це агрегований показник, тому досягнення фінансової рівноваги значною мірою залежить від ефективності облікової політики підприємства, політики формування та розподілу прибутку підприємства, амортизаційної, дивідендної, емісійної політики тощо. Досягнення фінансової рівноваги – одна із найважливіших передумов забезпечення фінансової стабільності, оскільки зростання можливостей щодо забезпечення приросту власних фінансових ресурсів.

УДК 621.326

Голубович Ю. – ст. гр. БМс-41

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ЕКОНОМІЧНА СИСТЕМА

Науковий керівник: д.е.н., проф. Кирич Н. Б.

Golubovych Y.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

POTENTIAL OF THE COMPANY AS AN ECONOMIC SYSTEM

Supervisor: Kyrych N.B.

Ключові слова: система, потенціал, підприємство

Keywords: system, potential, enterprise

Термін «система» (від грец. systema - ціле, що складається з частин) – це множина взаємопов'язаних елементів, які залежать один від одного і становлять певну цілісність.

Стосовно цього, економічна система охоплює сукупність усіх видів економічної діяльності людей, які спрямовані на виробництво, розподіл, обмін та споживання продукції та послуг.

Розглядаючи потенціал підприємства, як відкритої економічної системи, то його можна описати такими системоутворюючими характеристиками:

- 1) зовнішнім оточенням - входом (постачальники ресурсів), виходом системи (клієнти), зв'язком із зовнішнім середовищем, зворотним зв'язком;
- 2) внутрішньою структурою - сукупністю взаємозалежних ресурсів і компетенцій, що забезпечують за допомогою реалізації бізнес-процесів переробку входу у вихід і досягнення цілей системи.

Потенціал підприємства характеризується властивостями, типовими для будь-якої економічної системи:

- цілісністю;
- взаємозв'язком і взаємодією елементів;
- складністю;
- комунікативністю;
- ієрархічністю;
- множинністю опису;
- здатністю до розвитку;
- альтернативністю форм функціонування та розвитку;
- пріоритетом інтересів системи глобального рівня;
- пріоритетом якості;
- потужністю.

Дані властивості є дуже важливими для потенціалу підприємства. Вони допомагають йому розвиватися в економічній системі.

УДК 621.326

Голубович Ю. – ст. гр. БМс-41

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

СТВОРЕННЯ МІЖНАРОДНИХ ЛОГІСТИЧНИХ СИСТЕМ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Хрупович С. Є.

Golubovych Y.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

ESTABLISHMENT OF INTERNATIONAL LOGISTICS SYSTEMS

Supervisor: Khrupovich S. Y.

Ключові слова: логістика, система, експорт

Keywords: logistics, system, export

Грецьке за походженням слово "логістика" (мистецтво враховувати) - вживається в мовах багатьох народів (logistic - англ., logistik - нім., logistique - франц., logistica - італ. і т.д.). Наукою, на думку Т. Павеллека, логістика стала завдяки військовій справі.

Інтенсивний розвиток логістики у невійськовій галузі пов'язується з енергетичною кризою початку 70-х років. Саме тоді спеціалісти звернулися до логістики як однієї з ефективних форм інтеграції виробництва, транспортування, розподілу і збуту товарів із широким залученням сучасних технічних засобів.

Логістика виступає як певна виробнича інфраструктура економіки. Логістика починається з первинних джерел сировини або вироблення напівфабрикатів, продовжується в обігу матеріалів і напівфабрикатів у рамках виробничого процесу підприємства і завершується доставкою готової продукції споживачу для досягнення економічних цілей підприємця.

Розвиток логістики стимулює необхідність швидкого реагування виробників на кон'юнктуру ринку. У результаті створюється логістика підприємства. Але основні цілі логістики коригуються у зв'язку з розвитком інтеграційних процесів у світовому економічному просторі. Створюється простір для впровадження міжнародних логістичних систем, характерною ознакою яких є рух товарів через державні кордони. Такий рух може виникати в ситуаціях, коли:

- підприємство експортує частину виготовленого чи вирощеного продукту. Наприклад, устаткування для виробництва паперу експортується у Швецію, пшениця - в Росію, вугілля - в Японію;

- підприємство імпортує сировину, наприклад деревину з Канади, або готові вироби, наприклад мотоцикли, з Італії або Японії ;

- часткове комплектування виробів здійснюється в одній країні, а відвантажуються вони в іншу, де здійснюється їхнє складування і подальша обробка.

- вироби комплектують за кордоном для розподілу в країні комплектування, в інших закордонних країнах і в країні, де розташована фірма. Деякі автомобілі, що продаються в США, збирають у Канаді.

УДК 159.9 316.6

Гончаренко В. – ст. гр. 6 ЕТ

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

ВПЛИВ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ НА РОЗВИТКУ РИНКУ ПРАЦІ УКРАЇНИ

Науковий керівник: к.е.н., доц. Опалько В.В.

Goncharenko V.

Cherkasy National University named after Bogdan Khmelnytsky

IMPACT OF LABOUR MIGRATION IN THE LABOUR MARKET OF UKRAINE

Supervisor: Ph.D., dots.e.n. Opalko V.

Ключові слова: трудова міграція, ринок праці, зовнішні міграційні переміщення населення.

Keywords: 2-3 words: labor migration, labor market, external migratory movement of population.

На розвиток ринку праці суттєво впливає трудова міграція населення, яка зумовлена соціальними та економічними чинниками. Значний вплив на його формування, функціонування та розвиток здійснює міграція. Зазвичай під міграцією розуміють просторове переміщення населення [1,180].

В Україні спостерігається нерівномірний розподіл трудової міграції, внаслідок цього у одних регіонах відбувається скупчення мігрантів, а в інших недостатня кількість трудових ресурсів. Причинами такої міграції людських ресурсів є відсутність централізованої стратегії і будь-якої політики щодо системного розвитку регіонів України, розселення та розподілу трудового потенціалу по території держави, а також недооцінка наслідків цього процесу. Міграція як комплексний процес пов'язана з багатьма демографічними та соціально-економічними процесами, тому міграційним проблемам приділяється велика увага у світовій науці [2,105].

Причини міжнародної трудової міграції мають, в основному, економічний характер, який пов'язаний з відмінностями у рівнях економічного розвитку окремих країн і, відповідно умовами їх життєдіяльності (рівні «якості життя»); наявністю національних відмінностей у розмірах вартості праці.

Література:

1. Зовнішні трудові міграції населення України / За ред. Е.М. Лібанової, О.В. Позняка. – К.: РВПС України НАН України, 2002. – 206 с.
2. Драгунова Т.А. Міграційні аспекти формування робочої сили м. Києва // Формування ринкової економіки: Зб. наук. праць: Спец.вип.: Матеріали Міжнар. наук.-практ.конф. "Демографічний розвиток України та пріоритетні завдання демографічної політики". – Т.2: Демографічні аспекти регулювання та відтворення трудового потенціалу – К.: КНЕУ, 2006. – С. 104–115.

УДК 336.7

Грицай Ю. – ст. гр. ХС-41

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

РЕЗЕРВНА ВАЛЮТА

Науковий керівник: к.е.н., доц. Мариненко Н. Ю.

Hrytsai Yu.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

RESERVE CURRENCY

Supervisor: Ph.D., Associate Professor Marynenko N. Yu.

Ключові слова: валюта, резерви, золото.

Keywords: currency, reserves, gold.

Резервна валюта – це загальноновизнана у світі валюта, яку використовують для створення в Центральних банках інших країн резерву грошових коштів з метою здійснення міжнародних розрахунків. Статус резервної валюти дає переваги країні-емітенту: можливість покривати дефіцит платіжного балансу національною валютою, сприяти зміцненню позицій національних експортерів в конкурентній боротьбі на світовому ринку. В той же час висунення валюти країни на роль резервної покладає певні обов'язки на її економіку: необхідно підтримувати відносну стабільність цієї валюти, не вдаватися до девальвації валютних і торгових обмежень, приймати заходи з ліквідації дефіциту платіжного балансу та підпорядковувати внутрішню економічну політику завданню досягнення зовнішньої рівноваги. Раніше резервні валюти використовували в основному як кошти для розрахунків на товарних ринках (нафта, золото тощо), проте останнім часом, особливо в країнах Азії, резервні валюти використовують для накопичення золотовалютних резервів з метою зміцнення конкурентоспроможності експорту шляхом послаблення своїх валют, а також як резерв на випадок фінансових криз. Спочатку в ролі резервної валюти виступав англійський фунт стерлінгів. Разом з фунтом стерлінгів як міжнародну платіжну і резервну валюту поступово стали використовувати долар США. Рішеннями Бреттон-Вудської конференції (США, 1944 р.) було введено золотодевізний стандарт, заснований на золоті і двох валютах: доларі США і фунті стерлінгів. Згідно з новими правилами, долар ставав єдиною валютою, прив'язаною до золота безпосередньо. У 1976 р. за наслідками угод Ямайської валютної конференції (м. Кінгстон, Ямайка) була офіційно узаконена Ямайська валютна система, яка передбачала вільне коливання курсів валют. Як резервні валюти стали використовуватися німецька марка, японська ена, французький і швейцарський франки. До початку XXI ст. долар США став основною резервною валютою світу (його частка, за різними оцінками, становить від 50% до 61% в міжнародних резервах центральних банків). Євро – друга за використанням резервна валюта. Після введення євро в 1999 р. ця валюта частково успадкувала частку в розрахунках і резервах від європейських валют, які використовувалися для розрахунків і накопичень. Відтоді частка євро постійно збільшується, оскільки центральні банки прагнуть диверсифікувати свої резерви. Швейцарський франк використовують як резервну валюту через його стабільність, хоча частка всіх валютних резервів у швейцарських франках, як правило, є нижчою 0,3 %.

УДК 330.163

Гураль І. – ст. гр. БМм – 51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ОСОБЛИВОСТІ ТИПОЛОГІЇ КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ

Науковий керівник: к.е.н., доц. Сороківська О. А.

Hural I.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

FEATURES TYPOLOGY OF CORPORATE CULTURE

Supervisor: Sorokivska O.A.

Ключові слова: corporate culture, типологія

Keywords: productive assets, typology

Останнім часом у великих організаціях особлива увага приділяється питанню корпоративної культури, що на думку багатьох теоретиків та практиків управління, сприятиме покращенню морально-психологічного клімату на підприємстві та забезпечить його конкурентоспроможність.

Корпоративна культура - це система цінностей та переконань, які розділяє кожен працівник фірми. Норми корпоративної культури визначають поведінку, обумовлюють характер життєдіяльності організації. Корпоративна культура - це також спосіб працівників формування організації, засіб до саморозвитку.

Одним з поширених засобів опису властивостей корпоративної культури є типологія, яка дозволяє класифікувати досліджувані культури за певною характерною ознакою. У даний час дослідниками запропоновано широкий спектр підходів до типології корпоративної культури. Їх можна класифікувати за такими ознаками: залежно від характеру впливу корпоративної культури на загальну результативність діяльності підприємства; за характером управління організацією; за потенціалом для підтримки стану і успіху компанії та іншими ознаками.

Американський соціолог Ч. Хенді виділив 4 типи корпоративних культур за характером управління організацією:

1. Культура Влади - цей тип культури ґрунтується на принципах ієрархічної структури, просування по сходах якої здійснюється за критеріями відданості загальній місії.
2. Культура Ролі - характеризується суворим функціональним розподілом ролей та спеціалізацією підрозділів в організації, функціонує на основі правил, процедур та стандартів діяльності, дотримання яких гарантує їх виконання.
3. Культура Задачі - зорієнтована на вирішення поставлених конкретних завдань і реалізацію розроблених проектів, ефективність визначається професіоналізмом працівників, корпоративним груповим ефектом і повнотою інформації.
4. Культура Особи - об'єднує людей не для вирішення задач, а для того, щоб вони могли досягти власних цілей. Тут влада ґрунтується на близькості до ресурсів, на професіоналізмі та вмінні спілкуватися, взаємодіяти.

В одній організації в процесі її еволюції, на думку Ч. Хенді, можна побачити всі типи культур. Так, на стадії зародження переважає культура влади, на стадії зростання - культура ролі, на стадії розвитку може формуватися культура завдання або культура особи. На стадії спаду може бути використано будь-який з чотирьох типів культур.

Отже, знання провідного типу культури країни і організації дозволяє оцінювати сумісність культур різних країн світу, прогнозувати розвиток їх взаємодії, регулювати спірні питання, ефективно приймати управлінські рішення.

УДК 338.24

Гураль І. – ст. гр. БМм – 51

Тернопільський національний технічний університет іменні Івана Пулюя

СУТНІСТЬ ТАКТИЧНИХ МЕТОДІВ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ

Науковий керівник: к.е.н Юрик Н.Є

Hural I.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

MEANING OF TACTICAL METHODS CRISIS MANAGEMENT

Supervisor: Yuryk N.E.

Ключові слова: антикризове управління, методи

Keywords: crisis management, methods

Антикризове управління — це система управлінських заходів щодо діагностики, упередження, нейтралізації і подолання кризових явищ та причин їх виникнення на всіх рівнях економіки. Антикризове управління ґрунтується на загальних принципах і методах, які притаманні управлінським процесам.

Аналізуючи основні методи антикризового управління, виділяють 2 наступні методи: тактичні і стратегічні, залежно від результатів, які має підприємство в разі їх застосування. Реалізуючи тактичні методи на вітчизняних підприємствах слід зазначити, що останні зіштовхуються з такими проблемами як: погіршення фінансового стану та неспроможністю відновити свою платоспроможність. До тактичних методів зазвичай відносять санацію і банкрутство.

Під санацією розуміється метод, який об'єднує сукупність заходів фінансово-економічного, виробничо-технічного, організаційного та соціального характеру, спрямованих на покращення фінансових показників підприємства за рахунок зміни структури активів та пасивів підприємства. До санаційних заходів слід віднести консервацію, оренду та розпродаж основних засобів, що не використовуються підприємством, заміну короткострокових боргових зобов'язань на довгострокові. Застосування методу банкрутства є обов'язковою умовою для селекційного процесу, оскільки він дає змогу виявити які підприємства працюють успішно, а які – ні.

З метою швидкого покращення показників діяльності підприємства пропонуємо використання даунсайзингу, тобто методу, який полягає у зменшенні виробничих потужностей та чисельності виробничого та управлінського персоналу підприємства відповідно до реального попиту та ринкових можливостей.

Тактичні методи залежать від глибини кризи та підходів до антикризового менеджменту, що в свою чергу поділяються на активний, пасивний та поточний. Частіше за все використовують реактивний підхід який притаманний великим підприємствам, що мають тривалу історію успішної діяльності. Такі фірми зазвичай довго не визнають сигналів про формування кризових явищ, не гнучко реагують на їх прояви, починають вживати антикризових заходів з значним запізненням, коли криза набуває значного масштабу.

Отже, виходячи з вище сказаного, керівництво підприємства повинно використовувати такий метод антикризового управління, який би дав змогу йому значно швидше покращити фінансові показники його діяльності та подолати наслідки кризи.

УДК 338.32

Гураль І. – ст. гр. БММ – 51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ЕФЕКТИВНЕ ВИКОРИСТАННЯ ВИРОБНИЧИХ ФОНДІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Науковий керівник: к.е.н., доц. Кужда Т. І.

Hural I.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

EFFECTIVE FIXED ASSETS MANAGEMENT AT THE ENTERPRISE

Supervisor: Kuzhda T.I.

Ключові слова: виробничі фонди, ефективність

Keywords: productive assets, efficiency

Однією з найбільш важливих задач підприємств в сучасних ринкових умовах є покращення їх господарської діяльності за рахунок ефективного використання виробничих фондів.

Основні фонди підприємств – це засоби праці, які мають вартість, функціонують у виробничому процесі тривалий час, не змінюючи при цьому своїх форм і розмірів, а свою вартість переносять на вартість готової продукції поступово, шляхом амортизаційних відрахувань. Основні виробничі засоби з урахуванням специфіки їх виробничого призначення поділяються на такі 16 груп: земельні ділянки; капітальні витрати на поліпшення земель, не пов'язані з будівництвом; будівлі, споруди, передавальні пристрої; машини та обладнання; транспортні засоби; інструменти, прилади, інвентар (меблі); тварини; багаторічні насадження; інші основні засоби; бібліотечні засоби; малоцінні необоротні матеріальні активи; тимчасові споруди; природні ресурси; інвентарна тара; предмети прокату; довгострокові біологічні активи.

Головною ознакою підвищення рівня ефективного використання основних фондів підприємства є зростання обсягу виробництва продукції. Кількість виробленої продукції за наявного розміру виробничого апарату залежить, з одного боку, від фонду часу продуктивної роботи машин та устаткування протягом доби, місяця або року, тобто від їхнього екстенсивного завантаження, а з іншого – від ступеня використання знарядь праці за одиницю часу (інтенсивного навантаження). Тобто, усю сукупність технічних, організаційних та економічних заходів щодо ліпшого використання основних фондів підприємства можна умовно поділити на дві групи: 1) збільшення екстенсивного завантаження; 2) підвищення інтенсивного навантаження.

Досягти поліпшення використання виробничих фондів підприємство може шляхом: ліквідації зайвого устаткування, машин, інших основних фондів або здачі їх в оренду; своєчасного і якісного здійснення планово-попереджувального капітального ремонту; придбання високоякісних основних фондів; покращення якості підготовки сировини і матеріалів для процесу виробництва, підвищення кваліфікації обслуговуючого персоналу. Також підприємству необхідно приділяти значну увагу питанням автоматизації виробництва, впровадження нової техніки та прогресивної технології, яка є безвідходною та енергозберігаючою.

Отже, будь-яке підприємство повинно ефективно використовувати виробничі фонди, оскільки від цього залежить його фінансовий стан, конкурентоспроможність та можливість виходу на нові ринки збуту.

УДК 338.32

Гураль І. – ст. гр. БМм-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

СУТНІСТЬ ВИРОБНИЧОЇ ПОТУЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Науковий керівник: к.е.н., доц. Кужда Т. І.

Hural I.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

MEANING OF PRODUCTION CAPACITY

Supervisor: Kuzhda T.I.

Ключові слова: виробнича потужність, виробнича програма

Keywords: capacity, production program

Виробнича потужність (ВП) підприємства - це максимально можливий обсяг випуску продукції в заданій номенклатурі та асортименті, який досягається при ідеальних умовах роботи: повному використанні обладнання та виробничих площ, робочої сили, сировини, матеріалів та застосування передової технології.

Розрізняють теоретичну, практичну, нормальну, планову, перспективну, проектну та діючу потужність підприємства. Теоретична ВП – це обсяг господарських операцій, який досягається в ідеальних умовах роботи обладнання з мінімально можливими негативними результатами. Найвищий рівень виробництва, який можливий при збереженні прийнятного ступеня ефективності з урахуванням допустимих або неминучих втрат робочого часу, пов'язаних з ремонтом обладнання та режимом роботи підприємства визначає практична ВП. Нормальна ВП характеризує середній рівень господарської діяльності, достатній для задоволення попиту на товари і послуги протягом певного часу з урахуванням сезонних і циклічних коливань попиту. Річній нормальній ВП відповідає планова потужність. Перспективна виробнича потужність відображає очікувані зміни номенклатури продукції, технології й організації виробництва, закладені в плановому періоді, натомість проектна – являє собою величину можливого випуску продукції умовної номенклатури за одиницю часу, задану при проектуванні чи реконструкції виробничої одиниці.

Величина виробничої потужності підприємства формується під впливом багатьох чинників: номенклатура, асортимент та якість продукції, що виготовляється; кількість встановленого устаткування, розміри і склад виробничих площ, можливий фонд часу роботи устаткування та використання площ протягом року; прогресивні техніко-економічні норми продуктивності й використання устаткування.

Показники виробничої потужності використовують для визначення величини виробничої програми, для встановлення вузьких та широких місць на підприємстві, а також для розрахунку капітальних вкладень, необхідних для виготовлення продукції.

Одиниці виміру виробничої потужності підприємств застосовуються різні залежно від характеру виробництва та галузевої підпорядкованості. Загальне правило таке: виробнича потужність визначається в тих самих одиницях виміру, в яких планується та здійснюється облік продукції, що виготовляється (послуг, що надаються).

Отже, виробнича потужність відображає виробництво продукції відповідно до профілю підприємства, значну частину основних виробничих фондів, основну частку сукупних затрат живої праці і є техніко-економічною категорією, оскільки піддається впливу як технічних, так і економічних факторів.

УДК 336

Дзєндзель С. – ст. гр. БФп-11

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ЗАВДАННЯ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

Науковий керівник: к.е.н., асистент Химич І.Г.

Dzєndzel S.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

OBJECTIVE ANALYSIS OF FINANCIAL RESULTS

Supervisor: Ph.D, Assistant Professor Khymych I.G.

Ключові слова: фінансовий результат, прибуток, прибутковість.

Keywords: financial performance, revenue, profitability.

Фінансові результати діяльності підприємства характеризуються приростом суми власного капіталу (чистих активів), основним джерелом якого є прибуток від операційної, інвестиційної та фінансової діяльності, а також отриманий унаслідок надзвичайних обставин.

Прибуток є частиною чистого доходу, який безпосередньо одержують підприємства після реалізації продукції як винагороду за вкладений капітал та ризик підприємницької діяльності. Кількісно він становить різницю між сукупними доходами (після сплати податку на додану вартість, акцизного податку та інших відрахувань з виручки в бюджетні та небюджетні фонди) і сукупними витратами звітного періоду. Обсяг прибутку та рівень рентабельності залежать від виробничої, постачальницької, маркетингової, збутової, інвестиційної та фінансової діяльності підприємства. Тому ці показники характеризують усі сторони господарювання підприємства.

Основними завданнями аналізу фінансових результатів діяльності є:

- вивчення можливостей одержання прибутку відповідно до наявного ресурсного потенціалу підприємства та кон'юнктури ринку;
- систематичний контроль за процесом формування прибутку та зміною його динаміки;
- визначення впливу як зовнішніх, так і внутрішніх факторів на фінансові результати й оцінювання якості прибутку;
- виявлення резервів збільшення суми прибутку та підвищення рівня прибутковості бізнесу;
- оцінювання роботи підприємства з використання можливостей збільшення прибутку та рентабельності;
- вироблення рекомендацій з підвищення ефективності системи керування прибутком [1].

Література:

1. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: Навчальний посібник / Г.В. Савицька. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/1151051341354/ekonomika/analiz_finansovih_rezultativ_diyalnosti_pid_priyemst.

УДК 331.5

Дзензель С. - ст. гр. БФ-11

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ПРОБЛЕМИ РИНКУ ПРАЦІ В УКРАЇНІ

Науковий керівник: к.е.н. Кудлак В.Я.

Dzendszel. S

Ternopil Ivan Pului National Technical University

PROBLEMS OF THE LABOUR MARKET IN UKRAINE

Supervisor: Vitalij Kudlak

Ключові слова: ринок праці, зайнятість, заробітна плата.

Keywords: labor market, employment, wages.

Ринок праці відображає більшість політичних і соціально-економічних процесів, що відбуваються в державі. Стан ринку праці визначає становище національної економіки в цілому, методи макроекономічного регулювання, ефективність соціальної політики тощо. Саме тому, одним з найважливіших завдань в розрізі економічного розвитку є оптимізація ситуації на ринку праці.

На сьогоднішній день стан українського ринку праці характеризується наявністю низки проблем. Особливо актуальними залишаються проблеми економічної активності населення, кількісного та якісного дисбалансу між пропозицією та потребою у робочій силі, низького кваліфікаційного рівня незайнятого та працюючого населення, а також проблеми зайнятості молоді та інвалідів, недостатній рівень підтримки тих, хто вперше виходить на ринок праці, нелегальна зовнішня трудова міграція та тіньовий ринок праці.

Серед зазначеного переліку найважливішими за своєю соціально-економічною сутністю, на нашу думку, є наступні проблеми:

- ✓ Нелегальна праця громадян України поза межами країни. За статистикою легальної еміграції громадян України, за кордоном живуть і працюють 1,14 мільйона українців. Проте, за неофіційними даними, кількість українців, які живуть і працюють за кордоном, становить приблизно 5-7 мільйонів осіб. Україна опинилася на десятому місці за кількістю емігрантів, які виїхали до найбільш економічно розвинених країн;
- ✓ Низький рівень середньої заробітної плати. Середня зарплата в Україні становить близько 370 доларів США, що значно поступається майже всім країнам Європи;
- ✓ Зайнятість молоді та молодіжне безробіття. В Україні молодіжне безробіття сягає 20% від загальної кількості безробітних по всім групам.

Ми вважаємо, що на сучасному етапі необхідно докорінно змінити характер впливу політики зайнятості на національний ринок праці. На нашу думку, основні реформи щодо покращення ринку праці повинні здійснюватися в напрямку взаємодії інтересів держави з інтересами та потребами працюючих. Лише в таких умов можна досягнути бажаного рівня розвитку ринку праці, покращання соціально-економічного становища в країні в цілому, а кожного її жителя окремо.

УДК 338.22

Дикий С. – ст. гр. БЕ-41

Тернопільський національний технічний університет імені І. Пулюя

СУЧАСНИЙ СТАН АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ ТЕРНОПІЛЬЩИНИ

Науковий керівник: к.т.н. Дмитрів Д.В.

Dykyi S.R.

Ternopil Ivan Pul'uj National Tehnical University

THE CURRENT STATE OF AGRICULTURE IN TERNOPIL REGION

Supervisor: Dmytriv D.V.

Ключові слова: динаміка, агропромисловий комплекс.

Keywords: dynamics, agribusiness

Важливе місце в господарстві Тернопільської області займає сільське господарство. Для його розвитку тут є сприятливі природні й економічні умови. Попит на с/г продукцію постійно зростає, оскільки збільшується кількість населення, особливо міського. У сільському господарстві як і в інших галузях суспільного виробництва, відбувається постійний розвиток і вдосконалення продуктивних сил і на цій основі зростає ефективність с/г праці, що дає змогу з меншою кількістю робочої сили виробляти більше с/г продукції .

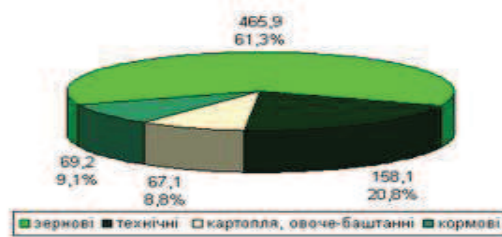

Рис.1. Посівні площі під сільськогосподарські культури

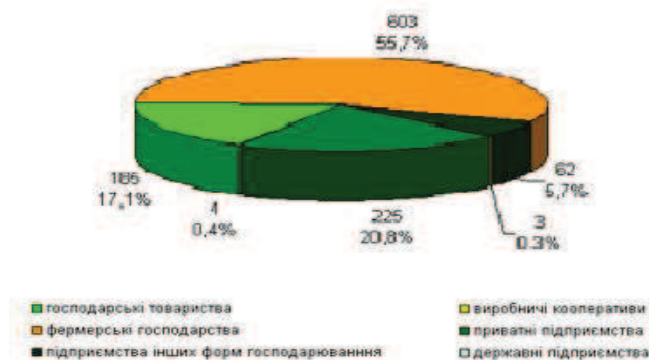

Рис.2. Сільськогосподарські підприємства області

Визначимо динаміку продукції сільського господарства в Тернопільській області за характеристиками динаміки за п'ять років: Базисний абсолютний приріст показує зростання показника в абсолютному виразі порівняно з рівнем, прийнятим за базу і розраховується за формулою:

$$\Delta б = Q_t - Q_0; \quad (1)$$

Базисний темп зростання характеризує інтенсивність динаміки і його формула має наступний вигляд:

$$Кб = Q_t / Q_0; \quad (2)$$

де Q_t – поточний рівень ряду

Q_0 - базовий рівень ряду

Розраховані показники склали відповідно $\Delta б = 8,7$; $Кб = 1,086$

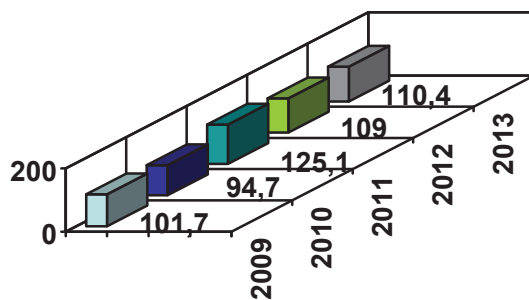

Рис.3. Динаміка АПК Тернопільщини за 2009-2013 роки

Динаміка продукції сільського господарства в Тернопільській області є позитивна. Отже, аналіз стану АПК Тернопільської області дозволяє запровадити комплекс заходів щодо підвищення ефективності функціонування АПК, зокрема Державні органи Тернопільської області повинні створити рівні умови для усіх типів сільгосп підприємств й докорінно реформувати напрямки їх підтримки, а саме:- перейти від виробничих субсидій до незалежних від обсягу і типу виробництва прямих платежів;

- створити рівні умови діяльності та доступу для всіх типів сільгосп підприємств з тим, щоб кожне дрібне підприємство мало перспективу стати крупнотоварним, а отже і конкурентоспроможним на державному рівні;
- диференціювати підтримку окремо для виробників сільськогосподарської продукції та окремо для розвитку сільської місцевості.
- остаточно відійти від валових показників розвитку сільського господарства.

В умовах зменшення бюджетної підтримки, слід подбати про розвиток продукції сільського виробництва через:

- зняття обмежень торгівлі сільгосп сировиною й продовольством;
- надання податкових преференцій;
- недопущення збільшення акцизів на підакцизну аграрну продукцію;
- запровадження контролю за економічною обґрунтованістю цін на ресурси.

Державні та місцеві органи сприяють цьому розвитку та фінансово підтримують.

Використана література

1. Державний комітет статистики України. Статистична інформація [Електронний ресурс]. – Режим доступу: ww.stc.gov.ua.

УДК 339.13

Дідів М. - ст. гр. БМ-31

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ЗРОСТАННЯ ПРИБУТКОВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ НА ОСНОВІ ШИРШОГО ВИКОРИСТАННЯ НЕМАТЕРІАЛЬНИХ РЕСУРСІВ

Науковий керівник: к.е.н., доц. Галушак О.Я.

Didiv M.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

ORGANISATION'S PROFITABILITY INCREASE DUE THE WIDE USE OF INTANGIBLE RESOURCES

Supervisor: Halushchak O.

Ключові слова: планування, прибуток, рентабельність

Key words: planning, income, profitability

На сучасному етапі нема можливості забезпечити суттєві конкурентні переваги організації за рахунок виключно матеріальних чинників. Збереження і примноження економічного потенціалу підприємства, забезпечення конкурентоспроможності його продукції на ринку можливо за рахунок ширшого використання нематеріальних активів.

З одного боку, загальновідомо, що прибутковість підприємства є найбільш важливим показником оцінювання економічної ефективності підприємства. У теоретичному плані, це відносний параметр, який показує, наскільки ефективно використовуються на тому чи іншому підприємстві всі його ресурси – матеріальні, нематеріальні, фінансові, кадрові та інші. У бухгалтерському обліку розрахунок цього показника є результатом від ділення величини валового прибутку на величину всіх витрат. Однак такий метричний показник не завжди може адекватно відобразити стан підприємства, якщо мова йде про нематеріальні ресурси, оцінка яких у грошовій формі досить відносна.

З іншого боку, роль самих нематеріальних ресурсів у підвищенні ефективності організації постійно зростає.

Логічно впливає, що планування прибутковості саме нематеріального сегмента стає в сучасних умовах найбільш пріоритетним напрямком підвищення ефективності діяльності підприємства

Планування прибутковості нематеріальних активів слід здійснювати дотримуючись наступних принципів:

- рентабельність нематеріальних ресурсів слід планувати для підприємства в цілому, а також для окремих його структурних підрозділів;
- при розрахунку цього показника потрібно враховувати всі напрямки використання нематеріальних ресурсів;
- показник прибутковості нематеріальних ресурсів повинен мати статус нормативного.

Збільшення прибутку підприємства при введенні в господарський обіг об'єктів нематеріальних активів можливе або при зниженні собівартості продукції, або при збільшенні ціни продукції.

УДК 621.326

Дмитрієва К. – ст. гр. ЕП-42

Луцький національний технічний університет

ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОПТИМІЗАЦІЇ РОБОТИ БІЗНЕС-СТРУКТУР

Науковий керівник: к.е.н., доцент Павлюк Л. В.

Dmitrieva K.

Lutsk national technical university

USING INFORMATIONAL TECHNOLOGIES IN MODERNISATION OF BISNES STRUCTERES

Supervisor: Ph.DS Pawliuk L.

Ключові слова: інформаційні технології, бізнес-структура, моделювання.

Keyword: informational technologies, bisness structures, modeling.

У сучасному світі стоїть проблема організації ефективного менеджменту підприємства. Вирішити дану проблему можна шляхом організаційного моделювання, ідея якого полягає в тому, що при аналізі підприємства воно замінюється моделлю. Модель містить в собі інформацію про цілі підприємства, організаційну структуру та бізнес процеси, що проходять в організації. Моделювання бізнес-процесу полягає у віддзеркаленні суб'єктивного бачення потоку робіт у вигляді формальної моделі, що складається з взаємопов'язаних операцій. Метою цього виду моделювання є систематизація знань про компанію і її бізнес-процеси з можливістю представлення у наочній формі, придатній для машинної аналітичної обробки отриманої інформації [1]. Для формального і графічного представлення бізнес-процесів використовуються різні мови, але найбільш популярними і відповідними вважаються UML і Business Process Modeling Notation. Моделювання і імітація бізнес-процесів є ключовими методами для реінжинирингу бізнес-процесів (Business Process Reengineering).

Найбільш оптимальним варіантом побудови бізнес-моделі, який і реалізований у всіх професійних продуктах бізнес-моделювання, вважається комбінація текстового, графічного та табличного способів їх розробки. Основу багатьох сучасних методологій моделювання бізнес-процесів складають методологія SADT (Structured Analysis and Design Technique – метод структурного аналізу і проектування) і алгоритмічні мови, вживані для розробки програмного забезпечення.

Отже, застосування інформаційних технологій у роботі бізнес-структур, а також їх оптимізації має вагомий вплив. Можливості новітніх технологій на разі значно ширші, ніж уже знайдені методи та засоби використання їх для активації певних видів діяльності.

Література

1. Козлов А. С. Проектирование и исследование бизнес-процессов. – М.: Флинта : МПСИ, 2006. – 272 с.

УДК 330.3

Довгошя Р. – ст. гр. БМм – 51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ВИПУСК ЄВРОБОНДІВ, ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ КОШТІВ НА ПРИКЛАДІ МРІЯ АГРОХОЛДИНГ

Науковий керівник: д.е.н., проф. Кирич Н.М

Dovhoshyia R

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

EUROBONDS AS A TOOL TO ATTRACT INVESTMENT FUNDS FOR EXAMPLE MRIYA AGRO HOLDING

Supervisor: Kuruch N

Ключові слова: євробонди, інвестиції

Keywords: eurobonds, investments

Одним із факторів стимулювання розвитку бізнесу є ефективна інвестиційна політика. Більшість підприємств України стикається із проблемою у недостатній кількості грошових ресурсів для модернізації та розширення виробництва. Існує безліч варіантів залучення цих коштів: шляхом випуску акцій, взяття коштів у кредит, випуску боргових зобов'язань. Одним із інвестиційних інструментів залучення таких коштів є випуск євробондів.

Євробонди – це облигації, які випущені у валюті, що є іноземною для емітента та як правило розміщуються за допомогою міжнародного синдикату андеррайтерів серед зарубіжних інвесторів. Як правило ці облигації випускають великі корпорації, уряди країн, міжнародні організації. Серед основних позитивів цих цінних паперів є надійність та довгостроковість їх розміщення, адже як правило їх випускають на термін від 5 до 40 років.

Агрохолдинг Мрія вперше використав даний інструмент у 2011 році, випустивши євробонди на суму 250 млн. доларів США строком на 5 років із фіксованою ставкою купона 10,95% річних. Організаторами випуску стали Bank of America Merrill Lynch, The Royal Bank of Scotland, UBS Investment Bank та Dragon Capital. Загалом облигації отримали 88 інвесторів, 68% з яких представляють Європу, 22% - США та 10 % придбані азійськими інвестиційними фондами. Враховуючи успішний досвід емісії у 2013 році було проведено ще один випуск євробондів на суму 400 млн. доларів США із купонною ставкою 9,75% річних та терміном погашення у 2018 році. Андеррайтерами цього випуску стали Citigroup, Credit Suisse, Goldman Sachs, Sberbank CIB.

Завдяки цим коштам компанія покращила свою інфраструктуру, продовживши позитивну тенденцію зростання отриманих прибутків та підвищення рівня такого інвестиційного показника як EBITDA.

Отже, випуск євробондів є ефективним інструментом залучення інвестиційних коштів. Варто відмітити, що на міжнародному ринку цінних паперів появляється все більше і більше компаній-емітентів з України, провідні місця з яких посідають представники сільськогосподарської галузі серед них і Мрія Агрохолдинг.

УДК 339.9

Довгошя І. – ст. гр. БМм-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

СУТНІСТЬ ТОВАРНОЇ ПОЛІТИКИ МАРКЕТИНГУ

Науковий керівник: к.е.н., доц. Гевко В.Л.

Dovhoshyia I.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

ESSENCE OF COMMODITY POLITICS OF MARKETING

Supervisor: Gevko V.L.

Ключові слова: товарна політика маркетингу, конкурентоздатність, інноваційні процеси.

Keywords: commodity politics of marketing, competitiveness, innovative processes.

Товарна політика маркетингу — це комплекс заходів, у межах яких один чи кілька товарів використовують як основні інструменти виробничо-збутової діяльності підприємства.

Метою товарної політики маркетингу є забезпечення прийняття таких рішень: створення нових товарів (властивості, дизайн, марочна назва, упаковка, сервіс, гарантії, тощо); напрямів модифікації та модернізації товарів; щодо удосконалення товарного асортименту та товарної номенклатури (ширина, глибина, насиченість, гармонійність); припинення випуску товарів.

Завдання маркетингової товарної політики є: формування ідеї та реальне створення ексклюзивного товару, стосовно якого решта факторів маркетингу мала б виключно додатковий (обслуговуючий) характер; розроблення нового товару та оновлення тих виробів, що вже існують на ринку; розроблення товарного асортименту, упаковки та товарних марок; забезпечення якості та конкурентоспроможності товарів; позиціонування товарів на ринку; аналіз та прогнозування життєвого циклу товарів.

Структура маркетингової товарної політики містить три основні блоки: розроблення товару; обслуговування товару; виведення застарілих товарів з ринку (елімінування).

Велику роль відіграє товарна політика маркетингу у збереженні та розвитку підприємства як цілісної соціально-економічної системи. Найбільш важливими показниками досягнення цілей вважають: обсяги збуту; відшкодування змінних і постійних витрат; прибуток та зниження собівартості; збільшення обсягів виробництва; частка ринку; розподіл ринку та робота з ним.

Таким чином для швидких темпів розвитку технологій та процесів глобалізації стає очевидним той факт, що для успішного розвитку підприємства загалом та його товарної політики маркетингу зокрема, необхідно спрямовувати основні зусилля в інноваційні процеси. Консервативні підходи залишилися в минулому, оскільки здебільшого виявилися неспроможними конкурувати з новітніми рішеннями. Тому саме завдяки інноваціям у товарній політиці маркетингу уможливується забезпечення конкурентоздатності підприємства на сучасному ринку.

УДК 621.326

Драганчук К. – ст. гр. ЕП-42

Луцький національний технічний університет

РОЛЬ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Павлюк Л. В.

Drahanchuk K.

Lutsk national technical university

THE ROLE OF COMPANY PROFITS IN A MARKET ECONOMY

Supervisor: Ph.DS Pawliuk L.

Ключові слова: прибуток, економічна категорія, ризик.

Keyword: profite, conomic category, risk.

Однією з головних економічних категорій, пов'язаних із діяльністю підприємства, є прибуток. Нині в Україні в умовах реформування економіки спостерігається тенденція до значного зниження рівня рентабельності виробництва, що означає збитковість багатьох підприємств. Тому чим більше уваги приділяється цій економічній категорії, тим ефективніше функціонує підприємство.

Прибуток є найважливішим показником фінансових результатів. Ріст прибутку становить фінансову базу для самофінансування, розширення, відтворення, рішення проблем, соціальних та матеріальних потреб трудових колективів. За рахунок нього виконується частина зобов'язань підприємств перед бюджетом, банками та іншими підприємствами та організаціями.

Прибуток у ринковій економіці використовується як найважливіший інструмент державного регулювання діяльності суб'єктів господарювання насамперед через механізм оподаткування [1]. Механізм перерозподілу прибутку підприємства через податкову систему дає змогу "наповнювати" дохідну частину державних бюджетів всіх рівнів, що дає змогу державі успішно виконувати покладені на неї функції і реалізовувати намічені програми розвитку економіки.

Прибуток підприємства є важливим джерелом задоволення соціальних потреб суспільства. Соціальне значення прибутку проявляється, насамперед, в тому, що засоби, які перераховуються в бюджет різних рівнів в процесі оподаткування прибутку, є джерелом реалізації різних загальнодержавних і місцевих соціальних програм, які забезпечують "виживання" окремих соціально-незахищених членів суспільства.

Отже, прибуток як економічний показник дає змогу поєднувати економічні інтереси держави, підприємства, як господарюючого суб'єкта, працівників і власників підприємства. Вирішення цього завдання, насамперед, пов'язане з пропорціями в розподілі та використанні прибутку

Література:

1. Павлишенко М.М. Значення прибутку підприємства в ринковій економіці / М.М. Павлишенко // Науковий вісник.– 2007. – №5. – с.45-53.

УДК 621.326

Дужак О. – ст. гр. БМ-42

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ТРАНСНАЦІОНАЛЬНА КОРПОРАЦІЯ ЯК ФОРМА БАГАТОНАЦІОНАЛЬНОЇ КОМПАНІЇ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Зяйлик М. Ф.

Duzhak O.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

TRANSNATIONAL CORPORATION AS FORM MULTINATIONAL COMPANY

Supervisor: Zyaylyk M. F.

Ключові слова: транснаціональна корпорація, зовнішні економічні зв'язки.

Keywords: transnational corporation, foreign economic ties.

Процес глобалізації економічних відносин став причиною виникнення транснаціональних корпорацій, які домінують в світовій економіці у сферах інвестицій, виробництва та торгівлі. Тому їхнє значення є визначальним у розвитку світового промислового ринку. Транснаціональні корпорації виникають у результаті концентрації капіталу в рамках конкретних корпорацій і розширення їхньої діяльності на основі міжнародного поділу праці.

Швидке зростання прямих іноземних інвестицій, вихід технологічного розподілу праці за межі фірм, галузей і національних кордонів супроводжується появою гігантських міжнародних виробничих комплексів з філіалами в різних країнах і на різних континентах. ТНК перетворюють світову економіку в міжнародне виробництво, забезпечуючи прискорення науково-технічного прогресу у всіх його напрямках — технічний рівень і якість продукції, ефективність виробництва, вдосконалення форм менеджменту підприємствами.

Роль ТНК в інноваційних процесах у всьому світі важко переоцінити. За останніми даними, до категорії ТНК належать близько 77 тис. компаній із приблизно 770 тис. філій, причому на території промислово розвинених держав розміщується понад 80 % материнських компаній і близько 33 % – афілійованих, у країнах, що розвиваються, – відповідно 19,5 і майже 50, у колишніх соціалістичних державах – приблизно 0,5 і 17. Це свідчить про те, що транснаціоналізація охоплює вже не лише розвинені країни, а й світ, що розвивається. Сьогодні ТНК контролюють понад 50 % світового промислового виробництва, 67 % міжнародної торгівлі, більш як 80 % патентів і ліцензій на нову техніку та ноу-хау. Відмінність ТНК від звичайної корпорації, яка оперує у зовнішніх економічних зв'язках, полягає у тому, що ТНК переносить за кордон вже не товар, а сам процес вкладання капіталу, поєднуючи його з закордонною робочою силою в рамках міжнародного виробництва.

Перетворення вітчизняних компаній у міжнародні повинно стати усвідомленою метою політики держави, що прагне до посилення свого впливу в міжнародному масштабі. Доцільно стимулювати українських виробників пільговими кредитами, змістити акценти з торговельних і фінансових установ на сферу матеріального виробництва.

УДК 621.326

Дужак О. – ст. гр. БМ-42

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

АКТИВІЗАЦІЯ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ ШЛЯХОМ ПІДВИЩЕННЯ ЕКСПОРТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Хрупович С. Є.

Duzhak O.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

ACTIVATION FOREIGN TRADE OF UKRAINE BY INCREASING THE EXPORT POTENTIAL

Supervisor: Khrupovych S. Y.

Ключові слова: експорт, потенціал, конкурентоспроможність, зовнішня торгівля.
Keywords: export, potential, competitiveness, foreign trade.

У сучасних умовах спостерігається від'ємне сальдо зовнішньої торгівлі України, яке з кожним роком збільшується, що загалом негативно впливає на розвиток національної економіки країни. Так, за підсумками січня 2014 року воно становило 142,8 млн. дол. Тому, з метою активізації зовнішньої торгівлі, особливу увагу сьогодні необхідно приділити стимулюванню саме експортної діяльності, що допоможе розширити міжнародні ринки збуту та покращити якість, а відповідно і конкурентоспроможність товарів, перетворити підприємства у надійних експортерів, спрямувати ресурси у високопродуктивні галузі та збільшити величину високотехнологічних продуктів у експортній структурі. Україна володіє значним експортним потенціалом, який зосереджений у видобувних і обробних галузях промисловості, а також в агропромисловому і енергетичному комплексах країни.

Проте проблема експортного потенціалу України полягає в тому, що країна є переважно експортером продукції чорної металургії та інших товарів з невисоким рівнем доданої вартості і є неконкурентоспроможною на ринку високотехнологічних товарів. Проблему нарощування експортного потенціалу України слід вирішувати з урахуванням конкретних внутрішніх і зовнішніх економічних умов, а також визнанням суттєвої залежності вітчизняної економіки від зовнішньої торгівлі. Для цього необхідно сформувати цілісну систему заходів державного стимулювання експорту, головною метою якої повинно стати не тільки формування в країні сприятливих економічних, організаційних, правових та інших умов для розвитку експортного потенціалу, але і постійно сприяти підвищенню ефективності його використання, а також створення механізмів надання державної фінансової, податкової, інформаційно-консультативної, дипломатичної та інших видів допомоги вітчизняним експортерам.

Виважена державна політика в сфері кредитування та оподаткування експорту, сертифікація експортної продукції та наявність висококваліфікованих інформаційно-консультативних служб стане кроком уперед до активізації зовнішньої торгівлі України.

УДК 621.326

Дужак О.–ст. гр. БМ-42

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

СУТНІСТЬ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Науковий керівник: д.е.н., проф. Кирич Н. Б.

Duzhak O.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

THE ESSENCE OF INNOVATIVE POTENTIAL ENTERPRISE

Supervisor: Kyrych N. B.

Ключові слова: інноваційний потенціал, інноваційна діяльність.

Keywords: innovative potential, innovative activity.

На сьогоднішній день слід констатувати наявність кризових умов господарювання в Україні, які характеризуються нестачею обігових коштів у більшості вітчизняних підприємств, низькою рентабельністю виробництва, відсутністю платоспроможного попиту з боку потенційних споживачів, неспроможністю фінансової системи країни забезпечити розвиток товаровиробників тощо. За таких умов вітчизняні підприємства змушені постійно шукати нові, більш ефективні методи господарювання, відшукувати наявні резерви розвитку, знаходити нові ринки збуту власної продукції. Активізація інноваційного розвитку є одним з найголовніших факторів виживання вітчизняних суб'єктів господарювання в умовах жорстокої конкурентної боротьби, а інноваційний потенціал є передумовою успішної реалізації інноваційної складової.

Саме тому підприємствам в Україні слід приділяти більшу увагу вивченню питань сутності та складових власного інноваційного потенціалу. До того ж, успішне управління інноваційним потенціалом у сучасних умовах слід розглядати як умову забезпечення високого рівня конкурентоспроможності підприємства, а отже власне його існування.

Інноваційний потенціал підприємства є результатом наявності ресурсів (що характеризують кількість і якість факторів виробництва в певних умовах), залучених для досягнення поставлених цілей за допомогою існуючих методів регулювання і координації діяльності суб'єкта господарювання на засадах соціального менеджменту. Тобто це характеристика ресурсної готовності підприємства здійснювати тактичне й стратегічне управління інноваційною діяльністю.

Крім цього, інноваційний потенціал підприємства повинен представлятися як сукупність процесів, пов'язаних із здійсненням інноваційної діяльності в поточному й стратегічному періодах, що вимагають залучення як традиційних ресурсів, так і інноваційних, які використовуються для забезпечення інноваційного шляху розвитку підприємства, у результаті чого створюється система нововведень або окремі інновації.

Вітчизняна практика підтримки інноваційної діяльності є недостатньо ефективною, тому що надається перевага методам прямого адміністрування, а стимулом для інноватора може бути більший прибуток, що забезпечується непрямими методами регулювання (фінансування різних підтримуючих програм, пільгове оподаткування, пільгове кредитування тощо).

УДК 338.24

Егбете Окечукву – ст. гр. ІБМ-32

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

“СТРАТЕГІЧНІ ІННОВАЦІЇ” ЯК ВАЖЛИВА ЧАСТИНА УПРАВЛІННЯ СУЧАСНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ

Науковий керівник: к.е.н., асист. Крамар І.Ю.

Egbete Okechukwu

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

Supervisor: PhD, Kramar I.Yu.

“STRATEGIC INNOVATION” AS A CONSEQUENTIAL PART OF MODERN DAY ORGANIZATIONS

Keywords: strategic innovation, business model, organization.

In the past decades organizations have coped with little or no innovations to their businesses. They concentrated rather on delivering quality products and merely upgraded to a level that sustains their competitiveness in the market. This system however still applies to some goods with long lifecycles and few chances for innovation. However in recent years, some trends which drives the innovation process has emerged, due to influences such as globalization and outsourcing, therefore it is now paramount that every organization has to be looking towards consistent strategically innovations in other to improve efficiency and effectiveness of organization and to be able to compete in the market.

Strategic innovation entails:

1. Redefining the Organization: It has to switch the strategic goal from beating the competition to being different; it should be created awareness in the organization.

2. Redefining the Market: The customers are the most important piece in the puzzle, so organizations have to improve the appeal to keep the existing customers and also draw in new ones.

3. Redefining the product: Organizations can focus on existing assets, start a new or use existing assets in a new way; they should also build new features (raise, reduce, create and eliminate selectively).

4. Redefining the Redefining Business Model: Companies must think about how to reach customers, how easy or hard it is for them to find and buy the product, how they can achieve a higher degree of interaction with their customers, reaching noncustomers, creating new distribution channels and innovative points of presence.

Strategic Innovation is vital because organizations need more than quality products to survive: they need innovative processes and management that can bring down costs and enhance productivity. Organizations can build a huge customer base as well being a step ahead of their competitors as a result of having an effective and consistent strategic innovational approaches to their businesses.

УДК 339.138

Єлісеєва Л. – ст. гр. БМ-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

РОЗРОБКА ТА ВПРОВАДЖЕННЯ МАРКЕТИНГОВОЇ СТРАТЕГІЇ ЯК ЗАСІБ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ ПІДПРИЄМСТВА

Науковий керівник: ст.викладач Шевчук Я.М.

Yeliseeva L.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

DEVELOPMENT AND IMPLEMENTATION OF MARKETING STRATEGY AS A TOOL FOR ECONOMIC GROWTH ENTERPRISE

Supervisor: senior teacher Shevchuk Y.M.

Ключові слова: маркетингова стратегія, економічне зростання

Keywords: marketing strategy, economic growth

В сучасних умовах все більше організацій вдається до розробки програм стратегічного розвитку. Для великих підприємств, котрі мають у своєму розпорядженні чималі грошові кошти, а надто таких, які спеціалізуються у сфері продажу, послуг тощо, наявність стратегії та вироблення й впровадження нових стратегій розвитку є необхідною умовою для виживання у конкурентному середовищі.

Неабияку увагу в процесі моніторингу, аналізу ринку та прогнозування дій конкурентів, слід приділяти підприємствам, зайнятих виготовленням та продажем меблів, адже за останні роки в галузі намітилась тенденція до збільшення обсягів виробництва та її диверсифікації. Експерти переконані, що цей ринок має перспективу до зростання принаймі на найближчі роки, а також він є ефективним для залучення інвестицій та впровадження новітніх технологій. Так, меблева галузь не має підтримки в державі, а отже підприємствам задіяним у цій галузі доводиться розробляти таку стратегію розвитку, яка б забезпечувала економічне зростання при будь-якому стані ринку. Однією з таких стратегій є маркетингова стратегія, що дозволяє організації адаптуватися до мінливих умов ринку.

Актуальність стратегічного маркетингу обумовлена цілим рядом факторів: зростає швидкість інновацій, скорочуються терміни переходу від розробки до широкомасштабної реалізації; зрілістю ринків, що веде до їх фрагментації, а, отже, до посилення конкуренції. Саме тому ключовим моментом в діяльності компанії має бути розробка маркетингової стратегії. Питання розробки маркетингової стратегії підприємства є актуальним з тієї причини, що в комплексі маркетингу організація збутової мережі займає одне з провідних місць. Так, навіть добре розроблена і правильно розрахована маркетингова стратегія може не дати позитивних результатів, якщо система збуту не відповідає поставленим завданням.

Таким чином, можна зробити висновок, що незалежно від сфери діяльності та розмірів підприємства, воно досягає своїх кінцевих цілей тільки завдяки правильно розробленій стратегії. Оскільки маркетингова стратегія грає велику роль в існуванні організації за сучасних умов, необхідно постійно проводити моніторинг і маркетингові дослідження ринку для успішного функціонування підприємства.

УДК 339.13

Жовнір З. – ст. гр. БКмз-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ЗАВДАННЯ ТА ФУНКЦІЇ УПРАВЛІННЯ МАРКЕТИНГОМ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Піняк І.Л.

Zhovnir Z.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

OBJECTIVES AND FUNCTIONS OF MARKETING MANAGEMENT ON THE ENTERPRISES

Supervisor: Ph.D., Associate Pinyak I.L.

Ключові слова: підприємство, маркетинг, управління.

Keywords: business, marketing, management.

Ефективна організація служби маркетингу на підприємстві відбувається через передачу маркетингових функцій у підпорядкування одного спеціально створеного структурного підрозділу, який охоплює всі функції маркетингу і несе повну відповідальність за їх реалізацію.

Управління підприємством на основі концепції маркетингу націлене на виконання таких управлінських завдань:

- обґрунтування доцільності та необхідності виробництва тієї чи іншої продукції завдяки виявленню існуючого чи потенційного попиту;
- участі в науково-дослідній та проектно-конструкторській діяльності по створенню зразків моделей продукції, а також випуску відповідних товарів і надання послуг, що відповідають потребам споживачів;
- організації та вдосконалення системи збуту та розподілу продукції;
- оперативного регулювання всієї виробничо-господарської діяльності підприємства, що складається і управління виробництвом, продажем, рекламою, технічним та сервісним обслуговуванням, спрямованого к розширення та стимулювання збуту.

Методологічний підхід до вирішення даних завдань управління підприємством на основі маркетингу визначає такі етапи діяльності служби маркетингу:

1. Виявлення та точне формулювання проблем підприємства, загальної цілі діяльності підприємства у ринковому середовищі.
2. Аналіз і оцінка вихідної маркетингової інформації.
3. Визначення конкретних цілей та завдань маркетингової діяльності.
4. Вибір стратегії маркетингової діяльності підприємства та засобів досягнення поставлених цілей.
5. Планування і контроль маркетингової діяльності.
6. Оцінка результатів реалізації маркетингових рішень через порівняння планових показників діяльності підприємства з фактичними.

Це дозволить ефективно впливати на керовані фактори зовнішнього середовища, та пристосовуватись до некерованих факторів зовнішнього середовища, а також мінімізувати витрати та ризики, що пов'язані із змінами у ринковому середовищі.

УДК 338

Казьмірчук О.– ст. гр. БМмз-61

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

**ПОКРАЩЕННЯ ВИКОРИСТАННЯ МАТЕРІАЛЬНИХ РЕСУРСІВ
ПІДПРИЄМСТВА ЯК СКЛАДОВА ПІДВИЩЕННЯ
ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА**

Науковий керівник: к.е.н., доцент Машлій Г.Б.

Kazmirchuk O.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

**THE IMPROVING MATERIAL RESOURCES USE AS A DIRECTION
TO INCREASE PRODUCTION EFFICIENCY**

Supervisor: Ph.D., associate professor Mashliy G.B.

Ключові слова: матеріальні ресурси, ефективність використання матеріальних ресурсів.
Keywords: material resources, efficient material resources usage.

У складних економічних умовах сьогодення, коли відбувається процес зростання вартості залучених у виробничий процес матеріальних ресурсів, підприємства постали перед необхідністю забезпечення їх ефективного використання. Це посилюється також тенденцією до зниження реальної ринкової платоспроможності багатьох суб'єктів господарювання – споживачів товарів та послуг, що відповідно зумовлює виникнення обмежень стосовно відповідного рівня збільшення цін. Слід також враховувати, що важлива роль комплексу заходів щодо зростання ефективності використання матеріальних ресурсів підприємства зумовлена такими чинниками:

- затрати на них займають значну частину у структурі собівартості продукції, тим самим спричиняючи значний вплив на рівень ціни та прибуток підприємства;
- ефективний процес постачання та використання матеріальних ресурсів є необхідною умовою забезпечення стабільності виробничого процесу; на стан використання матеріальних ресурсів значний вплив мають ряд організаційно-економічних, технічних, технологічних факторів;
- якість матеріальних ресурсів є одним з визначальних факторів конкурентоспроможності продукції чи послуг підприємства;
- матеріальні ресурси, що споживаються у виробничому процесі, є обмеженими, а їх неефективне господарське використання може не лише призвести до виникнення дефіциту, а й спричинювати загострення екологічних проблем людства.

Одним з шляхів вирішення даної проблеми є впровадження заходів, які сприятимуть економії сировини, матеріалів, палива, електроенергії. Серед них - комплексна переробка сировини, результатом якої є добування з вихідної сировини всіх корисних компонентів та їх повне використання, включаючи й відходи. На жаль, в Україні на даний час не використовується належним чином потенціал побутових відходів як сировини для промисловості. У той же час вони здатні сприяти зниженню абсолютної та питомої витрати окремих видів ресурсів, давати можливість з такої самої кількості сировини й матеріалів виготовляти більше продукції без додаткових затрат суспільної праці, підвищувати ефективність виробництва в цілому на виробничих підприємствах.

УДК 339.13

Пітура Т. - ст. гр. БМ-31

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ПЛАНУВАННЯ ЧИСЕЛЬНОСТІ ПРАЦЮЮЧИХ ТА ЇХ СКЛАДУ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Науковий керівник: к.е.н., доц. Галушчак О.Я.

Pitura T.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

STAFF PLANNING AND THEIR STRUCTURE AT THE ENTERPRISE

Supervisor: Halushchak O.

Ключові слова: планування, персонал

Key words: planning, employees

Процес планування персоналу охоплює: прогнозування перспективних потреб підприємства в персоналі (за окремими його категоріями); вивчення ринку праці ; аналіз стану робочих місць підприємства; розроблення програм та заходів щодо розвитку персоналу. Практичною основою планування персоналу на підприємстві є плани економічного і соціального розвитку колективів.

На промисловому підприємстві робітники, передусім основні, є головним ядром, оскільки від них залежить обсяг, якість продукції, рівень продуктивності праці. Від роботи керівників і професіоналів, фахівців, рівня їх кваліфікації, відповідальності, творчості, виконавської і трудової дисципліни, ставлення до своїх обов'язків залежить ефективність діяльності підприємства, рівень технічного прогресу і рівень організації виробництва.

Саме тому, плануванню працівників потрібно приділяти значну увагу. Недостатня кількість працівників може негативно впливати на виробництво, спричинюючи недовиконання планів та неповне завантаження обладнання, що в свою чергу, може впливати на прибутки підприємства. Так само, зайва кількість працівників, які частково заняті та виконують роботу, які можуть виконувати набагато менше число працівників, потребують заробітної плати, що в свою чергу, негативно відбивається на прибутках підприємства, зменшуючи фінансові можливості підприємства.

Основними напрямками планування персоналу підприємства є визначення потреби в робочій силі, а також розробка заходів, спрямованих на підвищення ефективності їх використання. Це передбачає використання різних прийомів і методів порівняльного та комплексного аналізу.

Чисельність персоналу планують окремо за кожною категорією і в цілому по підприємству. При цьому розраховують явочну, облікову і середньооблікову чисельність працівників. Розрахунку чисельності персоналу повинно передувати визначення ефективного фонду робочого часу одного працівника.

Отже, при плануванні чисельності працюючих потрібно враховувати специфіку підприємства та здійснювати це окремо по кожній групі працівників. Для того, щоб це правильно здійснити потрібно використовувати різні наукові методи та принципи.

УДК 621.326

Качур І. – ст. гр. БМс-41

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ЄДИНИЙ МИТНИЙ ТАРИФ І ЙОГО ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Хрупович С. Є.

Kachur I.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

COMMON CUSTOMS TARIFF AND ITS LEGAL REGULATION

Supervisor: Khrupovych S. Ye.

Ключові слова: митний тариф, мито

Keywords: customs Tariff, toll

Митні тарифи – історично перший інструмент зовнішньоекономічної політики. Вони застосовуються з початку XVIII ст. і до нинішнього часу, є основою регулювання торговельних зв'язків.

Правове регулювання митно-тарифного механізму забезпечує Закон України «Про Єдиний митний тариф» та визначає:

- цілі та сферу застосування митно-тарифних заходів;
- основні поняття, що застосовуються в правовому механізмі як тарифного, так і нетарифного регулювання торговельно-еко-номічних відносин України;
- загальні принципи і правила застосування митно-тарифних заходів;
- порядок формування Єдиного митного тарифу;
- права й обов'язки Митно-тарифної ради;
- перелік і механізм нарахування та процедуру застосування особливих видів мита.

Головна мета митних тарифів – захист національного ринку. Виділяють сім основних економічних наслідків, або ефектів, які враховуються при виробленні та реалізації зовнішньоекономічної політики: виробничий ефект, споживчий ефект, бюджетний ефект, ефект перерозподілу прибутків, конкурентний ефект, вплив на платіжний баланс, вплив на умови торгівлі.

У процесі застосування митно-тарифних заходів та дії митно-тарифного механізму потрібно вирішити такі завдання:

- регулятивні;
- торгово-політичні;
- фіскальні.

В Україні застосовуються такі види мита:

- адвалерне, що нараховується у відсотках до митної вартості товарів та інших предметів, які обкладаються митом;
- специфічне, що нараховується у встановленому грошовому розмірі на одиницю товарів та інших предметів, які обкладаються митом;
- комбіноване, що поєднує обидва ці види митного обкладення.

Аналіз змісту Єдиного митного тарифу дає підстави зробити висновок про його надзвичайну важливість у справі митного обкладення товарів та інших предметів.

УДК 621.326

Качур І. – ст. гр. БМс-41

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

РОЛЬ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИХ КОРПОРАЦІЙ У ПРОЦЕСІ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Зяйлик М. Ф.

Kachur I.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

ROLE OF TRANSNATIONAL CORPORATIONS IN THE DEVELOPMENT OF ECONOMICS

Supervisor: Zyaylyk M. F.

Ключові слова: транснаціональні корпорації, міжнародний бізнес

Keywords: transnational corporations, international Business

Міжнародний бізнес – це будь-які господарські операції, що проводяться суб'єктами двох або більше країн з метою одержання прибутку. При цьому в міжнародному бізнесі головну і зростаючу роль відіграють так звані транснаціональні корпорації (ТНК).

Значимість та вагомість транснаціональних корпорацій у своїх працях досліджували такі вчені-економісти як Якубовський С.О., Руденко Л. В., Рокоча В.В., Плотніков О.В., Новицький В.Є., Хорошун О.Б., Шевченко В.Ю., Кудирко Л.І. та інші.

ТНК – це підприємство, що об'єднує юридичних осіб будь-яких організаційно-правових форм і видів діяльності в двох чи більше країнах і провадить єдину політику і загальну стратегію завдяки одному або декільком центрам прийняття рішень.

Зараз у світі існує більш як 67 тис. ТНК, що контролюють понад 850 тис. зарубіжних компаній по всьому світу, у яких задіяно понад 76 млн. чоловік.

Виділяють три основних критерії ТНК:

1) Структурний критерій – присутність в декількох країнах, а також різне громадянство управлінського персоналу.

2) Критерій результативності – в залежності від питомої ваги активів, цінних паперів, доходів за кордоном.

3) Поведінковий критерій – менеджмент ТНК повинен думати інтернаціонально. Тобто потрібно розглядати весь світ як сферу своїх ділових інтересів.

Транснаціональні корпорації, нарівні з промислово розвиненими країнами, широко проявляються в політиці, економіці, у фінансово-інвестиційній, інформаційній, науково-технічній, військовій, технологічній, екологічній сферах. Головну роль в діяльності найбільших ТНК світу грають 4 комплекси: електроніка, нафтопереробка, виробництво продуктів харчування і автомобілебудування.

Отже, ми бачимо, що транснаціональні корпорації - це найпотужніші компанії, які проникають в усі галузі економіки і вносять величезний внесок у світовий технологічний розвиток. Звідси випливає очевидний висновок, коли турбота про перетворення провідних вітчизняних корпорацій у транснаціональні стала усвідомленою метою зовнішньої політики держав, які прагнуть до збільшення свого впливу в міжнародному масштабі.

УДК 65.011

Квітка Ю. – ст. гр. ФКз-51

Луцький національний технічний університет

ЕКОНОМІЧНА СТІЙКІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА

Науковий керівник: к.е.н., доцент Полінкевич О.М.

Kvitka Yu.

Lutsk National Technical University

ECONOMIC FIRMFNESS OF ENTERPRISE

Supervisor: Oksana Polinkevych, Associate Professor, PhD

Ключові слова: стійкість, підприємство, ліквідність

Keywords: firmness, enterprise, liquidity

Стійкість підприємства – це здатність підприємства зберігати організацію та виконувати свої функції, незважаючи на негативні впливи чинників зовнішнього та внутрішнього середовища, перебуваючи при цьому у стані динамічної рівноваги.

Таким чином, стійкість підприємства відображає його поточний стан, дозволяє знизити можливі втрати підприємства від негативного впливу чинників зовнішнього середовища, є основою стабільності функціонування підприємства на ринку і розвитку у відповідності сучасними динамічними ринковими, ресурсними, технологічними, організаційно-економічними й іншими умовами господарювання.

Огляд економічної літератури свідчить про існування значної кількості видів стійкості підприємства: економічної, фінансової, технічної та технологічної, ринкової, організаційної, кадрової, екологічної, стратегічної стійкості, стійкості ліквідності і розвитку, стійкості підприємницьких структур, стійкості зовнішніх зв'язків, соціально-психологічної, комунікаційної, інноваційної, структурної та ін. Головним компонентом загальної стійкості підприємства є економічна стійкість підприємства, що розглядається вченими через значну кількість характеристик, що відображають її сутнісно-змістове наповнення. Таким чином, узагальнення існуючих теоретичних поглядів вчених, дозволяє зробити висновок, що економічна стійкість розглядається, насамперед, через такі характеристики, як стан рівноваги підприємства за визначених умов, рівноважний збалансований стан економічних ресурсів, як основа забезпечення конкурентоспроможності підприємства, сукупність взаємопов'язаних і взаємообумовлених складових, здатність економічної системи не відхилятися від свого стану, зберігати свою цілісність, оптимально використовувати свій потенціал тощо.

Слід зазначити, що при економічному зростанні за умови мінімального відхилення від рівноваги, підприємство характеризується як відносно економічно стійке. Якщо спостерігається розвиток при максимальному відхиленні від рівноваги, то стан стабільності підприємства характеризується як критичний. При мінімальних показниках економічного зростання й відхиленні від рівноваги – стан підприємства характеризується як стагнація. Якщо ж економічне зростання не спостерігається, а рівновага підприємства має максимальне відхилення – підприємство перебуває в стані економічної нестійкості.

УДК 330.88

Кікуш Р. – ст. гр. БЕМ-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ЕВОЛЮЦІЙНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ

Науковий керівник: а. е. н. доцент Ціх Г. В.

Kykush R.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

EVOLUTIONARY METHODOLOGICAL FOUNDATIONS OF ECONOMIC THEORY

Supervisor: a. e. s. docent Tsikh H.V.

Ключові слова: економічні теорії, еволюційна економічна теорія.

Keywords: economic theory, evolutionary economic theory.

Тривалий час вважалося, що предмет економічної теорії незмінний, оскільки саме він визначає коло проблем, які досліджує ця наука. Вихід за межі предмета визнавався обґрунтованим, коли заводи мову про міждисциплінарні дослідження. В усіх інших випадках ставилося питання про розмивання предмета, його втрату, підрич економічної теорії як науки. Проте історичний досвід показує, що, наприклад, для класичної школи предметом були не виробничі відносини, а створення національного багатства, і це не завадило представникам цієї школи домогтися великих успіхів у пізнанні економіки і по праву завоювати визнання як класиків економічної теорії. Неокласична школа та її напрями визнавали як предмет чи то поведінку людини, чи то ефективність використання ресурсів, і спиралися не на теорію трудової вартості, а на теорію маржиналізму, граничної корисності. Але, напевно, ніхто не заперечуватиме, що і ця школа зробила значний внесок у розвиток економічної теорії. Або ще такий показовий факт. Інституціональний напрям економічної теорії виявився досить плідним. Його представникам належить ціла низка серйозних розробок, концепцій, без яких не можна уявити сучасну економічну теорію. Проте предмет їхнього дослідження - інституції, норми і правила поведінки людей - досить широкий і необмежений, що не завадило успішним науковим пошукам. Отже, предмет економічної теорії має лежати в основі пізнання економіки, але не можна його трактувати як щось незмінне, раз і назавжди дане. Еволюційній теорії, яка не лише спирається на основоположний світоглядний принцип розвитку, а й реалізує його досліджуючи економіку в процесі еволюції, притаманна і методологія, яка забезпечує пізнання предмета в процесі змін, розвитку. В цьому полягають велика відмінність і переваги цієї теорії порівняно з традиційними. Еволюційна економічна теорія розглядає економіку як динамічну систему, яка зростає і розвивається, вдосконалюється. Вона виходить із того, що сучасний її стан є наслідком попереднього розвитку і разом з тим він визначає тенденції подальшого розвитку соціально-економічної системи. Інакше кажучи, попередній розвиток визначає сучасний стан як його наслідок, а сучасний стан є причиною, яка зумовлює майбутнє цієї системи.

УДК 339.12.034

Кипибіда У. - ст. гр. БЕ-41

Тернопільський національний технічний університет імені І. Пулюя

ПРОГНОЗУВАННЯ РОЗВИТКУ ІНТЕРНЕТ-ТОРГІВЛІ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ

Науковий керівник к. е. н. доцент Різник Н. М.

Kyrybida U. R.

Ternopil Ivan Pyl'uj National Technical University

PREDICTING THE DEVELOPMENT OF E-COMMERCE IN UKRAINE

Supervisor: Riznyk N.M.

Ключові слова: інтернет-магазин, ринок

Keywords: online store, market

На сьогоднішній день вплив інтернету можна побачити у кожній сфері суспільного життя. Інтернет популярний і в торгівлі. Він є досить потужним каналом для реалізації найрізноманітніших товарів та послуг.

Невдовзі після появи інтернету в Україні в 90-х роках минулого століття почали з'являтися перші спроби ведення бізнесу в мережі. І хоча майже не було умов для позитивного розвитку інтернет-ринку в Україні через низький рівень життя населення і зовсім незначний відсоток проникнення Інтернету в маси, перші інтернет-магазини все ж таки змогли сформувати свій ринок, який почав динамічно розвиватися.

Важливі елементи інтернет-магазину: оновлення наявного асортименту, можливість додавати товари до «кошику», вхід для зареєстрованих користувачів. У деяких випадках можна використовувати систему оплати через інтернет, у простішому випадку оплата відбувається звичайними грошми через банк на рахунок, роздрукований з сайту. Оплата через інтернет передбачає необхідність створення кількох облікових записів, але у деяких випадках системи оплати можуть бути пов'язаними з магазином.

Зараз інтернет-торгівля виривається в лідери української економіки за темпами зростання. За 2013 рік її обсяг збільшився на 45% .

Загалом у країні працюють близько 8 тис. інтернет-магазинів, причому 300 найбільших з них займають до 80% ринку. Прикладами таких кооперацій, можуть бути одні з найбільших інтернет-магазинів в Україні: Rozetka.com.ua, Emarket.ua, Vopnriх.ua, Price.ua , Modnakasta.ua.

Особливо жваво в мережі розпродаються побутова техніка, одяг та книги: в сегменті побутової техніки та електроніки кожна восьма покупка в Україні – віртуальна.

Близько 44% населення України користуються інтернетом, з них 10% — роблять покупки через інтернет, за даними за січень—вересень 2013 року. І кількість покупців зростає. На III квартал 2013 року — це вже більше 2 млн користувачів. За прогнозами, до 2015 року частка інтернет-магазинів зросте до 20-25% у загальному обсязі торгівлі.

За даними досліджень Gemios Україна станом на 2013р. обсяг даного ринку становить 2,4 млрд. дол.

УДК 331.5

Кобзар О. – ст. гр. 4ЕТ

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ БІДНОСТІ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Сотула О.В.

Kobzar O.

Cherkasy National University named after Bogdan Khmelnytsky

THE ANALYSIS OF THE PROBLEM OF POVERTY THE POPULATION OF UKRAINE

Supervisor: , O.V. Sotula Ph.D., assistant professor of economics and international economics

Ключові слова: населення, бідність, витрати.

Keywords: population, poverty, consumption.

В Україні перехід до економіки ринкового типу зумовив появу кризових історичних трансформацій і, як наслідок, загострення проблеми бідності. Основними чинниками бідності в Україні є низький рівень заробітної плати, пенсійного забезпечення, соціальної допомоги, неефективна система її надання, а також високий рівень безробіття, особливо в окремих регіонах.

Межа бідності, визначена за відносним критерієм (75% медіанного рівня середньодушових еквівалентних сукупних витрат) за 6 місяців 2013 р. становила 1164 грн. Рівень бідності, розрахований з використанням цієї межі, склав 25,4%. Відповідно межа крайньої бідності (визначена за критерієм 60% медіанного рівня середньодушових еквівалентних сукупних витрат) була на рівні 931 грн., а середньодушові еквівалентні витрати, нижчі від цієї межі, мали 11,9% населення. Рівень абсолютної бідності, визначеної на основі офіційно затвердженого прожиткового мінімуму (за 6 місяців 2013 р. – 1108 грн.), становив 21,7% за витратами та 11,5% за доходами. Рівень абсолютної бідності для міжнародних порівнянь (добове споживання на рівні \$5 на особу у ПКС), становить 2,2%, що свідчить про цілком позитивну ситуацію на міжнародному фоні.

Загалом можна вивести дві базові закономірності сучасної ситуації з бідністю:

1) значна скупченість населення у зоні низьких доходів може призводити до суттєвих коливань в рівнях бідності залежно від зміни вартісного значення межі бідності; 2) серед низькодоходних верств населення зберігається закономірність щодо перевищення доходів над витратами, що в свою чергу призводить до значних відмінностей у рівнях абсолютної бідності залежно від вибору змінної доходів чи витрат; отже слід відстежувати обидва показники для кращого вивчення як доходів, так і споживчих можливостей бідного населення.

Отже, головними напрямками державної політики щодо скорочення масштабів бідності в Україні повинні стати: збільшення ВВП на душу населення; індексація заробітної плати в разі затримки виплат або підвищення цін; реформування пенсійної системи; покращення умов для підприємницької діяльності; стимулювання зростання легально сплачуваної заробітної плати. Виконання запропонованих заходів забезпечить значне скорочення бідності і збільшення зайнятості населення України.

УДК 330

Колесник А. - ст. гр. БФ-11

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ТЕОРІЯ ВЛАСНОСТІ В СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ КОНЦЕПЦІЯХ

Науковий керівник: к.е.н. доцент, Артеменко.Л.Б.

Kolesnyk A.U.

Ternopil Ivan Pului National Technical University

THE THEORY OF PROPERTY IN THE CURRENT ECONOMIC CONCEPTS

Supervisor: Ludmyla Artemenko

Ключові слова: права власності, власність.

Keywords: property rights, property.

Права власності є санкціонованими поведінковими відносинами між людьми, які виникають у зв'язку з існуванням благ і стосуються їх використання. Поняття прав власності поширюється на всі блага. Це право охоплює повноваження щодо матеріальних об'єктів, і щодо прав людини (права голосувати, друкувати і т.п.). Панівна у суспільстві система прав власності є в такому випадку сумою економічних і соціальних відносин з приводу рідкісних ресурсів, вступивши в які окремі члени суспільства протистоять один одному.

Як правило в економічній літературі, виокремлюють 11 елементів прав власності, які можуть утворювати різні комбінації (так званий «повний перелік», запропонований англійським юристом А. Оноре), Крім того, є класифікація майнових прав Т. Тейнерберга: виключні майнові права (найповніший пучок прав власності); титульні та функціональні майнові права (права, які не можуть передаватись від однієї особи іншій, – диплом про освіту, посвідчення водія, ліцензія юриста тощо); майнові права користування суспільними благами або послугами. «Повний перелік» прав власності А Оноре: право володіння; право користування; право розпорядження; право привласнення; право на залишкову вартість; право на безпеку; право на перехід речі у спадок; право на безстроковість; право на заборону шкідливого використання; право на відповідальність через відшкодування; право на залишковий характер. Сучасні дослідники звертають увагу на те, що «економісти зазвичай сприймають пучок прав як даність». Водночас, коли на ринку укладається угода, обмінюються два пучки прав власності. Пучок прав, як правило, прикріплюється до визначеного фізичного блага чи послуги, але саме цінність прав визначає цінність товарів, що обмінюються.

Серед видатних представників класичної політичної економії найбільшу увагу питанню аналізу економічних проблем інституту приватної власності приділив Дж.С. Мілль у другій книзі («Розподіл») своєї праці «Основи політичної економії, деякі аспекти їх застосування до соціальної філософії» (1848).

Отже, власність – це сукупність відносин між людьми з приводу привласнення та відчуження ними об'єктів власності, в першу чергу засобів виробництва з метою задоволення своїх потреб, що породжує право володіння, користування й розпорядження цими об'єктами та результатами їх функціонування.

УДК 331.91

Колесник А. - ст. гр. БФ-11

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

УКРАЇНА В СИСТЕМІ МІЖНАРОДНОЇ МІГРАЦІЇ РОБОЧОЇ СИЛИ

Науковий керівник: к.е.н. Кудлак В.Я.

Kolesnyk A.U.

Ternopil Ivan Pului National Technical University

UKRAINE IN THE INTERNATIONAL LABOUR MIGRATION

Supervisor: Vitalij Kudlak

Ключові слова: міжнародна міграція робочої сили, трудова міграція.

Keywords: international labor migration, labor migration.

В сучасних умовах домінуючою тенденцією у міжнародних економічних відносинах є інтеграція у світове господарство, однією з форм якої виступає міжнародна міграція робочої сили. Сьогодні Україну на міжнародних ринках, безумовно, можна віднести до «країн виїзду», тобто країн, в яких еміграційні процеси значно перевищують потоки іммігрантів.

Міжнародна міграція робочої сили — це постійне або тимчасове переміщення працездатного населення з одних країн до інших, що викликається як економічними, так і неекономічними причинами

Згідно з даними державної служби статистики, за 2013 рік кількість людей, які емігрували з України, зросла більше, ніж в двічі – на 157%, у порівнянні з даними 2012 року. Українці шукають кращого життя за кордоном і їдуть з рідної країни. Зокрема, громадянство України на громадянство інших країн, таких як країни Євросоюзу, США, Канада, Австралія та Ізраїль, за минулий рік змінили 18,7 тисяч людей.

Трудова міграція в Україні є сьогодні чи не найсерйознішою державною проблемою. Але, на жаль, законодавча та виконавча влади адекватно не реагують на цю проблему. На державному рівні не ухвалюються ефективні заходи, спрямовані на те, щоб українці не тільки не виїздили за кордон, а, навпаки, поверталися на батьківщину.

З метою зменшення еміграції робочої сили з України (особливо нелегальної) необхідне провадження системи заходів, які повинні мати чітке внутрішнє і зовнішнє спрямування. До числа перших належать заходи макроекономічної стабілізації та оздоровлення економіки: створення робочих місць, розширення іноземного інвестування тощо. Зовнішні заходи мають забезпечити цивілізовані форми виїзду працівників за кордон та можливість їх вільного повернення з-за кордону, а також гарантії нашим співвітчизникам захисту їхніх трудових прав за кордоном.

Таким чином, інтеграція України у світовий ринок праці передбачає всебічне врахування тенденцій розвитку сучасної міжнародної трудової міграції, її форм та особливостей, механізму її державного регулювання. Еміграція, з одного боку, відкриває можливості для взаємозбагачення культур, а з іншого – створює проблему збереження національної самобутності як іммігрантів, так і місцевого населення. У країнах-донорах робочої сили трудова еміграція сприяє вирішенню проблеми безробіття і, водночас, призводить до втрати якісно кращої національної робочої сили.

УДК 336.1

Колосівська В. – ст. гр. БФс-31

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ

Науковий керівник: к.е.н., доц. Конstantiuk Н. І.

Kolosivska V. – st. gr. BFs-31

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

FINANCIAL SUPPORT FOR SOCIAL PROTECTION OF UKRAINIAN PEOPLE : PROBLEMS AND SOLUTIONS

Supervisor: PhD. Nataliia Konstantiuk

Ключові слова: фінансове забезпечення, соціальний захист населення.

Keywords: financial support, social protection.

Трансформаційні процеси в Україні пов'язані з багатогранними та корінними економічними перетвореннями, які суттєво впливають на соціальні відносини у суспільстві. Реформування цих відносин в Україні не завжди відбувалося у тому ж самому напрямку й з тією ж швидкістю, що й економічні реформи, що призвело до значної соціальної диференціації населення, падіння рівня його життя, зниження соціальної захищеності громадян та їхньої невпевненості в майбутньому. У ринковій соціально-орієнтованій моделі економіки зростає роль соціальної функції держави. Уряд і держава несуть відповідальність за надання громадянам соціального захисту і забезпечення рівного доступу до задоволення основних потреб.

Соціальний захист населення – це складова соціальних гарантій населенню, які повинні забезпечуватися державою відповідно до засад соціальної політики. Серед них: гарантування кожному працівнику мінімального рівня заробітної плати та її індексацій; вирівнювання рівнів життя малозабезпечених верств населення. За рахунок бюджетних коштів, які виділяються на соціальний захист і соціальне забезпечення, також фінансується ціла низка установ, зокрема: будинки-інтернати для престарілих та інвалідів, притулки для неповнолітніх, центри соціальних служб для молоді, територіальні центри і відділення соціальної допомоги та інші.

Величина коштів, що спрямовується на соціальний захист, залежить від фінансових можливостей держави, які визначаються обсягом ВВП та науково-обґрунтованим обсягом фонду споживання. Збільшити видатки на соціальний захист населення можна тільки за умови зростання обсягу ВВП. У процесі фінансування соціального захисту населення використовуються чотири методи: кошторисне фінансування; дотування та субсидювання; кредитування; резервування. Найвагомішими джерелами фінансування соціального захисту населення є кошти державного і місцевих бюджетів, страхових фондів, тоді як кошти, отримані з інших джерел, є лише доповнюючим фінансовим ресурсом.

Головною метою удосконалення системи соціального захисту населення є розв'язання проблеми бідності, підвищення якості соціальних послуг для наближення їх до європейського рівня та розширення кола надавачів таких послуг.

УДК 339.5

Котяш І. – ст. гр. ФК-21

Луцький національний технічний університет

ПРОГНОЗУВАННЯ РИЗИКІВ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Науковий керівник: к.е.н., доцент Полінкевич О.М.

Kotiash I.

Lutsk National Technical University

PROGNOSTICATION OF RISKS OF FOREIGN ECONOMIC ACTIVITY OF ENTERPRISE

Supervisor: Oksana Polinkevych, Associate Professor, PhD

Ключові слова: ризик, зовнішньоекономічна діяльність, прогнозування

Keywords: risk, foreign economic activity, prognostication

На сьогоднішній день зовнішньоекономічна діяльність підприємства є невід'ємною частиною його існування. Здійснення її пов'язане з необхідністю приймання ризикованих рішень, тобто таких які не гарантують повне виконання цілей зовнішньоекономічної діяльності. Для будь-якого виду бізнесу важливим є не запобігання ризику взагалі, а передбачення й зниження його до припустимого рівня.

Існує декілька підходів щодо класифікації ризиків. Прогнозування ризиків сприяє зниженню або підвищенню їхнього рівня з метою зменшення втрат або отримання додаткових прибутків. Основним завданням прогнозування є зменшення невизначеності у діяльності підприємств. Однак, попри позитивні ефекти від прогнозування, існують певні недоліки. Тож головним із них є те, що воно передбачає додаткові витрати ресурсів підприємства, оскільки дослідження зовнішніх ринків є складнішим завданням, ніж дослідження внутрішніх. Необхідно також організувати команди або підрозділ планування, залучити додатковий персонал, навчити цей персонал та надати їм засоби праці. Витрачені кошти у прогнозуванні ризиків зовнішньоекономічної діяльності можуть спрямовуватися на вирішення інших важливих завдань та досягнення економічних цілей. Тому, формуючи апарат планування, необхідно пам'ятати про принцип економічної доцільності такої діяльності. Прогнозування ризиків на зовнішньому ринку має вирішальне значення під час прийняття рішень про інвестування. Одним з рекомендованих способів прогнозування рівня ризику країни, який виділяє В. М. Гранатуров, є індекс БЕРІ, який регулярно публікує однойменна німецька фірма. За його допомогою заздалегідь визначається рівень ризику країни. Підсумовуючи все вищесказане, слід зазначити, що прогнозування ризику є одним із основних етапів діяльності підприємств. Воно ж дає можливість розробляти і приймати певні плани зовнішньоекономічної діяльності, оптимізувати ресурси, зменшувати невизначеність, усувати конфліктність, і у результаті підвищувати стабільність і ефективність діяльності підприємства як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках. У кризових умовах такий процес є дуже важливим, оскільки сприяє покращенню становища не тільки одного підприємства, але країни в цілому.

УДК 339.13

Коцюк Б. – ст. гр. БКМ-51

Тернопільський національний технічний університет ім. Івана Пулюя

ВИДИ ІНТЕГРОВАНИХ МАРКЕТИНГОВИХ КОМУНІКАЦІЙ ТА СУЧАСНІ КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Краузе О.І.

Kotsyuk B.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

TYPES OF INTEGRATED MARKETING COMMUNICATIONS AND MODERN COMMUNICATION TECHNOLOGIES

Supervisor: Assistant Professor Krause O.

Ключові слова: ринок, споживач, маркетингові комунікації.

Keywords: market, consumer marketing communications.

Кожний інструмент у комплексі маркетингових комунікацій має високу результативність, якщо застосовується за призначенням з урахуванням особливостей цільової аудиторії та ринкової ситуації. Позитивні й негативні сторони кожного елемента – реклами, стимулювання збуту, паблік рілейшнз, персональних продажів – також враховуються з метою формування якнайефективнішої структури комплексу просування або поєднання конкретних елементів комплексу.

Реклама – це спеціальна форма комунікації, спрямована на спонукання людей до певної поведінки, що відповідає цілям збуту. Водночас це психологічний вплив на споживача, найпопулярніший і найбільш використовуваний інструмент комунікативного комплексу. Загальним призначенням реклами є виробництво знань для споживача з метою створення попиту на товар.

Основною метою стимулювання збуту є пропонування споживачам і учасникам процесу продажу додаткового стимулу до дії, результатом якої буде купівля товару. Стимулювання збуту спричиняє збільшення обсягів продажу за рахунок пропозиції додаткового короткочасного стимулу, що заохочує суб'єкта ринку до активних дій.

Персональні продажі – це усне подання товару під час розмови з одним чи кількома покупцями для здійснення продажу або спеціально організовані особисті контакти продавця і покупця у зв'язку зі збутом товарів і послуг. Значення персональних продажів дуже важливе під час просування на ринок промислових товарів – особисті контакти є неоціненним чинником здійснення продажу значної частини товарів промислового призначення.

Паблік рілейшнз, або робота з громадськістю, спрямована на формування і підтримку сприятливого іміджу фірми, на переконання громадськості в необхідності діяльності підприємства, його благодатному впливу на життя суспільства. Мета паблік рілейшнз – встановити двостороннє спілкування організації та громадськості для виявлення спільних уявлень або інтересів і досягнення взаєморозуміння, що ґрунтується на правдивості, знаннях та інформованості.

Формуючи комунікативний комплекс, маркетингологи повинні враховувати і переваги кожного з чотирьох основних елементів, і недоліки, намагаючись досягти найефективнішого комунікативного впливу на ринок.

УДК 339.13

Краузе С. – ст. гр. БКмз-51

Тернопільський національний технічний університет ім. Івана Пулюя

СИСТЕМНО-ПРОЦЕСНИЙ ПІДХІД ДО УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА

Науковий керівник: к.е.н., доцент Рожко Н.Я.

Krause S.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

SYSTEM-PROCESS APPROACH TO MANAGEMENT OF ENTERPRISE'S COMPETITIVENESS

Supervisor: Assistant Professor Rozhko N.Y.

Ключові слова: ринок, підприємство, конкурентоспроможність.

Keywords: market, consumer enterprise, competitiveness.

Управління конкурентоспроможністю підприємства являє собою певний аспект менеджменту підприємства, спрямованого на формування, розвиток та реалізацію конкурентних переваг та забезпечення життєздатності підприємства як суб'єкта економічної конкуренції.

Метою управління конкурентоспроможністю підприємства є забезпечення життєздатності та сталого функціонування підприємства за будь-яких економічних, політичних, соціальних та інших змін у його зовнішньому середовищі.

Управління конкурентоспроможністю підприємства має бути спрямованим на: 1) нейтралізацію (подолання) або обмеження кількості негативних (деструктивних) чинників впливу на рівень конкурентоспроможності підприємства шляхом формування захисту проти них; 2) використання позитивних зовнішніх чинників впливу для нарощування та реалізації конкурентних переваг підприємства; 3) забезпечення гнучкості управлінських дій і рішень – їх синхронізації з динамікою дії негативних і позитивних чинників конкуренції на певному ринку.

З позиції процесного підходу управління конкурентоспроможністю підприємства являє собою процес реалізації певної сукупності управлінських функцій – цілевстановлення, планування, організації, мотивації та контролю діяльності по формуванню конкурентних переваг та забезпеченню життєдіяльності підприємства як суб'єкта економічної діяльності.

До базових принципів управління конкурентоспроможністю слід віднести: принцип єдності теорії та практики управління конкурентоспроможністю підприємства; принцип системності управління; принцип наукової обґрунтованості управління; принцип ранжування об'єктів управління за їх важливістю; принцип багатоваріантності; принцип співставності управлінських рішень при аналізі їх варіантів; принцип збереження та розвитку конкурентних переваг підприємства; принцип ринкової орієнтації; принцип цільової спрямованості; принцип комплексності; принцип гнучкості; принцип етапності.

УДК 658.5

Кривовязюк Л. – ст. гр. ЕП-42

Луцький національний технічний університет

УПРАВЛІННЯ КАПІТАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ КРИЗИ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Пушкарчук І.М.

Kryvoviaziuk L.

Lutsk National Technical University

MANAGING CAPITAL OF AN ENTERPRISE IN A CRISIS

Supervisor: PhD, Associate Professor Pushkarchuk I.

Ключові слова: підприємство, капітал, управління.

Keywords: enterprise, capital, management.

Будь-яке підприємство повинне повсякчас ефективно управляти своїм капіталом задля успішної діяльності в коротко- та довгостроковій перспективі. В умовах кризи управління капіталом набуває ще більшого значення, адже підприємствам необхідно більшої уваги приділяти вирішенню проблем забезпечення функціонування необхідним та достатнім обсягом капіталу та ефективним його управлінням.

Управління капіталом підприємства – це процес розробки та прийняття управлінських рішень з формування, розподілу, оптимізації і ефективного використання капіталу підприємства. Управління капіталом належить до основних завдань фінансового менеджера на будь-якому підприємстві, оскільки обсяг, структура та вартість капіталу суттєво впливають на основні показники його фінансово-господарської діяльності та і в цілому на ефективність [1]. Управління капіталом в першу чергу передбачає вплив на його обсяг і структуру, а також джерела формування з метою підвищення ефективності його використання і як наслідок підвищення ефективності діяльності підприємства.

Відлагоджений механізм управління капіталом в період кризи повинен включати наступне: чітке визначення цілей і завдань управління капіталом, а також контроль за їх дотриманням у плановому періоді; оптимальне формування структури капіталу підприємства з різних джерел; удосконалення методики визначення й аналізу ефективності використання усіх видів капіталу залежно від виду діяльності та особливостей підприємства; розробка альтернативних напрямків подальшої оптимізації процесу управління капіталом, їх аналіз, вибір і впровадження обраного напрямку; розробка загальної стратегії управління капіталом підприємства; використання у процесі управління капіталом економічних, аналітичних методів і моделей; підприємство має бути досить гнучким у відношенні до зовнішнього та внутрішнього середовища та негараздів і перепон, які виникають, задля швидкої адаптації та мінімізації збитків. Отже, управління капіталом підприємства відіграє важливу роль, особливо під час кризи, адже підприємство ще більш зацікавлене в тому, щоб продовжити своє функціонування та зробити його прибутковішим.

1. Корнеев М.В. Теоретичні засади управління капіталом вітчизняних підприємств [електронний ресурс] / М. В. Корнеев, М. І. Гололобов // Вісник Дніпропетровського університету. – Режим доступу : <http://vestnikdnu.com.ua/archive/201264/korneev.html>.

УДК 658.7

Критюк Т. –ст. гр. БКмз-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

МІСЦЕ ТА РОЛЬ ЛОГІСТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ В СТРУКТУРІ ТОРГОВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Якимишин Л. Я.

Krytyuk T.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

THE POINT AND PART OF LOGISTICS PROCESS IN THE STRUCTURE OF TRADE ENTERPRISES

Supervisor: Ph.D., Associate Yakymyshyn L.Y.

Ключові слова: логістика, логістична стратегія, підприємство.

Keywords: logistics, logistics strategy, enterprise.

Ефективне функціонування логістичного ланцюга, який складається з організацій, які співпрацюють з метою організації оптимальних матеріальних та інформаційних потоків безумовно залежить від участі в ньому торговельного підприємства. Такі підприємства диспонують розгорнутою торговельною мережею і, маючи найбільшу потужність, переважно виступають лідерами в інтегрованих логістичних ланцюгах. Тому розроблена торговельним підприємством логістична стратегія впливає на характер співпраці підприємств, на обіг товарів, інформації, капіталу.

Існує три підходи до розуміння логістики: логістика підприємства; логістична стратегія; логістика як стратегія діяльності.

Логістику підприємства можна розуміти як інтеграцію матеріальних та інформаційних потоків, тобто розглядати їх на підставі системного підходу, де логістичні процеси є елементами системи. Дослідженню підлягають не лише елементи системи, а також зв'язки між ними. Метою функціонування логістичних процесів є їх справність та ефективність, тобто швидка реакція на вимоги клієнтів і задоволення з мінімальними для цього витратами.

Якщо процеси на підприємстві розглядатимемо саме з цієї точки зору, то стратегія фірми на сучасному ринку набиратиме логістичного характеру.

Логістична стратегія як другий підхід розуміння логістики, в діяльності торговельного підприємства займає місце функціональної стратегії, і повинна бути співставлена з бізнес-стратегією (торговельною) та стратегією глобальною. На рівні функціональних стратегій поряд із логістичною, знаходяться також стратегія маркетингу, персональна, інноваційна і ін.

Формуючи логістичну стратегію торговельного підприємства, логістичні рішення стосуються: оптимізації системи складування, мінімізації часу товарообігу, досягнення вищого рівня обслуговування клієнтів, найменшого рівня логістичних витрат і ін. Тобто виконання всіх логістичних функцій повинно відбуватися у пошуку реального компромісу між рівнем обслуговування і рівнем витрат.

Отже, сучасне логістичне управління повинно проникати наскрізно через підприємство, переходячи його межі і розглядатися на рівні формування інтегрованих логістичних ланцюгів.

УДК 339.13

Критюк У. –ст. гр. БКмз-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ МАРКЕТИНГУ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Якимішин Л. Я.

Krytyuk U.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

THE BASIC TARGET OF MARKETING ON ENTERPRISE

Supervisor: Ph.D., Associate Yakymyshyn L.Y.

Ключові слова: ринок, маркетинг, маркетингова діяльність підприємства.

Keywords: market, marketing, marketing of the enterprise.

Як показує досвід організації маркетингової діяльності, на промислових підприємствах України існує ряд істотних недоліків при формуванні організаційних структур управління маркетингом, які впливають на ефективність маркетингових дій. Серед них:

- відсутність комплексного підходу до визначення організаційної структури служби маркетингу на підприємстві;
- недостатнє охоплення виконанням усіх функцій системи маркетингу;
- не всі види маркетингової діяльності підпорядковані одному лінійному керівникові;
- діючі організаційні структури управління орієнтовані більше на збутову діяльність.

Причини цих недоліків пов'язані з відсутністю відповідних методик щодо формування та вдосконалення організаційних структур управління маркетингом на вітчизняних промислових підприємствах і методичних положень щодо виконання функцій системи маркетингу, а також з відсутністю кваліфікованих кадрів для проведення маркетингових досліджень, розробки системи стратегії та тактики маркетингових заходів, управління елементами маркетингової діяльності.

Для успішного формування та функціонування служби маркетингу на промислових підприємствах проектна діяльність повинна охоплювати такі завдання:

- визначення шляхів та розробка заходів щодо переорієнтації виробничо-збутової діяльності підприємства за концепцією маркетингу.
- розробка методик формування та вдосконалення організаційної структури управління маркетинговою діяльністю підприємства.
- розробка методик виконання маркетингових функцій.
- здійснення маркетингових досліджень на всіх рівнях ієрархії управління.
- підготовка кваліфікованих кадрів для здійснення маркетингової діяльності на підприємстві.
- забезпечення ефективного координаційного керівництва маркетинговою діяльністю.
- створення відповідного інформаційного забезпечення системи управління маркетинговою діяльністю.

Дотримання основних принципів проектування організаційної структури служби маркетингу, врахування практичного досвіду організації та управління маркетингом, а також виконання згаданих завдань забезпечить досягнення ефективних результатів маркетингової діяльності підприємства.

УДК 658.5.003

Крушельницький Р.– ст. гр. БМм-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ДОСЛІДЖЕННЯ ЕКОНОМІЧНО-ОРГАНІЗАЦІЙНИХ МЕТОДІВ СТИМУЛЮВАННЯ РОСТУ ВИРОБНИЦТВА НА ПІДПРИЄМСТВІ

Науковий керівник: к.е.н., доц. Мосій О. Б.

Krushelnytskyi R.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

EXPLORATION OF ECONOMIC AND ORGANIZATIONAL METHODS OF STIMULATING THE PRODUCTION GROWTH ON ENTERPRISE

Supervisor: Mosiy O. B.

Ключові слова: ефективність, стимулювання, оподаткування.

Keywords: efficiency, incentives, taxation.

Відомо, що ефективність суспільного виробництва залежить від ефективності діяльності підприємств. В умовах ринку ефективністю виробництва на макрорівні є результативність виробничо-господарської діяльності підприємства, яка досягається співвідношенням корисних результатів та ресурсів, що витрачені для їх досягнення. В загальному випадку стійке економічне зростання забезпечується, насамперед, високим рівнем ефективності суспільного виробництва, який, у свою чергу, залежить від ефективності роботи окремих підприємств. Але ефективність виробництва не буде зростати сама по собі. Для її зростання необхідний певний механізм стимулювання. Основу його побудови складають як форми ефективності, так і певні показники, та критерії ефективності.

В таких умовах великого науково-теоретичного значення набуває система оподаткування, і в першу чергу, оподаткування прибутку підприємств, як один з головних факторів, що забезпечують стимули щодо росту ефективності виробництва. В Україні система оподаткування прибутку характеризується частою зміною, як об'єкта, так і ставок оподаткування. Безумовно, така нестійкість обумовлює негативний вплив, як на зростання обсягів виробництва, так і на ефективність виробництва і породжує прагнення підприємців відійти "в тінь". Досвід застосування протягом декількох десятиріч податкових пільг і диференційованих податкових ставок у розвинутих країнах показує, що це позитивно впливає на створення ефективної структури економіки, а також забезпечує значні конкурентні переваги підприємствам на світовому ринку.

Економічне стимулювання на рівні підприємства реалізується в процесі розподілу чистого прибутку. На нашу думку, оптимальні пропорції цього розподілу повинні враховувати інтереси, як власників підприємства, так і його найманих працівників, а також зовнішніх інвесторів, які готові вкладати свій капітал у розвиток підприємства. У зв'язку з цим необхідно дотримувати такі принципи розподілу чистого прибутку: відповідність загальної стратегії розвитку підприємства; забезпечення підвищення ефективності виробничо-господарської діяльності підприємства;

врахування інтересів, як власників підприємства, так і його робітників, а також зовнішніх інвесторів; врахування як поточних, так і перспективних цілей виробничо-господарської діяльності підприємства.

Тому, побудова дієвої системи економічного та організаційного стимулювання ефективності виробництва на підприємстві і досягнення стійких темпів зростання національної економіки в сучасних умовах вимагає:

1. Використання податкових методів економічного стимулювання, з основними формами податкового стимулювання: «податкові пільги» і «диференційовані податкові ставки». Практика бізнесу в розвинутих країнах засвідчує, що це позитивно впливає на формування структури економіки і забезпечує для підприємств значні конкурентні переваги на світовому ринку. В контексті інтеграційних процесів, це свідчить про необхідність аналогічного підходу при побудові системи економічного стимулювання в Україні. Головна відмінність податкового методу регулювання фінансових ресурсів від платежів із прибутку полягає в тому, що воно базується на єдиних для всіх ставках. Пільги і пільгові ставки встановлюються не для окремих підприємств, а для окремих галузей, видів продукції і діяльності. При цьому прибуток, що залишається після сплати податків, надходить у повне розпорядження підприємства. Втручання держави і його органів у процес подальшого розподілу прибутку не дозволяється.

2. Здійснювати розподіл чистого прибутку на основі економетричної моделі, яка дозволяє в повній мірі узгодити інтереси осіб, що беруть участь в розподільчому процесі і врахувати чинники, що впливають на розподіл. Розподіл чистого прибутку підприємства повинен здійснюватися на принципах: відповідність загальної стратегії розвитку підприємства; забезпечення підвищення ефективності виробничо-господарської діяльності підприємства; врахування інтересів, як власників підприємства, так і його найманих працівників, а також зовнішніх інвесторів; врахування як поточних, так і перспективних цілей виробничо-господарської діяльності підприємства.

3. Розподіл фонду заохочення між виробничими одиницями підприємства здійснювати в залежності від досягнутого рівня інтегрального показника ефективності, для посилення матеріальної зацікавленості найманих працівників підприємства в підвищенні результативності виробництва. Встановлено, що існуючі показники ефективності виробництва, що пропонуються різноманітними авторами, не забезпечують об'єктивної оцінки ефективності. Для забезпечення об'єктивності оцінки на практиці доцільно використовувати модифікацію інтегрального показника

ефективності виробництва ($\mathcal{E}_{n.c.}^*$). Даний підхід, запропоновано в роботах О. Градова, він пропонує ефективність виробництва оцінювати на основі показника:

$$\mathcal{E}_{n.c.}^* = \frac{Iy.m.}{Iu.},$$

де $Iy.m.$ – індекс зміни ступеня задоволення вимог ринку; $Iu.$ – індекс зміни витрат виробництва.

Але, оскільки цей показник не враховує зміну авансованих ресурсів, пропонуємо модифікацію цього показника:

$$\mathcal{E}_{n.c.}^* = \frac{Iy.m.}{Iu.*Ip.},$$

де $Ip.$ – індекс зміни авансованих ресурсів.

В якості критерію ефективності розглядається співвідношення $\mathcal{E}_{n.c.} > 1$. Якщо $\mathcal{E}_{n.c.} < 1$ – виробництво неефективне.

УДК 339.13

Крушельницький Р.– ст. гр. БМм-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛІНГ У ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИХ КОРПОРАЦІЯ І ХОЛДИНГАХ

Науковий керівник: к. е. н., доцент Машлій Г. Б.

Krushelnytskyi R.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

FINANCIAL CONTROLLING IN TRANSNATIONAL CORPORATIONS AND HOLDINGS

Supervisor: Mashliy H. B.

Ключові слова: фінансовий контролінг, транснаціональні корпорації, холдинги.

Keywords: financial controlling , transnational corporations, holdings.

За сучасних умов ведення бізнесу компетенцію контролінгу на підприємстві дедалі частіше пов'язують із його інформаційною функцією. Зазвичай 20% інформації забезпечують 80% успіху компанії, тому є твердження, що успішна реалізація функцій контролінгу в ТНК і холдингах неможлива без впровадження дієздатних ERP-систем. Однак, досить часто впровадження таких систем не дає належного економічного ефекту, адже в невеликій компанії, яка розвивається, цілком достатньо використання можливостей програм 1С: Бухгалтерія та MS Excel.

Контрольну функцію фінансового контролінгу у транснаціональних корпораціях і холдингах здебільшого виконують працівники центрального апарату управління. При виході на ринок країн СНД менеджмент ТНК, як правило, прагне, побудувати стандартизовані бізнес-процеси за європейським зразком у дочірніх компаніях. При цьому часто з'являється додаткова ланка управління, що відповідає за ефективність функціонування компаній зони країн, а фінансовий контролер має подвійне підпорядкування, що може призводити до конфліктів інтересів.

Актуальним, на даному етапі, є питання доцільності впровадження, у сфері фінансового контролінгу, - аутсортингу. Хоча практики, згадуючи про комерційну таємницю, складність і численність бізнес-процесів і схильність консалтингових фірм до нехтування особливостями кожного підприємства, мають деякі заперечення.

З вищенаведеного можна зробити такі висновки:

1. Практика побудови бізнес-процесів, у дочірніх компаніях, за європейським зразком, може стати локомотивом розвитку моделі фінансового контролінгу, адже наразі в більшості таких компаній, він перебуває на початковій стадії функціонування.

2. Комплексний аутсортинг в ТНК і холдингах є недоцільним, так як контролінг в якості підсистеми, спрямований на підвищення ефективності бізнесу шляхом координації бізнес-процесів і досягнення ефекту синергії, від поєднання управлінських інструментів.

3. Впровадження ефективних систем управління ресурсами в транснаціональних корпораціях і холдингах – лише питання часу, адже це дасть можливість спрощення консолідації фінансової та управлінської звітності, підвищення рівня ведення бізнесу й пришвидшення бізнес-процесів.

УДК 347.77

Крушельницький Р.– ст. гр. БМм-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ДОСВІД ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В КРАЇНАХ ЄС

Науковий керівник: доц. Нагорняк Г. С.

Krushelnyskyi R.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

EXPERIENCE OF INTELLECTUAL PROPERTY EU MEMBER STATES

Supervisor: Nahornyak H. S.

Ключові слова: ЄС, Україна, інтелектуальна власність.

Keywords: EU, Ukraine, intellectual property.

З підписанням угод з ЄС, Україна бере на себе певні зобов'язання з приведення національного законодавства з інтелектуальної власності відповідно до норм Євросоюзу, адже запозичення позитивного досвіду у сфері правової охорони інтелектуальної власності забезпечить якісно нову динаміку в загальному інтеграційному русі нашої країни.

Право інтелектуальної власності поширюється в країнах–членах ЄС, безпосередньо впливаючи на національні системи правової охорони. Для реалізації гармонізації й уніфікації законодавства, а також запобігання використанню прав інтелектуальної власності з метою недобросовісної конкуренції керівні органи ЄС беруть участь у роботі основних міжнародних організацій з питань охорони інтелектуальної власності.

Для України можна виділити такі перспективи:

1. Право інтелектуальної власності ЄС формувалося довго, складно і досить важко. Основна проблема полягала в тому, що це право є територіальним за своїм характером. Тому ніхто не вимагає від України раптового перевтілення, для цього ЄС повільно, обережно, в м'якому режимі застосовує гармонізацію й уніфікацію законодавств. З огляду на це існує особлива процедура, пов'язана з ухваленням спеціальних законів або підзаконних актів з боку держав-членів.

2. Досягнення Євросоюзу в галузі правової охорони інтелектуальної власності вагомі й загально визнані. В ЄС діють не тільки єдині стандарти охорони авторських прав, а й єдині реєстраційні системи. На думку Єврокомісії, патентна процедура в ЄС потребує спрощення і здешевлення для заявників, а це дасть змогу забезпечити охорону в нових галузях, що динамічно розвиваються.

3. У межах ЄС запроваджено єдину торговельну марку Співтовариства. Стандарти охорони інтелектуальної власності Євросоюзу нині в Європі відіграють вирішальну роль і під час вдосконалення національних систем охорони, і під час оцінювання ефективності реалізації прав.

4. Можна констатувати, що нормативний кістяк загальноєвропейського законодавства в галузі інтелектуальної власності сформувався. Він доповнюється рішеннями Суду Європейських Співтовариств, який структурує так зване «живе право» ЄС у сфері інтелектуальної власності. І це буде надійним плацдармом для України.

УДК 336.71

Кудряшов П. С. –ст. гр. БЕм-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

БАНКІВСЬКА СИСТЕМА ЯК ОСНОВНА ЧАСТИНА СУЧАСНОЇ КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ

Науковий керівник: к. е. н., доцент Ціх Г. В.

Kudriashov P. S.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

THE BANKING SYSTEM AS A MAJOR PART OF THE MODERN CREDIT SYSTEM

Supervisor: docent Tsikh H.V.

Ключові слова: кредит, банк, контракт.

Keywords: Credit, Bank , contract.

Комерційні банки виступають насамперед як кредитні інститути, які, з одного боку, залучають тимчасово вільні кошти, а з другого - задовольняють за рахунок цих залучених коштів кредитні потреби підприємств, установ та населення.

Кредитна діяльність комерційних банків полягає в проведенні комплексу дій, що пов'язані із наданням та погашенням банківських позичок. Ця діяльність має відповідати певним вимогам і умовам, здійснюється відповідно до принципів строковості, цільового характеру, забезпеченості та платності кредиту.

Надання позичок передбачає додержання комерційним банком діючого законодавства, економічних нормативів регулювання банківської діяльності та вимог НБУ стосовно формування обов'язкових, страхових і резервних фондів.

Комерційний банк надає позички всім суб'єктам господарювання незалежно від форми власності чи від того, що позичальник є юридичною, зареєстрованою як суб'єкт підприємництва, чи фізичною особою, надаються кредити тільки в межах наявних ресурсів, якими володіє банк. У разі надання великого кредиту (такого, що перевищує 10% власного капіталу) комерційний банк у кожному такому випадку повинен сповіщати про це НБУ. Загальний розмір кредитів, наданих банком усім позичальникам, з урахуванням 100% позабалансових зобов'язань банку, не повинен перевищувати восьмикратного розміру власних коштів банку.

Підставою для надання кредиту є укладена між комерційним банком та позичальником угода. Ця угода має спиратися на комерційні засади діяльності банку та враховувати оцінку фінансового стану й кредитоспроможності позичальника, має бути чітко зафіксована мета, сума, строк, форма видачі та погашення кредиту, форма забезпечення зобов'язань позичальника, рівень відсоткової ставки, порядок і форма сплати основного боргу і відсотків, права та обов'язки, відповідальність сторін стосовно надання та погашення позички тощо.

Після укладення кредитного договору, якщо в позичальника виникнуть тимчасові фінансові труднощі, що створять неможливість погашення кредиту у визначений кредитною угодою термін, комерційний банк може пролонгувати, відстрочити погашення боргу. Надавши позичку, комерційний банк здійснює контроль за виконанням позичальником умов кредитної угоди, своєчасним і повним погашенням позички і сплатою відсотків по ньому. Кредитна операція для комерційного банку пов'язана з певним ризиком неповернення боргу.

УДК 621.326

Кучабська О. - ст. гр. БМс-41

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

АКТУАЛЬНІСТЬ РОЗВИТКУ ТА СПІВПРАЦІ УКРАЇНИ ІЗ МІЖНАРОДНИМ ВАЛЮТНИМ ФОНДОМ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Хрупович С. Є.

Kuchabska O.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

ACTUALITY OF DEVELOPMENT AND COLLABORATION UKRAINE IS WITH AN INTERNATIONAL MONETARY FUND

Ключові слова: Інтеграція, співпраця

Keywords : Integration, collaboration

Інтеграція України в систему світового господарства, проведення ринкових змін – це основні фактори, що зумовили необхідність членства нашої країни в міжнародних фінансових організаціях. Додаткові фінансові вливання ефективно сприяють розвитку економіки, дають можливість підвищити добробут населення.

Довговічна співпраця України з міжнародним валютним фінансовими організаціями свідчить про необхідність формування нового підходу до розуміння ролі міжнародної допомоги та ресурсів міжнародних фінансових організацій, як взаємодоповнюючих інструментів реалізації державної політики міжнародної інтеграції України, забезпечення інтересів держави на зовнішньому ринку.

Продовженням співпраці України з МВФ є визначальним для збереження можливостей фінансування дефіциту бюджету за рахунок порівняно дешевих позик від міжнародних фінансових організацій, зокрема світового банку та ЄС, умови надання позичок яких є найкращими за вартістю та термінами. Співпраця з МВФ є важливою з огляду на необхідність збереження належного іміджу країни, що сприятиме підвищенню її кредитного рейтингу на світових фінансових ринках, зменшенню відсоткових ставок по кредитах, дозволить зберігати привабливість для іноземних інвесторів. Невирішеність певних проблемних питань – серйозна перешкода для забезпечення високого рівня результативності спільних проектів із МВФ. Співпраця України та МВФ має як позитивні так і негативні наслідки. До позитивних аспектів можна віднести стабілізацію банківського сектору, фінансування імпорту і забезпечення внутрішнього ринку необхідними товарами, однак є ризики появи негативних тенденцій і результатів, а саме: перетворення на «залежну систему», зростання державного боргу, неспроможність сформувати засади довгострокової конкурентоспроможності національної економіки.

Вирішення Україною важливих соціально-економічних завдань практично неможливе без її співпраці з Міжнародним валютним фондом, оскільки кошти, що отримуються в якості кредиту від даної фінансової установи, покликані пом'якшити економічні труднощі та дають змогу забезпечити у перспективі макроекономічне зростання. Крім того, не кредитна діяльність МВФ забезпечує проведення ряду різноманітних досліджень у багатьох секторах економіки. Саме тому, співробітництво з МВФ є досить важливим для нашої держави, оскільки вирішує завдання не тільки зміцнення економічної безпеки, а й інтеграції у світове співтовариство.

УДК 338

Кучабська О – ст. гр. БМс - 41

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

АКТУАЛЬНІСТЬ МОТИВАЦІЇ УПРАВЛІНСЬКОГО ПЕРСОНАЛУ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Юрик Н.Є.

Kuchabska O.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

ACTUALITY OF MOTIVATION MANAGERIAL STAFF

Supervisor: Yuryk N.

Ключові слова: управління, мотивація

Keywords: management, motivation

Мотивація персоналу є основним засобом забезпечення оптимального використання ресурсів, мобілізації наявного кадрового потенціалу, та ефективності виконання поставлених завдань. Основна мета процесу мотивації - це отримання максимальної віддачі від використання наявних трудових ресурсів, що дозволяє підвищити загальну ефективність і прибутковість діяльності підприємства. Актуальними на сьогодні є розробка й впровадження систем стимулювання керівних кадрів, як найбільш діючого каталізатора в підвищенні трудової активності, сприянні в досягненні особистих цілей і цілей підприємства.

Сучасний підхід до формування системи мотивації управлінських кадрів полягає у формуванні комплексної системи мотивації управлінців, розробці комплексу рекомендацій з підвищення їхньої мотивації, послідовна та поетапна реалізація яких у довгостроковій перспективі забезпечить бажані результати.

Від ефективності мотивації праці управлінського персоналу залежить стабільність висококваліфікованих трудових колективів, підвищення продуктивності праці, моральний і матеріальний стан кожного працівника та колективу в цілому.

Мотивація праці – це спонукання людини до виробничої чи невиробничої діяльності для задоволення своїх матеріально-побутових потреб і запитів, яке досягається за рахунок її праці. У теоретичному аспекті розробка питань мотивації здійснюється у двох основних напрямках: - розвитку теорії задоволеності працею, що визначає положення, які спонукають до діяльності та стимулюють її; - розвитку теорій процесу, що концентрують увагу на виборі поведінки, здатної забезпечити потрібні результати. Особи із внутрішньою мотивацією працюють із високою віддачею, охопленні почуттям задоволеності від результатів своєї праці. Мотивація є найважливішим фактором підвищення ефективності діяльності усієї організації, адже якщо працівники організації не відповідально ставляться до своїх обов'язків і не зацікавлені особисто у розв'язанні проблем і завдань, що постали перед організацією, то результати контролю і підбиття підсумків діяльності будуть невтішними.

Сприяти впровадженню мотиваційного механізму діяльності управлінських працівників на підприємстві необхідно через проведення внутрішньої діагностики ефективності діяльності персоналу та розробку мотиваційного механізму управління персоналом на підприємстві. Перевага тієї чи іншої групи мотивів впливає на характер, напрямок та інтенсивність діяльності їх задоволення, то провідні потреби мають отримувати з боку підприємства відповідне їм стимулююче підкріплення. Зростає зацікавленість управлінця в якісному виконанні роботи, його мотивація та ефективність праці.

УДК 621

Лазечко Х. - ст. гр. БМм-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ ГАЛУЗІ РАДІОЗВ'ЯЗКУ В УКРАЇНІ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Галушчак О.Я.

Lazechko K.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

EXPLORATION OF RADIO INDUSTRY IN UKRAINE

Supervisor: Halushchak O.Y

Галузь зв'язку є однією з пріоритетних складових економіки України, яка демонструє стабільний розвиток. Так, у 2013 р. доходи від реалізації послуг зв'язку становили 47,4 млрд. грн., у тому числі населенню – 18,0 млрд. грн, що відповідно на 0,9% та 6,2% більше, ніж за 2012 р. Частка доходів галузі у ВВП України становила близько 5%.

У 2013 р. зросли доходи від надання послуг передачі і прийому телевізійних та радіопрограм, радіозв'язку – на 6,6%, кабельного телебачення – 5,7%, комп'ютерного зв'язку – 26,0%; надання послуг доступу до мережі Інтернет – на 32,8%, поштового зв'язку – 4,4%, IP-телефонії – 5,5%, кур'єрської діяльності - 8,1%, нагляду та технічного контролю за використанням радіочастот – на 13,8%.

Зокрема, галузь радіозв'язку відноситься до найбільш високо розвинутих та високотехнологічних. Мільярдні інвестиції, що вкладаються світовими транснаціональними компаніями в радіозв'язок, підтверджуються постійними технічними новинками та серйозними прибутками фірм-виробників.

Український ринок відчуває вплив нового сучасного обладнання радіозв'язку, що призводить до жорсткої конкуренції на прості радіостанції широкого вжитку. Але зважаючи на загальний рівень неоснащеності народногосподарських структур, потребу в приведенні алгоритмів роботи радіостанцій до вимог конкретного споживача, ця галузь є перспективною і має широкі можливості для розвитку.

Впливовим фактором на розвиток галузі є відсутність в Україні єдиної сучасної тракінгової цифрової конфіденційної системи зв'язку для органів державного управління, окремих галузей, потреба в якій вже давно назріла.

Для виробничих процесів, транспортування і охорони, проведення нарад і забезпечення безпеки, - тобто там, де потрібна злагоджена та оперативна взаємодія групи співробітників, використовують радіостанції різних систем та фірм-виробників.

Організації, які давно користуються радіозв'язком, мають у своєму розпорядженні застарілі моделі радіостанцій, тому постійно зростаючі з часом вимоги до якості та додаткових можливостей засобів зв'язку, потребують заміни старого парку радіостанцій на новий. Постійно розширюється коло фірм, які раніше не користувалися радіозв'язком, але в нових умовах господарювання мають потребу в ньому, і будуть оснащуватися засобами радіозв'язку.

Отже, галузь радіозв'язку є надзвичайно перспективною і малорозвиненою в Україні. Сучасні радіотехнічні підприємства мають постійно зростаючий попит на продукцію як в Україні, так і закордоном, що потребує постійного розвитку та вдосконалення якості.

УДК 338

Лендирук П. – ст. гр. БМс-41

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ДОСЛІДЖЕННЯ ОСНОВНИХ АСПЕКТІВ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Сороківська О.А.

Lendyruk P.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

INVESTIGATION BASIC ASPECTS OF THE FORMATION ENERGY SECURITY UKRAINE

Supervisor: Sorokivska O.A.

Ключові слова: енергетична безпека, країна

Keywords: energy security, country

Питання енергетичної безпеки держави і суспільства є актуальними для всіх країн світу. Для сучасного соціально-політичного та економічного стану України дуже важливою є цілеспрямована діяльність держави, усіх рівнів організації законодавчої і виконавчої влади в країні щодо забезпечення енергетичної безпеки країни.

У сучасному розумінні гарантування енергетичної безпеки – це досягнення стану технічно надійного, стабільного, економічно ефективного та екологічно прийняттого забезпечення енергетичними ресурсами економіки і соціальної сфери підприємства, а також створення умов для захисту корпоративних інтересів у сфері енергетики.

Енергетична безпека, в першу чергу, залежить від рівня забезпечення потреб в енергоносіях, існування альтернативних джерел їхнього надходження. Вона вимагає формування надійної бази енергетичних ресурсів.

Одним з резервів підвищення енергетичної безпеки є прискорене введення до господарського обороту внутрішніх ресурсів. В даному випадку основним завданням є не просто найбільш повне залучення компонентів природних ресурсів до господарського обігу та посилення рівня їх експлуатації, а зміна структури використання ресурсів з акцентом на відновлювані й невичерпні ресурси. В цьому контексті особливу увагу варто приділити питанням максимального залучення в паливний баланс економічно обґрунтованих обсягів місцевих видів палива, поновлюваних і нетрадиційних джерел енергії.

В умовах високої енергозалежності країни вважаю, що доцільним було б виокремити в окрему групу показники-індикатори, що характеризують енергетичну залежність держави.

Таким чином, вирішення енергетичної проблеми полягає у переведенні існуючих технологій на альтернативні відновлювані види енергії, а також створенні та впровадженні нових екологічно безпечних та енергоефективних технологій, які слід розглядати як важливий фактор підвищення рівня енергетичної безпеки, створення надійних систем енергозабезпечення і суттєвого покращення умов життя і праці населення.

УДК 338

Лендирук П. – ст. гр. БМс-41

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

РОЛЬ ТАРИФНИХ ІНСТРУМЕНТІВ У ЗОВНІШНІЙ ТОРГІВЛІ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Хрупович С.Є.

Lendyruk P.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

THE ROLE OF TARIFF INSTRUMENTS IN FOREIGN TRADE

Supervisor: Khrupovych S.Y.

Ключові слова: тарифне регулювання, торгівля

Keywords: Macroeconomic, trade

На сучасному етапі розвитку України зовнішньоекономічні зв'язки набувають все більш важливого значення для розвитку економіки в цілому. Сьогодні практично всі сфери діяльності задіяні в зовнішньоекономічній діяльності (ЗЕД). Тому держава має приділяти значну увагу розвитку міжнародної торгівлі. Основними інструментами зовнішньоекономічної діяльності є методи митно-тарифного і митно-нетарифного регулювання.

Проблемою тарифного регулювання є система пільг, яка порушує конкуренцію на внутрішньому ринку. Адже завдяки системі пільг значний обсяг податкового тиску переноситься на меншу кількість платників мита. Як наслідок велика кількість високоліквідних товарів перевозиться через український кордон комерційними структурами за наявності пільгових ставок.

Тарифні методи регулювання повинні займати одну з першочергових ролей в державному регулюванні зовнішньоекономічних зв'язків. Але для цього потрібно вдосконалювати нормативно-правову базу України стосовно регулювання ЗЕД, вносити поправки і доповнення до вже існуючих актів.

Важливе значення має забезпечення довіри з боку громадян до вітчизняного виробництва. Під впливом суспільної думки українці впевнені, що іноземні товари кращі і якісніші. Коли Україна досягне потрібного розвитку і вітчизняна продукція зможе достойно конкурувати з іноземною, саме тоді можна зменшувати обсяги мита.

На сьогоднішній день для України є актуальним питання створення зони вільної торгівлі з ЄС і поглиблення зовнішньоекономічних відносин з країнами СНД. Це в свою чергу також потребує розвитку національного виробництва, щоб українські товари "не загубилися" поряд з імпортними.

Тарифне регулювання повинне проводитись не лише в інтересах окремих суб'єктів економічних відносин, а з державних інтересів, в залежності від стану економіки країни. Збільшення ставок мита "відлякуватиме" іноземних виробників від України, а це створить несприятливе враження, негативно впливатиме на співпрацю України з іншими країнами і скоротить обсяги експорту та імпорту. Тому потрібно приділити особливу увагу вирішенню проблем вдосконалення митно-тарифного регулювання зовнішньоекономічних зв'язків, це надасть можливість Україні завоювати свій сегмент світового ринку.

УДК 338.532

Лиса Н. – ст. гр. БММ-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ЗАКОНОДАВЧЕ ВИЗНАЧЕННЯ СОБІВАРТОСТІ: СОБІВАРТІСТЬ ВИГОТОВЛЕННЯ БУДІВЕЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Галушчак О.Я.

Lysa N.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

LEGISLATIVE DEFINITION OF COST: THE COST OF CONSTRUCTION MATERIALS MANUFACTURING

Supervisor: Halushchak O.Y.

Ключові слова: собівартість, ресурси.

Keywords: cost, resources.

Існує багато визначень та трактувань поняття собівартості. На законодавчому рівні собівартість визначається, враховуючи специфіку галузей економіки. Так, загальне визначення собівартості дає Податковий кодекс України (ПКУ), а формування собівартості будівельних матеріалів регулюється Наказом Мінрегіонбуду від 31 грудня 2010 року №573 «Про затвердження нової редакції Методичних рекомендацій з формування собівартості будівельно-монтажних робіт».

Собівартість товарів за ПКУ – це витрати, що прямо пов'язані з виробництвом продукції. До них відносять: прямі матеріальні витрати; прямі витрати на оплату праці; амортизацію виробничих основних засобів та нематеріальних активів; загальновиробничі витрати; інші прямі витрати.

За наказом Мінрегіонбуду собівартість будматеріалів є витратами другорядного виробництва, тобто витратами виробничих структурних підрозділів будівельної організації, які безпосередньої участі у виконанні будівельно-монтажних робіт не беруть, але їх продукція в подальшому використовується під час виконання цих робіт.

При цьому, продукція, виготовлена власними силами у допоміжних і другорядних виробництвах будівельної організації, включається до собівартості будівельно-монтажних робіт за їх собівартістю.

У загальному, до складу собівартості включають вартість ресурсів, які були використані для виготовлення будматеріалів.

Собівартість визначають у грошових вимірниках, вона служить базою для обчислення ціни продукції. Окрім цього, собівартість дає можливість визначити наскільки ефективно підприємство використовує придбані ресурси, оцінити рівень техніки та технології.

Отже, собівартість відіграє значну роль у контролі за мірою споживання будівельної сировини, за витратами на підприємстві. Собівартість продукції – це не лише предмет юридичних дискусій, а й об'єктивна економічна категорія, що забезпечує процес відтворення виробництва та розвитку підприємства.

УДК 69.003.13

Лиса Н. – ст. гр. БМм-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ВИКОРИСТАННЯ БУДІВЕЛЬНИХ ДОБАВОК ЯК ЕКОЛОГІЧНА АЛЬТЕРНАТИВА ОБМЕЖЕНИМ РЕСУРСАМ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Галушчак О.Я.

Lysa N.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

USING BUILDING ADDITIVES AS ENVIRONMENTAL ALTERNATIVE LIMITED RESOURCES

Supervisor: Halushchak O.Y.

Ключові слова: витрати, суміш.

Keywords: costs, the mixture.

Сфера будівництва, як і будь-яка галузь виробництва не стоїть на місці, а постійно вдосконалюється, розвивається. Проте, на кожній стадії свого розвитку перевага надавалася тим будівельним матеріалам, які забезпечували довговічність, надійність та міцність об'єктів.

Оскільки, бажання здешевити виробництво бетонних виробів, використовуючи неякісні матеріали, може призвести до трагічних наслідків, то виникає необхідність зменшити витрати на виготовлення бетону таким чином, щоб зберегти його фізико-хімічні властивості. Сьогодні розвиток науки дає багато варіантів для вирішення цієї проблеми. Одним із них, є використання різноманітних сумішей. На даний час, на ринку представлена досить велика кількість сумішей, які покращують фізичні, хімічні властивості бетонних та залізобетонних виробів, серед яких і пластифікатор С-3.

З використанням цього пластифікатора підвищується вологонепроникність, тріщиностійкість та морозостійкість бетонів; відсутні тріщини і пори; покращується зчеплення бетону із заставною арматурою і металовиробами; підвищується рухливість бетонної суміші (здатність суміші розтікатися під дією власної маси). Окрім цього, раковини та пустоти, які виникають при виготовленні бетону з використанням С-3 заповнюються, зменшується усадка бетонного виробу, що робить бетон міцнішим та довговічнішим.

Використання пластифікатора С-3 дає і економічний ефект, оскільки дає можливість зменшити витрати цементу на виготовлення бетону, залізобетону в середньому на 15%. Суперпластифікатор С-3 додається в бетонні розчини в кількості 0,3-0,7% сухої речовини відносно маси цементу. В умовах великих обсягів виробництва економія дає можливість вивільнити кошти, які можна спрямувати на покриття витрат підприємства чи відтворити виробничий процес і отримати додатковий прибуток від операційної діяльності.

Отже, добавки в бетон – це недорогий і відносно безпечний спосіб отримання бетону заданої якості, що дає змогу збільшити термін експлуатації об'єктів, що зводяться, та раціонально використовувати обмежені ресурси.

УДК 336.011

Лісова О. - ст. гр. БФ-31

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ЕКОНОМІЧНІ ЗАСАДИ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Тимошик Н.С.

Lisova O.

Ternopil Ivana Pul'uj National Technical University

ECONOMIC FUNDAMENTALS OF SOCIAL SECURITY

Supervisor: PhD. Tymoshyk N.S

Ключові слова: соціальний захист, соціальне страхування.

Keywords: social security, social insurance.

Перебуваючи в стадії переходу України до змішаного типу економіки потребує глибоких реформ не тільки в економіці, й у галузі соціальної політики відповідно до нових принципів формування соціально орієнтованої ринкової економіки, що декларовано в Конституції України.

Ринкова побудова економіки держави вимагає захисту прав громадян від соціальних ризиків пов'язаних з втратою роботи, а також доходу та працездатності. У сучасній ринковій економіці існує дієва система соціального захисту населення, найважливішою ланкою якої є соціальне страхування.

Соціальне страхування є фінансовою категорією, яка виражає економічні відносини, що виникають в процесі розподілу та перерозподілу валового внутрішнього продукту шляхом формування фондів грошових коштів та їх використання для забезпечення громадян у старості, на випадок постійної чи тимчасової втрати працездатності, безробіття, підтримки материнства, а також з охорони здоров'я.

Сутність будь-якого виду страхування полягає в зменшенні і компенсації ризику матеріальних збитків завдяки розподілу його негативних наслідків у часі та між можливо найбільшою кількістю суб'єктів (юридичних і фізичних осіб), які підпадають під визначені види ризику.

Соціальне страхування як соціальна система ставить за мету визначення і створення загальнонаціональних пріоритетів і механізмів реалізації законодавчо закріплених соціальних, правових і економічних прав та свобод, соціальних гарантій громадян, і формування органів управління всіх рівнів, інститутів, а також соціальних служб, що забезпечують певний рівень соціального захисту населення від дестабілізуючих чинників (інфляція, безробіття, падіння виробництва тощо), досягнення соціально припустимого рівня життя населення.

Таким чином, предметом соціального страхування є економічні і правові відносини суб'єктів з формувань і витрат фінансових засобів, призначених для захисту працюючого населення від соціальних ризиків, а також з організації медичної і реабілітаційної допомоги.

УДК 330.11.4:339.137.21

Лозовська О.О. – ст. гр. ОА-10-1

*Кременчуцький національний університет
імені Михайла Остроградського*

СИСТЕМА ФАКТОРІВ, ЯКІ ВПЛИВАЮТЬ НА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПРОДУКЦІЇ

Науковий керівник: ст. викл., Авраменко О.І.

Losovska O.O.

Kremenchug Mykhailo Ostrohradskyi National University

SYSTEM OF FACTORS THAT AFFECT THE COMPETITIVENESS OF PRODUCTS

Survisor: Avramenko O.I.

Ключові слова: конкурентоспроможність, фактори, продукція.

Keywords: competitiveness, factors, production.

На сьогоднішній день діяльність будь-якого підприємства пов'язана з необхідністю завоювання і укріплення власних позицій в конкурентному середовищі. Конкуренція стимулює учасників ринку до пошуку нових способів удосконалення виробництва продукції та реалізації товарів.

Для визначення власних позицій на ринку, підприємству необхідно дослідити та виокремити певні фактори, які впливають на можливості отримання додаткових переваг у конкурентній боротьбі. Аналіз факторів допомагає виявити сильні й слабкі сторони у роботі конкурентів, розробити заходи, за рахунок яких підприємство могло б підвищити конкурентоспроможність і забезпечити стійкий розвиток. Тому питання впливу факторів на конкурентоспроможність продукції є досить актуальним.

На інтенсивність конкурентної боротьби впливають як зовнішні, так і внутрішні фактори. В свою чергу зовнішні фактори поділяються на фактори мікро- та макросередовища. До основних факторів макросередовища, що впливають на конкурентоспроможність продукції належать: економічна політика країни, стан нормативно-технічної бази та фінансової системи, науково-технічний потенціал, рівень розвитку інформаційних технологій, вартість ресурсів, географічне, політичне, економічне становище. Основним факторами мікросередовища є конкуренти та покупці. Внутрішні фактори поділяються на цінові (витратні) та нецінові (якісні та маркетингові).

З метою підвищення рівня конкурентоспроможності продукції пропонується приділити особливу увагу зниженню цін споживання; мінімізації термінів постачання товарів; підвищенню рівня після продажного обслуговування. Важливо мати на увазі, що на рівень конкурентоспроможності продукції великий вплив має не тільки спосіб виробництва, але й якість виробленої продукції.

Отже, конкурентоспроможність продукції залежить від ряду факторів, що визначають обсяг її реалізації на ринку. Тому дослідження та аналіз цих факторів відіграють важливу роль при формуванні сталого іміджу підприємства, забезпеченні стабільного надходження прибутку і покращенні фінансового становища підприємства.

УДК 621.326

Мазан О. – ст.гр. БК-21

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ МОЛОДІЖНОГО БЕЗРОБІТТЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Хрупович С.Є.

Mazan O.

Ternopil Ivan Pul'uj Ntional Technical University

HOW TO OVERCOME YOUTH UNEMPLOYMENT IN MODERN TERMS OF SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT

Supervisor: docent Khrupovych S.E.

Ключові слова: молодіжне безробіття, прогноз.

Keywords youth unemployment, forecast.

Останнім часом умовах становлення ринкової економіки ситуація у сфері молодіжної зайнятості в Україні суттєво погіршилася. Молодіжне безробіття вважають одним із найактуальніших питань соціально-економічної політики держави, оскільки молодіжні проблеми суттєво впливають на майбутнє економіки та державне становлення України загалом.

Проблеми молоді на ринку праці спричинені певними особливостями соціального стану і трудової поведінки, а саме: досить високим освітнім рівнем; наявністю професії або кваліфікації; низькою адаптованістю та вразливістю щодо навколишнього економічного та соціального середовища; підвищеними вимогами щодо працевлаштування, а також високою професійною і територіальною мобільністю, що зумовлена неусталеністю та слабкістю економічних і соціальних зв'язків молоді людини.

Слід зазначити, що отримання роботи за фахом після здобуття освіти є вкрай важливим елементом соціалізації молоді. Адже, коли молода людина отримує диплом, і не знаходить свого місця на ринку праці, це для неї велика моральна і психологічна травма, що супроводжує за собою втрату інтересу до праці. Національне законодавство України про забезпечення молоді першим робочим місцем складається з чимало законодавчих актів, проте все це лише сформульоване і на практиці не виконується.

В сучасних умовах необхідно активізувати процеси підтримки ініціатив молоді щодо професійної підготовки та створення власного бізнесу, заохочення її до активного пошуку роботи й отримання спеціальності або професії, що користується попитом на ринку праці. Необхідно відновити престиж багатьох професій, які мають особливе значення для суспільства (вчителі, інженери, лікарі, військові); відновити зв'язки вищих навчальних закладів з виробництвом. Також важливим кроком до зменшення молодіжного безробіття є реалізація спеціалізованих програм, що забезпечують розширення зайнятості молоді шляхом створення робочих місць. Тому на даному етапі розвитку ринкової економіки України нам, просто необхідно створити сприятливий клімат для розвитку молодіжного підприємництва та ідей в цілому.

УДК 339.13

Макар О. – ст. гр. БКмз-51

Тернопільський національний технічний університет ім. Івана Пулюя

ЗАВДАННЯ ТА ФУНКЦІЇ МАРКЕТИНГОВОГО СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ

Науковий керівник: к.е.н., професор Федорович Р.В.

Макар А.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

TASKS AND FUNCTIONS OF STRATEGIC MARKETING PLANNING

Supervisor: professor Fedorovych R.

Ключові слова: ринок, підприємство, стратегічний маркетинг.

Keywords: market, consumer enterprise, Strategic Marketing.

Процес стратегічного управління фірмою охоплює три основні рівня: корпоративний рівень; бізнес-рівень (рівень стратегічних господарських підрозділів); рівень. Маркетингове стратегічне планування пронизує усі ці рівні: 1) на корпоративному рівні стратегічний маркетинг бере участь у розробленні місії фірми, встановленні її довгострокових цілей; 2) на бізнес-рівні за допомогою маркетингу здійснюється аналіз портфеля бізнесу, досліджуються ринкові позиції стратегічних господарських підрозділів фірми та визначаються стратегічні напрями їх розвитку; 3) на рівні товару маркетингове стратегічне планування встановлює маркетингові цілі та визначає стратегічні шляхи їх досягнення щодо певних різновидів товарів, які виробляє фірма.

Кількість рівнів стратегічного управління фірмою залежить від розміру фірми та ступеня диверсифікації її діяльності. Великі за розміром та за масштабом діяльності фірми здійснюють стратегічне управління за трьома зазначеними вище рівнями. На невеликих фірмах можливо об'єднувати бізнес-рівень та рівень товару в один рівень.

Маркетингове стратегічне планування – це управлінський процес установавання рівноваги між маркетинговими цілями та маркетинговими можливостями і ресурсами фірми.

Основна мета маркетингового стратегічного планування – побудувати діяльність фірми таким чином, щоб органічно й найефективніше поєднати виробництво, задоволення потреб споживачів, прибуток та розвиток фірми.

Завдання та функції маркетингового стратегічного планування наступні: аналіз конкурентного становища фірми; оцінка маркетингових можливостей і маркетингових ризиків фірми; оцінка сильних і слабких позицій фірми на ринку; управління портфелем бізнесу фірми у напрямі визначення маркетингових стратегій щодо стратегічних господарських підрозділів фірми; розроблення маркетингової концепції фірми – вибір довгострокових напрямів її діяльності; трансформування місії фірми в сукупність маркетингових цілей; вибір і формування маркетингової стратегії; адаптація існуючої маркетингової стратегії згідно зі змінами в навколишньому середовищі фірми.

УДК 621.326

Макарова Ю. –ст. гр. БКмз - 51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

УПРАВЛІННЯ МАРКЕТИНГОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ

Науковий керівник - к.е.н., доцент Семенюк С.Б.

Makarova Y.A.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

MANAGEMENT OF THE MARKETING ACTIVITY

Supervisor: Candidate of Economic Sciences, Associate Professor S. Semeniuk

Ключові слова: підприємство, маркетинг, управління

Keywords: enterprise, marketing, management

Однією з найактуальніших проблем на сьогоднішній день є проблема підвищення ефективності управління маркетингом на підприємстві. Термін «управління маркетингом» визначається як аналіз, планування, реалізація і контроль за виконанням програм, спрямованих на створення, підтримку і розширення вихідних відносин з цільовими покупцями для досягнення цілей організації.

Управління маркетингом здійснюється через стратегічне планування. Воно надає необхідну інформацію для розробки стратегічного плану.

Управління маркетинговою діяльністю, як будь-який процес управління, має наступні складові частини: маркетинговий аналіз і аудит; стратегічне і поточне планування; організація процесу управління маркетингом; контроль за здійсненням маркетингових заходів.

Маркетинговий аналіз і аудит – найважливіший складовий елемент процесу управління маркетинговою діяльністю, що постачає інформацію на всі етапи процесу управління і є деталізованим дослідженням внутрішнього та зовнішнього середовища підприємства, його сильних і слабких сторін. Стратегічне планування є першою сходинкою в процесі планування містить у собі визначення місії компанії, формулювання цілей і задач, функціональні плани. Поступово процес стратегічного планування спускається до лінійних підрозділів компанії та набуває характеру поточного планування.

Після закінчення процесу планування і визначення необхідних ресурсів підходить черга процесу організації маркетингової діяльності на підприємстві. Цей процес неможливий без чіткого визначення маркетингових функцій кожного підрозділу та єдиного центру управління маркетинговою діяльністю на підприємстві.

Результати, отримані в результаті проведення маркетингових заходів, збираються й аналізуються спеціально призначеним маркетинговим контролером. Цей фахівець веде постійний процес зіставлення отриманих і запланованих результатів. На підставі зроблених їм висновків, маркетингова діяльність піддається перегляду й вдосконаленню.

Отже, процес управління маркетингом – це процес аналізу ринкових можливостей, добору цільових ринків; розробки маркетингового комплексу і перетворення в життя маркетингових заходів.

УДК 621.326

Мандзин І. – ст. гр. БМс-41

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРЕШКОДИ НА ШЛЯХУ РОЗВИТКУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Хрупович С. Є.

Mandzyn I.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

THE PROBLEMS AND OBSTACLES ON THE WAY TO THE DEVELOPMENT OF FOREIGN ECONOMIC ACTIVITY IN UKRAINE

Supervisor: Khrupovych S. Ye.

Ключові слова: зовнішньоекономічна діяльність, економіка, проблеми.

Keywords: foreign economic activity, economy, problems.

Сучасна зовнішньоекономічна діяльність України є вагомою складовою економічного розвитку нашої держави і, без перебільшення, в останні роки стала тим локомотивом, який забезпечує загальне економічне зростання економіки України.

Проте світова фінансова криза сильно відбилася на зовнішньоекономічній діяльності України. Активність підприємств на зовнішніх ринках уповільнилася через погіршення кон'юнктури на світових ринках, фінансовий стан самих підприємств та несприятливий діловий клімат в країні.

Серед численної кількості проблем та перешкод на шляху розвитку зовнішньоекономічної діяльності в Україні, можна визначити такі:

- політична та економічна нестабільність в державі, які є визначальними факторами розвитку міжнародних відносин, зв'язків, зовнішньоторговельної політики;
- недосконалість законодавчої бази щодо діяльності суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності;
- зменшення фінансування науково-технічного прогресу, що призводить до розвитку сировинної спрямованості експорту та невиправданого імпорту в країні;
- низька конкурентоспроможність продукції вітчизняного виробництва, що більшою мірою зумовлена недостатнім рівнем якості в порівнянні з іноземними товарами-аналогами;
- недостатній розвиток та впровадження систем сертифікації, управління і контролю якості, відсутність досвіду та спеціальних знань щодо виходу на світові ринки у більшості підприємств;
- недостатній рівень інвестування в модернізацію та створення експортоорієнтованих виробництв.

Для розв'язання існуючих проблем необхідно провести комплекс заходів щодо створення сприятливих економічних, правових, організаційних та інших умов, які б дали змогу вийти на новий рівень розвитку як міжнародних відносин, так і країни вцілому.

УДК 621.326

Масло І., ст. гр. ЕП-41

Луцький національний технічний університет

ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ПІДПРИЄМСТВА

Науковий керівник: доц., Павлюк Л.В.

Maslo I.

Lutsk National Technical University

WAYS TO IMPROVE THE EFFICIENCY OF FIXED ASSETS OF THE COMPANY

Supervisor: Ph.D Pawliuk L.

Ключові слова: основні засоби, ефективність.

Keywords: fixed assets, efficiency.

Підвищення ефективності використання основних засобів підприємств є однією із основних проблем в процесі їх господарської діяльності. Від вирішення даної проблеми залежить фінансовий стан підприємства та його конкурентоспроможність на ринку. Основними напрямками підвищення ефективності використання основних засобів є екстенсивний шлях, до якого належить в основному збільшення часу роботи основних засобів; інтенсивний, до якого належить підвищення віддачі засобів праці на одиницю часу [1, с.121].

Крім напрямків, виділяють шляхи підвищення ефективності використання основних засобів, до яких належать вдосконалення амортизаційної політики на підприємстві та ефективна її реалізація; формування заходів, спрямованих на поліпшення їх екстенсивного використання (підвищення змінності роботи устаткування); формування соціальних факторів, як методу управління основними засобами; застосування факторів матеріального стимулювання [2].

Отже, ефективне використання основних фондів має велике значення для підприємства, оскільки їх повне використання веде до зменшення потреби у введенні в експлуатацію нових виробничих потужностей, до збільшення випуску обсягів продукції та підвищення рівня її якості, прискорює їх оборотність, що значною мірою сприяє вирішенню проблеми скорочення розриву в термінах фізичного і морального зносу, прискорює темпи оновлення основних фондів, дає можливість використовувати сучасні методи залучення інвестицій у виробничі процеси та сприяє збільшенню прибутку підприємства.

Список використаної літератури:

1. Економіка підприємства: Навчальний посібник/ В.С. Рижиков, В.А. Панков, В.В. Ровенська, Є.О. Підгора; За редакцією В.С. Рижикова. – Київ: Видавничий дім «Слово», 2004. – 253с.

2. Економіка підприємства: Навч. посіб. / За ред. А.В. Шегди. – К.: Знання, 2005. – 431 с.

УДК 330.322

Матяш Н. – ст. гр. ЕП-10-2

Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського

ВИЗНАЧЕННЯ ДОЦІЛЬНОСТІ ЗАЛУЧЕННЯ КАПІТАЛУ

Науковий керівник: к.т.н., доцент Воробйова Л. Д.

Matiash N.

Kremenchuk Mikhail Ostrogradsky's National University

DETERMING THE APPROPRIATENESS OF RAISING CAPITAL

Supervisor: Vorobyova L.

Ключові слова: капітал, залучений капітал, позика.

Keywords: capital, debt capital, loan.

В зв'язку з глобалізацією ринкових відносин все більшого значення набуває самостійність та незалежність підприємств в вирішенні фінансових проблем. Висока залежність підприємств в випадку залучення позик відображається у вигляді додаткових витрат на сплату відсотків (чи дивідендів) за користування залученими коштами, призводить до зниження ліквідності активів та погіршення стійкості підприємства.

Виникає питання раціональності та доцільності використання залученого або позикового капіталу підприємством. Тому постає завдання проведення дослідження характеристики джерел формування фінансових ресурсів підприємства, їх величини та структури. Дане дослідження має бути спрямоване на визначення напрямів використання коштів, ефективності їх використання та оптимізації рівня ліквідності та платоспроможності залежно від існуючого ступеня залежності від кредиторів суб'єкта господарювання. Провівши вище описане дослідження, можна переходити до більш поглибленого аналізу залученого капіталу. Такий аналіз включає в себе вирішення завдань в питаннях обґрунтування доцільності залучення коштів та оцінки платоспроможності в подальшому, пошук потенційних способів залучення та оцінка їх ефективності здійснення, визначення оптимальної структури капіталу підприємства і нарешті обґрунтування потреби підприємства в додатковому залученні коштів в майбутніх періодах.

На сучасному етапі необхідність проведення аналізу доречності залучення капіталу є важливим аспектом діяльності фінансової політики підприємств, які спрямовані на подальший розвиток та успішне функціонування, підкріплене високими значеннями показників фінансової стійкості та незалежності, не зважаючи на дії дестабілізуючих чинників.

УДК 336.74

Микитишин В. - ст. гр. БЕ-41

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

АНАЛІЗ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ КУРСУ ДОЛАРА ПРОТЯГОМ ОСТАННЬОГО РОКУ, ПРИЧИНИ ТА НАСЛІДКИ ЗНЕЦІНЕННЯ ГРИВНІ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Різник Н. М.

Mykytyshyn V.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

ANALYSIS AND PREDICTION OF THE DOLLAR IN THE LAST YEAR. THE CAUSES AND CONSEQUENCES OF THE DEVALUATION OF THE HRYVNYA

Supervisor: candidate of economic science, docent Riznyk N.

Ключові слова: курс, долар, гривня

Keywords: rate, dollar, hryvnia

Стабільність національної грошової одиниці забезпечує економічну безпеку держави, цінову стабільність та визначеність у процесі прийняття рішень для всіх суб'єктів економічної діяльності.

Забезпечення стабільності національної грошової одиниці – гривні, є основною функцією Національного банку України.

Як показує аналіз, 29.03.2014 курс долара по відношенню до гривні подолав рекордну позначку, встановивши на міжбанку 10.9546 грн./\$ [1]. Зростання відбулося стрімко, адже менш ніж за місяць гривня знецінилася більш ніж на 10%.

Основними причинами падіння курсу гривні стали:

1. Ріст внутрішнього та зовнішнього державного боргу, за останні 1,5 року більш ніж на 80 млрд.грн.;
2. Скорочення майже половини золото-валютного запасу країни, за три роки на 15 млрд.дол.;
3. Збільшення грошової маси для обслуговування державних кредитів, внутрішніх – 10-13%, а зовнішніх 8-10%;
4. Негативне сальдо зовнішнього торговельного балансу – перевага імпорту над експортом товарів та послуг в розмірі 15 млрд.дол., що в свою чергу сприяло відтоку доларів з країни;
5. Зменшення обсягів розміщення прямих іноземних інвестицій та згортання інвестиційної діяльності значного числа іноземних компаній, які працювали в українській економіці;
6. Сповільнення темпів приросту ВВП, за даними Держстату ріст ВВП становив нульовий приріст, а в промисловості падіння становило 5-6%.

В цьому році Україна має виконати фінансові зобов'язання за кредитами МВФ, нові кредити міжнародні фінансові установи давати не поспішають, а старі – приходиться

час повертати. Закладений Урядом прогноз курсу долара на 2014 рік 8.3-8.4 грн./\$ із зростанням у другому півріччі до 8.5 грн./\$, вже в кінці січня не виправдав очікування, подолавши позначку 8.6грн./\$. Станом на 28.01.2014 обсяги продажів долара на міжбанку сягнули рекорду за 2013-2014 роки – 4 млрд. 737.1 млн.дол.[2].

За спрогнозованими значеннями, які були розраховані за допомогою лінії тренду бачимо, що курс долара буде продовжувати зростати. Коефіцієнт детермінації = 0,945, отже модель є адекватною. За рівнянням виду $y = 0.057x^2 - 0.100x + 8.729$, знаходимо прогнозоване значення, де x – період, для якого будується прогноз. Так станом на 16 квітня курс долара сягне відмітки у 13,229 грн./\$ (Рис. 1).

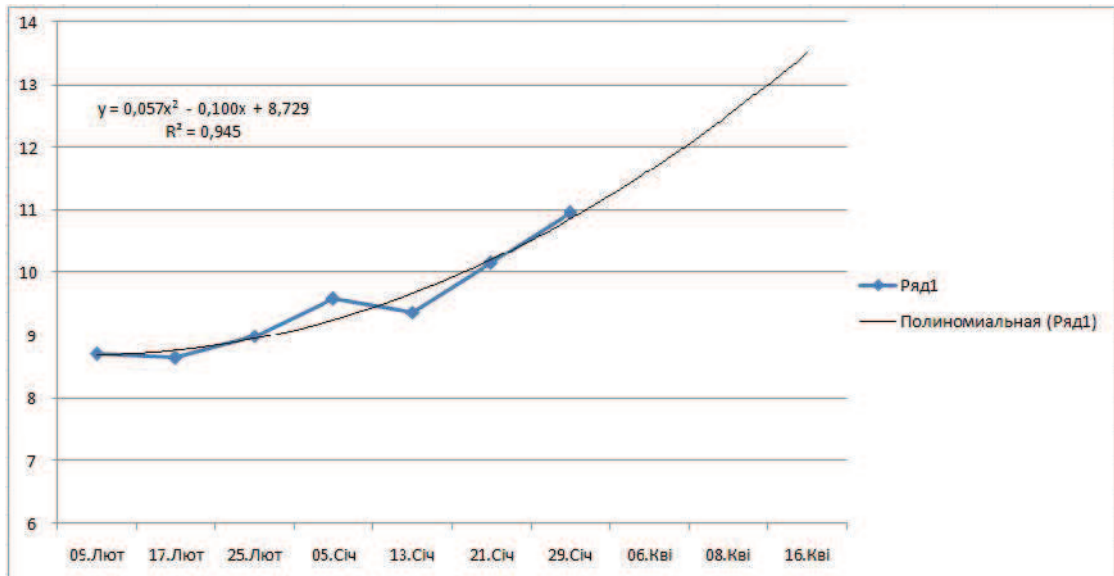

Рис. 1. Динаміка та прогноз курсу долара

Основними наслідками падіння курсу гривні стануть подорожчання імпортованих товарів та послуг, за які постачальники розраховуються валютою, а згодом продукції, що за галузевою структурою тісно пов'язана з імпортом. Також слід очікувати обмеження інвестиційної діяльності та довгострокового кредитування, а значні коливання курсу вносять непевність для суб'єктів господарювання в прийнятті управлінських рішень, звідси витікає сповільнення економічної активності.

Для зміцнення національної грошової одиниці потрібні структурні економічні зміни, які передбачають бездефіцитний бюджет, тобто зменшення витрат на другорядні статті, зростання виробництва, позитивне торгівельне сальдо експортно-імпортних операцій, зниження ресурсної залежності та орієнтація на розвиток інноваційних конкурентоспроможного виробництва, зрештою грамотна прогнозована монетарна політика Нацбанку.

Література:

1. Курс валют [Електроний ресурс]. – Режим доступу до стор.: <http://www.finance.i.ua>
2. Державний комітет статистики [Електроний ресурс]. – Режим доступу до стор.: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

УДК 621.326

Нагорний О. – ст. гр. ЕП-42

Луцький національний технічний університет

СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА

Науковий керівник: к.е.н., доцент Павлюк Л. В.

Nagornyy O.

Lutsk national technical university

STRATEGIC MANAGEMENT DEVELOPMENT ENTERPRISE

Supervisor: Ph.DS Pawliuk L.

Ключові слова: стратегічне управління, стратегічний розвиток.

Keyword: strategic management, strategic development.

Для ефективного розвитку підприємництва в Україні слід мати адекватну ринковим відносинам систему управління підприємством, яка дозволить максимально використовувати всі наявні ресурси, своєчасно реагувати на зміни, що відбуваються у зовнішньому та внутрішньому середовищі, розробляти і запроваджувати відповідні стратегії функціонування, саме тому на даному етапі важлива роль повинна відводиться стратегічному управлінню.

Під стратегічним управлінням розуміється “процес, за допомогою якого здійснюється довгострокове керування підприємством, визначаються специфічні цілі його діяльності, розробляються стратегії для досягнення цих цілей, враховуючи всі найсуттєвіші зовнішні та внутрішні умови, а також забезпечуючи виконання розроблених відповідних планів, постійно розвиваючись і змінюючись” [2].

Метою стратегічного управління є визначення місії, цілей та стратегій, розробка і забезпечення виконання системи планів як інструментів реалізації стратегічних орієнтирів з удосконалення підприємства та його окремих підсистем [1].

Стратегічний розвиток підприємства найбільшою мірою відповідає наповненню стратегії розвитку, оскільки дозволяє отримати уявлення про те, як підприємство може забезпечити досягнення накреслених стратегічних цілей. Стратегічне управління розвитком підприємства є синтезом понять стратегічне управління та стратегічний розвиток підприємства, управління розвитком підприємства [3]. На нашу думку, стратегічне управління розвитком підприємства – це динамічний процес, що базується на використанні потенціалу підприємства, орієнтується на отримання довгострокових конкурентних переваг на ринку при своєчасному коригуванні цілей функціонування шляхом інноваційної спрямованості, зростання обсягів господарювання, реструктуризації підприємств або антикризового управління їхнім розвитком тощо.

Таким чином, процес стратегічного управління розвитком підприємства ґрунтується на прийнятті комплексу управлінських рішень стосовно деталізації заходів в складі загального напрямку розвитку та координації цих процесів. Вибір і формування стратегії дозволяють підприємству визначити напрямки та способи руху до цілей.

Список використаної літератури

1. Головка Т.В., Сагова С.В. Стратегічний аналіз: Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисц. – К.: КНЕУ, 2002. – 198 с. 2. Забродська Л. Д. Стратегічне управління: реалізація стратегії : [навч. посібник для студ. екон. спец.] / Забродська Л. Д. – Харків : Консул, 2004. – 208 с. 3. Раєвнева О. В. Управління розвитком підприємства: методологія, механізми, моделі : [монографія] / Раєвнева О. В. –Х. : ВД «ІНЖЕК», 2006. – 496 с.

УДК 336.02

Олексій М. – ст. гр. БФс-31

Тернопільський національний технічний університет ім. Івана Пулюя

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Науковий керівник: к.е.н., доц. Константюк Н. І.

Oleksii M.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

PROBLEMS OF THE UKRAINIAN FINANCIAL POLICY FORMATION ON THE PRESENT STAGE

Supervisor: PhD, . Nataliia Konstantiuk

Ключові слова: фінансова політика, усунення проблем у сфері фінансової політики, мобілізація потенціалу.

Keywords: financial policy, eliminating problems of financial policy, the mobilization potential.

У кожній державі реалізується певна економічна політика, яка впливає на всі стадії суспільного відтворення. Важливою складовою економічної політики держави є фінансова політика. Від ефективності фінансової політики залежить забезпечення економічного зростання в країні, механізми фінансового впливу на попит і пропозицію, споживання, заощадження та інвестиції. Тому, необхідно розуміти природу такої категорії як фінансова політика та становлення ефективної організації системи фінансової політики.

Фінансова політика – це комплекс державних заходів, що забезпечують ефективне функціонування фінансів і фінансової системи в Україні та світі.

У наш час можна сказати, що Україна має власну фінансову систему, але фінансова політика потребує вирішення проблем. Наприклад досі законодавчо не закріплена провідна роль у розробці державної фінансової політики Міністерства фінансів України, чим зумовлена недостатня координація діяльності в цій сфері різних гілок влади, центру та регіонів і, як наслідок, низька ефективність національної фінансової політики. Ця проблема стосується і Національного банку України при проведенні фінансово-монетарної політики, що істотно звужує можливості маневрування бюджетними коштами.

На фінансову політику України впливає зовнішньоекономічна діяльність, її роль у формуванні податкових надходжень, формування доходів бюджету. Значна питома вага експортно-імпортних операцій країни щодо ВВП робить економіку України невиправдано залежною від кон'юнктури зовнішнього ринку, від рівня конкурентоспроможності вітчизняної продукції.

Для усунення проблем у цій сфері, які накопичувалися протягом років, необхідно сприяти збільшенню фінансового потенціалу, обсягу фінансових ресурсів країни, підвищити ефективність використання наявних фінансових ресурсів, забезпечити темпи економічного зростання за рахунок концентрованого цільового використання законодавчої бази в напрямку нарощування обсягів реальних фінансових ресурсів.

УДК 658.15

Павлів В. – ст. гр. ФКМ-51

Луцький національний технічний університет

ОПТИМАЛЬНА СТРУКТУРА КАПІТАЛУ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Полінкевич О.М.

Pavliv V.

Lutsk National Technical University

OPTIMAL CAPITAL STRUCTURE

Supervisor: Oksana Polinkevych, Associate Professor, PhD

Ключові слова: капітал, потреба, структура

Keywords: capital, necessity, structure

В теорії економічної науки зазвичай наводиться багато трактовок поняття «капітал підприємства». В досліджуваних роботах, як правило, виділяють функціональні особливості капіталу, його речовинні ознаки, вплив на формування фінансово-економічних результатів діяльності підприємства. Оптимальною називається така структура капіталу, за якої досягається максимальна вартість корпорації на фінансовому ринку за мінімальної ціни капіталу. Не може бути якихось загальних рекомендацій для досягнення оптимізації в структурі капіталу. Кожна корпорація прагне до ідеалу. Але в умовах ризику і невизначеності він, очевидно, недосяжний, або ідеальне співвідношення з'являється на якийсь певний період. Проте фінансові менеджери завжди будуть прагнути залучити капітал за нижчою ціною і намагатися підвищити курс корпоративних цінних паперів на фінансовому ринку. Структура капіталу – спеціальне логічне поняття, введене в сучасний фінансовий аналіз для позначення комбінації (співвідношення) джерел позичкового і власного фінансування, яка прийнята в підприємства для реалізації її ринкової стратегії. Сьогодні цей термін часто замінюють поняттям «фінансовий важіль». Залучення позичкового фінансування повинне працювати на стратегічні задачі власника. У контексті фінансування термін «фінансовий важіль» направляє до регулярної практики фінансування довгострокового розвитку за рахунок позичкових засобів заради досягнення інтересів власника, а точніше, заради зростання ринкової вартості активів підприємства. Процес оптимізації структури капіталу проводиться в такій послідовності: 1. Аналіз складу капіталу в динаміці (визначити показники ефективного використання складових капіталу та їх використання - коефіцієнт фінансової незалежності; заборгованості, співвідношення між довго- і короткостроковими зобов'язаннями; оборотність і рентабельність активів і власного капіталу. 2. Оцінка основних факторів, які визначають структуру капіталу (галузеві особливості; кон'юнктура товарного і фінансового ринків; рівень прибутковості поточної діяльності підприємства; рівень податків, які сплачує підприємство; ступінь концентрації акціонерного капіталу). 3. Оптимізація структури капіталу за критерієм дохідності власного капіталу. Ураховуючи ці етапи, підприємство визначає на плановий прогностичний період найбільш прийнятну для себе структуру капіталу.

УДК 330.322

Пакош Н. – ст. гр. БО - 41

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ВПЛИВ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ НА ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ

Науковий керівник: к.е.н., асистент Мазуренок О. Р.

Pakosh N.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

THE IMPACT OF FOREIGN INVESTMENT ON THE ECONOMY OF UKRAINE

Supervisor: candidate of economic sciences Mazyrenok O. R.

Ключові слова: іноземні інвестиції, Україна, діяльність.

Keywords: foreign investment, Ukraine, activity.

Іноземні інвестиції — це всі види цінностей, що вкладаються іноземними інвесторами в об'єкти підприємництва чи інші види діяльності для одержання прибутку чи досягнення соціального ефекту. Діяльність іноземних інвесторів на території України регулюється ЗУ "Про іноземні інвестиції", ДКМ "Про режим іноземного інвестування", ЗУ "Про державну програму заохочення іноземних інвестицій в Україну", ЗУ "Про правовий статус іноземців". Державна політика щодо залучення іноземного капіталу здійснюється Кабінетом Міністрів України спільно з НБУ та регулюється Верховною Радою України. Безпосереднім залученням іноземних інвестицій займаються такі державні інституції: Українська державна кредитно-інвестиційна компанія; Національне агентство України по реконструкції та розвитку; Державний інвестиційно-кліринговий комітет; Палата незалежних експертів з питань інвестицій; Консультативна рада з питань іноземних інвестицій в Україні; Валютно-кредитна рада Кабінету Міністрів; Координаційна рада з питань інвестиційно-клірингового співробітництва. На території України до іноземних інвесторів застосовується національний режим інвестиційної діяльності, тобто надано рівні умови діяльності з вітчизняними інвесторами. Іноземні інвестиції в Україні не підлягають націоналізації.

До десятки основних країн-інвесторів, на які припадає понад 83% загального обсягу прямих інвестицій, входять: Кіпр – 18712,0 млн. дол. США, Німеччина – 6194,8 млн. дол. США, Нідерланди – 5504,0 млн. дол. США, Російська Федерація – 3842,1 млн. дол. США, Австрія – 3216,4 млн. дол. США, Велика Британія – 2724,4 млн. дол. США, Віргінські Острови (Брит.) – 2452,4 млн. дол. США, Франція – 1843,0 млн. дол. США, Швейцарія – 1277,5 млн. дол. США та Італія – 1259,0 млн. дол. США.

Для підвищення інвестиційної привабливості держави Україні слід:

- врегулювати питання оподаткування операцій з фінансового лізингу;
- пришвидшити запровадження «автоматичного» відшкодування податку на додану вартість сумлінним платникам податків та Єдиного реєстру податкових накладних;
- запровадити жорстку відповідальність держави за несвоєчасне відшкодування податку на додану вартість «сумлінним» платникам.

УДК 338.22

Панасенко З. – ст. гр. БЕ-41

Тернопільський національний технічний університет імені І. Пулюя

ОЦІНКА ЗРОСТАННЯ ДЕРЖАВНОГО БОРГУ УКРАЇНИ

Науковий керівник – к.т.н. Дмитрів Д.В.

Panasenko Z.

Ternopil Ivan Pul'uj National Tehnical University

EVALUATION GROWTH OF PUBLIC DEBT UKRAINE

Supervisor: Dmytriv D.V.

Ключові слова: борг, дефіцит

Keywords: debt, deficit

Державний борг складається з внутрішнього та зовнішнього боргу держави.

Основними причинами створення і збільшення державного боргу є:

1. збільшення державних видатків без відповідного зростання державних доходів;
2. циклічні спади й автоматичні стабілізатори економіки;
3. скорочення податків з метою стимулювання економіки без відповідного коригування (зменшення) державних витрат;
4. вплив політичних бізнес-циклів – надмірне збільшення видатків напередодні виборів з метою завоювання популярності виборців та збереження влади.

Таблиця – Динаміка державного боргу України, млрд дол. США

Борг	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Державний (прямий) та гарантований	16,1	15,5	15,9	17,6	24,6	39,7	54,3	66,7
Державний	12,7	12,5	13,1	14,1	17,0	28,4	40,6	53,1
У тому числі:								
- внутрішній	3,9	3,8	3,3	3,5	5,8	11,4	17,8	23,8
- зовнішній	8,8	8,7	9,8	10,6	11,2	17,0	22,8	27,7

Сукупний державний (прямий) і гарантований борг України у 2013 р. зріс на 36,4%, або на 14,476 млрд дол. Законом України «Про Державний бюджет України на 2013р.» граничний розмір державного боргу встановлений в сумі 315,715 млрд грн. Перевищення фактичного обсягу боргу над граничним становить 7,759 млрд грн і спричинене здійсненням державних запозичень.

Абсолютний розмір державного боргу є не дуже показовим макроекономічним індикатором, оскільки борг зростає у міру збільшення ВВП, і на його величину впливає інфляція. Більш змістовним є відносний показник заборгованості, а саме: відношення боргу до ВВП. Експерти МВФ наводять такі дані – 41,7% ВВП на кінець 2013 р. і прогнозують, що державний борг України у 2014 р. збільшиться до 42,4% ВВП. За міжнародними стандартами критичним вважається розмір державного боргу у 60% ВВП.

Заходи для покриття державного боргу: використання валютних резервів держави; використання золотих резервів держави; збільшення обсягів експорту товарів і послуг; одержання іноземних позик і кредитів (у якості надзвичайного заходу).

УДК 7.03

Панасенко З. – ст. гр. БЕ-41

Тернопільський національний технічний університет імені І. Пулюя

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО КНИГОВИДАВНИЦТВА

Науковий керівник: к.т.н. Рогатинська О.Р.

Panasenko Z.O.

Ternopil Ivan Pul'uj National Tehnical University

TRENDS IN UKRAINIAN PUBLISHING

Supervisor: Rogatynska O.R.

Ключові слова: книга, криза, ПДВ. Keywords: book, crisis, VAT

Інтеграційні процеси, характерні для світової економіки, активно відбуваються впродовж останніх двох десятиліть і в Україні: спочатку це стосувалось стратегічних активів промисловості потім банківського і страхового капіталу, лізингу, торгових мереж. В останні роки хвиля поглинань охопила такі галузі як фармацевтика, інформаційні технології, телекомунікації, і навіть ЗМІ.

Нині найбільшим видавничим холдингом в Україні є мультимедійна компанія UMH (United Media Holding), яка лідирує на ринку України і динамічно розвивається на ринках Росії, Казахстану, Білорусі. До складу UMH входить група компаній UMX (Український медіа холдинг), зареєстрований в Нідерландах, який управляє бізнесом в Україні і видавничий дім «Популярная пресса», який здійснює бізнес-процеси в Росії. Холдинг залучив приватних інвестицій на суму 45 млн.дол., а його капіталізація оцінена в 300 млн.дол., він володіє 60 друкованими виданнями, 7 радіостанціями, поліграфічним комбінатом, типографією і роздрібною сіттю газетних торгових точок. Процеси злиття і поглинання продовжуються, про що свідчить купівля UMH 52,14% акцій холдингу з американським капіталом KP Media. Впроваджуючи новітні технології UMH в Інтернет-сегменті займає 5 позицію серед Інтернет-холдингів України. Аналогічні тенденції спостерігаються в Росії і Білорусії.

В найбільшій мірі криза видавничої галузі вплинула на книговидавництво. Так, починаючи з 2007 р. спостерігається зниження обсягів видання вітчизняної книги до рівня нижче одного примірника на жителя, в Росії і Білорусі друкується в середньому 4,5 книжки, в США, Англії і Китаї – 10 – 12 книжок. Небезпечною є тенденція зниження доступності підручників для середньої і вищої школи, яка спостерігається останні два роки. Причиною різкого спаду є відсутність в Україні належних економічних умов формування конкурентних цін на вітчизняний товар: нині його собівартість в п'ять разів вища ніж в Росії, і в 10 – порівняно з Польщею і США. Негативний вплив на ціну справляють податки: так, ПДВ і податок на прибуток на книги в Україні є найвищими серед країн СНД. Радикально б змінило ситуацію введення нульової ставки ПДВ на всі операції, роботи та послуги при підготовці, друкуванні та розповсюдженні книги. Саме ця урядова преференція суттєво поліпшила становище у видавничо-поліграфічній галузі Росії і Білорусії, після чого почалась їх експансія на український ринок. Діючий Закон України «Про внесення змін до деяких законів України щодо державної підтримки книговидавничої справи в Україні» має обмежену дію, оскільки поліграфічні підприємства купують основні матеріали (папір і фарбу) з урахуванням ПДВ – а саме ці витрати становлять ліву частку видавничої собівартості.

УДК 339.138

Паренна І. - ст. гр. БКмз-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ОСНОВНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ МАРКЕТИНГОМ ЯК СИСТЕМОЮ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Семенюк С.Б.

Parenna I.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

BASIC ASPECTS OF MANAGEMENT MARKETING AS BY SYSTEM

Supervisor: Semenjuk S.B.

Ключові слова: маркетинг, управління

Keywords: marketing, management

Всі функції управління спрямовані на вирішення головного завдання - створення і виробництво конкурентоспроможної продукції з мінімальними витратами з метою одержання наперед визначеного прибутку. В сучасних умовах виняткового значення набувають якість продукції, що випускається, і здійснюваний контроль за нею, а також реалізація заходів щодо організації збуту, технічного обслуговування після продажу, надання послуг, проведення рекламних кампаній. Досягнення в результаті цих заходів поставлених цілей, тобто одержання максимального і стійкого прибутку, проникнення на нові ринки або закріплення на існуючому ринку, і є головним критерієм оцінювання діяльності маркетингової системи.

В першу чергу, маркетинг як концепція управління підприємством потребує аналізу і умілого ведення управлінської діяльності. Для керівництва цим процесом необхідні чотири елементи: вихідні дані (інформація); мета діяльності; власне діяльність і контроль результатів.

За Філіпом Котлером управлінська діяльність поділяється на три рівні - стратегічний, тактичний і оперативний. Стратегічний маркетинг - це розробка та реалізація тривалої маркетингової політики підприємства (більше ніж на п'ять років) - своєрідної генеральної програми дій. Вибирається стратегія досягнення цілей.

На тактичному рівні загальні цілі конкретизуються на більш короткий період (до 5 років). На їхній основі формулюються задачі, завдання і залучаються необхідні ресурси.

На оперативному рівні проходить розробка та реалізація конкретного маркетингового інструментарію, засобів активного збуту продукції, своєчасне реагування на динаміку попиту на підставі можливостей підприємства та стану ринку. Ці процеси не повинні суперечити довгостроковим стратегічним цілям підприємства. Цілі маркетингу як ринкової концепції управління підприємством завжди є відбитком довгострокових і короткострокових цілей підприємства.

Отже, раціональне господарювання можливе лише в тому випадку, якщо передумовою орієнтації виробництва і збуту продукції будуть вимоги ринку.

УДК 658.14/.17.012.32:336.144.2

Петулько К. – ст. гр. ОА-10-1

*Кременчуцький національний університет
імені Михайла Остроградського*

РОЛЬ ПЛАНУВАННЯ У ФІНАНСОВОМУ МЕНЕДЖМЕНТІ БАНКУ

Науковий керівник: ст. викл., Черевик Н.В.

Petulko K.O.

Kremenchug Mykhailo Ostrohradskyi National University

THE ROLE OF PLANNING IN THE FINANCIAL MANAGEMENT OF THE BANK

Survisor: Cherevik N.V.

Ключові слова: фінансовий менеджмент, планування, банк.

Keywords: financial management, planning, bank.

Сучасний стан розвитку фінансового менеджменту характеризується загальним зниженням дохідності банківських операцій, загостренням конкуренції на внутрішньому ринку, що спонукає банки до пошуку нових джерел отримання прибутку. Дану проблему можна розв'язати шляхом запровадження системи планування. Планування банківської діяльності – це процес визначення завдань на майбутнє та розробка шляхів їх досягнення, тобто визначення пріоритетів подальшого розвитку банку на основі аналітичної обробки отриманої інформації про стан і динаміку умов ринкового середовища. Розробка обґрунтованого плану неможлива без проведення аналізу фактичного стану банку та прогнозу на майбутнє.

Як свідчить аналіз основних аспектів управління з позицій сьогодення та майбутнього необхідно включати: управління джерелами фінансування - залучення депозитів; нарощування капіталу; розвиток нових видів банківських послуг; управління комісійними операціями - рівень операційного обслуговування, а також технічні послуги та довірчі операції клієнтів; управління прибутковістю банку - ефективність операційної та фінансової діяльності банку в цілому та по окремих його підрозділів і співробітників; розвиток контрольних функцій - організація систем контролю за ризиком кредитного та інвестиційного портфелів; управління персоналом банку, яка повинна включати підготовку кадрів, розробку систем набору, утримання та заохочування співробітників, а також удосконалення організаційної структури банку; управління ризиком активних операцій банку — кредитних, інвестиційних, позабалансових.

Отже, планування потребує всеохоплюючого та інтегрованого оцінювання банківської діяльності — сильних і слабких сторін, організаційної та фінансової структури, фінансових результатів, кадрової політики та контрольних функцій банку. В цілому процес планування є замкнутим цикл з прямим (від розробки стратегії до визначення оперативних планів, реалізації та контролю) та зворотнім (від урахування результатів виконання до пере формулювання плану) зв'язками.

УДК 339.138

Пинило Т. – ст. гр. БМм-61

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

МІСЦЕ ЛОГІСТИКИ У СИСТЕМІ ВИРОБНИЧО-ЗБУТОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Науковий керівник: к.е.н., доцент Зяйлик М.Ф.

Pinilo T.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

PLACE of LOGISTIC In SYSTEM PRODUCTION-SALE to ACTIVITY of ENTERPRISE

Supervisor: Zyaylik M.F.

Ключові слова: логістика, виробничо-збутова діяльність.

Key words: logistic, production-sale activity.

Логістика - це галузь економічних знань, що знаходиться на стику кількох економічних дисциплін: маркетингу, організації виробництва, постачання, складського господарства, транспорту, обробки економічної інформації, об'єднуючи й інтегруючи їх. Формування, діяльність і зміни в логістичній системі підприємства викликають реформування транспорту, постачання, збуту, складування і складської обробки, обробки інформації в бік їх комплексної оптимізації на основі нового принципу - логістичного управління.

Але різні автори мають різні погляди на зв'язок логістики з іншими функціональними сферами, її місце та роль в господарській діяльності. При цьому часто випускається з розгляду їх взаємний вплив, необхідність комплексного аналізу та оптимізації.

Логістичний підхід до управління дозволяє інтегрувати управління матеріальними й інформаційними потоками, не виділяючи будь-яку з функціональних сфер як більш чи менш важливу, і звести управління ними в одну інтегровану систему. При цьому планування, управління, контроль і здійснення просування матеріальних та інформаційних потоків тісно переплітається з іншими видами діяльності підприємства.

Логістика як форма сучасного менеджменту є перш за все комерційною, системною сферою діяльності, що дозволяє підприємствам знаходити нові резерви для підприємства.

Ось, чому найбільша увага приділяється зв'язкам логістики з маркетингом та виробничою сферою, причому в даному випадку, логістика розглядається як набір інструментів для планування та управління матеріалопотоками в процесі виробництва та реалізації продукції, приділяючи постачанню мало уваги, а деякі логістичні функції просто передаючи маркетингу.

УДК 338.2

Пиріг Ю. – ст. гр. БМм-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ОСНОВИ АНАЛІЗУ БЕЗЗБИТКОВОСТІ ПРОЕКТУ

Науковий керівник: ст. викл. Шевчук Я. М.

Pyrih Y.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

BASICS OF THE BREAK-EVEN ANALYSIS

Supervisor: Shevchuk J. M.

Ключові слова: доходи та витрати підприємства, аналіз беззбитковості проекту.

Keywords: income and expenses, break-even analysis project.

Інвестиційні проекти пов'язані зі змінами у структурі витрат виробництва та реалізації продукції, тому одним з напрямків оцінки проектів є аналіз їх беззбитковості. Мета аналізу беззбитковості – визначення обсягу продукції, для якого обсяг виручки від продажу дорівнює витратам. Якщо обсяг продажу нижчий від цієї точки, фірма зазнає збитків, а в точці, де виручка дорівнює витратам, фірма веде бізнес беззбитково. Тобто аналіз беззбитковості проекту – це дослідження зв'язку обсягу виробництва, собівартості продукції та прибутку за зміни цих показників у процесі виробництва.

До основних завдань аналізу беззбитковості належать:

- 1) оцінка структури затрат за проектом і можливість управління нею;
- 2) визначення раціональності обраного масштабу та можливості скорочення обсягів виробництва;
- 3) аналіз проектної ціни та можливості її зменшення під впливом реальної ринкової ситуації;
- 4) визначення запасу фінансової міцності.

Точка беззбитковості – це обсяг реалізації, за якого доходи підприємства дорівнюють його витратам. Під час розрахунку точки беззбитковості для виробництва одночасно різних виробів слід урахувувати, що вони мають різні змінні витрати. Тому треба розрахувати спочатку частку кожного виробу в загальному обсязі виробництва, а потім визначити загальний зважений дохід.

Якщо проект забезпечує бухгалтерський прибуток, тобто сальдо доходів від продажу і грошових затрат на виробництво проданої продукції позитивне, то він необов'язково досягає точки беззбитковості в економічному сенсі. Таким чином, поняття точки беззбитковості являється одночасно критерієм ефективності проекту.

Концепція беззбитковості передбачає визначення критичного обсягу продукції, при якому вона досягається. З цією метою використовується три способи:

- 1) метод рівняння;
- 2) метод маржинального доходу;
- 3) графічний метод.

Отже, виходячи з вищесказаного, слід зазначити, що аналіз беззбитковості досить простий і зручний інструмент досліджень, але його використання обмежене певними припущеннями. Обмеження оглядається на те, що при достатньо великому об'ємі випуску продукції припущення, які лежать в основі аналізу беззбитковості, перестають бути вірними.

УДК 339.9

Пиріг Ю. – ст. гр. БМм-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Науковий керівник: к.е.н., доц. Мосій О. Б.

Pyrih Y.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

THE IMPROVEMENT OF FOREIGN TRADE ACTIVITIES AT THE ENTERPRISE

Supervisor: Mosiy O. B.

Ключові слова: зовнішньоекономічна діяльність, організація управління ЗЕД.

Keywords: foreign trade, foreign economic activity management organization.

На сучасному етапі багато українських підприємств активно беруть участь у зовнішньоекономічній діяльності. Проте ефективність зовнішньоекономічної діяльності вітчизняних підприємств ще доволі низька. Це свідчить про відсутність чіткої зовнішньоторгової політики, слабкі канали збуту та недостатній досвід роботи на зовнішньому ринку.

Для реального покращення зовнішньоекономічної діяльності потрібно брати активну участь на зовнішніх ринках з постійним нарощуванням експортного потенціалу і здійснювати збільшення об'ємів господарської діяльності. Також потрібно здійснювати постійний контроль за конкурентоспроможністю та удосконалювати економічні зв'язки з партнерами. Значна увага при здійсненні ЗЕД повинна приділятися зменшенню собівартості товарів і послуг, тобто зменшенню витратних статей. Потрібно більш досконало вивчати попит на ринках і підвищувати продуктивність праці. Не менш важливим є, враховуючи прийняту стратегію на ринках, своєчасне здійснення планування господарської діяльності.

Серед основних можливих заходів по удосконаленню організації ЗЕД на підприємствах можна виділити наступні: створення окремого структурного підрозділу, що відповідає би за успішність ведення ЗЕД на підприємстві, маркетингові дослідження нових ринків за умови виходу на них, вибір партнерів для ведення зовнішньоекономічної діяльності шляхом збору необхідної інформації про них, проведення SWOT-аналізу для розробки стратегії розвитку підприємства та удосконалення механізму зовнішньоекономічної діяльності підприємства на основі відповідних законодавчих актів.

Значний резерв підвищення ефективності зовнішньоторговельної діяльності підприємства міститься у підвищенні якості самих зовнішньоторговельних контрактів. Сучасний стиль торгівлі має включати супровід постачання товарів відповідними послугами розміщення на території покупця торговельних представництв і сервісних центрів.

Отже, для покращення організації ЗЕД, підприємствам потрібно приймати відповідні стратегічні та оперативні рішення, а також звертати відповідну увагу на концентрації усіх своїх зусиль для виходу з кризових ситуацій.

УДК 658.29

Пиріг Ю. – ст. гр. БМм-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

АНТИКРИЗОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ЯК ІНСТРУМЕНТ НЕДОПУЩЕННЯ ЗАГРОЗИ БАНКРУТСТВА

Науковий керівник: к.е.н. Юрик. Н.Є.

Yurik Y.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

CRISIS MANAGEMENT AS A TOOL PREVENT THE THREAT OF BANKRUPTCY

Supervisor: Yuryk N. E.

Ключові слова: антикризове управління, банкрутство, криза.

Keywords: crisis management, bankruptcy crisis.

Проблема антикризового управління завжди була в полі зору закордонних і українських дослідників. В різних аспектах теорію, методологію і практику антикризового управління досліджували Р. І. Біловол, І. А. Воловик, Л. О. Лігоненко, І. Л. Сазонець, В. О. Василенко, Е. А. Уткін, З. Є. Шершньова, В. Г. Туленков, В. Д. Чумак, Ю. С. Яковлева, А. Д. Чернявський, С. С. Бузановський, А. М. Штангерт, Б.А. Райзенберг, К. А. Пріб, А. Хікман, Д. Морріс, Г. І. Ханіна та багато інших. Чинники, що здійснюють виникнення кризової ситуації, у загальному вигляді поділяються на зовнішні і внутрішні. Багато негативних явищ можна передбачати і на цій основі прийняти відповідні заходи, а ті, які не підлягають усуненню, можуть бути зменшені чи організація буде готова до їх появи шляхом добре поставленого управління людьми і комунікаціями.

Антикризовий менеджмент – це система управлінських заходів і рішень, спрямованих на діагностику, попередження, профілактику, ліквідацію кризових явищ і нейтралізацію дії кризи в майбутньому. Тому, метою системи антикризового управління повинно бути забезпечення міцного стану підприємства на ринку і стабільно стійких фінансів при будь-яких економічних, політичних і соціальних метаморфозах у країні.

В антикризовому управлінні вирішальне значення повинно приділятися стратегії управління. Коли стає явною неминучість кризи, неможливість її усунути чи сповільнити, у стратегії антикризового управління головна увага повинна приділятися проблемам і засобам виходу з кризи. Пошук шляхів виходу з економічної кризи безпосередньо зв'язаний з усуненням причин, що сприяють її виникненню. Проводиться ретельний аналіз зовнішнього і внутрішнього середовища бізнесу, проводиться збір і відстеження інформації з кожного компонента і на основі оцінки реального положення підприємства з'ясовуються причини кризового стану.

Отже, виходячи з вищесказаного, слід зазначити, що діяльність будь-яких підприємств має бути спрямована на антикризове управління, тобто здійснювати його з врахуванням ризику та небезпеки кризових явищ. Процес виведення господарського суб'єкта з даного негативного стану має відбуватися не безсистемно, а має бути належним чином організований та скоординований.

УДК 658.1

Пичоха Р.– ст. гр. ФКМ-51

Луцький національний технічний університет

ПРОБЛЕМИ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Іщук Л.І

Puchoha R.

Lutsk National Technical University

THE PROBLEM OF ASSESSMENT OF FINANCIAL CONDITION OF ENTERPRISES IN MODERN CONDITIONS AND WAYS OF THEIR SOLUTION

Supervisor: Ishchuk L.I.

Ключові слова: фінансовий стан підприємства, оцінка, методи

Keywords: financial state of enterprise, valuation, methods

На сучасному етапі розвитку економіки України все більшої актуальності набуває проблематика правильної оцінки фінансового стану підприємства, яка б відображала реальний стан підприємства із висвітленням найбільш сильних сторін та показувала слабкі ланки функціонування підприємства та резерви для їх усунення.

Необхідно відзначити відсутність єдиного підходу до побудови відповідного алгоритму оцінки і наявність різних методик, які пропонують використовувати показники, що відрізняються один від одного методом розрахунку. Крім того, для оцінки фінансової стійкості підприємства не існує єдиних нормативних критеріїв, оскільки вони залежать від галузевої належності підприємства, галузевих особливостей формування капіталу, принципів кредитування, структури капіталу, що склалася на підприємстві, оборотності оборотних активів, репутації підприємства.

Але, як вітчизняні, так й іноземні автори ігнорують галузеві особливості, що є основною вадою більшості методик діагностики фінансового стану. Негативний вплив закордонних систем оцінювання на методіку оцінки фінансового стану підприємств в Україні проявляється, насамперед, у спробі деяких економістів застосувати зарубіжні інтегровані показники оцінки фінансового стану без адаптації їх до сучасних умов господарювання, а також у визначенні окремими методиками нормативних значень показників, розрахованих на основі закордонної статистики. Наслідком розбіжностей в системах бухгалтерського обліку, порядку складання форм фінансової звітності, способах розрахунку окремих показників у країнах із ринковою економікою є наявність розходжень в здійсненні аналізу фінансового стану підприємств різних держав.

Якісна та достовірна оцінка фінансового стану підприємства може бути реалізована лише за умови, якщо на підприємстві існує достовірна та вичерпна первинна інформація, а саме здійснюється контроль за правильністю формування фінансової звітності, здійснюється належне опрацювання податкової звітності, методика діагностики фінансового стану підприємства адаптована до особливостей ринку та сегменту, яку займає підприємство. Для проведення аналізу необхідно визначити основні інформаційні блоки в розрізі окремих видів документів та обрати відповідну методологію проведення аналізу, яка б давала змогу аналізувати фінансовий стан як в динаміці так і статично.

УДК 658.15

Пичоха Р. – ст. гр. ФКМ-51

Луцький національний технічний університет

ПОТРЕБА В КАПІТАЛІ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ САНАЦІЙНИХ ЗАХОДІВ ВИРОБНИЧО-ТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Полінкевич О.М.

Rychokha R.

Lutsk National Technical University

A REQUIREMENT IS IN CAPITAL FOR REALIZATION OF SANATION MEASURES OF PRODUCTION-TECHNICAL CHARACTER

Supervisor: Oksana Polinkevych, Associate Professor, PhD

Ключові слова: капітал, потреба, санація

Keywords: capital, necessity, sanare

Для забезпечення стабільної роботи підприємства необхідні грошові кошти. Тому перш ніж здійснювати будь-які заходи санаційного характеру, слід визначити потребу у капіталі. Потреба в капіталі – це виражена в грошовому еквіваленті потреба підприємства у грошових та матеріальних засобах, необхідних для виконання поставлених цілей та забезпечення фінансової рівноваги. Потреба в капіталі для проведення виробничо-технічних санаційних заходів визначається за планом капіталовкладень, а також за організаційним та фінансовим планами проекту санації.

Обсяг необхідних фінансових ресурсів обчислюють таким чином:

потреба в фінансових ресурсах = обсяг потреби в інвестиційному та оборотному капіталі – очікуваний обсяг виторгу від реалізації окремих об'єктів активів + / – від'ємний (додатний) чистий грошовий потік, очікуваний у період проведення санації.

Визначення потреби в оборотному капіталі для фінансування виробничого процесу є набагато складнішою проблемою, ніж розрахунок потреби в інвестиційному капіталі, оскільки наявність та структура оборотних коштів підприємства залежить від періоду, протягом якого капітал, авансований у виробництво певного продукту, знову надійде на підприємство у складі виручки від реалізації. Цей період досить важко розрахувати, оскільки він зумовлений багатьма невизначеними чинниками.

У вітчизняній практиці потребу в оборотних коштах визначають на основі їх нормування. Сукупний норматив (загальну потребу в оборотних коштах) обчислюють, підсумовуючи нормативи за окремими статтями. Норматив оборотних коштів за кожною статтею розраховується множенням одноденних витрат у грошовому вираженні на відповідну норму запасу в днях. Слід зазначити, що обсяг потреби в капіталі залежить не лише від розміру грошових надходжень підприємства, витрат на операційну й інвестиційну діяльність та часового розриву між витратами та надходженнями, а й від ефективності управління дебіторською та кредиторською заборгованістю.

УДК 339.13

Пітура Т. - ст. гр. БМ-31

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

УДОСКОНАЛЕННЯ НАВЧАННЯ ПЕРСОНАЛУ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Науковий керівник: к.е.н., доц. Гарматюк О.О.

Pitura T.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

IMPROVING TEACHING STAFF FOR ENTERPRISE

Supervisor: Garmatiuk O.

Ключові слова: навчання, персонал. Key words: stading, staff

З ускладненням виробництва та науково-технічним прогресом змінюються вимоги до кадрів. Підвищуються вимоги до підготовки робітників та службовців, до рівня їхньої кваліфікації. А оскільки зазначені напрямки управлінської діяльності відносяться до області кадрової роботи, одночасно розширюються функції кадрових служб підприємств.

Навчання персоналу є невід'ємною складовою процесу по роботі з кадрами підприємства. Це процес, який формує у працівників підприємства необхідний комплекс знань та вмінь, задля того, щоб працівники могли якісно виконувати свою роботу. Ефективність праці повинна не знижуватися, а навпаки, постійно підвищуватися.

Сучасні вимоги ринку ставлять нові критерії до навчання персоналу. Для того, щоб працівники підприємства мали необхідні знання, кадровим службам необхідно:

- розробити і затвердити в установленому Мінпраці порядку необхідні нормативно-правові, інструктивні та методичні матеріали з питань професійного навчання кадрів на виробництві;
- впроваджувати в навчальний процес гнучкі модульні технології підготовки кадрів на виробництві, зокрема за методикою Міжнародної організації праці;
- забезпечувати вивчення, узагальнення та поширення досвіду з питань професійної підготовки кадрів на виробництві;
- розробити механізм стимулювання персоналу підприємств з метою посилення їх зацікавленості в безперервному вдосконаленні своїх знань та вмінь;
- організувати розроблення і видання навчальних програм та методичної документації з питань професійного навчання кадрів на виробництві.

Саме ці заходи допоможуть зробити процес навчання персоналу більш ефективним, та менш затратним як економічно, так і за рахунок витрат часу, які інколи вартують підприємству набагато дорожче, ніж витрати на якісне навчання.

Отже, система навчання персоналу на підприємстві має бути ефективною. У зв'язку з цим управління розвитком персоналу повинно сконцентрувати свої зусилля на вирішення таких проблем: розробка стратегії з питань формування кваліфікованого персоналу; визначення потреб у навчанні працівників в розрізі спеціальностей та професії; вибір форм і методів професійного розвитку персоналу; вибір програмно-методичного забезпечення процесу навчання, як важливої умови його якості.

УДК 336.7

Польова Ю. – ст. гр. БМм – 51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

СТВОРЕННЯ СИСТЕМИ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Науковий керівник: к.е.н Юрик Н.Є

Polova Y.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

CREATING A SYSTEM OF CRISIS MANAGEMENT

Supervisor: Yuruk N.E.

Ключові слова: антикризове управління, менеджмент

Keywords: crisis management, management

Нинішня економічна ситуація в країні, що характеризується надмірним зростанням кількості збиткових та збанкрутілих підприємств, насамперед, є ознакою недосконалості та неефективності системи антикризового управління, яку розробляють та реалізують вітчизняні суб'єкти господарювання.

Антикризове управління підприємством – це тип управління, спрямований на виявлення ознак кризових явищ та створення відповідних передумов для їх своєчасного запобігання, послаблення, подолання з метою забезпечення життєдіяльності суб'єкта підприємницької діяльності, недопущення ситуації його банкрутства. Передусім виділимо основні принципи, на яких ґрунтується система антикризового управління – це рання діагностика кризових явищ у фінансовій діяльності підприємства, терміновість реагування на різні кризові явища, адекватність реагування підприємства на ступінь реальної загрози його фінансовому добробуту, а також повна реалізація внутрішнього потенціалу для виходу з кризи.

Об'єктом антикризового управління є виникнення та поглиблення кризи розвитку підприємства, що має негативні наслідки для життєдіяльності підприємства, її усунення та запобігання. Основними напрямками антикризового управління на рівні господарюючого суб'єкта вважаються постійний моніторинг фінансово-економічного стану підприємства, розробка нової управлінської, фінансової й маркетингової стратегій, скорочення постійних і змінних витрат, підвищення продуктивності праці, залучення коштів засновників, посилення мотивації персоналу. Поняття антикризового управління містить глобальні проблеми сьогодення, проблеми росту підприємства і періодично виникаючі поточні проблеми, спричинені порушенням тактики та стратегії. При оцінці ефективності антикризового менеджменту підприємства необхідно враховувати специфічність цього процесу, пов'язану з сутністю підприємства як відкритої соціально-економічної системи, результати діяльності якої зачіпають інтереси значної кількості суб'єктів господарювання, населення та державних органів. У зв'язку з цим було виділено вісім базових груп учасників антикризового процесу (власники, керівництво, персонал, кредитори, споживачі, державні органи, господарський суд, арбітражний керуючий), для кожної з яких деталізовано, залежно від напрямку прикладених ними зусиль (орієнтація на збереження чи ліквідацію кризового підприємства), коло основних інтересів (ефектів), а також відповідні цим інтересам кількісні та якісні індикатори. Таким чином, антикризове управління ґрунтується на глибокому аналізі фінансово-господарського стану підприємства та розробці антикризових заходів, що дозволяє підприємству передбачити й уникнути банкрутства, а також підвищити ефективність його діяльності.

УДК 330.16

Пономар Н. – ст. гр.БМм-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

АНТИКРИЗОВИЙ ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Науковий керівник: к.е.н., доц. Машлій Г.Б.

Ponomar N.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

ANTI-CRISIS FINANCIAL MANAGEMENT IN MODERN CONDITIONS

Supervisor: Mashliy G.

Ключові слова: антикризовий, фінансовий менеджмент

Keywords: anti-crisis, financial management

В умовах ринкової економіки підприємства здійснюють свою фінансово-господарську діяльність, перебуваючи під постійним впливом несприятливих внутрішніх та зовнішніх чинників, які можуть призвести до фінансової кризи та банкрутства. Саме цим і зумовлена необхідність оволодіння основами антикризового фінансового управління.

Для нейтралізації кризових явищ підприємства переводяться на спеціальний режим антикризового управління із застосуванням специфічних методів та прийомів управління фінансами. Тобто, антикризове фінансове управління – це система методів та прийомів управління фінансами задля попередження фінансової кризи та банкрутства підприємства. Головна мета антикризового управління – це забезпечення стабільного розвитку підприємства та стійкого фінансового стану при будь-яких політичних, соціальних чи економічних ситуаціях.

Основними об'єктами при антикризовому фінансовому менеджменті є грошові потоки, ринкова вартість підприємства, структура капіталу підприємства, склад поточних витрат, рівень концентрації фінансових операцій в зоні підвищених ризиків.

Діагностика є важливим складником антикризового фінансового управління підприємством і повинна здійснюватися задовго до появи явних ознак фінансової кризи. Адже остання не завжди супроводжується кризою самого підприємства, вона може мати короткочасний характер. Тому, важливе завдання антикризового менеджменту – постійний контроль за фінансовими індикаторами для своєчасного виявлення фінансової кризи на підприємстві та недопущення її переходу в кризу всього підприємства загалом.

В сучасних умовах елементи антикризового управління потрібно впроваджувати як на підприємствах, що є фінансово стабільними (попереджувати, своєчасно реагувати і здійснювати профілактику фінансової кризи), так і на тих, які вже знаходяться у фінансовій кризі (здійснювати фінансове оздоровлення підприємства).

Можна зробити висновок, що ігнорування потреби в антикризових заходах може призвести до неконтрольованого розвитку фінансової кризи, банкрутства та, в гіршому випадку, ліквідації суб'єкта господарювання. Тому, антикризовий менеджмент є важливим інструментом у діяльності будь-якого підприємства.

УДК 334.72

Пономар Н.–ст. гр. БМм-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ДОСЛІДЖЕННЯ ДОСВІДУ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН ЩОДО ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Сороківська О.А.

Ponomar N.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

RESEARCH OF THE EXPERIENCE OF FOREIGN COUNTRIES ON THE FORMATION OF CORPORATE MANAGEMENT

Supervisor: Sorokivska O.

Ключові слова: корпоративне управління, досвід

Keywords: corporate management, experience

В умовах сучасності корпоративний менеджмент в Україні викликає все більший інтерес. Складні економічні процеси визначають необхідність запозичення прогресивного зарубіжного теоретичного і практичного досвіду корпоративного управління, з'ясування шляхів подолання невдач.

Більшість зарубіжних корпорацій відкрито заявляють про свою філософію і принципи, проте, впровадження корпоративного менеджменту на українських підприємствах супроводжується інформаційною закритістю і непрозорістю, Існує багато міжнародних об'єднань, що формують стандарти корпоративного управління та основні принципи поведінки у конкурентному середовищі.

Одним з таких об'єднань є Міжнародна Мережа з Корпоративного Управління (ММКУ). Її діяльність полягає у постійній оптимізації доходів акціонерів, забезпечення довгострокової життєздатності корпорації шляхом забезпечення ефективного управління та врахування інтересів усіх зацікавлених осіб.

Серед найбільш відомих стандартів національного рівня є:

1. Кодекс Кедбері, сформований Радою інформації Лондонської фондової біржі та професійною спілкою бухгалтерських службовців.

2. Кодекс найкращої практики для німецького корпоративного управління, підготовлений Німецькою групою з корпоративного управління.

3. Рекомендації комітету з питань корпоративного управління, підготовлені групою, створеною Національною радою французької промисловості, Французькою асоціацією приватних підприємств і Рухом французьких підприємств.

4. Основні принципи та напрямки корпоративного управління в США, підготовлені Каліфорнійським пенсійним фондом цивільних службовців у відставці, що є найбільшим у світі пенсійним фондом і одним із найбільших світових інституціональних інвесторів.

Формування корпоративних норм господарювання в Україні знаходиться на етапі становлення, тому в процесі їх розробки та впровадження необхідно узагальнити світовий досвід у цій галузі, щоб національні принципи корпоративного управління відповідали найкращим світовим традиціям та враховували загальноприйняті норми корпоративного управління та специфічні особливості українських компаній.

УДК 658.562

Пономар Н.–ст. гр. БМм-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ЯК ЕЛЕМЕНТ ПОКРАЩЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ В КОНДИТЕРСЬКІЙ ГАЛУЗІ

Науковий керівник: к.т.н., доцент Галушчак М.П.

Ponomar N.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

QUALITY IMPROVEMENT AS A PART OF IMPROVING SALES IN THE CONFECTIONERY INDUSTRY

Supervisor: Halushchak M.

Ключові слова: якість, реалізація, кондитерська галузь

Keywords: quality, realization, confectionary industry

На сучасному етапі кількість підприємств кондитерської галузі невпинно зростає. Саме це породжує більшу конкуренцію та вимогливість споживачів до якості продукції. Тому, для покращення реалізації кондитерських виробів підприємство повинно удосконалювати та підвищувати якість продукції, щоб не відставати від потреб вимогливих споживачів та інновацій прогресивних конкурентів.

Багато українських та зарубіжних авторів приділили увагу у своїх працях шляхам удосконалення якості продукції. Узагальнюючи різні джерела, можна визначити такі основні шляхи підвищення якості продукції у кондитерській галузі:

- використання досягнень науки та техніки в процесі проектування виробів;
- запровадження новітньої технології виробництва і суворе дотримання технологічної дисципліни;
- зміна складу, асортименту, структури застосовуваних інгредієнтів у рецептурі;
- удосконалення застосовуваних стандартів, технічних умов і санітарних вимог;
- поліпшення стандартизації для фіксації та забезпечення заданого рівня якості;
- дотримання вимог міжнародних стандартів щодо якості кондитерських виробів;
- запровадження сучасних форм та методів організації виробництва та управління;
- удосконалення методів контролю й розвиток масового самоконтролю на всіх стадіях виготовлення продукції;
- розвиток аудиту якості;
- покращення заходів щодо застосування угодженої системи прогнозування та планування необхідного рівня якості виробів;
- використання ефективної мотивації праці персоналу підприємства;
- активація людського чинника та проведення кадрової політики, адаптованої до ринкових умов господарювання.

Отже, підприємствам кондитерської галузі необхідно приділяти велику увагу якості продукції, хоч цей фактор і потребує додаткових витрат. Проте ці витрати повністю компенсуються за рахунок отримання додаткових прибутків, оскільки існує високий попит на високоякісну та екологічно безпечну продукцію харчування. Також, високі стандарти якості допомагають українським підприємствам завоювати зарубіжні ринки.

УДК 339.543(477)

Приходько А. – ст. гр. 4-МЕ

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

СУТНІСТЬ МИТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ В УКРАЇНІ

Науковий керівник: викладач Денисенко В. О.

Prihodko A.

Cherkasy National University named after Bogdan Khmelnytsky

THE ESSENCE OF THE CUSTOMS REGULATIONS IN UKRAINE

Supervisor: V. O. Denysenko, lecturer

Ключові слова: митне регулювання, митні платежі

Keywords: customs regulations, customs duties

На сучасному етапі інтеграції Україна намагається досягти такого рівня розвитку національної правової системи, який би за всіма параметрами відповідав міжнародним правовим нормам. Основу системи митного оподаткування становлять митні платежі, які являють собою митні податки і збори, що обов'язково сплачуються суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності при переміщенні товарів і транспортних засобів через митний кордон України. Митні платежі можна систематизувати на ті, які надходять до дохідної частини державного бюджету, та ті, які надходять до фондів Державної митної служби України. Тому з погляду порядку зарахування, митні платежі в основному вважаються директивними (закріпленими), оскільки вони повним обсягом надходять до одного рівня – державного бюджету країни. У свою чергу, доцільно відзначити, що за способом митного регулювання митні платежі класифікуються на тарифні та нетарифні. За допомогою митно-тарифного регулювання держава проводить певну зовнішньоекономічну політику, стимулює ввезення або створює умови для обмеження ввезення чи вивезення відповідних товарів; забезпечує однакові економічні умови як для національного, так і для іноземного товаровиробників.

Небезпідставним є твердження, що не лише заходи митно-тарифного регулювання, а й ефективно їх здійснення впливає на економічну політику держави та результативність економіки зокрема. Саме за допомогою митно-тарифних регуляторів держава коригує товаропотік і географічну структуру експорту й імпорту, забезпечує макроекономічну стабільність, підтримує структуру платіжного балансу, стабілізує курс національної валюти. Але все ж таки основними завданнями митно-тарифної політики залишаються: створення оптимальних умов для конкуренції між національними й іноземними виробниками, забезпечення найбільш ефективного використання інструментів митного контролю і регулювання товарообміну на митній території України, що стимулює належний розвиток економіки.

УДК 339.13

Процик І. – ст. гр. БКМЗ-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ТОВАРНО-АСОРТИМЕНТНА ПОЛІТИКА: ПОНЯТТЯ, НЕОБХІДНІСТЬ ТА ЗАВДАННЯ

Науковий керівник: к.е.н, доц. Оксентюк Б. А.

Protsyk I.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

COMMODITY-PRODUCT POLICY: CONCEPTS, NECESSITY AND OBJECTIVES

Supervisor: Oksentyuk B. A.

Ключові слова: товар, асортимент, комплекс маркетингу

Keywords: product , assortment , marketing mix

Для виживання в умовах швидкозмінного зовнішнього середовища господарських суб'єктів важливою проблемою є формування оптимальної товарно-асортиментної політики. У разі відсутності стратегічних зусиль щодо її формування та реалізації структура асортименту підприємств стає дуже нестійкою під впливом різних зовнішніх, а іноді й внутрішніх чинників, що може призвести до комерційного провалу на ринку. Товарно-асортиментна політика належить як до загально корпоративних проблем, так і до проблем маркетингу, однією з функцій якого є розробка товарів та планування асортименту з орієнтацією на вимоги ринку.

Маркетингова товарно-асортиментна політика – це комплекс заходів, в рамках яких один чи кілька товарів використовуються як основні інструменти виробничо-збутової діяльності фірми. Основне її завдання – створити такий товар чи послугу (їхню сукупність) і так ними керувати, щоб інші елементи маркетингової діяльності або були непотрібні взагалі, або ж використовувались мінімально як допоміжні для досягнення поставлених фірмою цілей.

Отже, першою і найважливішою складовою комплексу маркетингу, що його фірма розробляє для свого цільового ринку, є товар. Виважена й послідовна товарно-асортиментна політика підприємства закладає підвалини його ринкового успіху. До основних завдань товарно-асортиментної політики належить зародження ідеї та реальне створення ексклюзивного товару. В умовах постійного розвитку ринкового середовища та окремих його компонентів, появи нових ринків товарів і сегментів споживачів, нових потреб і запитів, при крайньому загостренні конкуренції, для виживання фірми іноді доводиться працювати з новою продукцією на нових ринках. У такому разі фірма застосовує так звану конгломеративну товарну політику. Вона пов'язана з великим ризиком і такими ж великими затратами. Крім того, фірма може використовувати товарну політику, пов'язану тільки з новим ринком або тільки з новою продукцією. Отже, товарно-асортиментна політика тісно пов'язана з визначенням мети фірми. Крім того, товарна політика пов'язана з формою організації продажу. Для залучення клієнтури на ринку повинні реалізуватися непрості виробы, а товари з підкріпленням, з комплексом послуг, гарантією, сервісом. Природно, посилення корисності стимулює попит, внаслідок чого зростають обсяги продажу, виторг та прибуток фірми.

УДК 004.8

Рацюк А. - ст. гр. БЕ-41

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ВИКОРИСТАННЯ КАРТ КОХОНЕНА ДЛЯ ВИРІШЕННЯ ЗАДАЧ КЛАСТЕРИЗАЦІЇ В ЕКОНОМІЦІ

Науковий керівник: асистент Рогатинська Л.Р.

Ratsiuk A.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

APPLICATION OF KOHONEN MAPS FOR SOLVING CLUSTERING PROBLEMS IN ECONOMICS

Supervisor: Rogatynska L.

Ключові слова: самоорганізуючі карти, карта Кохонена, кластеризація

Keywords: self-organizing map (SOM), Kohonen map, clustering

Штучні нейронні мережі (ШНМ) представляють собою математичні моделі і їхню програмну та апаратну реалізацію аналогічно своєму біологічному прототипу, і складаються з множини нейронів, з'єднаних між собою. Залежно від типу вихідних змінних, задача, що вирішується з допомогою ШНМ, буде задачею класифікації або задачею регресії.

Самоорганізуючі карти є одним із видів ШНМ, що навчаються за допомогою неконтрольованого навчання і виконують задачі візуалізації та кластеризації, а також прогнозування, пошуку закономірностей у великих масивах, стиснення інформації. Вони реалізують малорозмірне (як правило двомірне) представлення дискретного вигляду вхідного мультимірного простору навчальних образів у вигляді карти, зберігаючи топологічні властивості вхідного простору. Така модель представлення даних вперше була описана у вигляді ШНМ фінським вченим Тойво Кохоненом і має назву карта Кохонена. Кількість нейронів, або вузлів самоорганізуючої карти задається аналітиком, кожен з них описується ваговим вектором, співрозмірним вхідним даним, і вектором положення вузла на просторовій карті. У процесі навчання різні частини мережі відповідають однаковим чином на визначені вхідні образи навчальної вибірки, розраховуючи евклідову відстань для вагових векторів.

У ШНМ під поняттям «кластер» розуміється підмножина «близьких один до одного» об'єктів з безлічі векторів характеристик, що мають загальні властивості. Ознаками кластера є внутрішня однорідність та зовнішня ізолюваність. Програмне забезпечення, що дозволяє працювати з картами Кохонена, зараз представлено безліччю інструментів. Це інструменти, що включають тільки реалізацію методу самоорганізуючих карт, нейропакети з повним набором структур нейронних мереж або універсальні інструменти аналізу даних. До інструментарію, що включає реалізацію методу карт Кохонена, відносяться Excel Neural Package, MATLAB Neural Network Toolbox, Statistica, SoMine, NeuroShell, NeuroScalp, Deductor та безліч інших.

З допомогою надбудови Excel Neural Package було побудовано двомірну карту Кохонена і досліджено результати кластерного аналізу з метою групування множини підприємств за кожним із 4-х поданих факторів. Таким чином, було проаналізовано структуру розподілу великої кількості підприємств за кількома показниками діяльності.

УДК 336

Река З. – ст. гр. БО-11

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ІСТОРІЯ ВИНИКНЕННЯ КРЕДИТНИХ КАРТОК

Науковий керівник к.е.н., доцент Артеменко Л.

Reka Z.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

HISTORY OF CREDIT CARD

Supervisor: Artemenko L.

Ключові слова: кредитна картка, смарт-картка, готівка.

Keywords: credit card, smart card, cash.

Кредитна картка – банківська пластикова карта, призначена для здійснення її власником операцій, розрахунки по яких здійснюються за рахунок грошових коштів, наданих банком у кредит в межах встановленого ліміту і відповідно до умов кредитного договору.

Батьківщиною пластикових карток є США. У 1914 р. крупні американські магазини почали видавати кредитні паперові картки своїм постійним покупцям, заслуговуючим на довіру. В 1928 р. випустили картки з видавленим іменем та адресою клієнта. У 1950 р. з'явилася ресторанна картка «DinersClub», яку почали приймати більшість ресторанів Нью-Йорка.

Наприкінці 1950-х – на початку 1960-х років у США було створено першу загальну систему «NationalBankAmerican». У 1977 р. вона одержала назву «VisaInternational», яка сьогодні нараховує близько 464 млн. клієнтів у всьому світі. З нею співпрацюють 280 тис. банків. Наприкінці 1960-х років у США виникає ще одна загальнонаціональна система кредитних карток, що одержала назву «InterbankAssotiation». Кредитні картки цієї системи називаються «MasterCard». Сьогодні найбільший сектор світового ринку кредитних карток займає «Visa» (близько 50%). На «MasterCard» припадає приблизно 30%.

Останнім словом у технічному вдосконаленні стала поява смарт-картки. Патент на неї у 1974 році одержав французький журналіст Р. Морено. У цю картку вмонтовано мікрокомп'ютер і, власне, вона є електронною чековою книжкою.

Отже, кредитні картки дуже зручні для споживача. Наприклад, у США практично кожен громадянин має їх декілька. Популярність цих карток обумовлена не тільки зручністю використання, а й тим, що вони роблять грошовий обіг більш еластичним та ощадливим.

Розширене використання пластикових кредитних карток є досить актуальним для України. Фахівцями підраховано, що в Україні зниження потреби у готівці на 20-25% може дати економію, що дорівнюватиме 120-200 млн. грн. на рік. Застосування цих карток дає великі можливості для залучення грошових ресурсів населення у банківську систему і зменшує потребу в готівці, а це важлива складова організації національного виробництва.

УДК 339

Різник Е. – ст. гр. БМ-42

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ЕФЕКТИВНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ПІДПРИЄМСТВ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Галушчак О.Я

Riznuk E.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

EFFECTIVE MANAGEMENT OF ENTERPRISES

Supervisor: Halushchak O.

Ключові слова: менеджмент, прибуток.

Key words: management, profit.

Серед основних причин загального кризового стану економіки України є відсутність й до цього часу на більшості підприємств системи сучасного менеджменту. Налагоджений менеджмент можна розглядати як важливу передумову адаптації підприємства до ринкових умов господарювання та запоруку його життєздатності й успішності у конкурентному середовищі.

Ефективний менеджмент дає підприємству такі переваги як:

- Підвищення ефективності виробництва і передусім продуктивності праці. Аналізуючи діяльність фірми, слід враховувати, що прибуток — не причина існування підприємства, а результат здійснення функцій (маркетинг, інновації, продуктивність) персоналом, об'єднаним завдяки менеджменту в єдину систему. Менеджмент забезпечує вільне спілкування персоналу на підприємстві: по вертикалі (зверху вниз і знизу вгору) і по горизонталі (між різними підрозділами і працівниками).

- Менеджмент дає змогу уникнути фінансових потрясінь в умовах ринку, тому, що при ринковій конкуренції важливо не стільки одержати прибуток, скільки створити умови, необхідні для дальшого успішного функціонування підприємств.

- Менеджмент знижує рівень соціальної напруженості на підприємстві і в суспільстві. Справа в тому, що управлінська діяльність, виходячи з ідей наукового менеджменту, покликана всіляко пом'якшувати, а в ідеалі усувати конфлікти між менеджерами і робітниками. І це багато в чому вдається на провідних зарубіжних фірмах за рахунок поширення акцій серед робітників, системи «довічного найму» та ін..

Одним із головних завдань при розробці та реалізації завдань менеджменту повинна бути наявність стратегії інноваційно-технологічного розвитку підприємства, що передбачає створення нової конкурентоспроможної продукції, адже постійне підвищення інтенсивності конкуренції, особливо на зовнішньому ринку, зростання складності нової техніки та технологій, зменшення термінів морального старіння продукції диктують необхідність постійного оновлення продукції і безперервного вдосконалення технологій її розробки.

УДК 621.326

Різник Е. – ст. гр. БМ-42

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ОБГРУНТУВАННЯ СУТНОСТІ ПОНЯТТЯ «ВИРОБНИЧИЙ ПОТЕНЦІАЛ» ПІДПРИЄМСТВА

Науковий керівник: д.е.н., проф. Кирич Н. Б.

Riznuk E.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

RATIONALE FOR NATURE CONCEPT «PRODUCTION POTENTIAL» OF GROUP

Supervisor: Kyrych N. B.

Ключові слова: виробничий потенціал, формування потенціалу.

Keywords: production potential, capacity building.

Важливою складовою потенціалу підприємства є виробничий потенціал, ефективне використання якого дозволяє підприємству значно вплинути на його конкурентоспроможність.

Основна проблема у дослідженні виробничого потенціалу промислових підприємств полягає в тому, що всі його елементи функціонують одночасно і в сукупності. Тобто виробничий потенціал є системою, причому складною і динамічною, оскільки саме взаємозв'язки між окремими складовими потенціалу здійснюють безпосередній вплив на його елементи, модифікуючи вихідні властивості і закономірності їх функціонування, сприяючи тим самим переходу потенціалу в новий якісний стан як єдиного цілого, тобто системи вищого порядку.

Динамізм виробничого потенціалу промислових підприємств, обумовлений впливом науково-технічного прогресу, нестабільністю зовнішніх чинників господарювання, кон'юнктурними умовами виробництва. Внаслідок впливу цих чинників постійно відбуваються певні структурні зрушення всередині виробничого потенціалу, а також якісні та кількісні зміни техніко-економічних показників, які його характеризують.

Отже, у процесі дослідження можна стверджувати, що процес формування виробничого потенціалу повинен відбуватися в таких основних напрямках:

- вибір нових форм і методів господарювання із врахуванням ринкових умов функціонування економіки;
- проведення моніторингу виробничого потенціалу з метою оцінки ефективності його використання, визначення його місця і ролі в економіці регіону і галузі та виявлення пріоритетних напрямків його формування;
- формування ресурсної бази з позицій забезпечення комплексного розвитку підприємства та задоволення потреб споживачів;
- оптимізація структури господарства на базі використання наявного природно-ресурсного, виробничо-технічного та трудового потенціалів, збереження і розвиток інтелектуального та науково-технічного потенціалів.

УДК 658.012.32

Романець Т. – ст. гр. ЕП-42

Луцький національний технічний університет

СУЧАСНИЙ СТАН ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В ГЛОБАЛІЗАЦІЙНОМУ ПРОСТОРИ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Павлюк Л. В.

Romanets T.

Lutsk National Technical University

THE CURRENT STATE OF THE FINANCIAL SYSTEM OF UKRAINE IN THE SPACE OF GLOBALIZATION

Supervisor: Ph.D., Associate Pawluk L. W.

Ключові слова: державний бюджет, фінансова система.

Keywords: state budget, the financial system.

Основну роль у фінансовій діяльності держави відіграє приватний сектор шляхом перерозподілу частки отриманих доходів у вигляді податків та обов'язкових цільових платежів. Перед Україною постає проблема розбудови власної фінансової системи [1].

В Україні спостерігається поступове збільшення масштабів місцевого господарства, їх зв'язок та залежність від великого капіталу, розширення та ускладнення функцій місцевої влади, компетенція якої визначається чинним законодавством України, зокрема Конституцією України, законами України «Про місцеве самоврядування». У сфері фінансової діяльності їх компетенцію встановлює, в першу чергу, Бюджетний кодекс України та періодичні акти про бюджет місцевих органів. Зростання зовнішньоторговельного обороту свідчить про розширення співпраці між суб'єктами господарювання України з іншими країнами, що також є позитивно. Державний бюджет – це найбільший централізований фонд коштів, що перебуває у розпорядженні уряду, який виконує державну політику. У державному бюджеті органічно пов'язані основні фінансові інститути – податки, позики й видатки. Ринок цінних паперів також характеризується тенденцією до зменшення обсягу цінних паперів, однак у його складі у 2013 р. найбільшу частку займали акції та інвестиційні пайові сертифікати пайових фондів. Кредитний ринок характеризувався зростанням кількості депозитів та кредитів, а процентна політика банків була спрямована на подолання наслідків кризи 2008 р. Однією із найважливіших ланок фінансової системи є державні фінанси, які покликані забезпечити соціальний захист населення та надавати необхідні суспільні послуги.

Отже, в нашій країні в питаннях організації фінансової системи краще звертатися до досвіду європейських держав, адже, незважаючи на досягнення східних країн, наша країна має зовсім інший менталітет і досвід країн Європи буде легше застосувати у нас.

Література

1. Савченко Л.А. Правові основи фінансового контролю: навч. посіб. / Л. А.Савченко - К.: Юрінком Інтер, 2008. - 504 с.

УДК 334.012.82:334.754

Ромашко І. – студ. гр. ОА-13-1сп

Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського

ІНТЕГРАЦІЯ ПІДПРИЄМСТВ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ У ФІНАНСОВО-ПРОМИСЛОВІ ГРУПИ

Науковий керівник: ст.викл. Циган Р.М.

Romashko I.

Kremenchug National University Mykhailo Ostrogradskiy

ENTERPRISE INTEGRATING LIGHT INDUSTRY IN FINANCIAL AND INDUSTRIAL GROUPS

Supervisor: sen.lec. Tsygan R.M.

Ключові слова: легка промисловість, розвиток, фінансово-промислові групи

Keywords: light industry, development, financial industry group

Легка промисловість України протягом останніх років зіткнулась з рядом проблем, які призвели до зниження показника конкурентоспроможності, що характеризує собою сукупність якісних і вартісних характеристик товару, які дають переваги для суб'єкта господарювання на ринках збуту товарів (рис.1).

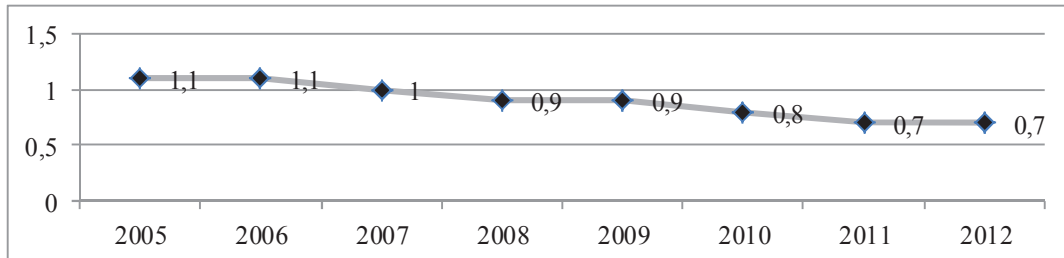

Рис. 1 Показник виробленої вітчизняної продукції в галузі легкої промисловості періодом 2005-2012 р., (%)

Зважаючи на реальний показник зниження виробництва товарів першої необхідності на 0,4% у 2012 р. економічне становища України та нерозвиненість її ринкових механізмів, що впливають на відсутність конкуренції з іноземним виробником, в свою чергу і виступило вирішальним мотивом, який спонукає до утворення фінансово-промислових груп на вітчизняному економічному просторі.

Особливістю створення фінансово-промислових груп (ФПГ), що відрізняє їх від кластерного та маркетингового механізму організації промислового виробництва є наявність у складі ФПГ банківського капіталу. **Для підприємств галузі легкої промисловості це насамперед означає:** отримання реальних інвестицій від «власності» фінансових структур на вигідних умовах, що дозволить впроваджувати нові технології, фінансувати інноваційні проекти та науково-дослідницькі роботи.

В такому разі, можна констатувати той факт, що перевагами від приєднання до інтегрованих об'єднань отримують всі учасники інтегрованої структури: і кредитно-фінансові установи, і промислові підприємства.

УДК 65.014.1 : 347.41

Рослик В. – ст. гр. ОА-10-1

Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського

УПРАВЛІННЯ ЗОБОВ'ЯЗАННЯМИ ПІДПРИЄМСТВА

Науковий керівник: ст. викладач Авраменко О.І.

Roslyk V.

Kremenchuk Mikhail Ostrogradsky's National University

MANAGEMENT OBLIGATIONS of ENTERPRISE

Supervisor: Avramenko O.

Ключові слова: управління, зобов'язання, підприємство.

Keywords: management, obligation, enterprise.

На сьогоднішній день управління зобов'язаннями підприємства представляє собою складний, тривалий, економічний та організаційно-правовий процес, який впливає на результати діяльності підприємства. Цей вплив визначається складом зобов'язань, які відрізняються за видами, термінами погашення, їх величиною, вартістю окремих складових. Результатом неефективного управління зобов'язаннями є зростання боргу, затрати на залучення та обслуговування. Такий результат впливає на економічну неієздатність підприємства.

Багато різних науковців пропонують різні етапи управління зобов'язаннями. Ми виділимо такі етапи: аналіз попереднього використання зобов'язань; визначення обсягу залучених коштів; визначення цілей залучення цих коштів на наступний період; вчасне погашення зобов'язань та їх ефективне використання.

Обсяг зобов'язань може складатися з таких складових : економічні санкції, передбачені умовами договору, за несвоєчасне виконання зобов'язань; основні суми боргу, які були надані підприємству; суми боргу, які виникають при покупці товарів, при розрахунках з працівниками. Керівники слідкують за тим, щоб ці суми не збільшувалися і залишалися в допустимих нормах.

Правильне та ефективне управління зобов'язаннями є важливою складовою на підприємстві, так як від цього залежить стан самого підприємства, його конкурентоспроможність.

Отже, управління зобов'язаннями має враховувати особливості діяльності підприємства та цілі залучених коштів, слідкувати за вчасним погашенням боргів та фінансування рентабельних проектів.

УДК 339.13

Савка А. – ст. гр. БКмз-51

Тернопільський національний технічний університет ім. Івана Пулюя

МІСЦЕ КОМПЛЕКСУ ПРОСУВАННЯ В МАРКЕТИНГОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Науковий керівник: к.е.н., доцент Краузе О.І.

Savka A.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

PLACE COMPLEX ADVANCEMENT IN MARKETING ACTIVITIES OF ENTERPRISES

Supervisor: Assistant Professor Krause O.

Ключові слова: ринок, підприємство, просування.

Keywords: market, consumer enterprise, promotion.

Просування – створення і підтримування постійних зв'язків між фірмою і ринком з метою активізації продажу товарів і формування позитивного іміджу шляхом інформування, переконування та нагадування про свою діяльність. Основними елементами комплексу просування є: реклама; стимулювання збуту; персональний продаж; паблік рілейшнз (ПР), або зв'язки з громадськістю; прямий маркетинг (директ-маркетинг).

Цими засобами просування не вичерпуються всі його елементи. До синтетичних засобів можна віднести: виставки та ярмарки; спонсорство; брендинг; інтегровані маркетингові комунікації в місцях продажу. Кожен із зазначених елементів комплексу просування за своєю суттю є засобом комунікації. Отже, знання суті процесу комунікації, і в тому числі маркетингових комунікацій, дає змогу зрозуміти, як саме комплекс просування впливає на споживачів.

Основними елементами моделі комплексу просування є: відправник; звернення; кодування; канали комунікації; отримувач інформації; декодування; зворотний зв'язок; перешкоди.

Маркетингова комунікаційна політика (маркетингова політика комунікацій) – перспективний курс дій фірми, спрямований на забезпечення взаємодії з усіма суб'єктами маркетингової системи з метою задоволення потреб споживачів і отримання прибутку.

Комплекс просування товару (комунікаційний мікс, від англ. communication mix) – поєднання основних (реклама, стимулювання збуту, паблік рілейшнз, персональний продаж, прямий маркетинг) і синтетичних засобів маркетингових комунікацій (виставки, спонсорство, брендинг та інтегровані маркетингові комунікації на місці продажу) для досягнення рекламних і маркетингових цілей.

Зазначені засоби просування (або засоби маркетингових комунікацій) застосовуються не відокремлено один від одного, а в поєднанні, створюючи, на кшталт комплексу маркетингу (marketing-mix), комплекс просування.

Концепція планування маркетингових комунікацій передбачає пошук оптимального поєднання її окремих напрямів шляхом інтеграції всіх окремих звернень з метою забезпечення максимального впливу.

УДК 621.326

Савка С. – ст. гр. ЕП-42

Луцький національний технічний університет

МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ : СТРАТЕГІЧНИЙ ПІДХІД

Науковий керівник: к.е.н., доцент Павлюк Л. В.

Savka S.

Lutsk National Technical University

METHODS OF PERSONNEL MANAGEMENT: STRATEGIC APPROACH

Supervisor: Ph.D., Associate Pavluk L. W.

Ключові слова: методи управління персоналом, ступінь використання методів управління персоналом.

Key words: Methods of personnel management, the degree of utilization management staff.

Стратегічне управління, як нова стадія розвитку управління персоналом виникає тоді, коли діяльність організацій спрямована на забезпечення стійкої конкурентоспроможності в умовах швидких змін зовнішнього оточення, причому вирішальною перевагою стають унікальні компетенції персоналу, здатного задовольняти потреби споживачів, не порушуючи соціально-етичних норм ведення бізнесу. Зміст стратегічного управління ресурсами можна визначити як комплексний підхід до управління персоналом у перспективі, спрямований на розвиток та реалізацію компетенцій, необхідних, для забезпечення стійких конкурентних переваг організації та досягнення її стратегічних цілей в умовах динамічного зовнішнього середовища.

Результатом реалізації стратегії управління персоналом є досягнення заданого рівня компетенцій, якості та ефективності виконання робіт, ступеня задоволеності персоналу своєю працею, стосунками з керівниками та колегами, ставлення до компанії та її клієнтів. Необхідно зауважити, що стратегічне управління людськими ресурсами має вагомі переваги для організації та її співробітників. Серед переваг відзначимо:

- стратегічне управління людськими ресурсами спонукає організацію до інноваційного розвитку і постійного творчого пошуку;

- стратегічне управління людськими ресурсами озброює організацію засобами та інструментарієм пристосування до безперервних змін зовнішнього середовища, що дозволяє їй ефективно функціонувати на різних стадіях життєвого циклу.

Отже, стратегія організації є курсом, рухаючись яким вона може досягти бажаних орієнтирів, причому самі орієнтири, так само як і місія організації, знаходяться поза нею, скажімо, у сфері задоволення потреб її споживачів. Узагальнюючи, слід зазначити, що успіх реалізації стратегії залежить від ступеня задоволення потреб усіх зацікавлених сторін.

Література

1. Балабанова Л.В. Стратегічне управління персоналом підприємства в умовах ринкової економіки : моногр. / Л.В. Балабанова, О.В.Стельмашенко . – Донецьк : ДонНУЕТ ім. М.Туган-Барановського, 2010. – 229 с.

УДК 330.8

Садиков Д. – ст. гр. БЕм-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

СТАНОВЛЕННЯ НОВОЇ ПАРАДИГМИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ

Науковий керівник: к. е. н., доцент Ціх Г. В.

Sadykov D.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

FORMATION OF A NEW PARADIGM OF ECONOMIC THEORY IN THE ECONOMY OF INFORMATION

Supervisor: docent Tsikh H.V.

Ключові слова: економічна теорія, парадигма, економічні школи.

Keywords: economic theory, paradigm, economic school.

Проблеми дослідження сучасної економічної теорії пов'язані з формуванням постіндустріальної парадигми та пошуками відповідей на питання, чи існує криза економічної теорії та які шляхи її подолання; яке розуміння мейнстріму економічної теорії та його майбутнього. Частина вчених обстоює думку, що в економічній науці мейнстрім зник у кінці ХХ ст., панує теоретико-методологічний плюралізм і наявність важко класифікованих теорій. Жодна теорія не може зайняти провідне становище. Сучасна економічна теорія інтегрує такі основні теоретичні парадигми: сучасну неокласичну, сучасний інституціоналізм, нове кейнсіанство і неомарксизм.

Прихильники іншого погляду наголошують, що неокласична теорія у формі економікс залишається основою мейнстріму. Базові принципи неокласичної парадигми (алокація обмежених засобів, конкуруючі або альтернативні цілі) є універсальними, характеризують різні сфери суспільного життя, їх широко використовують представники інших сучасних економічних напрямів, а також суспільних наук.

Зростає значення різних шкіл і течій сучасної гетеродоксії, представники яких досліджують неоптимізуючу поведінку людини у нестабільних і нерівноважних економічних системах. Вони стверджують, що повністю раціональна поведінка, яка передбачає оптимізацію, не можлива. Панують такі принципи поведінки, як орієнтація на задовільний результат, дотримання звичок і стереотипів, невизначеність щодо майбутнього. Гетеродоксальні концепції найкраще можуть пояснити сучасний стан світової економіки в умовах різних типів нерівноваги та криз.

Класифікацію основних напрямів і шкіл сучасного етапу розвитку економічної теорії характеризують такі положення.

Західний мейнстрім представляють сучасна неокласична теорія, ортодоксальне кейнсіанство (неокласичний синтез), германський неолібералізм, економічний ультралібералізм неоавстрійської школи. Критеріальною ознакою є індивідуалістична методологія (вчення про "економічну людину"), теорія маржиналізму, визнання статус-кво капіталістичної системи, консервативна економічна програма.

Література:

1. Історія економіки та економічної думки - Козюк В.В. – Київ, 2011.

УДК 658.7

Саюк А. – ст. гр. БФ-41

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ СУТНОСТІ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ТА ІНШИХ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА

Науковий керівник: к.е.н., асист. Крамар І. Ю.

Sayuk A.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

THEORETICAL ASPECTS OF ENTERPRISE'S FIXED AND OTHER NON-CURRENT ASSETS

Supervisor: PhD, Kramar I.Yu.

Ключові слова: основні засоби, необоротні активи підприємства, матеріальна база підприємства.

Keywords: fixed assets , non-current assets, enterprise's material base.

У процесі здійснення господарської діяльності кожне підприємство використовує майно, що належить йому на правах власності. Усі види такого майна в сукупності є активами підприємства. Одним із видів активів є основні засоби, які неодноразово беруть участь у виробничому процесі, частинами переносять свою вартість на продукт, що створюється, не змінюючи при цьому своєї речовинно-натуральної форми. В сучасних умовах розвитку економічних процесів, проблема управління основними засобами набуває великого значення для всіх підприємств України.

Основні засоби - матеріальні активи, які підприємство утримує з метою використання їх у процесі виробництва або постачання товарів, надання послуг, здавання в оренду іншим особам або для здійснення адміністративних і соціально-культурних функцій, очікуваний строк корисного використання (експлуатації) яких більше одного року (або операційного циклу, якщо він довший за рік).

Матеріальною базою будь-якої підприємницької діяльності є необоротні активи, без яких не може здійснюватися жоден господарський процес. Необоротні активи - це матеріальні і нематеріальні ресурси, що належать підприємству, забезпечують його належне функціонування, термін корисної експлуатації яких, як очікується, становить більше одного року.

Отже, основні засоби є важливою складовою майна підприємства так, як їх частка дозволяє оцінити рівень забезпеченості необхідними умовами для здійснення фінансової діяльності суб'єктом господарювання. Підвищення ефективності використання основних засобів та виробничих потужностей підприємства є одним із факторів, від яких залежить місце підприємства в системі ринкових відносин, його фінансовий стан, рівень конкурентоспроможності тощо.

УДК 336

Свистільник А. – ст. гр. 4-ЕТ

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ НА ПРИКЛАДІ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ

Науковий керівник: викладач Денисенко В. О.

Svistilnik A.

Cherkasy National University named after Bogdan Khmelnytsky

THE WAYS OF THE IMPROVING ACCOUNTING POLICIES OF THE BUDGET FOR EXAMPLE THE NATIONAL BANK OF UKRAINE

Supervisor: , V. O. Denesenko, lecturer

Ключові слова: бюджетні установи, облікова політика, бюджет
Keywords: budgetary establishment, accounting policy, war chest.

Організація аналізу фінансово-господарської діяльності в бюджетних установах за умов переходу економіки до ринкових відносин посідає достатньо важливе місце у процесі регулювання економічного розвитку держави.

В НБУ при дослідженні наказу про облікову політику було визначено наступні недоліки: неструктурованість наказу; неповне відображення інформації стосовно елементів об'єктів облікової політики; відсутність додатків, що свідчить про неповне розкриття інформації щодо обліку відповідних ділянок; відсутність в НБУ графіку документообігу, затвердженого керівником, що обов'язково повинен зазначатися в обліковій політиці. Перелічені недоліки не сприяють ефективній організації обліку і потребують усунення.

Облікову політику установи є основою внутрішнього регулювання обліку і надання нормативного статусу її формують у вигляді наказу про облікову політику. Дослідивши багато думок різних авторів, можна запропонувати такі основні розділи наказу в НБУ: загальні положення; організаційно-правова форма установи; фінансування; види діяльності установи (основні та додаткові) відповідно до положення про НБУ; методика обліку різних ділянок; загальні питання організації обліку; облік доходів спеціального; облік видатків; облік результатів діяльності бюджетної установи.

Таким чином, на основі правильно сформованої облікової політики є змога виявляти незаконні витрати, що підвищить ефективність обліку й фінансово-господарської діяльності та використання коштів як бюджетних, так і спеціального фонду. Також це дасть змогу керівництву приймати обґрунтовані управлінські рішення, аналізувати роботу установи, здійснювати і контролювати цільове використання засобів на основі затвердженого кошториску. Дослідивши багато думок різних авторів, можна запропонувати такі основні розділи наказу в НБУ: загальні положення; організаційно-правова форма установи; фінансування; види діяльності установи (основні та додаткові) відповідно до положення про НБУ; методика обліку різних ділянок; загальні питання організації обліку; облік доходів спеціального; облік видатків; облік результатів діяльності бюджетної установи. Таким чином, на основі правильно сформованої облікової політики є змога виявляти незаконні витрати, що підвищить ефективність обліку й фінансово-господарської діяльності та використання коштів як бюджетного, так і спеціального фонду.

УДК 338.24

Сисак Ю. – ст. гр. БК-41

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ РЕКЛАМИ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Якимішин Л. Я.

Sisak Y.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

THE VALUATION OF ADVERTISING EFFICIENCY

Supervisor: Ph.D., Associate Yakymyshyn L.Y.

Ключові слова: реклама, ефективність, споживач.

Keywords: advertising, effectiveness, consumer.

Питання ефективності реклами та рекламної кампанії неминує виникає в будь-якому співтоваристві рекламодавців або рекламистів. При тому, що достатня кількість спеціалістів досліджує цю тематику, ця тема є однією з найпопулярніших під час дискусій у рекламному світі, фахівці визнають: є тільки часткові рішення й підходи щодо визначення ефективності реклами враховуючи різні параметри у конкретних і обмежених умовах.

Розрізняють економічну ефективність реклами й ефективність психологічного впливу окремих засобів реклами на свідомість людини. Причому психологічний вплив є найбільш результативним тоді, коли саме завдяки йому потенційні споживачі здійснюють покупки. Таким чином, економічна ефективність реклами залежить від її психологічного впливу. Економічну ефективність реклами найчастіше визначають шляхом вимірювання її впливу на розвиток товарообігу.

Кількість споживачів, охоплених рекламою, а також величина витрат на одного глядача (читача, слухача) можуть відображати ефективність рекламного заходу або окремих засобів реклами. Так, доцільність публікації газетного оголошення в тому або іншому друкованому засобі масової інформації встановлюють шляхом визначення загальної кількості людей, які зможуть його прочитати (ця кількість людей в основному залежить від тиражу видання), або розмірів витрат на оголошення з розрахунку на одного читача. Чим більше читачів буде охоплено рекламою, тим меншими виявляться витрати на неї, з розрахунку на одну людину. Дані про ефективність психологічного впливу реклами дозволяють прогнозувати її дієвість. У цьому випадку ми зіставляємо отриманий ефект від проведення рекламного заходу (кампанії) з витратами на його (її) здійснення. Результати такого співвідношення можуть виражатися в трьох варіантах:

- Ефект від рекламного заходу дорівнює витратам на його проведення.
- Ефект від рекламного заходу більше витрат (прибутковий).
- Ефект від рекламного заходу менше витрат (збитковий).

Оцінювати ефективність реклами необхідно навіть у тому випадку, коли ринкові показники говорять про те, що рекламна кампанія досягає поставлених цілей. Якщо цього не робити реклама може призвести до зовсім неочікуваного ефекту, а вживати заходів щодо виправлення ситуації вже занадто пізно. Для того щоб повернутися на колишні позиції на ринку, швидше за все, буде потрібно в три-чотири рази більше ресурсів, у тому числі часу і грошових коштів.

УДК 621.326

Скоренька С.–ст. гр. БМ-42

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Хрупович С. Є.

Skorenka S.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

PRIORITIES OF UKRAINIAN FOREIGN ECONOMIC ACTIVITIES UNDER GLOBALIZATION

Supervisor: Khrupovych S.Ye.

Ключові слова: глобалізація, транснаціональні структури
Keywords: globalization, transnational structures

Для налагодження перспективних та ефективних зовнішньоекономічних зв'язків суттєвим є те, що на цей процес не можуть не впливати процеси посилення інтеграційних явищ та глобалізації світової економіки, яка дійсно постає єдиною інтегрованою системою з певними, притаманними їй тенденціями. Під натиском глобалізації світ набуває рис єдиного світового ринку та поступово перетворюється на єдину світову економіку.

На сучасному етапі в Україні все більше розуміють необхідність відповідності форм і методів реалізації національних інтересів умовам глобалізації для того, щоб поєднувати вимоги світового ринку із забезпеченням соціального розвитку народу. Проте капіталізація України продовжує залишатися низькою за таким показниками, як введення в дію нових потужностей, розмір фондових ринків, зростання конкурентоздатності виробництва, запровадження ноу-хау, слабкість фінансових ринків, електронна торгівля робить лише перші кроки, надзвичайно низький рівень та якість життя переважної частини населення (менше 2 дол. на день), у той час як вимоги економіки, що глобалізується, передбачають обов'язковий рівень доходу на душу населення понад 800 дол. на місяць.

Тим часом глобалізація ставить перед Україною гостру проблему економічного реформування, насамперед зміни структури товарного виробництва, здатного бути конкурентоспроможним як на внутрішньому, так і на зовнішніх ринках. Правило перше і невідмінне: шляхом здійснення інноваційної економічної політики треба створити сприятливі умови для формування могутніх національних компаній, здатних успішно конкурувати у глобальному економічному середовищі.

Від трансформації зовнішнього сектора економіки України залежать подальший економічний розвиток країни, ефективність і результативність підприємницької діяльності, місце України в системі світового господарства. Якщо Україна хоче стати повноцінним суб'єктом глобальної економічної діяльності, брати участь не лише на ринках виробів чорної металургії або простих хімічних виробів, вона має створювати власні транснаціональні структури.

УДК 657.471.12.001.76:331.2

Слободяник К. – ст. гр. ОА-10-1

Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського

ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ОБЛІКУ ОПЛАТИ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Slobodianyuk K.P.

Kremenchug Mikhail Ostrogradsky National University

IMPROVEMENT OF THE ACCOUNTING SYSTEM OF REMUNERATION IN THE ENTERPRISE

Ключові слова: трудові ресурси, заробітна плата, мотивація.

Keywords: labor, wages, motivation.

На сьогодні правильне здійснення нарахування заробітної плати і утримань з неї, а також ведення бухгалтерського обліку розрахунків з оплати праці вимагає постійного контролю з боку бухгалтера, з причини постійної зміни нормативної і документальної бази на підприємствах України. Саме для достовірного відображення в бухгалтерському обліку операцій по оплаті праці потрібно постійно стежити та дотримуватись цих змін законодавства.

Облік праці і заробітної плати є однією із найважливіших і складних ділянок роботи, що потребує точних і оперативних даних. Так, бухгалтерський облік узагальнює інформацію про розрахунки з персоналом, що відноситься як до облікового, так і до необлікового складу підприємства, – з оплати праці (за всіма видами заробітної плати, премій, допомоги тощо), а також розрахунки за неодержану персоналом у встановлений термін суму з оплати праці (розрахунки з депонентами) [1].

Від організації обліку оплати праці залежить якість, справедливість, повнота і своєчасність розрахунків з робітниками з оплати праці. Адже як економічна категорія заробітна плата не повною мірою виконує свої функції: розподільчу, відтворення робочої сили, стимулювання праці, і вона фактично перетворилася на соціальну допомогу, що мало залежить від результатів праці. Для вирішення даної проблеми необхідно створити систему мотивації для працівників підприємства.

При заохочуванні працівників, необхідно убачати їх ініціативність, організаторські здібності, оперативність, об'єктивність, бачити невикористані резерви, спроможність узагальнювати, аналізувати, творчо усвідомлювати й застосовувати на практиці досягнення науки і техніки. Також доцільно застосувати деякі такі методи, що використовуються в країнах з розвиненою економікою, як: оклад кожного працівника встановлювати індивідуально; один раз на рік оклади робітників переглядати; оклад повинен об'єктивно відображати заслуги та напрацювання працівника; оплата праці нових працівників повинна бути дещо меншою, оскільки незалежно від кваліфікації незнання обстановки зменшує віддачу.

В Україні необхідно здійснювати удосконалення організації обліку оплати праці, тому підприємствам потрібно підходити до цього питання обґрунтовано, враховуючи доцільність та використовуючи результати наукових досліджень і передового досвіду.

Список використаних джерел:

1. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: Підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів. 5-е вид., доп. і перероб. – Житомир: ПП «Рута», 2010. – с.171 – 190.

УДК 658.155.2

Смоляр В. – ст. гр. ЕП-42

Луцький національний технічний університет

ФАКТОРИ ФОРМУВАННЯ ПРИБУТКУ ГІДПРИЄМСТВ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Павлюк Л. В.

Smolyar V.

Lutsk national technical university

FACTOR IN SHAPING COMPANY

Supervisor: Ph.DS Pawliuk L.

Ключові слова: прибуток, фактори розподілу, фактори використання утворюючі фактори, фактори зростання прибутку.

Keyword:.. income distribution factors, factors creating use of factors, some profit growth.

Під формуванням прибутку розуміють процес його створення в процесі господарсько-фінансової діяльності. Фінансовий результат може бути як позитивним, коли доходи перевищують витрати-прибуток, так і негативним: коли витрати перевищують доходи-збиток. Багатогранний характер прибутку означає, що його дослідження повинно мати системний підхід, який буде охоплювати аналіз сукупності факторів створення, впливу, розподілу і використання.

До утворюючих факторів належать: виручка, у т. ч. від реалізації, яка займає основну питому вагу, виручка від реалізації інших активів і основних засобів. Взаємовпливаючі фактори розподіляються на зовнішні фактори розподілу, які визначаються фінансово – кредитною політикою держави, у т.ч.: податки і податкові ставки, в деякій мірі ціни, тарифи і збори, а також внутрішні, які включають собівартість, продуктивність праці, фондівіддачу, фондоозброєність, оборотність оборотних активів.

Фактори розподілу складаються з платежів обов'язкового характеру до бюджету і позабюджетних фондів, до банківських і страхових фондів, платежів добровільного характеру, включаючи добродійні фонди, направлення прибутку у фонди грошових коштів, які утворюються на підприємствах.

Фактори використання відносяться тільки до тієї частини прибутку, який залишається в розпорядженні підприємства і комерційних організаціях [1, с.20].

До факторів зростання прибутку також варто віднести відновлення асортименту та номенклатури продукції, що випускається. [2, с.142].

Таким чином прибуток виступає головною метою та основним стимулом розвитку підприємницької діяльності. На його формування, розподіл та використання впливає низка внутрішніх та зовнішніх факторів, серед яких значну увагу слід приділяти зміні обсягів реалізації продукції, структурі реалізації, собівартості одиниці продукції та відпускної ціни.

Список використаної літератури: 1. Орлов О.О. Планування прибутку підприємств в умовах ринкової економіки : монографія/ О.О. Орлов, Є.Г.Рясних, Н.І.Гавловська. – Хмельницький: ХНУ, 2009. – 155 с.

2. Хмелевський О.В. Оцінка прибутковості промислових підприємств: монографія / О.В. Хмелевський – Хмельницький : Поліграфіст, 2011. – 202 с.

УДК 621.326

Сова М. – ст. гр. ЕП-41

Луцький національний технічний університет

ВПЛИВ ЗОВНІШНІХ ФАКТОРІВ НА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА

Науковий керівник: к.е.н., доцент Павлюк Л. В.

Sova M.

Lutsk national technical university

THE INFLUENCE OF EXTERNAL FACTORS FOR ENTERPRISE

Supervisor: Ph.DS Pawliuk L.

Ключові слова: фактори прямої і непрямой дії, контактні аудиторії, фактори.

Keyword: factors of direct and indirect actions, contact an audience factors.

Зовнішнє середовище підприємства – це усі умови і чинники, які знаходяться поза підприємством, але прямо або опосередковано впливають на його ефективну діяльність. Основною ознакою зовнішніх факторів є їх не контрольованість, тому що вони діють за межами фірми.

Будь-яка організація, підприємство чи установа існує у тісному зв'язку з зовнішнім середовищем, а тому є відкритою системою. Підприємцям варто приділяти велику увагу таким чинникам, адже вони обумовлюють рівень визначеності, завдяки якому приймаються різного роду управлінські рішення. Зовнішнє середовище характеризується такими чинниками, як диверсифікованість, динамічність і взаємозв'язок його факторів, які в свою чергу заважають вчасному і точному визначенню їх наслідків для підприємства.

Зовнішні фактори поділяються на чинники прямої і непрямой дії. До факторів прямого впливу відносять посередників, споживачів, конкурентів, трудові ресурси, закони і установи державного регулювання, тобто це ті чинники, які безпосередньо впливають на операції підприємства. Фактори непрямой або опосередкованого впливу – це стан економіки, НТП, соціальні, політичні, правові і культурні зміни в середовищі[1].

Отже, керівники будь-яких підприємств зобов'язанні обмежити набір зовнішніх чинників, що повинні враховуватись і віддавати перевагу тим, які здійснюють найбільший вплив на його діяльність. Адже вчасне реагування на будь-які зміни призводить до уникнення або зменшення наслідків негативного впливу таких факторів. Уникнути впливу цих факторів неможливо, але завдяки вчасному і правильному реагуванню можна підвищити ефективність діяльності даного підприємства.

Література

1. Малів З.О., Луцький І.М. Економіка підприємства : Навч. посіб , - 2-ге вид., стер. – К.: Знання, 2011 – 580 с.

УДК 621.326

Сопіжук К. – ст. гр. ЕП-41

Луцький національний технічний університет

ПРОБЛЕМИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Павлюк Л. В.

Sopizhuk K.

Lutsk national technical university

PROBLEMS OF FINANCIAL SUPPORT SMALL BUSINESS IN UKRAINE

Supervisor: Ph.DS Pawliuk L.

Ключові слова: малий бізнес, фінансове забезпечення, державна політика.

Keywords: small business, financial support, state policy.

На сучасному етапі розвитку ринкової економіки важливу роль відіграє мале підприємництво, проблемами фінансового забезпечення якого займалися багато українських вчених, серед яких варто виділити статті Г. Андрущенка, І. Барановського, Я. Онищука, З. Варналія та ін. Проблема пошуку й отримання фінансових ресурсів, необхідних для авансування процесу господарювання, є однією з найгостріших і найважливіших у діяльності більшості суб'єктів малого підприємництва [1].

Аналіз стану малого підприємництва в Україні свідчить про те, що на даному етапі розвитку суттєвих зрушень у цьому секторі ринкової економіки немає. Навпаки, в сфері малого бізнесу існують певні проблеми, які значно перешкоджають подальшому розвитку малого підприємництва. Основними причинами такого гальмування є: відсутність належної системи нормативно-правових актів державної політики щодо підтримки малого підприємництва; нестабільна система оподаткування; недосконала система обліку і фінансової звітності; низький рівень розвитку інфраструктури тощо. Тому виникає необхідність підтримки малого бізнесу з боку держави.

Вирішення цих проблем повинне спрямовуватися у таких напрямках, як: вдосконалення регулювання підприємницької діяльності шляхом створення відповідної нормативно-правової бази; проведення ефективної фінансово-кредитної та інвестиційної політики; організація кадрового, інформаційного та консультативного забезпечення малих підприємств, підготовка і перепідготовка кадрів через систему бізнес-центрів та ін.

Отже, для ефективного функціонування і розвитку малого бізнесу в Україні необхідно створити механізм взаємодії держави з підприємницьким сектором. Тому, що саме поєднання різних джерел фінансових ресурсів у комплексі із застосуванням фінансово-кредитного механізму з боку держави сприятиме результативнішому розвитку малого бізнесу в Україні та зростанню його ефективності.

Список використаної літератури:

1. Андрущенко Г. Малі підприємства: критерії визначення / Г. Андрущенко // Формування ринкових відносин в Україні. – 2006. – № 10. – С. 118–120.

УДК 338.24

Стасюк К. –ст. гр. БК-41

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

**ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В СИСТЕМІ
УПРАВЛІННЯ МАРКЕТИНГОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ
ПІДПРИЄМСТВА**

Науковий керівник: к.е.н., доцент Якимішин Л. Я.

Stasiuk K.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

**THE PROBLEM OF INFORMATION PROVISION IN THE
MANAGEMENT SYSTEM OF MARKETING ACTIVITIES OF
ENTERPRISES**

Supervisor: Ph.D., Associate Yakymyshyn L.Y.

Ключові слова: інформаційні потоки, маркетинг, управління.

Keywords: information flow, marketing, management.

Розвиток процесу руху до міжнародного економічного, фінансового, інформаційного простору, який обумовлює зниження ролі державних кордонів на шляху руху інформації, капіталів, товарів і послуг та підвищення ролі наднаціональних інститутів регулювання економіки є основною характеристикою сучасного етапу явища глобалізації.

Дедалі більше ефективність функціонування підприємства залежить від наявних у нього інформаційних ресурсів у сфері маркетингу, збуту і знання ринків. Саме тому, на сучасному етапі розвитку економічних відносин зростає усвідомлення ролі інформаційного ресурсу і людського капіталу, як складових інтелектуального потенціалу держави та суб'єкта господарювання. Дослідження та врахування особливостей інформаційних ресурсів і персоналу сприяють зниженню витрат підприємства через підвищення продуктивності праці працівників.

Дієвість заходів по маркетингу та збуту, основним чином, залежить від вибору системи управління інформаційними потоками на підприємстві. Тільки при належній організації інформаційного забезпечення управлінського процесу керівник може досягти чітко поставлених цілей діяльності компанії та маркетингових цілей.

Інформаційне забезпечення маркетингової діяльності щодо обліку розрахунків з постачальниками, замовниками, клієнтами в системі управління має бути адекватним стадії розвитку підприємства, її стратегічним цілям та завданням, воно дозволяє правильно розташувати пріоритети в управлінні витратами, планувати діяльність компанії, оцінити результати, контролювати виконання та, відповідно, порівнювати отримані результати з очікуваними.

На нашу думку, перевагою впровадження систем управління інформаційними потоками на підприємствах дає можливість отримати значні конкурентні переваги в системі управління та створення бази інформаційного забезпечення управління, і відповідно, буде сприяти кінцевим результатам діяльності підприємств, зокрема досягненню його маркетингових цілей, розвитку національної економіки загалом.

УДК 336.71

Стравська Ю.- ст. гр. БФ-41

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ФОРМИ КРЕДИТУВАННЯ КОМЕРЦІЙНИМ БАНКОМ

Науковий керівник: к.е.н., асист. Крамар І.Ю.

Stravska Yu.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

COMMERCIAL BANK FORMS OF CREDIT

Supervisor: PhD, Kramar I.Yu.

Ключові слова: кредит, форми кредитування, комерційний банк.

Keywords: credit, forms of credit, commercial bank.

В умовах ринкової економіки важливе значення має удосконалення діяльності комерційних банків, зокрема, у сфері кредитування. Комерційні банки, виходячи з пріоритетів грошово-кредитної політики, власних інтересів та потреб позичальників, можуть застосовувати різні форми кредитування. У світовій банківській практиці найпоширенішими формами надання позик є кредитна лінія, контокорент, овердрафт та револьверний кредит.

Надання кредиту на основі кредитної лінії дозволяє задовольняти тимчасові потреби позичальників в обігових коштах і є економічно вигідним для позичальника, адже відсотки сплачуються у цьому разі не з усього кредитного ліміту, а лише за ту суму, яку фактично використали (позичили) на даний момент.

Контокорент – це метод кредитування, за яким банк відкриває клієнту єдиний контокорентний рахунок, за яким здійснюються всі розрахункові та кредитні операції: за дебетом відображається отримання банківських позичок, а за кредитом — грошові надходження на користь клієнта або його внески. Ліміт кредитування для кожного позичальника встановлюється індивідуально та залежить від його фінансового стану.

Овердрафт є способом короткострокового кредитування, суть якого полягає в наступному: якщо сума платежу, зазначена у платіжному документі клієнта, перевищує залишок коштів на поточному рахунку, то різниця автоматично оплачується банком за рахунок кредиту, але в межах невикористаного ліміту; якщо сума платежу перевищує залишок ліміту кредитування, то позика банком не надається.

Револьверний кредит – автоматично поновлюваний кредит, який використовується на ринку позичкового капіталу і надається без додаткових переговорів між позичальником та банком. Клієнт банку в разі нестачі власних коштів може скористатися револьверним кредитом без попередження банку і без оформлення додаткових документів, але в межах обумовленого угодою ліміту кредитування. Кредит погашається в міру надходжень коштів на рахунок клієнта. Погашення заборгованості відновлює вільний ліміт кредитування та автоматично продовжує право користування револьверним кредитом.

Отже, як бачимо, комерційні банки пропонують гнучкий механізм короткострокового кредитування в залежності від обраної його форми, завдяки чому задовольняється тимчасова потреба позичальника в обігових коштах.

УДК 657.471:631.11

Таран А. – ст. гр. ОА-10-1

Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського

УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК НА ВИТРАТ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Науковий керівник: ст. викл., Циган Р. М.

Taran A. A.

Kremenchug Mykhailo Ostrohradskyi National University

MANAGERIAL ACCOUNTING FOR EXPENSES AGRICULTURAL ENTERPRISES

Survisor: Tsygan R.M.

Ключові слова: управлінський облік, сільське господарство, витрати.

Keywords: managerial accounting, agriculture, costs.

Нинішні умови господарювання та сучасна система управління супроводжуються новими тенденціями розвитку АПК, зміною структури виробництва і підвищення його економічної ефективності, реструктуризацією сільськогосподарських підприємств і створенням на їх основі нових господарських структур, які направлені на отримання прибутку, основним джерелом якого є реалізація готової продукції. А нове економічне мислення випереджає існуючі методи управління, які не в змозі в сформованих ринкових структурах комплексно вирішувати питання управління сільським господарством, що вимагає, перш за все, створення необхідних для цього передумов, серед яких основне місце займає управлінський облік, який забезпечить успішний контроль й управління витратами на виробництво продукції, а також формування її собівартості. Так як, економічні відносини через управлінський облік створюють базу для швидкого підйому та істотного збільшення виробництва сільськогосподарської продукції, забезпечення її зберігання і своєчасної реалізації, прийняття обґрунтованих рішень щодо управління розвитком підприємством. Поліпшення інформаційного забезпечення керівників різних рівнів управління підприємством можливо гарантувати шляхом ведення обліку й контролю витрат у межах кожного технологічного етапу виробництва сільськогосподарської продукції. Дану проблему можна розв'язати, якщо налагодити взаємозв'язок виникнення певних витрат із діями відповідальних за окремі ділянки виробничого процесу осіб та встановленими нормативами витрат на одиницю продукції. Такий підхід в сучасних ринкових умовах господарювання є головним напрямом удосконалення обліку й контролю виробничих витрат сільськогосподарських підприємств.

Отже, побудова управлінського обліку витрат із врахуванням організаційно-технологічних особливостей сільськогосподарських підприємств сприятиме підвищенню ефективності їх виробничо-господарської діяльності. Адже організація такого обліку на підприємствах здійснюється з метою забезпечення керівників різних рівнів управління достовірною, об'єктивною, аналітичною інформацією для прийняття ними оперативних управлінських рішень.

УДК 330.1

Тарасюк А. – ст. гр. ЕММ-51

Національний університет державної податкової служби України

РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНОГО СЕКТОРУ У РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Науковий керівник: к.т.н., доцент Мамченко С.Д.

Tarasiuk A. – st. gr. EMM-51

National state tax service university of Ukraine

ROLE INFORMATION SECTOR IN DEVELOPMENT ECONOMICS UKRAINE

Supervisor: Candidate of Technical Science, docent Mamchenko S.D.

Ключові слова: інформаційний сектор, інформаційно-телекомунікаційні технології (ІКТ).

Keywords: information sector, information and telecommunication technologies.

Сучасна динамічна конкуренція, заснована на інноваційному перетворенні економічного простору, посилила роль інформації в процесі суспільного виробництва. Вона стала домінуючим чинником конкурентоспроможності підприємств, галузей, регіонів і країн, створюючи можливості людському капіталу широко використовувати свій потенціал для досягнення взаємодоповнюючих цілей забезпечення сталого економічного розвитку. Інформація і технології, пов'язані з нею, визначають темпи росту економіки – темпи приросту ВВП, а також ступінь зрілості, розвитку і становлення громадського суспільства, що, в свою чергу, визначає темпи росту економіки і соціальної сфери.

Сучасна економіка є багатосекторною. Фундаментом, що забезпечує системне функціонування всіх секторів економіки і держави в цілому, виступає інформаційний сектор, який у його сучасному розумінні включає провідні галузі матеріального виробництва, що забезпечують технологічний прогрес, сферу надання послуг комунікації і зв'язку, виробництво інформаційних технологій і програмного забезпечення, а також різні області освіти [1].

Глобалізація і інтенсифікація інформаційних процесів, інформатизація усіх сфер діяльності суспільства, підвищення рівня розвитку інформаційної інфраструктури, необхідність залучення нових технологій у виробничий процес зумовлюють необхідність ґрунтовного дослідження проблем формування і розвитку інформаційного сектора економіки.

Сфера зв'язку і телекомунікацій є найбільш динамічною складовою інформаційного сектора економіки України. Сфера зв'язку і телекомунікацій в Україні формує приблизно 2% ВВП. В цілому, ринок зв'язку і телекомунікацій складає приблизно 18% всієї сфери послуг в Україні. Останнім часом самим динамічним сегментом ринку зв'язку і телекомунікацій є сегмент комп'ютерного зв'язку, дохід від якого складає близько 10% доходів ринку. Основним джерелом доходів є надання послуг доступу до мережі Інтернет (85%) [2].

Основними стратегічними цілями розвитку інформаційної економіки України є: впровадження інформаційно-телекомунікаційних технологій (ІКТ) у всі сфери

життєдіяльності суспільства і держави; державна підтримка нових «електронних» секторів (торгівля, надання фінансових і банківських послуг); створення електронних інформаційних ресурсів, які повинні використовуватися в інформаційному обміні; використання ІКТ для удосконалення державного управління, відносин між державою і громадянами, встановлення електронних форм взаємодії між органами державної влади, органами місцевого самоврядування і фізичними та юридичними особами; впровадження механізмів надання органами державної влади і органами місцевого самоврядування юридичним і фізичним особам інформаційних послуг з використанням мережі Інтернет [3].

Формування сприятливих економічних умов розвитку інформаційного сектора економіки України сприяє підвищенню конкурентоспроможності національної економіки, забезпеченню постійного економічного зростання за рахунок впровадження ІКТ, розвитку підприємницької діяльності у сфері ІКТ шляхом формування системи адміністративних, правових і економічних механізмів, які стимулюватимуть попит на інформаційну продукцію, залучення інвестицій в ІКТ, розвиток конкуренції, просування вітчизняної продукції на міжнародний ринок [4].

Інформаційний сектор економіки є сьогодні самим динамічним сектором народного господарства, який визначає економічний розвиток не тільки окремих країн, але й всього сучасного світу. Проблеми інформаційного сектора – це, перш за все, проблеми конкурентоспроможності економіки, оскільки відставання в обробці і отриманні необхідної інформації, невміння використовувати інформаційний ресурс і розпорядитися інтелектуальною власністю, врешті-решт, супроводжується втратою колишніх позицій не тільки на ринках інформації і інтелектуальних досягнень, але й на ринках продуктів і послуг, в споживчих секторах.

Найбільш актуальні проблеми України як держави пов'язані сьогодні з формуванням сприятливих умов для розвитку інформаційного сектора економіки, проведенням ефективної державної політики у цій сфері. Серед них особливу роль відіграють інвестиції держави і приватного капіталу всередині країни та за кордоном у інформаційний сектор, які, в свою чергу, впливають не тільки на перспективи розвитку даного сектора економіки, але й на економічне зростання країни в цілому.

Список використаних джерел:

1. Социально-экономические проблемы информационного общества : коллективная монография / под ред. Л.Г. Мельника. – Сумы : Университетская книга, 2005. – 430 с.
2. Державна служба статистики України [Електронний ресурс] // Офіційний сайт. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>.
3. Загорная Т.О. Аналитический подход к оценке уровня развития информационного сектора экономики / Т.О. Загорная // Бюлетень Міжнародного Нобелівського економічного форуму : зб. наук. праць. – Дніпропетровськ : ДУЕП ім. А. Нобеля ; Роял Принт, 2011. – №1(4). – С. 119-129.
4. Мирясов Ю.А. Тенденции формирования информационного сектора экономики / Ю.А. Мирясов // Вісник Харківського національного університету ім. В.Н. Каразіна. – 2008. – №802. – С. 30-33.

УДК 339.9

Терешко О. - ст. гр. БЕ-11

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ГЛОБАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Науковий керівник: к.е.н. Кудлак В.Я.

Tereshko O.J

Ternopil Ivan Pului National Technical University

MODERN TRENDS IN THE GLOBAL ECONOMY

Supervisor: Vitalij Kudlak

Ключові слова: глобальна економіка, економічний розвиток.

Keywords: global economy, economic development.

Глобальна економіка - якісно новий етап розвитку світової економіки, яка поступово перетворюється на цілісний глобальний організм, утворений гігантською виробничо-збутовою, фінансовою та планетарною інформаційною мережею.

У комплексі проблемних питань глобального розвитку у 2013 р. пріоритетною залишалась економічна сфера. Неспроможність швидкого подолання кризових явищ засвідчує невідповідність існуючих світових принципів та механізмів регулювання економічних процесів новим реаліям. Дедалі більшого поширення на рівні провідних міжнародних інститутів знаходить обговорення питання реформатування світової економіки і запровадження нових механізмів глобального управління. Проте конкретної реалізації ці ідеї поки що не знаходять, що суттєво обмежує можливості глобального розвитку.

Необхідність реагування на виклики і загрози, пов'язані з дією довгострокових тенденцій глобального економічного розвитку, потребує внесення відповідних змін до стратегій розвитку держав світу. Серед основних довгострокових тенденцій глобального економічного розвитку слід зазначити такі:

- ✓ посилення конкуренції за обмежені природні ресурси (енергетичні, водні) та продовольство;
- ✓ перетік капіталу із Заходу на Схід, з Півночі на Південь (зокрема, з північноамериканського та європейського ринків до нових центрів зростання в Азії, Латинській Америці, Південній Африці);
- ✓ зростання частки міського населення;
- ✓ зростання частки літніх людей;
- ✓ зростання частки сфери інтелектуальних послуг, а також ролі освіти;
- ✓ Зростання значення міжнародних інститутів з одночасною необхідністю реформування більшості з існуючих міжнародних інститутів (МВФ, ООН, ОБСЄ);
- ✓ зростання ролі і значення державно-приватного партнерства, а також недержавних суб'єктів (неурядових організацій, крупного бізнесу, релігійних організацій тощо).

УДК 621.326

Тирчик Ю.–ст. гр. БМ-42

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Зяйлик М.Ф.

Turchyk U.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

MANAGEMENT PROBLEMS OF UKRAINIAN ASSOCIATION

Supervisor: Zyaylyk M.F.

Ключові слова: менеджмент, управління, підприємство.

Keywords: management, enterprise.

В сучасних умовах ринкового господарювання ефективність менеджменту значною мірою впливає на конкурентоспроможність підприємств. Реальний стан українського менеджменту є недосконалим. Такий стан речей демонструє низький рівень продуктивності та якості праці на більшості вітчизняних підприємств і їх низька конкурентоспроможність.

Особливого значення в нашій країні набувають питання управління підприємством. Відомо, що для ефективного управління організацією необхідно враховувати існуючі та можливі проблеми в менеджменті: зміна власників-засновників новими ефективнішими власниками; заміна у керівництві компанії засновників ефективними менеджерами; перехід від товариства з обмеженою відповідальністю до акціонерних товариств; формування нової стратегії добору кадрів; криза зростання; перехід українських підприємств на принцип маркетингу; нехтування освітою; вихід великих іноземних компаній на український ринок.

Також існують певні проблемні питання адаптації прогресивного досвіду світового менеджменту до українського бізнесу: неприпустимо автоматичне копіювання різних шкіл західного менеджменту, особливо нових модних течій, ще не перевірених практикою; формування ефективної організаційної культури українського менеджменту неможливе без сприйняття моралі, цінностей, правил і етичних норм, які панують у цивілізованому світі та складають основу міжнародної бізнесової етики; при формуванні моделі українського менеджменту варто виходити з визнання того, що управління належить до сфер науки, мистецтва та практики одночасно та ін.

Отже, розв'язання існуючих проблем менеджменту в Україні повинне базуватись на використанні таких чинників: відмова від старих принципів ієрархічних відносин панування та підкорення й перехід до партнерства; самостійний та інноваційний характер діяльності, креаціонізм, або, точніше, безперервний творчий підхід до всіх питань; прагнення не до максимального, а до соціально обґрунтованого прибутку; максимальна інформованість усіх співробітників, незалежно від їхнього статусу та ролі; та ін.

УДК 621.326

Тирчик Ю.–ст. гр. БМ-42

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Хрупович С. Є.

Turchyk U.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

WAYS TO IMPROVE THE UKRAINE INTERNATIONAL BUSINESS

Supervisor: Khrupovych S. Y.

Ключові слова: зовнішньоекономічна діяльність, експорт, потенціал.

Keywords: foreign trade, export, potential.

В наш час для України актуальним є створення єдиного стратегічного напрямку розвитку, який необхідний для забезпечення ефективної зовнішньоекономічної діяльності підприємств.

Оскільки Україна використовує експортний потенціал недостатньо ефективно, тому спостерігається зменшення вартісних обсягів експорту, що свідчить про кризу виробництва, зорієнтованого переважно на експорт.

Україні необхідно більш ефективно реалізувати експортний потенціал з метою збільшення її впливу на світові економічні процеси.

Зовнішньоекономічна діяльність – це найголовніша сфера господарської діяльності, яка при ефективному використанні комплексу форм і методів міжнародних економічних відносин здатна впливати на підвищення продуктивності праці і якості продукції.

Для покращення зовнішньоекономічної діяльності підприємств України потрібно провести комплексний аналіз ефективності ЗЕД та зовнішнього середовища; вивчити ринок привабливості ЗЕД підприємства. Використовуючи ряд організаційно-методичних аспектів, які не потребують значних витрат додаткових ресурсів, підприємство може впливати на ефективність своєї зовнішньоекономічної діяльності.

Також необхідно розширювати нові форми ведення зовнішньоекономічної діяльності, впроваджувати засоби інформаційних технологій, найновіших аналітичних методів і підходів, які суттєво підвищують обґрунтованість управлінських рішень в цій сфері.

Одним із суттєвих факторів підвищення ефективності господарської діяльності є розвиток зовнішньоекономічної діяльності підприємств, фірм, організацій, який сприяє підвищенню конкурентоспроможності українських товарів на світових ринках, залученню іноземних інвестицій на взаємовигідних умовах, забезпеченню економічної безпеки України.

Для забезпечення конкурентоспроможності підприємства на зовнішньому ринку потрібна стратегія зовнішньоекономічної діяльності.

УДК 330.341

Трачук І. - ст. гр. БО -11

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ В СФЕРІ НАНОТЕХНОЛОГІЙ В УКРАЇНІ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Артеменко Л.Б

Trachuk I.

Ternopil Ivan Pului National Technical University

INNOVATION IN THE FIELD OF NANOTECHNOLOGY IN UKRAINE

Supervisor: ph.d., associate professor Artemenko L.B

Ключові слова: нанотехнології, ринок нанотехнологій.

Keywords: nanotechnology, nanotechnology market

Одним з перспективних та нових напрямів інновацій в Україні є сфера нанотехнологій. "Нано" — грецьке слово, що означає "карлик. Нанотехнології – це новий революційний шлях мислення та виробництва, що використовує традиційний науковий підхід, заснований на прогресивно зменшеному масштабі.

Сучасний ринок нанотехнологій можна умовно поділити на три рівні (рис.1). I – ринок готових продуктів(нанодисперсні матеріали: покриття, кераміка, композитні матеріали, каталізатори, мембрани і світлодіоди) II – ринок продуктів, які будуть готові до виходу на ринок через декілька років(наноелектронні пристрої, засоби доставки ліків, виробни мікросистемної техніки і нановуглецеві матеріали. III – продукти, які будуть готові в середньо- або довгостроковій перспективі, тобто, через 8-10 і більше років(нанобіотехнології і гібридні прилади і системи)

Рис. 1. Рівні сучасного ринку нанотехнологій

Згідно з рейтингом Всесвітнього економічного форуму, серед 134 країн Україна у 2009 році займала у сфері формування факторів інноваційного розвитку 52 місце, за оснащеністю сучасними технологіями – 65, що підкреслює неефективне використання власного інноваційного потенціалу. Проблеми розвитку нанотехнологій:

- ❖ недостатність в кваліфікованих спеціалістах у сфері нанотехнологій;
- ❖ недостатність у фінансуванні досліджень та розробок у сфері нанотехнологій;
- ❖ неготовність промисловості до впровадження нанорозробок;
- ❖ відсутність технологічної бази для розвитку нанотехнологій.

Отже, Україна має потенціал для інноваційного розвитку в сфері нанотехнологій. В більшій мірі роль у цьому процесі все ж відіграє держава. Нашій країні необхідний чіткий план інноваційного розвитку та матеріальна база для цього.

УДК 338.12

Федчак Т. – ст. гр. БМм-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ПРИНЦИПИ РОЗРОБЛЕННЯ СТРАТЕГІЇ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Науковий керівник: д.т.н., професор Гевко І. Б.

Fedchak T.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

THE PRINCIPLES OF DEVELOPMENT OF ENTERPRISE COMPETITIVENESS STRATEGY

Supervisor: Gevko I.

Ключові слова: конкурентоспроможність, стратегія, підприємство.

Keywords: competitiveness, strategy, the company.

Глобалізація ринкового простору, насиченість ринків товарів і послуг, скорочення життєвого циклу досягнутої конкурентної переваги зумовлює необхідність розроблення нового ефективного підходу до формування стратегії підприємства, що сприятиме досягненню його стійкої конкурентоспроможності. У зв'язку з цим, на наш погляд, найбільш ефективним є інтегрований підхід до процесу формування стратегії підвищення конкурентоспроможності підприємства, який передбачає дії керівництва щодо досягнення стійкої конкурентної переваги, а також дії спрямовані на запобігання можливих атак конкурентів та безперервний розвиток підприємства, як основний принцип TQM (Total Quality Management – загальне управління якістю).

Стратегія повинна ґрунтуватися на комплексі стратегій конкуренції, за допомогою яких керівництво сподівається забезпечити успішну роботу підприємства і охоплює всі його основні функції і підрозділи: виробництво, маркетинг, трудові ресурси, наукові дослідження і розробки. У стратегії підвищення конкурентоспроможності підприємства одна з конкурентних стратегій є провідною («стрижневою»), інші стратегії – змінними. Дане визначення повною мірою розкриває подвійну природу категорії «стратегія» («проактивна» і «реактивна») і визначає зміст процесу формування стратегії підвищення конкурентоспроможності підприємства, спрямованого на досягнення стійкої конкурентоспроможності.

Виходячи із сучасних поглядів на характер конкуренції і створення конкурентних переваг, наукою розроблені принципи, які повинні лягти в основу формування стратегії підвищення конкурентоспроможності підприємства, зокрема: лідируюча роль керівництва; орієнтація на довгострокову перспективу та ефективні види діяльності; ув'язування внутрішніх можливостей підприємства з ринковими потребами; постійне поліпшення діяльності підприємства; збалансованість інтересів учасників ринкового ланцюга: постачальників-персоналу-посередників-споживачів; залученість персоналу до процесу формування та реалізації стратегії.

Дані принципи спрямовані на пошук підприємствами нових конкурентних переваг у відповідності з сучасними тенденціями ринкового розвитку і з урахуванням всіх груп інтересів, зацікавлених у діяльності підприємства. Природа цієї взаємодії повною мірою розкривається в рамках концепції TQM.

УДК 336.741.225.3:658.153.012.12"313"

Циган В. – ст. гр. ОА-12-1

Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського

СТРАТЕГІЧНИЙ І ТАКТИЧНИЙ АНАЛІЗ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ПІДПРИЄМСТВА

Науковий керівник: ст. викладач Циган Р.М.

Tsygan V.

Kremenchug Mikhail Ostrohradskyi National University

STRATEGIC AND TACTICAL ANALYSIS OF CASH FLOWS OF THE COMPANY

Supervisor: Senior Lecturer Tsygan Raisa N.

Ключові слова: стратегічний, тактичний, аналіз

Keywords: strategic, tactical, analysis

Стратегічне управління грошовими потоками підприємства є складовою загальної управлінської системи. Підвищення уваги з боку науковців та топ-менеджерів до грошових потоків відслідковується постійно. Значення грошових потоків для ефективного функціонування підприємства, різка зміна у зовнішньому економічному середовищі на фоні існуючої фінансової кризи, потреба у пристосуванні до сучасних умов господарювання визначають необхідність аналітичного дослідження грошових потоків.

Класифікація аналізу грошових потоків за ознакою виду управлінських рішень поділяє його на стратегічний і тактичний. *Тактичний аналіз* – процес підпорядкований конкретизації поставлених завдань через систему планів та бюджетів про забезпечення грошовими коштами всієї діяльності суб'єкта господарювання. *Стратегічний аналіз* – проводиться в умовах високого рівня невизначеності кількісних і якісних показників, що характеризують необхідність урахування великої кількості ризиків. Виходячи з цього, слід зазначити, що аналіз грошових потоків в складі стратегії розвитку підприємства досить складний, здійснюється за допомогою математичних, статистичних методів і не містить такої деталізації, як тактичний аналіз.

Слід зазначити, організація аналітичної роботи з вивчення стану та результатів управління грошовими потоками має базуватися на означенні основної мети тактичного аналізу і стратегічного, відповідно. Виходячи з цього будуть застосовувати методичні підходи, які притаманні окремому виду аналізу.

Метою тактичного аналізу є виявлення внутрішніх факторів, що впливають на генерування грошових потоків діяльністю підприємства. Стосовно мети стратегічного аналізу, то вона полягає у виокремленні грошових потоків в рамках можливостей їх оптимізації та збалансування, уникнення загроз впливу на їх рух, використання сили та слабкості підприємства для генерування грошових потоків.

УДК 338.45

Ціх Г. –ст. гр. БКмз-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ СЛУЖБИ МАРКЕТИНГУ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Якимишин Л. Я.

Tsih G.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

PRINCIPLES OF ORGANIZING MARKETING SERVICE ON THE ENTERPRISE

Supervisor: Ph.D., Associate Yakymyshyn L.Y.

Ключові слова: маркетинг, управління, організаційна структура підприємства.

Keywords: marketing, management, organizational structure of the company.

В сучасних ринкових умовах виробничо-збутова діяльність промислових підприємств повинна бути орієнтована на інтереси споживача, а це вимагає планування та розробки маркетингових програм, які спрямовані на задоволення споживчого попиту. Одним із способів ефективного вирішення цієї проблеми є створення гнучкої системи управління підприємством на основі концепції маркетингу, що передбачає організацію самостійного структурного підрозділу - служби маркетингу.

Принципова відмінність управління підприємством на основі концепції маркетингу від традиційних правлінських концепцій проявляється у виробленні управлінських рішень, які дозволяють адекватно реагувати на зміни зовнішнього середовища і здійснювати гнучке управління підприємством.

Ефективне функціонування служби маркетингу на промисловому підприємстві залежить від дотримання принципів, за якими повинна проектуватись організація маркетингової діяльності та система правління нею. Основними принципами організації та управління маркетинговою діяльністю промислового підприємства є:

1. Створення єдиної системи організації та управління маркетингом відповідно до специфіки діяльності підприємства, що визначається номенклатурою виготовлюваної продукції, виробничо-збутовими можливостями, існуючою організаційною структурою підприємства, а також особливостями ринкового середовища, в якому знаходиться підприємство.

2. Обов'язковість здійснення маркетингових досліджень на всіх рівнях ієрархії управління для формування стратегії і тактики маркетингової діяльності підприємства.

3. Розробка і дотримання встановленого для кожного підрозділу маркетингової служби мінімуму функцій, форм і методів здійснення маркетингової діяльності, а також термінів подання необхідних даних, для забезпечення ефективності прийняття маркетингових рішень.

4. Забезпечення правового і методичного управління маркетинговою діяльністю.

Аналіз практики формування організаційної структури управління маркетингом на вітчизняних промислових підприємствах свідчить про прогресивні зміни у структурі апарату управління підприємства, що проявляються у відокремленні самостійного структурного підрозділу, орієнтованого на здійснення маркетингової діяльності.

УДК 330.8

Войтина М. – ст. гр. БЕМ-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

СУЧАСНІ ЕКОНОМІЧНІ ТЕОРІЇ

Науковий керівник: к. е. н. доцент Ціх Г.В.

Voytyna M.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

MODERN ECONOMIC THEORY

Supervisor: Tsikh H.V.

Ключові слова: економічна теорія, мейнстрим.

Keywords: economics, the mainstream.

Проблеми дослідження сучасної економічної теорії пов'язані з формуванням постіндустріальної парадигми та пошуками відповідей на питання, чи існує криза економічної теорії та які шляхи її подолання; яке розуміння мейнстриму економічної теорії та його майбутнього. У процесі дискусії з приводу трактування цих питань виокремились такі основні погляди. Частина вчених обстоює думку, що в економічній науці мейн стрим зник у кінці ХХ ст., панує теоретико-методологічний плюралізм і наявність важко класифікованих теорій. Жодна теорія не може зайняти провідне становище. Сучасна економічна теорія інтегрує такі основні теоретичні парадигми: сучасну неокласичну, сучасний інституціоналізм, нове кейнсіанство і неомарксизм. Прихильники іншого погляду наголошують, що неокласична теорія у формі economics залишається основою мейнстриму. Базові принципи неокласичної парадигми (алокація обмежених засобів, конкуруючі або альтернативні цілі) є універсальними, характеризують різні сфери суспільного життя, їх широко використовують представники інших сучасних економічних напрямів, а також суспільних наук. У сучасній економічній теорії немає чітко викладеної, переконливої і загальноприйнятої альтернативної теорії, яка могла б дати кількісні та якісні результати, подібні до здобутих неокласиками. Неокласичний спосіб мислення зберігає величезний вплив на мейн-стрим і формування позицій щодо сучасних досліджень. Сучасний розвиток неокласичної теорії пов'язаний із так званим економічним імперіалізмом, змістом якого є визнання важливості та необхідності дослідження для пояснення всієї людської поведінки позаекономічних чинників, досягнень соціології, психології, політології, історії, правознавства та інших суспільних наук. Зростає незадоволеність ортодоксальними теоретичними формулюваннями, межі між різними напрямками, течіями і школами сучасної економічної теорії стали розмитішими. Українські науковці зауважують, що неокласика залишається тим відправним пунктом, з якого починається вивчення розвитку та еволюції сучасної економічної теорії, слугує своєрідним стандартом, з яким зіставляється і за яким оцінюється розвиток усіх інших економічних теорій, шкіл і напрямів. Значна частина дослідників висуває думку про початок нової кризи західної економічної теорії: її невідповідності існуючим знанням, реальним явищам і тенденціям життя, умовам розвитку нової економіки.

Література: 1. Сучасні економічні теорії: Підручник / За ред. А.А.Чухно, П.І.Юхименко, П.М.Леоненко – К.: КНЕУ, 2007.

УДК 621.326

Черниш О. – гр. БМ-11

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

КОНЦЕПЦІЯ ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ УПРАВЛІНСЬКОЇ ПАРАДИГМИ

Науковий керівник: к.е.н. Юрик Н.Є.

Chernysh O.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

THE CONCEPT OF PERSPECTIVES OF MANAGEMENT PARADIGMS

Supervisor: Yuryk N.E.

Ключові слова: парадигма, управління.

Keywords: paradigm, governance.

Парадигма – це система теоретичних та методологічних установок, які взяті за зразок розв'язування наукових задач, впорядкованість форм, уявлень та цінностей одного поняття, які відображають його видозміну, історичний шлях, заради досягнення ідеального поняття.

В процесі розвитку сучасних ринкових умов головним аспектом діяльності будь-якого підприємства є економічне зростання, від якості якого безперечно залежить успіх діяльності на ринку, стрімкий розвиток його інтелектуального, технологічного і соціального потенціалу. Якість економічного зростання в основному визначається якістю управління на всіх рівнях управлінської ієрархії. Саме тому дослідження проблеми розвитку управлінської парадигми є актуальним, оскільки вдосконалення якості управління є істотно поодиноким явищем.

Тому, управлінська парадигма – повинна бути науковим підходом, теорією, сукупністю поглядів, що спирається на систему понять, які виражають істотні сторони управлінської дійсності, а саме функції управління, цілі діяльності, ефективність, комунікації, мотивація, централізація. Підсумовуючи, з цією метою, пропонуємо низку концептуальних пропозицій для утвердження управлінської парадигми, а саме, використання передових ідей, досконаліших інструментів, прийомів і організаційних форм управління, упорядкування вимог до результативності, будови і функціонування та розширення складу, складності і різноманітності завдань, що підлягають вирішенню.

В загальному перелік заходів нової якості управління зобов'язаний бути персонально-індивідуальним для кожного підприємства, так як він не може бути досягнутий разовими заходами, так як якість управління виступає як чинник самобутної системної організації діяльності, що забезпечує його конкурентоспроможність і ефективність.

Отже, у сучасній парадигмі управління головними пріоритетами є: самореалізація, постійний розвиток, активність. В даний час зростає необхідність втіленням нового підходу стратегічного управління, яке передбачає доповнення до планування потенціалу та стратегії.

УДК 631.16

Черній І. – ст. гр. ФКз-51

Луцький національний технічний університет

СУТЬ ФІНАНСОВОГО МЕХАНІЗМУ ПІДПРИЄМСТВА

Науковий керівник: к.е.н., доцент Полінкевич О.М.

Chernij I.

Lutsk National Technical University

ESSENCE OF FINANCIAL MECHANISM OF ENTERPRISE

Supervisor: Oksana Polinkevych, Associate Professor, PhD

Ключові слова: фінансовий механізм, елементи

Keywords: financial mechanism, ingredients

Фінансовий механізм – сукупність форм і методів створення та використання фінансових ресурсів з метою забезпечення різноманітних потреб державних структур, суб'єктів господарювання і населення. Застосовується з метою створення сприятливих умов для економічного і соціального розвитку суспільства. Фінансовий механізм – сукупність організаційних форм фінансових відносин: порядок формування та використання фондів грошових коштів; методи фінансового планування; форми управління фінансами; фінансове законодавство. За допомогою фінансового механізму згідно з основними положеннями фінансової політики здійснюється розподіл і перерозподіл валового внутрішнього продукту. В фінансовій літературі термін "фінансовий механізм" використовують досить часто, але трактування його економічної сутності науковцями є різними. Г.Г. Кірейцев розглядає це поняття у контексті діяльності підприємницьких структур, він зазначає, що фінансовий механізм - це сукупність методів реалізації економічних інтересів шляхом фінансового впливу на соціально-економічний розвиток підприємства. Складовими фінансового механізму є: фінансове забезпечення; фінансове регулювання; система фінансових індикаторів і фінансових інструментів, які дають змогу оцінити цей вплив. В.М. Опарін розглядає поняття «фінансовий механізм» більш широко і зазначає, що фінансовий механізм - це сукупність фінансових методів і форм, інструментів та важелів впливу на соціально-економічний розвиток суспільства. Близьке за сутністю визначення фінансового механізму дають і вчені В.І. Оспіщева та О.П. Близнюк. В.Д. Базилевич та Л.О. Баластрик пропонують таке визначення: «Фінансовий механізм – це сукупність економіко-організаційних та правових форм і методів управління фінансовою діяльністю держави у процесі створення й використання фондів фінансових ресурсів з метою забезпечення різноманітних потреб державних структур, господарських суб'єктів і населення».

Із найбільш загальних позицій термін «механізм» означає сукупність складових (деталей) цілого (системи), які, взаємодіючи, служать для передачі і перетворення руху на кожному етапі і забезпечують рух системи у визначеному напрямку.

УДК 336.2

Черній І. – ст. гр. БФ-31

Тернопільський національний технічний університет ім. Івана Пулюя

ПРОБЛЕМИ РЕФОРМУВАННЯ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Науковий керівник: к.е.н., доц. Константюк Н.І.

Chernii I.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

PROBLEM OF REFORMING THE TAX SYSTEM OF UKRAINE

Supervisor: PhD. Nataliia Konstantiuk

Ключові слова: податкова система, податки, фіскальна ефективність.

Keywords: tax system, taxes, fiscal efficiency.

Основою інтеграції України у світову економічну систему є створення міцного економічного підґрунтя. Важливе місце у даному процесі займає реформування податкової системи, яка забезпечує державу необхідними фінансовими ресурсами. Податкова система України у світовому рейтингу щодо простоти сплати податків посідає одне з останніх місць і є найбільш громіздкою і найменш ефективною у світі.

2 грудня 2010 року був ухвалений Податковий кодекс, який став компромісом між суспільством, державою і бізнесом. Положення даного Кодексу спрямовані на створення стимулів для інноваційно-технологічного розвитку вітчизняної економіки через зниження податкового навантаження на підприємства, але, на наш погляд, Податковий кодекс не стимулює розвитку економіки України.

На нашу думку, чинна податкова система була створена для подолання дефіциту державного бюджету шляхом вилучення доходів господарюючих суб'єктів, що і стало її основним недоліком. Зараз відсутній чіткий взаємозв'язок податкової системи з розвитком економіки і діяльністю її суб'єктів. На даний момент підприємства зацікавлені в отриманні мінімальних прибутків, щоб уникнути великих податків.

Метою реформування податкової системи України має бути створення податкової системи, сприятливої для економічного зростання. Вважаємо, що основними завданнями податкової реформи в Україні повинні бути: формування нового інституційного середовища оподаткування, що забезпечить сприятливе для реалізації принципу рівності всіх платників перед законом, недопущення проявів податкової дискримінації, формування відповідального ставлення платників до виконання своїх податкових зобов'язань; підвищення фіскальної ефективності податків, покращання адміністрування, зменшення масштабів ухилення від сплати податків; підвищення регуляторного потенціалу податкової системи на основі запровадження інноваційно-інвестиційних преференцій з податку на прибуток підприємств.

Система оподаткування має сприяти розвитку національної економіки, посилити вплив на економічний та соціальний розвиток в державі та забезпечити покращення інвестиційного клімату.

УДК 368

Черній І. – ст. гр. БФ-31

Тернопільський національний технічний університет ім. Івана Пулюя

ІДЕНТИФІКАЦІЯ ПОНЯТТЯ КРИЗИ СТРАХОВОГО РИНКУ

Науковий керівник: к.е.н., доц. Тимошик Н.С.

Chernii I.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

IDENTIFICATION OF INSURANCE BUSINESS CONCEPT OF CRISIS

Supervisor: PhD. Tymoshyk N.S.

Ключові слова: страховий ринок, страхові компанії, криза.

Keywords: insurance market, insurance companies, the crisis.

На даний момент страховий ринок України переживає складні часи. Практично неможливо передбачити яким буде його подальший розвиток з огляду на загальну ситуацію економічної нестабільності.

В економічній літературі існує велика кількість праць присвячених проблемам функціонування страхового ринку в складних фінансово-економічних умовах: Шматко К., Гаманкова О., Залетов О., Блакита Г., Заруба О. та ін.

На розвиток страхової справи в Україні вплив криз був різним. Найбільш відчутні втрати страхового ринку відбулися під час фінансової кризи 2008-2009 років. Це сталося через досить ризикову фінансову політику більшості страхових компаній. У зв'язку з цим і відновлення ринку потребувало більше часу у порівнянні з кризами попередніх років.

На даний момент в економіці України відбувається взаємозалежність таких параметрів, як падіння курсу національної валюти, високий рівень інфляції, скорочення депозитної бази у банківському секторі, банкрутство фінансових інститутів, тому страховий ринок України, починаючи з 2010 року, переживає кризу невикористаних можливостей. Аналіз показників діяльності страхових компаній на протязі 2011 - 2013 років дозволяє підтвердити вищезазначену тезу.

Класичне страхування зростало повільними темпами, частка чистих премій у ВВП за станом на кінець 2013 року залишилась на рівні 2012 і становить 0,7%. Негативну динаміку у 2013 році показувало страхування автомобільних транспортів. Причиною цього явища стало старіння автопарку, і фактично повна зупинка банками автокредитування.

На даний момент страховий ринок України потребує прийняття державою нових важливих нормативно-правових актів, які би сформували його чітку стратегію розвитку та повною мірою задіяли б існуючі потужності страхових компаній. Прийняття стратегії розвитку страхової галузі повинно зміцнити роль страхування в економічній політиці і зробити його інструментом мінімізації ризиків не тільки для громадян і підприємств, а й для держави. Також потрібно знайти компроміс щодо іншої важливої проблеми - впровадження пенсійного та інвестиційного страхування. У даному випадку причиною розбіжностей є конкуренція між різними видами діяльності - страхування з одного боку, та управління активами та пенсійне забезпечення з іншого.

УДК 336.71.003.13

Чубка О. – ст. гр. ОА-10-1

Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського

ФАКТОРИ ЗНИЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ

Науковий керівник: Черевик Н. В.

Chubka O.

Kremenchuk Mykhailo Ostrohradskyi National University

FACTORS REDUCING THE EFFICIENCY OF THE BANKING INSTITUTIONS

Supervisor: Cherevyk N.

Ключові слова: банки, кредити, депозити

Keywords: banks, loans, deposits

На сучасному етапі розвитку банки мобілізують тимчасово вільні кошти, що можуть використовуватися для створення нових підприємств та підтримання розвитку новітніх технологій. Від наявності сприятливих умов для провадження їх діяльності залежить ймовірність реалізації у повному обсязі їхніх головних завдань.

Основними факторами зниження ефективності функціонування банківських установ в умовах сьогодення є:

- низький рівень капіталізації фондового ринку;
- швидкі темпи інфляції;
- зниження кількості клієнтів банку внаслідок нестабільності економічної ситуації у країні;
- зменшення чисельності іноземних інвесторів та обсягу іноземної валюти;
- низький ступінь захищеності фінансових інтересів учасників грошового ринку;
- зменшення золотовалютних резервів країни;
- потреба, окрім банківської, у спеціальній ліцензії на право здійснення торговельної (інвестиційної) діяльності на фондовому ринку;
- нераціональне розподілення грошових коштів у вигляді кредитів між юридичними та фізичними особами;
- відсутність на законодавчому рівні чіткого розмежування між терміновими та поточними депозитами;
- зменшення обсягів замовлень на експорт у вітчизняних підприємств спричиняє зниження падіння платоспроможного попиту на кредитні послуги та інше.

Тому, на нашу думку, для забезпечення стабільності функціонування та розвитку банківської системи на рівні країни необхідно розробити ряд нормативно-правових актів, які здійснювали б ефективний захист інтересів банків та їх клієнтів, а також потрібно внести певні корективи у законодавчі акти щодо визначення окремих фінансових послуг, у тому числі й депозитних. Крім того, необхідно створити ряд заходів захисту діяльності банку від впливу зовнішніх чинників, а також на світовому рівні, в першу чергу, потрібно розробити механізм, який регулював би розміри притоку та відтоку іноземної валюти у вигляді інвестицій з метою попередження фінансово-економічних криз.

УДК 339.13

Чура О. - ст. гр. БМ-31

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

СУЧАСНІ МЕТОДИ АТЕСТАЦІЇ ПЕРСОНАЛУ

Науковий керівник: к.е.н., доц. Гарматюк О. О.

Chura O.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

MODERN METHODS OF PERSONNEL CERTIFICATION

Supervisor: Garmatiuk O.

Ключові слова: атестація, персонал

Key words: certification, personnel

Управління персоналом передбачає широке використання результатів оцінки персоналу, адже кожна організація прагне зберегти кращі кадри, створити їм умови для професійно-кваліфікаційного зростання і одночасно звільнитися від працівників інертних, малокваліфікованих, безперспективних. Аналізуючи практику управління персоналом, можна зробити висновок, що сучасні підприємства використовують у більшості випадків атестацію як оцінювання діяльності працівників, тобто оцінювання якості праці, що впливає на досягнення поставлених цілей і результатів перед персоналом.

Атестація персоналу в системі управління персоналом займає особливе місце. Слід пам'ятати, що атестація персоналу й оцінка персоналу – різні речі. Атестація персоналу є всього лише одним із методів оцінки: періодичне визначення ділової кваліфікації працівників, професійної їх придатності й відповідності персоналу, проте для працівників має серйозні наслідки. Адже, після проведення атестації приймаються рішення про підвищення в посаді, переведення в кадровий резерв, або ж навпаки, звільнення, пониження в посаді чи переведення на іншу роботу.

Метод "360° атестація" – це один із методів нетрадиційної атестації, який міцно затвердився як "стандартний" метод оцінки персоналу багатьох компаній. Суть цього методу полягає в тому, що працівник оцінюється своїм керівником, своїми колегами й своїми підлеглими. Цей метод ще називають по-іншому "схема зірки". Нетрадиційні методи атестації дозволяють перебороти властиві традиційній системі недоліки, однак їх використання також може створювати значні проблеми для організації. Насамперед, розширення складу співробітників, що оцінюють атестованого, може стати причиною цілого ряду конфліктів між ним і його колегами, або підлеглими, пов'язаними об'єктивністю оцінки і сприйняттям цієї оцінки, як об'єктивної, самим атестованим. Тому нові методи атестації повинні бути ретельно продумані фахівцями і добре зрозумілі всім іншим співробітникам організації.

Таким чином, можна сказати, що атестація дозволяє провести діагностику персоналу, тобто отримати інформацію про працівників, виявити "больові точки", моменти, які ускладнюють роботу персоналу, та своєчасно вирішити ці проблеми. Атестація може бути ефективною тільки тоді, коли буде позбавлена ознак формальності, буде об'єктивною, а за її результатами проведуть конкретні заходи, спрямовані на поліпшення якісного складу кадрів.

УДК 339.13

Чура О. - ст. гр. БМ-31

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ПЛАНУВАННЯ ЦІН НА ПІДПРИЄМСТВІ

Науковий керівник: к.е.н., доц. Галушчак О.Я.

Chura O.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

PLANNING OF PRICES AT THE ENTERPRISE

Supervisor: Halushchak O.

Ключові слова: планування, ціни

Key words: planning, prices

Планування цін є фундаментальною основою діяльності підприємства. Ціна є найважливішим чинником, який визначає обсяги продажу продукції. Підприємство намагається встановити такі ціни на свою продукцію, які б забезпечували максимальний прибуток при оптимальних обсягах випуску продукції та досягнутому рівні витрат виробництва. Планування цін здійснюють в детермінованих умовах. При цьому використовують узагальнені конкретні норми. Процес планування здійснюють після прийняття рішення щодо встановлення цінових стратегій підприємства. Планування цін має не інформаційний, а директивний характер.

Ціни на продукцію встановлюють з урахуванням місткості та кон'юнктури ринку, що складаються на плановий період. Отже, саме ринок визначає ринкову (суспільну) вартість продукції. Використовуючи цю інформацію, кожне підприємство має постійно адаптувати власне виробництво до умов ринку, які змінюються, і вчасно вживати заходів щодо зниження витрат, підвищення якості продукції, зміни її асортименту тощо.

Цінова політика підприємства базується на таких основних принципах: орієнтація на збільшення збуту та прибутку; утримання свого сегмента ринку; утримання витрат і прибутку на рівні, досягнутому на початок планового періоду. Здійснення процесу ціноутворення має відповідати загальним стратегічним і тактичним цілям підприємства. Підприємства повинні враховувати свої пріоритети та ретельно вивчати чинники, які впливають на остаточне рішення щодо ціноутворення.

Існує кілька підходів до формування цін на продукцію підприємства: встановлення ціни, яку можуть дозволити собі покупці; використання інформації про ціни конкурентів; використання інформації про собівартість продукції; використання інформації про витрати підприємства за певний період часу.

Планування цін є необхідною процедурою управлінської діяльності на підприємстві, яка дозволяє врахувати вплив великої кількості ціноутворюючих чинників, які впливають на рівень, співвідношення, структуру й динаміку цін. При цьому для здійснення контрольних регулюючих заходів на підприємстві встановлюють планові, тобто директивні ціни, а при розробці можливих сценаріїв поведінки підприємства доцільним стає прогнозування цін, яке дозволяє визначити межі коливання цін і приймати зважені управлінські рішення щодо формування цінової політики підприємства.

UDK 42

Shelenberh Y.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

9 MOST EXPENSIVE SUBSTANCES IN THE WORLD

Supervisor: d.philol.s. Plavutska I.R.

УДК 42

Шеленберг Є. – ст.гр. БФ-21

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

9 НАЙДОРОЖЧИХ РЕЧОВИН У СВІТІ

Науковий керівник: к.філол.н., доцент Плавуцька І.Р.

Keywords: Cost per gram, substance

Ключові слова: Вартість за грам, речовина

Throughout history, people have believed that gold is the most expensive substance. But with the advancement of mankind new materials or new ways of using of already known ones, Their high value can provide great income. Here is the list of 10 most expensive substances in the world:

Rhodium. Cost: about \$ 58 per gram. Rhodium is mainly used in catalytic converters to reduce the carbon emissions of the vehicle.

Platinum. Cost: about \$ 60 per gram. Platinum and its alloys are widely used for the production of jewelry.

Rhino horn. Cost: \$ 110 per gram. Vietnamese valued horn for the alleged ability to cure cancer. Its medical use also includes treatment of fever and other diseases.

Plutonium. Cost: about \$ 4,000 per gram. Plutonium is a heavy radioactive metal, brittle, of silver-white color.

Taffeit. The cost varies from 2.5 to 20 thousand dollars per gram or 500 to 4 thousand dollars per carat. Lilac gem is said to be a million times rarer than diamonds.

Tritium. Cost: 30 000 dollars per gram. One kilogram of tritium production costs of \$ 30 million. It is used in sources of light, as tritium lights.

Diamonds. Cost: 55 000 dollars per gram. Colorless stone can cost more than 11 thousand dollars per carat, but colored diamonds are much more expensive.

Californium 252. Cost: \$ 27 million per gram. Element, which is so expensive to produce isotopes of californium does not have any practical application.

Antimatter. Cost: 62.5 trillion dollars per gram. Antimatter is known as the most expensive substance on the Earth.

All these substances are important for use in energy, medicine, commerce and other areas.

УДК 339.5

Юхимук М. – ст. гр. ФК-21

Луцький національний технічний університет

СУТЬ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Полінкевич О.М.

Yuchymuk M.

Lutsk National Technical University

ESSENCE OF BANK ACTIVITY IS IN UKRAINE

Supervisor: Oksana Polinkevych, Associate Professor, PhD

Ключові слова: банки, діяльність, грошові фонди

Keywords: banks, activity, money funds

В прагненні до ефективного розвитку фінансової системи України та стабільного функціонування банківської системи важливого значення набуває вдосконалення банківської діяльності в державі та її ефективне правове регулювання. Поняття «банківська діяльність» є ключовим елементом фінансової системи держави, і важливе значення для визначення її суті та ролі в організації руху публічних фінансових ресурсів виконують норми фінансового права. Банківська діяльність тісно пов'язана з фінансовою функцією держави. Для реалізації власних завдань і функцій держава повинна мати відповідні фінансові ресурси. Фінансове право розглядає фінансову діяльність держави як об'єктивну необхідність, яка є процесом

Збирання, розподілу, перерозподілу та використання централізованих і децентралізованих фондів грошових коштів, що забезпечують практичне виконання всіх державних завдань. Банківська діяльність є одним з елементів фінансової діяльності держави і складність банківської діяльності полягає в тому, що вона охоплює обіг як державних, так і приватних фінансових ресурсів, причому зв'язок між ними часто є міцним і нерозривним. У чинному Законі України «Про банки і банківську діяльність» визначається банківська діяльність, як залучення у вклади грошових коштів фізичних і юридичних осіб та розміщення зазначених коштів від свого імені, на власних умовах та на власний ризик відкриття і ведення банківських рахунків фізичних та юридичних осіб [1]. В економічній літературі банківську діяльність прийнято визначати через економічні функції, що здійснюються банком. В юридичній літературі банківські функції, на думку вчених, характеризують установу щодо її правового статусу як юридичної особи, якій належить майно для самостійного здійснення повного господарського відання та отримання прибутку як результату господарської (комерційної) діяльності, а також, контрольну, наглядову, ліцензійну діяльність.

Отже, науковці вважають, що фінанси виступають як система економічних відносин, що виражають утворення та використання фондів грошових коштів в інтересах забезпечення розширеного відтворення та задоволення інших суспільних потреб.

1. Про банки і банківську діяльність: Закон України від: 07.12.2000 р. №2121-III // Урядовий кур'єр. – 2001. – №8.

УДК 657.62

Яремчук Р. – ст. гр. ФКз-51

Луцький національний технічний університет

МОДЕЛІ ОЦІНКИ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

Науковий керівник: к.е.н., доцент Полінкевич О.М.

Yaremchuk R.

Lutsk National Technical University

MODELS OF ESTIMATION OF PROFITABILITY OF ENTERPRISE

Supervisor: Oksana Polinkevych, Associate Professor, PhD

Ключові слова: рентабельність, модель, підприємство

Keywords: profitability, model, enterprise

Аналіз рентабельності підприємства може здійснюватись за допомогою таких моделей:

1. Двофакторна модель рентабельності, де оцінюється вплив:
 - об'єму від реалізації (рентабельності реалізованої продукції);
 - оборотності капіталу.
2. Модель рентабельності власного капіталу, де по формулі Дюпона оцінюється вплив трьох чинників :
 - рентабельності продукції;
 - продуктивності(оборотності) активів;
 - коефіцієнта фінансової залежності, рівного відношенню загального капіталу фірми до її власного капіталу.
3. Трьохфакторна модель застосовується також для аналізу рентабельності виробничих фондів, де оцінюється вплив:
 - рентабельності продажів;
 - фондомісткості виробництва продукції;
 - оборотності обігових коштів.
4. Модель Дюпона базується на системі вище згаданих, показників діяльності підприємства «Каскад». Різниця полягає в тому, що показники не окремо існуючі, а сформовані у пристосовану до практики систему взаємопов'язаних і необхідних підприємству даних .
5. Чотирьохфакторна модель рентабельності власного капіталу (чистих активів), де додатково до формули Дюпона оцінюється вплив співвідношення прибутку до оподаткування до прибутку від продажів.
6. П'ятифакторна модель рентабельності виробничих фондів, де можна оцінити вплив:
 - фондомісткості виробництва продукції;
 - оборотності обігових коштів;
 - матеріаломісткості виробництва продукції;
 - зарплатоємкості продукції;
 - амортизаційної місткості продукції.

УДК 658.27

Яремчук Х. – ст. гр. БМмз-61

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Науковий керівник: д.т.н., професор Гевко І. Б.

Yaremchuk Kh.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

APPROACHES TO FORMATION OF COMPANY POTENTIAL

Supervisor: Gevko I.

Ключові слова: потенціал, підприємство, підхід формування.

Keywords: potential, enterprise, formation approach.

Формування потенціалу підприємства – це процес структуризації та побудови певної підприємницької організаційної форми на основі інтеграції сукупних ресурсів з метою стабільного розвитку та ефективного відтворення.

У процесі формування потенціалу підприємства використовують такі основні наукові підходи:

- системний підхід, який передбачає формування потенціалу підприємства як складної відкритої соціально-економічної системи;
- функціональний підхід, який передбачає визначення функцій (наприклад, маркетинг, постачання, виробництво, фінансування і т.п.); вибір альтернативного варіанту формування потенціалу, який забезпечує максимальну ефективність;
- відтворювальний підхід, який орієнтується на постійне оновлення виробництва з меншими витратами ресурсів та вищою якістю продукції;
- інноваційний підхід, який передбачає активізацію інноваційної діяльності, засобами якої повинні бути засоби виробництва та інвестиції;
- нормативний підхід, який полягає у встановленні науково обґрунтованих нормативів (якості та ресурсоемності продукції, завантаженості технічних об'єктів, ефективності використання ресурсів і т. ін.), відповідних вимогам обґрунтованості, комплексності, ефективності та перспективності застосування;
- інтеграційний підхід, який при формуванні потенціалу націлений на посилення взаємодії і взаємозв'язку між окремими елементами;
- оптимізаційний підхід, який через застосування економіко-математичних та статистичних методів обробки інформації дозволяє здійснювати кількісне оцінювання та встановлювати залежності між окремими елементами потенціалу підприємства;
- поведінковий підхід, який має на меті підвищення сукупного потенціалу підприємства через підвищення ефективності його кадрової складової;
- ситуаційний підхід, який в процесі формування потенціалу забезпечує на основі альтернативності досягнення цілей, максимальну адаптацію до умов і обставин конкретної ситуації;
- структурний підхід, який передбачає структуризацію і визначення вагомості і значимості окремих елементів потенціалу та визначення серед них пріоритетних для раціонального розподілу ресурсів.

УДК 621.326

Яремчук Ю. – ст. гр. БМс-41

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

АНАЛІЗ РОЗВИТКУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ЗВ'ЯЗКІВ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Хрупович С. Є.

Yaremchuk Y.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

ANALYSIS OF FOREIGN CONNECTION TERNOPIL REGION

Supervisor: Khrupovych S.Ye.

Ключові слова: експорт, імпорт.

Keywords: Export, Import.

Тернопільська область має сильну сировинну базу (земельні, лісові, мінеральні та рекреаційні ресурси) та займає вигідне географічне розташування на перехресті важливих транспортних шляхів із Східної Європи в Центральну і Західну Європу, що дозволяє виділити її, як регіон із сприятливими можливостями для ведення зовнішньоекономічної діяльності.

Зовнішньоекономічна діяльність пов'язує Тернопільщину із 87 країнами світу, серед яких основними партнерами є Іспанія, Італія, Китай, Німеччина, Польща, Угорщина, Франція, Чехія та Австрія. Експортується в основному продукція харчової промисловості, тваринництва, деревина і вироби з неї та інші промислові товари. Основну частину імпортованих товарів області складають машини та електричне обладнання, пластмаси і вироби з них, фармацевтична продукція та транспортні засоби.

Аналізуючи дані Державного комітету статистики із зовнішньоекономічної діяльності можна виділити такі позитивні зміни: обсяги експорту послуг за 2013 рік області перевищують їх імпорт на 43528,1 тис. дол.; обсяги експорту товарів в регіоні у 2013 році перевищують імпорт на 15387,0 тис. дол.; у 2013 році збільшився обсяг експорту товарів у порівнянні із 2012 роком на 54,2%, а обсяг імпорту зріс на 3,8%, що дозволило області перейти від від'ємного сальдо 2012 року до додатного у 2013 році.

Негативною зміною є те, що у січні 2014 року сальдо за обсягами експорту-імпорту товарів є від'ємним та становить -354,4 тис. дол. Це обґрунтовується значним зростанням імпорту та невеликим збільшенням експорту товарів у порівнянні із січнем 2013 року на 35,5% та 3,4% відповідно.

Для підвищення конкурентоспроможності виробничо-господарського комплексу Тернопільської області необхідно залучати інвестиції в перспективні галузі розвитку, а саме: цукрову, м'ясну, молочну, кондитерську, плодоовочеконсервну та інші. Це дозволить в майбутньому експортувати такі види продукції, як продукти тваринного походження, соки, мінеральні води, хлібобулочні вироби, плодоовочеві консерви, кондитерські вироби, масло, різні види твердих сирів, меблі, вироби з дерева, паркет тощо.

Отже, на даний час основним пріоритетом, на нашу думку, у розвитку зовнішньо-економічних зв'язків Тернопільської області та й України загалом має стати перехід від екстенсивного до інтенсивного розвитку країни, що призведе до стабілізації економічної ситуації в державі.

УДК 338.242: 658.14: 330.142

Ярошук І. – ст. гр. ФК-21

Луцький національний технічний університет

ВДОСКОНАЛЕННЯ НЕМАТЕРІАЛЬНИХ ОЦІНКИ АКТИВІВ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Полінкевич О.М.

Yaroshuk I.

Lutsk National Technical University

PERFECTION OF NON-MATERIAL IS ESTIMATIONS OF ASSETS

Supervisor: Oksana Polinkevych, Associate Professor, PhD

Ключові слова: активи, оцінка, облік

Keywords: assets, estimation, account

Економічна сутність активу балансу підприємства у найбільш узагальненому вигляді може бути сформульована наступним чином: активи підприємства являють собою контрольовані ним економічні ресурси, сформовані за рахунок інвестованого у них капіталу, характерні детермінованою вартістю, продуктивністю та здатністю генерувати дохід, постійний оборот яких у процесі використання пов'язаний з факторами часу, ризику та ліквідності. Вкладення в нематеріальні активи є невідшкодованими витратами, оскільки у випадку, якщо ці вкладення невдалі витрачені засоби вилучити неможливо. Наприклад, витрати на розвиток нового бренду виявляться невідшкодованими, якщо новий продукт не почне добре продаватися, оскільки ці витрати, вкладення не мають альтернативного використання. Багато нематеріальних активів є специфічними для конкретної компанії, оскільки використовуються тільки в середині компанії, яка створила їх для її цілей. Проблемою у такому випадку є відсутність ринку збуту для даних необоротних активів. Тому, якщо та або інша компанія хоче придбати більш досконалий тип організаційних навиків, наприклад через особливий кваліфікований робочий персонал, єдиним доступним для неї у такому разі рішенням може виявитися купівля всієї організації в цілому. Особливості нематеріальних активів мають два найбільш важливих наслідки. По-перше, оцінка нематеріальних активів виявляється нестандартною і комплексною роботою, а по-друге, оцінювачам доводиться робити припущення про найбільш значущі параметри, що відповідно впливає на чутливість оцінок нематеріальних активів. Проаналізувавши методи оцінки активів визначивши переваги і недоліки кожного з них, встановлено, що немає єдиного методу, який необхідно однозначно застосовувати. Вважаємо, що до кожного окремого виду активу повинен застосовуватись свій метод в залежності від походження, сфери застосування та умов використання об'єкта.

1. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджено наказом Міністерства Фінансів України від 07.02.2013р. № 73 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/article?art_id=367055&cat_id=293533.

УДК 339.13

Ященко М. –ст. гр. БК-41

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ВИКОРИСТАННЯ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ ДЛЯ ПРОСУВАННЯ ТОВАРІВ І ПОСЛУГ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Якимишин Л. Я.

Jashchenko M.V

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

USING SOCIAL NETWORKING SITES TO PROMOTE PRODUCTS AND SERVICES

Supervisor: Ph.D., Associate Yakymyshyn L.Y.

Ключові слова: брендинг, трафік

Keywords: branding, traffic

Інтернет стрімко соціалізується, і саме це є головним трендом сучасного он-лайн середовища. На сьогоднішній день існують десятки тисяч найрізноманітніших соціальних мереж і сервісів: комунікаційних, професіональних, графічних, форумних, відео-та багатьох інших. Хоча щодня в цій ніші з'являються нові проекти, сумарна аудиторія соціальних майданчиків перевищує мільярд користувачів.

Активність, яку демонструють люди в соціальних мережах, вражає: у найбільш популярних проектах середній користувач переглядає до ста сторінок на день. Це те, до чого багато років стрімко прагнули всі Інтернет - проекти, проте реалізувати подібне вдалося саме соціальним мережам. Психологи вже всерйоз говорять про так званий синдром «Facebookaddicted» (термін: «Вконтактозалежність») - тобто про хворобливу прив'язаність людини до того, що вона робить і що з нею відбувається в мережі Facebook, у «ВКонтакте» тощо. Існує безліч людей, які виходять в Інтернет виключно для того, щоб спілкуватися в соціальних мережах. І це унікальна аудиторія, яку більше ніде не можна знайти - ні на тематичних порталах, ні на пошукових сайтах. Для таких користувачів їх улюблена соціальна мережа стала абсолютним синонімом Інтернету. Тут вони спілкуються, знайомляться, дивляться відео, слухають музику, шукають інформацію, здійснюють покупки, читають новини, цікаві факти і статті.

Соціальні мережі використовують:

1. Продаж товарів і послуг. Помилково було б думати, що соціальні мережі придатні виключно для вирішення PR- завдань. Вони можуть ефективно застосовуватися в якості окремого каналу продажу.

2. Брендинг. Безумовно, якщо говорити про середовище з десятками мільйонів людей, це середовище є практично ідеальним для брендингу. Так, в соціальних мережах є всі можливості для підвищення впізнаваності бренду, інформування користувачів про компанію та її продукцію, збільшення лояльності до бренду.

3. Трафік. Найчастіше правильно отримані відвідувачі з соціальних мереж краще перетворюються в покупців, оскільки мають важливу характеристику: інформування про продукт. Оскільки в більшості випадків при переході зі спільноти людина вже має якість уваження то зазвичай у нього вже є і розуміння про продукт, тому йому психологічно легше прийняти рішення про покупку.

УДК 331.522.4

Байда Є. – 6-ЕТ

Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького

ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ЗАЙНЯТІСТЮ В УКРАЇНІ

Науковий керівник: к.е.н., доц Опалько В. В.

Bayda E.

Cherkasy National University named after Bogdan Khmelnytsky

WAYS OF IMPROVING GOVERNMENT EMPLOYMENT IN UKRAINE

Supervisor: Opalko V.

Ключові слова: державне регулювання, зайнятість.

Keywords: government regulation, employment.

На сучасному етапі розвитку країни здійснення державного управління процесом зайнятості є якісним індикатором ефективності державної соціально-економічної політики. Рівень державного управління процесом зайнятості населення безпосередньо визначається станом економіки, в якому нині знаходиться Україна. Серед проблем на ринку праці складною залишалась структура зайнятості та її ефективність, що безпосередньо пов'язана з ситуацією у різних секторах економіки, нелегальною трудовою міграцією та тіньовою зайнятістю. Тому, необхідним є вироблення виваженої політики державного управління у сфері зайнятості, оскільки формування ефективної структури зайнятості пов'язано з вільним переміщенням робочої сили, структурними зрушеннями в економіці, що забезпечать вихід країни з кризи і перехід до економічного зростання.

Головним завданням державного управління зайнятості населення сьогодні має стати переорієнтація курсу вирішення соціальних проблем на розширення ринку праці та формування активної політики зайнятості в Україні. Здійснення політики зайнятості державними органами управління має відбуватися на основі системного підходу із дотриманням таких принципів як: підпорядкованість вимогам розвитку суспільства, економіки; пріоритетність заходів, які забезпечують соціально-політичну стабільність у суспільстві; створення економічних умов для гідного рівня добробуту людей; усунення або мінімізація нерівності в одержанні і збереженні роботи, рівня життя, що виникає з причин інвалідності, сімейних обставин тощо; субсидарність, сутність якого полягає у забезпеченні підпорядкованості цілей, завдань, орієнтирів і важелів державного управління соціальної сфери, що здійснюється на різних рівнях управління.

На сучасному етапі державного управління зайнятості населення України можна виділити низку проблемних моментів: відсутність механізмів співпраці та взаємодії між Державною службою зайнятості та приватними агентствами зайнятості, база вакансій та шукачів роботи яких у п'ять разів перевищує відповідну базу; низький рівень підприємницької ініціативи громадян, що, зокрема, свідчить про необхідність приділити більшу увагу механізмам державної підтримки підприємницької діяльності громадян; дисбаланс між попитом та пропозицією робочої сили практично за всіма групами професій. Зарубіжний досвід свідчить, що роль держави у вирішенні проблем зайнятості має бути активною, виваженою, наукового обґрунтованою і передбачуваною, зі застосуванням довгострокового програмно-цільового прогнозування.

Визначено, що для удосконалення державного управління зайнятістю населення необхідним є забезпечення соціальної орієнтації активної державної економічної політики на збереження та розвиток всього працездатного населення, формування ефективної структури зайнятості та достатнього рівня ресурсного забезпечення: правового, фінансового, адміністративно-організаційного, наукового, інформаційного.

Секція:

Гуманітарні науки

UDC 004.031.43

Мутнык О.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

BITCOIN AS CRYPTOCURRENCY AND PEER-TO-PEER E-PAYMENT SYSTEM

Supervisor: Petryshyna L.

УДК 004.031.43

Митник О. – ст.гр. СН-11

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

БІТКОЙН ЯК КРИПТОВАЛЮТА І ПІРІНГОВА СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННИХ ПЛАТЕЖІВ

Науковий керівник: ст. викл. Петришина Л. Й.

Ключові слова: криптовалюта, пірінгова мережа, проблема подвійних витрат
Keywords: cryptocurrency, peer-to-peer network, double-spending problem

This study has three major purposes: to determine what is Bitcoin as a cryptocurrency and as an e-payment system, to explain operation of Bitcoin Payment System and the way of creation of Bitcoin digital currency, to investigate advantages and problems of the Bitcoin operation.

Though Bitcoin was founded on 3 January 2009 and successfully used in number of countries, it is still unknown for vast majority of people.

First, a short excursus to the history of Bitcoin is presented. This shows that nowadays Bitcoin is decentralized and open source, so that everybody can review the code. Then, concept of Bitcoin as a peer-to-peer network is defined.

Second, process of bitcoin transactions is explained. The importance of usage electronic signature, which includes private and public addresses, is highlighted.

Third, the advantages of Bitcoin such as low fees, accessibility in every country, impossibility of the account to be frozen etc. are considered. The problem of double-spending is described and Bitcoin mining as its solution is examined. This is directly related to the creation and distribution of Bitcoin currency. Examples of Bitcoin usage are presented.

On the basis of the results of this research, it can be concluded that Bitcoin is promising but still not widely used. Bitcoin has a number of new possibilities and advantages comparing with common payment systems. Bitcoin mining is an important and integral part of Bitcoin and ensures fairness, while keeping Bitcoin network stable, safe and secure.

UDC 004.77

Ornatovska V.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

IMPORTANCE OF COMPUTER

Supervisor: Babiak J.

УДК 004.77

Орнатовська В. – ст. гр. СН-11

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ВАЖЛИВІСТЬ КОМП'ЮТЕРА

Науковий керівник: доцент, канд. пед. наук Баб'як Ж.В.

Ключові слова: комп'ютери, функціональне середовище

Keywords: computers, functional environment

Our world is constantly changing and new technology is gradually creeping into our everyday life. Nowadays, we cannot imagine our life without computers. They help people in their work and studies. They give access to a lot of information. It became an integral part of a life of each person. Now people cannot live a day without checking of mail and visiting their favourite sites. But are computers a necessity? Are they our friends or enemies?

In the first place the computers can save a lot of storage space. Storing information on computers' disks is one of the most efficient ways of keeping data. One computer disk can hold the same amount of information as several books. Employees can do their work far faster than they could in the past. Our everyday lives are made easier from going to the bank to doing the shopping.

One can get railway and air tickets booked online. This saves one from the trouble of standing in a queue for long hours. One can also apply for a job or admission in a school or a college by filling the application form online. This saves time and energy. One can also see results of any examination on the Internet.

In addition to this, computers can be educational and fun. Different computer programs allow children to learn, draw, paint and play. Most of the students use the computer to find out a lot of information, translate words or texts, study online, and join groups with other students in other countries. By means of the Internet people can travel to different cities, visit tourist places, communicate with people.

The computer gives us many benefits. They can be used as typewriters. When equipped with telephone modems, with the help of computer we can chat across the world. Teleconferencing and video conferencing are also possible. The internet helps us to keep in touch with family and friends.

Computers have also brought a revolution in the field of medicine. Not only clinics and hospitals can store data, the doctors can also make use of the computer to scan patients' bodies and even perform surgeries that would have been quite complex and dangerous to do so without the finesse provided by the computers. If you have a disability and want to live in the community, attend school, work, travel, or volunteer, computer-based technology provides access to and control over much of our functional environment, from augmentative and alternative communication devices to power wheelchair. Computers give people with disabilities the freedom and flexibility to work in an office or from home.

УДК 159.9.

Онищук С. – ст. гр. БП-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

МОТИВАЦІЯ ВИБОРУ ПРОФЕСІЇ ПРАКТИЧНОГО ПСИХОЛОГА

Науковий керівник: д.психол.н., проф. Буняк Н. А.

Onischuk S.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

MOTIVATION OCCUPATIONAL CHOICE A PRACTICAL PSYCHOLOGIST

Supervisor: Bunyak N.A.

Ключові слова: мотивація, професійний вибір

Keywords: motivation, career choices

Професія психолога є особливим видом діяльності, який вимагає, окрім знань, певних особистісних якостей, особливої структури світогляду.

Для практичного психолога важливою є мотивація ще й на рівні професійного вибору. Характеризуючи мотивацію професійного вибору, необхідно відзначити, що на етапі вибору тієї або іншої професії в структурі особистості формується визначений мотиваційний конструкт, куди входять мотиваційні чинники, що усвідомлюються не усвідомлюються. Готовність до свідомого вибору професії включає в себе: моральну готовність – усвідомлення суспільного й особистісного значення праці, прагнення максимально проявити свої сили, позитивне ставлення до різних видів праці; психологічну готовність – свідомий вибір професії у відповідності з наявними здібностями та можливостями. Стан психологічної готовності включає усвідомлення людиною своїх потреб, вимог суспільства, колективу, поставлених цілей; прогнозування прояву своїх інтелектуальних, емоційних, мотиваційних та вольових процесів, оцінку співвідношення своїх можливостей, рівня домагань і необхідності досягнення певного результату; практичну готовність – загальні знання, загальнотрудові та спеціальні вміння й навички.

Говорячи про особистісний підхід до формування майбутнього практичного психолога, перш за все, слід підкреслити цінність професійної зорієнтованості студентів на вибір ними професії психолога. Професійне становлення сучасного психолога-консультанта повинне будуватися на використанні особистісного підходу як психолого-педагогічного принципу організації профільної та професійної підготовки спеціаліста, що є одним із важливих наукових принципів, який забезпечує розуміння, пізнання, розвиток та самореалізацію особистості в її цілісності та гармонійності.

Перш за все, майбутній психолог має знайти себе, тобто соціально та морально самовизначитися. Одним із найважливіших стратегічних рішень у житті людини є вибір професії. Обираючи її, особистість здійснює таким чином не тільки вибір роду занять, а й складний акт самовизначення. Неабияке значення має розвиток самосвідомості особистості спеціаліста визначеного профілю, що забезпечує вдосконалення людини як системи, яка здатна до самоорганізації й самопрограмування.

Важливою складовою самовизначення психолога-практика є високий рівень самопізнання. Крім цього, невід'ємною частиною є самовиховання особистості професіонала, яке має дві основні складові – високий рівень самоконтролю та постійне самовдосконалення.

УДК 796.37.037

Алієва А. – ст. гр. РП-11

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя.

ІНДИВІДУАЛЬНІ СТИЛІ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ СТУДЕНТІВ

Науковий керівник: к.п.н., доц. Салук І.А.

Alieva A.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

INDIVIDUAL STYLES OF STUDENTS HEALTHY LIFE

Supervisor: Saluk I.

Ключові слова: здоров'я, фізична активність

Keywords: health, physical activity

Напружена розумова та творча праця студентів може викликати негативні реакції та стани організму: патології органів дихання та кровообігу, захворювання психосоматичні, нервової та кістково-м'язової системи

Проблема полягає в обґрунтуванні та відтворенні так званих індивідуальних стилів, пов'язаних переважно з особистою руховою активністю.

Різноманітні філософи та лікарі стародавності зв'язували сутність здоров'я з поняттям гармонії. Існує три аспекти сутності здоров'я: генетичне, фізичне, психічне. Генетичне здоров'я є єдиною підставою та головною умовою фізичного та психічного здоров'я. Безперечно, що спадкові задатки важливі для здоров'я, але невід'ємним компонентом здоров'я людини є її фізичне вдосконалення, гармонічний розвиток.

Найпоширеніші прояви здорового способу життя у їх індивідуально стильовому різноманітті такі: відсутність стійких шкідливих звичок; виправдані звички, режим та калорійність харчування; доброзичливе та поважне ставлення до людей та природи; дотримання правил гігієни; контроль стану здоров'я; підтримання нормального фізичного та психічного стану; позитивно спрямована життєва філософія; професійно виправданий тижневий режим тощо.

М'язова діяльність є обов'язковою умовою покращення рухових та вегетативних функцій людського організму під час усього життя. Значення м'язової діяльності настільки велике, що її розцінюють як найважливішу ознаку здоров'я. Знижена фізична активність (гіподинамія) – одна з найважливіших причин захворювань, інвалідності та смертності людини.

Всі вище перераховані відхилення здоров'я не обмежують негативні фактори у житті людини та його діє спроможність. Не повинні залишитися без уваги впливи довкілля, родини, суспільства, шкідливих звичок, генотипу, тощо.

Отже, різноманітність форм та засобів індивідуального стилю здорового способу життя повинна гармонійно поєднувати фізичну активність з професійною спрямованістю, раціональне харчування, неконфліктне спілкування у професійному середовищі та поза ним, використання оздоровчих сил природи.

УДК: 796.37.06:612

Антонюк О. – ст. гр. СІ-41

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

САМОКОНТРОЛЬ НА ЗАНЯТТЯХ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ

Науковий керівник: к.м.н., доцент Курко Я.В.

Antonyuk O.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

SELF-CONTROL IN THE CLASSROOM FOR PHYSICAL TRAINING AND SPORTS

Supervisor: Kurko Y.

Ключові слова: самоконтроль, фізичне виховання, спорт

Keywords: Self-control, physical training, sports

При регулярних заняттях фізичними вправами і спортом дуже важливо систематично стежити за своїм самопочуттям і загальним станом здоров'я.

Найбільш зручна форма самоконтролю - це ведення спеціального щоденника. Показники самоконтролю умовно можна розділити на двох груп - суб'єктивні й об'єктивні.

До суб'єктивних показників можна віднести самопочуття, сон, апетит, розумова і фізична працездатність, позитивні і негативні емоції.

Як правило, при систематичних заняттях фізкультурою сон гарний, зі швидким засипанням і бадьорим самопочуттям після сну.

Застосовувані навантаження повинні відповідати фізичній підготовленості і віку.

При погіршенні самопочуття, сну, апетиту необхідно знизити навантаження, а при повторних порушеннях - звернутися до лікаря.

Щоденник самоконтролю служить для обліку самостійних занять фізкультурою і спортом, а також реєстрації антропометричних змін, показників, функціональних проб і контрольних іспитів фізичної підготовленості, контролю виконання тижневого рухового режиму.

Регулярне ведення щоденника дає можливість визначити ефективність занять, засоби і методи, оптимальне планування величини й інтенсивності фізичного навантаження і відпочинку в окремому занятті.

У щоденнику також варто відзначати випадки порушення режиму і те, як вони відбиваються на заняттях і загальній працездатності. До об'єктивних показників самоконтролю відносяться : спостереження за частотою серцевих скорочень (пульсом), артеріальним тиском, подихом, життєвою ємністю легень, вагою, м'язовою силою, спортивними результатами.

Регулярні заняття фізичною культурою не тільки поліпшують здоров'я і функціональний стан, але і підвищують працездатність і емоційний тонус. Однак варто пам'ятати, що самостійні заняття фізичною культурою не можна проводити без лікарського контролю, і, що ще більш важливо, самоконтролю.

УДК 621.326

Barylska S. ; Trush S.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

TOR- TheOnionRouter

Supervisor: Perenchuk O.

УДК 621.326

Барильська С. – ст. гр. СБ-21; Труш С. – ст. гр. СБ-21

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

АНОНИМАЙЗЕР TOR

Науковий керівник: викладач Перенчук О.З.

Keywords: software, Web sites, confidential

Ключові слова: програмне забезпечення, веб-сайти, конфіденційний

Tor (previously an acronym for **The Onion Router**) is free software for enabling online anonymity and censorship resistance. Tor directs Internet traffic through a free, worldwide, volunteer network consisting of more than five thousand relays to conceal a user's location or usage from anyone conducting network surveillance or traffic analysis. Using Tor makes it more difficult to trace Internet activity, including "visits to Web sites, online posts, instant messages, and other communication forms", back to the user and is intended to protect the personal privacy of users, as well as their freedom and ability to conduct confidential business by keeping their internet activities from being monitored. An extract of a Top Secret appraisal by the NSA characterized Tor as "the King of high secure, low latency Internet anonymity" with "no contenders for the throne in waiting".

The term "onion routing" refers to layers of encryption, nested like the layers of an onion, used to anonymize communication. Tor encrypts the original data, including the destination IP address, multiple times and sends it through a virtual circuit comprising successive, randomly selected Tor relays. Each relay decrypts a layer of encryption to reveal only the next relay in the circuit in order to pass the remaining encrypted data on to it. The final relay decrypts the innermost layer of encryption and sends the original data to its destination without revealing, or even knowing, the source IP address. Since the routing of the communication is partly at every hop in the Tor circuit, this method eliminates any single point at which the communication can be de-anonymized through network surveillance that relies upon knowing its source and destination.

Tor can also provide anonymity to websites and other servers. Servers configured to receive inbound connections only through Tor are called hidden services. Rather than revealing a server's IP address (and thus its network location), a hidden service is accessed through its onion address. The Tor network understands these addresses and can route data to and from hidden services, even to those hosted behind firewalls or network address translators (NAT), while preserving the anonymity of both parties. Tor is necessary to access hidden services.

References:

1. Official site of TOR (<https://www.torproject.org>)
2. Free internet encyclopedia (<http://www.wikipedia.org>).

УДК 796.37.037

Богачук Х. – ст.гр. СН-21

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ СПОРТИВНОГО ТРЕНУВАННЯ

Науковий керівник: ст. викладач Надозірний Я.П.

Bohachuk K.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

MAIN PRINCIPLES SPORTS TRAINING

Supervisor: Nadozirny J.

Ключові слова: тренування, фізичні якості

Keywords: training, physical qualities

Актуальність. Основна мета спортивного тренування – забезпечити високий рівень здоров'я спортсменів, оволодіння спортивною технікою, виховання моральних та вольових рис характеру, розвиток фізичних якостей (сили, швидкості, витривалості, спритності) і на цій основі – досягнення високих показників в обраному виді спорту

Тренер, обізнаний з основними питаннями теорії, методики навчання й тренування, володіючи технікою тих чи інших вправ, передає свої знання й уміння шляхом розповіді, особистого показу, після чого пропонує членам колективу виконати їх. Принципів спортивного тренування є кілька, але основним вважають всебічну підготовку спортсмена. Всебічний розвиток спортсмена, його високий моральний і культурний рівень, гармонійний розвиток мускулатури та рухомих якостей, відмінна робота серцево-судинної, дихальної та інших систем організму, фізична досконалість у цілому – основа успіху в будь-якому виді спорту.

Особливого значення набуває здійснення принципу всебічності у навчально-тренувальній роботі з юними спортсменами.

Другий принцип – свідомість; він передбачає таку побудову навчання й тренування, які забезпечать розуміння, активне ставлення спортсмен до них. Принцип свідомості, який у радянській системі тренувань став одним з найважливіших, означає, що спортсмен повинен знати, що, чому й навіщо він робить. Інструктор чи тренер повинні проводити з вихованцями бесіди про конкретні завдання кожного тренувального заняття. Третій принцип – поступовість. Він побудований на тому фізіологічному положенні, що зміни в перебудові органів і систем організму та покращення їх функцій відбуваються під впливом тренування поступово, протягом певного часу. Звідси висновок – тренувальне навантаження треба підвищувати поступово, від заняття до заняття. Здійснення цього принципу базується і на відомих педагогічних правилах – «від простого до складного», «від легкого до важкого», «від відомого до невідомого». Найправильнішим при навчанні є сполучення правил – «від простого до складного» і «від легкого до важкого».

Принцип поступовості визначає планове збільшення навантажень і складності вправ на кожному занятті. Це й повинні відбивати тижневі, місячні й річні плани тренувань. Поступовість у навчанні має відповідати силам і можливостям, тобто треба враховувати індивідуальні особливості кожного з них. Дотримуючись основних принципів тренування можна оптимальніше проводити навчально-тренувальний процес, забезпечуючи при цьому достатній рівень здоров'я спортсменів.

УДК 94(477)

Богуславський Р. – ст. гр. РМ-11

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

РОЛЬ ПЕДАГОГІЧНИХ ТОВАРИСТВ У ЗАХИСТІ ПРАВ УКРАЇНСЬКОГО УЧИТЕЛЬСТВА

Науковий керівник: к.і.н., асистент Потіха О.Б.

Bohuslavskiy R.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

ROLE OF PEDAGOGICAL SOCIETY IN PROTECTING THE RIGHTS OF UKRAINIAN TEACHERS

Supervisor: Potikha O.

Ключові слова: педагогічні товариства, українське учительство.

Key words: the pedagogical Society, Ukrainian Magisterium.

Важливу роль у становленні системи національного шкільництва та захисту прав педагогів на західноукраїнських землях у міжвоєнний період відіграли українські учительські організації «Взаємна поміч українських вчителів» та «Учительська громада», які співпрацювали з «Рідною школою», «Просвітою», підтримували політику українських національних партій та при їх допомозі ставали на захист фахових інтересів педагогів.

Однією з найважливіших сфер діяльності товариства «Взаємна поміч українських вчителів» (ВПУВ) (1905 р.) була матеріальна допомога українським педагогам: надання кредитів, безвідсоткових позик, матеріальних виплат при нещасних випадках. ВПУВ вдалося створити 65 структурних підрозділів – в Тернополі, Яворові, Коломиї, Дрогобичі, Снятині. При місцевих осередках діяли підручні каси, секції правового захисту педагогів, аматорські, туристичні, етнографічні гуртки та бібліотеки. У 1930–1932 рр. товариство нараховувало більше 3 тис.членів. Серед них – І. Ліщинський, М. Галушинський, Д. Великанович, А. Зелений та інші. Українські педагоги середніх і вищих навчальних закладів Галичини з 1908 р. працювали в товаристві «Учительська громада», яке до 1939 р. мало близько 490 членів та 12 філій – у Бережанах, Станиславові, Рогатині, Яворові, Львові. Активну участь у роботі товариства приймали: М. Черкавський – директор учительської семінарії на Волині, М. Струтинський – професор гімназії в Станиславові, М. Рудницька – професор учительської семінарії, С. Хруцький – колишній професор гімназії у Варшаві та інші. «Учительська громада» спрямовувала свою діяльність на оборону офіційної назви «український», на боротьбу проти утраквізації (двомовності) гімназій, проти шкільних польських підручників; створила допомогіві фонди: «лихоліття» (допомога родинам тих, що не повернулися з війни, безробітним, вдовам і сиротам учителів), посмертний, власної хати, будівництва вакаційних (вільних) осель, відпочинкових будинків для учителів та фахові секції для складання програм навчання з української мови, історії, географії і національного виховання.

УДК 796.37.037

Борис І. - ст. гр. МБ-21

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

СТАВЛЕННЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ ДО ВІТЧИЗНЯНОЇ СИСТЕМИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

Науковий керівник: доцент Теплий А.М.

Borys I.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

ATTITUDE OF FOREIGN STUDENTS IS TO DOMESTIC SYSTEM OF PHYSICAL EDUCATION

Supervisor: Teply A.

Ключові слова: фізичне виховання, фізична активність

Keywords: physical education, physical activity

Однією з характерних особливостей сучасного суспільства є розширення міжнародного співробітництва країн у галузях культури, науки, освіти тощо.

У багатьох країнах застосування культурно-історичного підходу до змісту дисципліни “Фізичне виховання” є актуальним і перспективним на сучасному етапі розбудови системи національної освіти. В останні роки в Україні навчається велика кількість студентів, які є вихідцями зі Сходу, зокрема з арабських країн та Африки. Найбільша кількість іноземних студентів навчається у вишах медичного, технічного і економічного профілів.

Аналіз літератури показав, що східний напрямок педагогічних досліджень, зокрема у сфері фізичного виховання, науковцями майже не вивчається. На нашу думку, це не є оправдано, оскільки за останні роки досить значна кількість українських юнаків приймає участь у різноманітних військових акціях на території країн Сходу. Вони отримують базову фізичну підготовку саме у студентські роки. Тому викладачі повинні самі знати і повідомляти про основні труднощі і ускладнення, що можуть виникати із здоров'ям людини у країнах Сходу, у тих, хто має слабкий рівень фізичного здоров'я.

В літературі зустрічаються окремі відомості про систему фізичного виховання у країнах арабського Сходу. Обов'язкові уроки фізичної культури на усіх ступенях шкільної освіти існують у деяких школах Лівії. Система освіти у арабських країнах запозичена від колишніх метрополій – Франції, Великої Британії. У деяких країнах використовуються американська та німецька система освіти. Тому й система оцінювання успішності навчання абітурієнтів, які вступають у виші України, є різною.

Переважає більшості студентів, які є вихідцями з арабських країн і навчаються у вишах України, притаманне позитивне ставлення до фізкультурно-спортивної діяльності, що реалізується завдяки особистій активності.

Наведені дані доцільно враховувати викладачам фізичного виховання, які працюють з іноземними студентами, особливо для організації позанавчальної роботи.

УДК 2

Босак А. – гр.ХК – 41

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

МОРАЛЬ І РЕЛІГІЯ КРІЗЬ ПРИЗМУ ХРИСТИЯНСЬКОЇ МОРАЛІ

Науковий керівник: д.і.н., професор Стоцький Я.В.

A. Bosak

Ternopil National Technical University named after Ivan Pul'uj

MORALITY AND RELIGION IN THE LIGHT OF CHRISTIAN MORALITY

Supervisor: PhD, Professor Y. Stockyy

Проблем релігієзнавчого співвідношення моралі та релігії як в минулому так і в сьогоденні є однією з найважливіших і найскладніших філософських проблем. Теоретично це виражається у твердженні, що релігія породжує мораль. Релігійні ідеологи досить категорично стверджують, що мораль не в змозі існувати без релігії. Оскільки саме в релігії мораль черпає силу здійснювати і творити добро.

У Біблії говориться, що для кожної людини завжди відкриті два шляхи: "шлях вічного життя" - вузький шлях і "шлях загибелі" - широкий. Моральні ідеали були детально викладені Христом у Нагірній проповіді, читаючи її можна прийти до наступних висновків: по-перше, необхідно постійне духовне вдосконалення, відмова від спокус і дрібниць земного життя; по-друге, необхідно постійне моральне самовдосконалення. Мораль і релігія – це особливі форми духовності людини. Еталонні норми моралі прописані у священних книгах різних так званих традиційних релігій. Кожна із розвинутих релігійних систем включає такі структурні компоненти: праксис (культ); теорію (філософію, світогляд); нормативну (імперативну, що поєднує культову практику і світогляд) базу, з якої виокремилася мораль.

Натомість релігійна мораль – це сукупність освячених певною релігійною системою правил і норм, принципів і оцінок поведінки людей, що визначають їхні обов'язки щодо Бога (надприродного), один до одного, до суспільства в цілому.

Наприклад, християнська мораль закликає людей до любові, доброчинності тощо. Але ці категорії не так просто осягнути, бо людині властиві егоїзм, користолюбство і т.п. Реально наближеними до християнського морального ідеалу є тільки святі. Але ритуальні практики допомагають пересічним християнам наблизитися до морального ідеалу. Взірцем для кожного християнина є Ісус Христос.

Релігійна мораль має свою особливість, яка прослідковується у прагненнях людини діяти так, як цього очікує оточення, згідно з вимогами як релігії, так і суспільства для того, щоб перебувати з ними у духовній гармонії, отримати їхнє схвалення та уникнути їхньої негачії. Декалог і Нагірна проповідь Ісуса Христа є водночас основою релігійної моралі та гуманістичним орієнтиром для християнина.

Християнство, акцентуючи увагу на моральному вдосконаленні людини, прагне через її земну релігійну мораль, привести людину до розуміння того, що є найважливішим – спасіння людської душі, що царство Боже утверджує сам Бог. Необхідно пам'ятати, що чи не всі релігійні системи мають тотожні моральні принципи, направлені на творення добра у земному житті, як, зрештою, мають і свої специфічні особливості релігійної моралі із заборонами, принципами, нормами.

УДК 316

Босак А. – ст. гр. ХК – 41

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

СОЦІАЛЬНА ПОВЕДІНКА ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ КРИЗИ

Науковий керівник: ст.викладач Сівчук П.І.

A. Bosak

Ternopil National Technical University named after Ivan Pul'uj

SOCIAL BEHAVIOR OF THE PERSONALITY IN CRISIS CONDITINS

Supervisor: Lecturer P. Sivchuk

Проблема соціальної поведінки особистості в умовах кризи сьогодні є однією з найактуальніших, оскільки зараз Україна переживає економічний спад та дезінтеграцію. Крім цього в країні відбуваються такі кризи, як духовна, соціальна та політична, що ще більше ускладнює соціально - психологічний стан індивіда у суспільстві.

Соціальне середовище, в якому ми перебуваємо сповнене стресовими ситуаціями. За таких умов людина часто не знає, а то й не розуміє, що їй робити. Тому ми часто перебуваємо у стані постійного напруження, що дуже негативно відображається на соціальній поведінці. Соціально – політична та економічна нестабільність породжують тривогу, страх, депресію, агресивність, невпевненість у завтрашньому дні. В результаті чого людина відчуває постійний дискомфорт, і, як наслідок, злість, яку вона часто переносить на оточуючих. Накопичення негативу ускладнює відносини між людьми і створює передумови для виникнення суперечок на «порожньому місці». В умовах кризи соціально - психологічний стан кожного індивіда залежить від його психотипу та стійкості до впливу соціального середовища. Одне залишається незмінним – це постійна втома від щоденних проблем, страх перед майбутнім, недовіра до влади і т.д.

У такого роду напружених ситуаціях значна частина заможних людей звертається за допомогою до спеціалістів, психологів чи «екстрасенсів», щоб розібратися у всіх проблемах, що стоять на їхньому шляху. Такі сеанси можуть дещо заспокоїти і зняти напругу та злість, але не вирішити проблему в принциповому плані. Решта людей змушені вирішувати свої проблеми самі і їх сприйняття та переживання мають дуже гострий характер, що породжує конфліктну поведінку, вербальну та фізичну агресію, кризу свідомості.

Варто згадати, що людина – це своєрідна модель суспільства, що розвивається. При чому цей процес відбувається постійно і головним чинником у розвитку нашої країни є психологічний та соціальний стан кожного з нас. У хворому суспільстві формуються такі ж особистості. У кожної людини є можливість вибору: сприймати світ і ситуацію в країні такою, як вона є, або перекладати свої проблеми на плечі інших. У складних ситуаціях, тобто в умовах всезагальної кризи, нам варто лише згадати досвід минулих поколінь, зрозуміти соціальний стан наших колег і намагатись відноситися до всього із позитивом. Кількість таких людей щодня збільшується. Незважаючи на всі труднощі, соціальний оптимізм є визначальною рисою національного характеру українців, які в найдраматичніші етапи своєї історичної долі, знаходили шляхи до порозуміння і злагоди. Сьогодні це дуже необхідно, бо ситуація є критичною, розвиток подій драматичним, а стан суспільних відносин кризовим.

УДК 621.326

I. Gavrylyuk

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

SMART TECHNOLOGIES: THE MOST INTERESTING NOVELTIES OF 2014

Supervisor: O. Perenchuk

Гаврилюк І. – ст. гр. СІ-41

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

РОЗУМНІ ТЕХНОЛОГІЇ: НАЙЦІКАВІШІ НОВИНКИ 2014 РОКУ

Науковий керівник: викладач Перенчук О.З.

Keywords: health, smart tech, motion sensors.

Ключові слова: здоров'я, розумні технології, сенсори руху.

Health trend continues to grow, and now manufacturers are offering more and more decisions - both external and embedded in smartphones and other familiar devices. This year many companies paid attention in development of new fitness motion sensor devices. Most interesting things described below. Samsung Galaxy S5 and Gear Fit – fitness tracker with a pedometer, planner diet and exercise diary.

One Touch Pop Fit - extra-smart phone designed specifically for fitness. Epson Pulsense

Band PS-100 and Epson Pulsense Watch PS-500 - gadget, unlike most "smart" clock, capable of tracking the pulse. They count calories, sleep modes, the level of activity due to host patented biosensors Epson and accelerometer.

Polar V800 – pulsometer V800 from the company Polar, which is famous for achievements in this area, got a very interesting ability: Based on the user's activity, he finds out how much time you need to relax its owner between workouts. Also, the device measures the pulse during the voyage, has built-in sensor for measuring the pressure and GPS tracker.

Netatmo June - a bracelet that analyzes the activity of solar radiation, transmits the data to your smartphone, together with recommendations for the mistress - if she should hide from the sun away or smeared protective cream. Recommendations will be issued depending on the skin type hostess.

Intel Smart Earbuds – headphones from Intel, able to select music according to the heart rate of the owner. Moreover, they will set the owner to exercise, arranging music under optimal target heart rate.

References:

1. IT Computer science blog (<http://habrahabr.ru/post/216321/>)
2. Official news site of Intel Corporation (<http://newsroom.intel.com/>).

УДК: 796.37- 06:61

Гайда Н. – ст. гр. СІ-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ЗНАННЯ ТА УМІННЯ ВЕДЕННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ В СТУДЕНТІВ ТНТУ

Науковий керівник: доцент Кульчицький З.Й.

Hayda N.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

KNOWLEDGE AND SKILLS HEALTHY LIFESTYLES IN STUDENTS OF TNTU

Supervisor: Kulchytsky Z.

Ключові слова: знання, здоровий спосіб життя

Keywords: knowledge, healthy lifestyles

Успішне засвоєння вимог системи виховання здорового способу життя залежить не лише від бажання й здібностей молодих людей, а й від стану їх здоров'я.

За даними офіційної статистики в Україні приблизно 70 % дорослого населення має низький та нижчий за середній рівні фізичного здоров'я. 22,6 % учнів загальноосвітніх шкіл України мають середній рівень фізичного здоров'я, 33,5 % - низький. Лише 6,7 % мають рівень фіз. здоров'я вище за середній і 0,8 % - високий.

Механізм виховання здорового способу життя у студентів повинен складатися з використанням певних підходів: індивідуально-особистісний підхід, створення атмосфери співпраці, співтворчості і взаємонавчання; орієнтації на самовиховання, здійснення навчально-виховного процесу на засадах інтегрованого підходу на всіх етапах процесу виховання, форм навчання: ранкової гімнастики, спортивних годин, секцій, туризму, спортивних заходів, змагань.

Водночас, використання фізичних вправ з предметами і без предметів, гімнастичних та силових, легкоатлетичних та ігрових допоможе з найменшою затратою часу ефективно виховувати здоровий спосіб життя у студентів.

Мета нашого дослідження встановити рівень засвоєння знань та умінь виховувати здоровий спосіб життя в студентів ТНТУ.

Як свідчать **результати анкетування** студентів, які навчалися згідно розробленого механізму, за рівнем засвоєння знань та умінь виховування здорового способу життя ми дослідили три групи студентів.

Першу групу 24% становили студенти з високим рівнем знань щодо виховання здорового способу життя. До другої, найчисленнішої групи 41% — середній рівень знань, відносились студенти, які хочуть щоб їм підказували шляхи виховання здорового способу життя. До третьої групи 35% — низький рівень знань, належать молоді люди, які не навчилися використовувати засоби фізичної культури для виховання здорового способу життя.

Висновок. Результати дослідження показують, що у більшості студентів знання та уміння виховувати здоровий спосіб життя сформовані недостатньо.

УДК 334.7

Гетун Д. – ст. гр. БК-21

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

СТРАТЕГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ КОМУНІКАЦІЙ

Науковий керівник: к. філол. н., доцент Боднар О.І.

Getun D.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

STRATEGIC MANAGEMENT OF COMMUNICATION

Supervisor: C. Philol. Sc., Associate Professor Bodnar O.I.

Ключові слова: стратегічний менеджмент, комунікація, організація

Keywords: strategic management, communication, organisation, to survive, strategic goals, environment

Organisations do not exist within a vacuum but are obliged to co-exist, interact and survive with their external environment. Many changes within contemporary society require organisations to make sense of a turbulent, complex and sometimes threatening world. Because of this, organisations are well advised to devise systems for anticipating and solving the 'wicked' problems with which they are confronted on a daily basis.

Organisational survival is based on its effective ability to monitor, interpret and respond to the many and diverse problems that threaten its survival. Since the 1950s, organisations have engaged in a process of strategic management in order to help them to survive in rapidly changing environments and also to succeed in achieving their goals.

The processes of strategic management have evolved and expanded to include other diverse areas such as communication.

Lindeborg emphasises the link between 'excellent' communication and strategy, stating: "Excellent communication is communication that is managed strategically, meets its objectives, and balances the needs of the organisation and the needs of key publics with two-way symmetrical communication." The strategic management process has been discussed in detail in a great number of texts over the past two decades. Many of the texts studied as part of this research provide relevant and self-explanatory diagrammatical models.

When it comes to strategic management, two words seem to pervade the literature, mission and environment. Mission is defined as, a statement of purpose - what the organisation hopes to achieve over the long term... a pointer to the overall direction.

УДК 519.21

Головчинська Ю. –ст. гр. МБ-31

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

СУТЬ І ОСНОВНІ ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ ПОЛІТИЧНИХ КОНФЛІКТІВ

Науковий керівник: асис. Габрусєва Н.В.

Holovchynska Yu.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

THE SOURCE AND MAIN CAUSES OF POLITICAL CONFLICTS

Supervisor: Gabrusyeva N.

Ключові слова: слово «конфлікт», політичний конфлікт, причини

Keywords: the word "conflict", the political conflict, reasons

Слово «конфлікт» прийшло в українську мову з латині. В латинській мові слово «conflictus» означає зіткнення. Геракліт був одним з перших філософів, хто вказав на боротьбу протилежних сил як на загальний закон, діючий в природі і суспільстві. «Потрібно знати, - писав він, - що війна загальноприйнята, що ворожнеча - звичайний порядок речей і що все виникає через ворожнечу...». Люди неоднаково сприймають і оцінюють ті чи інші події, і це досить часто призводить до спірних ситуацій. Якщо ситуація, що виникла, несе в собі загрозу для досягнення мети навіть одному із учасників взаємодії, то виникає конфлікт. Найважливіші конфлікти між людьми і соціальними групами концентруються у сфері політики.

На думку Л. Козера, К. Боулдінга, Р. Макка, Р. Снайдера, суперечність переростає у конфлікт, якщо наявна частина основних ознак: - необхідною умовою конфлікту є наявність двох протилежних сторін; - конфлікт виникає тільки тоді, коли сторони домагаються вигоди, користі, зиску за рахунок одна одної. Таким чином, успіх однієї сторони означає неуспіх, поразку другої, а сама конфліктна поведінка виглядає як намагання ліквідувати, або ж, як мінімум, поставити під контроль другу сторону; - дії конфліктуючих сторін спрямовані на досягнення несумісних і взаємовиключних цілей (цінностей) і, отже, зіштовхуються; - одним із важливих аспектів конфліктних відносин є влада. При конфлікті завжди висувається намагання досягнення, зміни або збереження суспільної позиції - спроможності контролювати і направляти поведінку іншої сторони; - конфліктний процес являє тимчасову тенденцію до порушення взаємовідносин між сторонами; - до виникнення політичних конфліктів приводять зіткнення економічних інтересів, духовних і культурних цінностей, етнонаціональних і релігійних потреб.

Зрозуміло, що конфлікт (особливо політичний) на стадії виникнення, загострення та розвитку – явище деструктивне та не прогнозоване, може привести до страшних наслідків. Відповідно, основне завдання конфліктуючих сторін на цих етапах – знайти цивілізовані, мирні шляхи для його розв'язання. Проте, на мою думку, якщо сторони знайшли компромісне рішення, конфлікт (вже урегульований) може мати і позитивні наслідки, оскільки стимулює подальший розвиток системи, в якій він виник; знімає суспільну напругу; інтегрує суспільні групи з спільними потребами та інтересами та інш.

УДК 796.37.037

Горак Ю. - ст. гр. БП-21

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

СКЛАДОВІ УСПІШНОСТІ РУХОВОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ

Науковий керівник: доц. Теплий А.М.

Horak Y.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

CONSTITUENTS OF PROGRESS IN MOTIVE PREPARATION OF STUDENTS IN LEARNING PROCESS

Supervisor: Teply A.

Ключові слова: фізичне виховання, фізична активність

Keywords: physical education, physical activity

Рухова підготовка, як і будь-який інший перехідний процес повинна бути строго регламентована й базуватися на визначених методологічних постулатах та концепціях, які враховують закономірності управління біологічними системами, а саме:

- 1) визначенні структури та рівнів фізичного стану студентів;
- 2) диференціації студентів на групи з низьким, середнім і високим рівнем фізичного стану;
- 3) визначення оптимального поєднання тренувальної роботи з використанням чітко виражених ергофізіологічних режимів;
- 4) розробці співставлених норм для груп з різним рівнем фізичного стану;
- 5) знанні закономірностей розвитку і інволюції рухових функцій;
- 6) обліку ступені тренування рухових здібностей;
- 7) постійному моніторинзі фізичного стану;
- 8) визначенні ефективності тренувальних впливів у вигляді співвідношення досягнутого ефекту до часу його зберігання;
- 9) обліку психодинамічних та особистих характеристик студентів, їх мотиваційної сфери та соціальних установок.

Дотримання цих методологічних принципів дозволяє протягом одного року підвищити на 15-20% фізичний стан студентів. Але ж досягнутий ефект зберігається на більше трьох місяців і під кінець рекреаційного періоду він зникає зовсім.

Приріст рухових здібностей відбувається за рахунок удосконалювання механізмів центральної регуляції та підвищення синхронізації вегетативних функцій на меж системному рівні. За рахунок цих двох механізмів й підвищується адаптаційні можливості студентів до м'язових навантажень різноманітної модальності, міцності й тривалості.

Отже, в процесі багаторічної рухової підготовки можливо лише зберігати рівень фізичного стану студентів першого курсу. При цьому організація процесу фізичного виховання повинна базуватися на викладених методичних постулатах. В іншому випадку (В.А. Романенко 1995-2005) рухова підготовка студентів є не більш ніж міфом, який немає ніякого відношення до реального існування.

УДК 621. 326

Грицай Ю. – гр. ХС-41

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

САМОСТІЙНІ ЗАНЯТТЯ ФІЗИЧНИМИ ВПРАВАМИ

Науковий керівник: доцент Галіздра А.А.

Gritsay Y..

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

INDEPENDENT PHYSICAL EXERCISE

Supervisor: docent Galizgra A.

Ключові слова: Студенти, фізичні вправи, спорт.

Keywords: Students, exercise, sport.

Важлива роль у забезпеченні високого рівня здоров'я, збільшення тривалості життя, збереженні працездатності людини належить фізичним вправам. У всі часи людина намагалась бути сильною, красивою, фізично досконалою. Досягнення фізичної досконалості необхідно молодій людині – потрібно не тільки мати красиву будову тіла, а насамперед володіти сильним здоров'ям, високою розумовою і фізичною працездатністю, силою волі, наполегливістю в досягненні мети.

Обов'язкові заняття з фізичного виховання в вищих навчальних закладах не завжди спроможні поповнити дефіцит рухової активності студентів, забезпечити відновлення їх розумової працездатності, запобігти захворюванням, що розвиваються на фоні хронічної втоми. Вирішенню цього завдання сприяють самостійні заняття студентів фізичними вправами протягом тижня. Самостійні заняття фізичною культурою та спортом допомагають ліквідувати недоліки їх рухової діяльності, сприяють більш активному засвоєнню навчальної програми та здачі контрольних нормативів. Ці заняття надають можливість оволодіти цілим рядом нових рухових умінь та навичок, які непередбачені програмою з фізичного виховання, розширити діапазон рухових дій, підвищити спортивну майстерність.

Організація самостійних занять студентів передбачає: підвищення рівня теоретичних знань щодо фізичної культури і спорту; підготовку до виконання нормативів з програми фізичного виховання, професійну підготовленість, удосконалення рухових умінь та навичок, що були засвоєні на обов'язкових заняттях. Під час проведення самостійних занять підвищується не тільки рівень фізичної підготовленості студентів, але й розвиваються такі моральні якості, як працьовитість та самодисциплінованість тощо.

До основних форм самостійних занять відносять:

- ранкову гігієнічну гімнастику (РГГ);
- фізичні вправи протягом дня;
- самостійні заняття фізичними вправами в місцях проживання студентів.

УДК 621.316

Грицай Ю. - ст. гр. ХС-41

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

СОЦІАЛЬНІ ТА ПОЛІТИЧНІ КОНФЛІКТИ У СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ

Науковий керівник: ст. викладач Сівчук П.І

Hrytsay Y.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

SOCIAL AND POLITICAL CONFLICTS IN MODERN UKRAINE

Supervisor: Lecturer P. Sivchuk

Ключові слова: протест, конфлікт

Keywords: protest, conflict

Аналіз соціально-політичної ситуації в Україні яскраво демонструє значне загострення боротьби за владу, статус і ресурси, права і сфери впливу найрізноманітніших соціальних суб'єктів, від владних структур центрального і регіонального рівня, до трудових колективів, профспілок, політичних партій і громадських рухів, національних та релігійних спільнот, соціальних груп та окремих особистостей. Протиборство конфліктуючих сторін набуває різноманітних форм — від трудових суперечок, страйків, масових акцій соціального-політичного протесту з вимогами зміни існуючої системи влади, що супроводжуються внутрішніми розколами спільнот, рухів та соціальних інститутів, до громадського протестування, подій на Майдані, революційного перевороту, соціально-політичної дестабілізації і зовнішньої загрози територіальної цілісності держави. Конфлікт має тенденцію до посилення і створює реальні небезпеки для України як держави, українців як нації, суспільства як цілісності.

Суттєву роль у сучасній українській дійсності відіграють такі різновиди політичних конфліктів, як проблеми з приводу вибору стратегії та головних векторів суспільного розвитку, зокрема, між прихильниками ліберального та соціально-орієнтованого напрямків, європейської інтеграції та проросійської орієнтації, входження України в НАТО та ЄС, а також збереження позаблокового статусу української держави тощо. Розв'язання таких конфліктів можливе лише за умов досягнення широкого суспільного консенсусу, шляхом проведення публічних дискусій, відкритого обговорення у засобах масової інформації, проведення референдумів з найбільш гострих проблем суспільного розвитку. Особливістю сучасної ситуації в Україні є те, що значна частина конфліктів, причини яких знаходяться поза політикою, набуває політичного забарвлення внаслідок спекулятивного використання політичними партіями та рухами історичних, соціокультурних, духовних проблем сьогодення у своїх вузькопартійних інтересах. Також ми не можемо не згадати події в Криму, кризу влади, загострення проблем з регіоналізацією та федералізацією, які дестабілізують життя людей та сіють розбрат на теренах України.

УДК 34.028.6

Грушицький О. - ст. гр. МК-41

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ВИСВІТЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ

Науковий керівник: к.і.н., доцент Криськов А.А.

Hrushytskyi O.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

COVERAGE INFORMATION ABOUT ACTIVITIES OF TERNOPIL CITY COUNCIL

Supervisor: Ph.D., Associate Professor Kryskov A.A.

Ключові слова: Тернопільська міська рада, засоби масової інформації

Keywords: Ternopil City Council, the media

Міська рада міста Тернополя є достатньо публічною для громадськості та показує високий рівень швидкого та якісного інформування про свою роботу. Всі заходи в яких бере участь міський голова, його заступники чи повноважні особи управлінь та відділів в той же день грамотно розміщуються на офіційному сайті ТМР, а тому будь-яка людина, що має доступ до Інтернету, може подивитись, що відбулось у місті за день та що планується на найближчий час. Проте є багато джерел, які виставляють не завжди достовірну інформацію, посилаючись на непідтвержені джерела. Право на доступ до публічної інформації відрізняється від права на інформацію, адже його суть полягає не в свободі слова і не в праві зберігати та поширювати інформацію, а в можливості отримати інформацію, яка становить суспільний інтерес.

Специфіка роботи з місцевими сайтами є досить своєрідною і достатньо популярною. Тут йде мова в тому плані, що Інтернет-ЗМІ мають вплив на владу і суспільство вже зараз і в майбутньому він тільки посилюватиметься. Працівники мерії відслідковують публікації в Інтернеті, роблять свої висновки та оперативно реагують на них, навіть якщо ті зі сторони правоохоронних структур. А от тези стосовно того, що в деяких ситуаціях юристи міської ради навіть розглядали можливість подання до суду на певні сайти стосовно тих чи інших публікацій, але далі розмов справи не пішли, стали для журналістів відкриттям. Свої права потрібно захищати і міська рада, безперечно, забезпечує прийняття необхідних заходів у разі висвітлення невідповідної інформації. Варто зазначити, що відділ зв'язків з громадськістю та засобами масової інформації Тернопільської міської ради повинен забезпечити достовірне висвітлення інформації про роботу міської ради та вживати заходів щодо оперативного реагування на інформацію про діяльність міської ради, міського голови, виконавчого комітету міської ради, якщо вона не відповідає дійсності або подана з неточностями. Посадові особи, які справді дбають про авторитет влади і свій власний імідж, не можуть нехтувати законом і конституційними правами громадян. Враховуючи досвід, можна вважати, що правильно вчинять ті з них, котрі активно сприятимуть висвітленню своєї діяльності. Реалізація такого підходу є ймовірною здебільшого тоді, коли при органах місцевої влади діятимуть групи або, принаймні, окремі посадові особи, відповідальні за зв'язки з громадськістю, за поширення інформації про діяльність посадових осіб.

УДК 796.37.037

Гурик О. – ст. гр. БО-21

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

СИЛОВА ПІДГОТОВКА У ФІЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ СТУДЕНТІВ

Науковий керівник: ст. викладач Вальчак Н.В.

Huryk O.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

STRENGTH TRAINING IN PHYSICAL EDUCATION IN THE STUDENTS

Supervisor: Valchak N.

Ключові слова: силова підготовка, фізичне виховання

Keywords: strength training, physical education

Актуальність. Фізична культура покликана сприяти формуванню таких загальнолюдських цінностей, як фізичне, психічне та соціальне благополуччя, підвищенню життєвих ресурсів людини, до числа найважливіших з яких відноситься здоров'я.

Виклад основного матеріалу. Фізичне виховання студентів спрямоване на вдосконалення видів рухової активності, що визначають значний інтерес і мотивацію включеності студентів в організовану фізкультурно - спортивну діяльність.

Одним з таких видів діяльності, які мають величезну популярність і викликають інтерес у студентському середовищі, є заняття силової спрямованості.

Даний вид діяльності привертає особливу увагу у зв'язку з вираженим бажанням студентів зміцнити мускулатуру, мати гарну фігуру, підвищити в цілому життєвий тонус організму. Розвиток сили і формування атлетичної статури є провідним мотивом занять.

Багаторічні спостереження і аналіз державних програмних документів з фізичного виховання студентів показують, що в навчальних програмах вузів немає обов'язкового залікового тесту у вигляді вправи з обтяженням. Відсутність у фізкультурних заняттях вправ з обтяженнями не дозволяє розвивати силу м'язів спини.

Висновок. Можливість підвищити силу до необхідного рівня дає силове тренування, регулярно здійснювана на академічних і самостійних заняттях. Силове тренування - це метод загальнорозвиваючого тренування здорової фізичної форми, при якій використовуються обтяжіння. Вправи з обтяжіннями (гіри, гантелі, штанги, багатофункціональні тренажери та ін.) дають можливість розвинути силу, отримати оздоровчий ефект при мінімальній витраті часу і коштів. Вони прості і доступні кожному. Дуже важливо займатися силовими вправами в студентському віці, так як максимальну віддачу дають силові тренування на кінець статевого дозрівання в 16-20 років. Силові вправи формують в цей час не тільки мускулатуру, але і скелет. Ширше стають грудна клітка і плечі, товщі кістки, міцніші суглоби і зв'язки. Сила і здоров'я розширюють можливості студентів для продуктивного розумової праці та успішного навчання у вузі. Силова підготовка забезпечує високий рівень підготовленості студентів який необхідний для всебічного розвитку організму.

УДК 796.37.037

Дмитрів Д., ст. гр. СН-12

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ ЯК ЗАСІБ ПОКРАЩЕННЯ ЇХНЬОГО ЗДОРОВ'Я

Науковий керівник: ст. викладач Луців В.С.

Dmytriv D.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

ADVANCE OF SYSTEM OF PHYSICAL EDUCATION OF STUDENTS AS WAY OF IMPROVEMENT OF THEIR HEALTH

Supervisor: Lutsiv V.

Ключові слова: індивідуалізація, мотивація

Keywords: individualization, motivation

Виникає безліч запитань, як можна силою примусити займатись фізичною культурою? Проблемою є також абсолютне ігнорування одного із головних педагогічних методів – індивідуалізація навчання. Ті навантаження, які дають студентам під час занять мають бути індивідуальними, адже фізичний розвиток у кожного із них різний.

Тому, справедливіше було б оцінювати студентів за покращенням особистих показників фізичної підготовленості, а не за абсолютними результатами.

Але, якщо не змінити принципи «покарання» на принципи співпраці, то жодних позитивних змін у викладанні фізичної культури не відбудеться. Адже, головний метод педагогіки співпраці: так викладати, щоб процес навчання був цікавим за формою і змістом і щоб студент не боявся отримати низьку оцінку.

Більшістю науковцями з галузі фізичного виховання і спорту на сучасному етапі пропонується каркас «Нової концепції фізичної культури у ВНЗ України», у якій абсолютно виключено примус, як форма навчання на практичних (теоретичних) заняттях. Насамперед у студентів слід пробудити бажання самостійно займатись фізичною культурою, а на заняттях з фізичного виховання основною метою повинна бути мотивація до покращення показників фізичного розвитку та здоров'я

Мотиваційна сфера вимагає включення всіх видів спонукань, потреб, інтересів, прагнень, цілей, мотивів та мотиваційних установок, диспозицій та ідеалів. Ефективність будь-якої діяльності залежить, перш за все, від сили і ступеня усвідомлення потреби індивіда у даній діяльності, а саме потреби через відчуття браку чогось, що нерозривно пов'язано з проявом емоцій. У даному випадку, це покращення результатів фізичної підготовленості, що безпосередньо покращить у студентів рівень соматичного здоров'я та фізичний розвиток.

Таким чином, унаслідок цього з'являється у студентів мотивація, зацікавленість, інтерес до діяльності яка виконується, а саме, до занять руховою активністю.

UDC 004.51

Dobryvoda N.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

VIDEO COMMUNICATION SOFTWARE

Supervisor: Petryshyna L.

УДК 004.51

Добривода Н.– ст. гр. СН-11

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ПРОГРАМИ ДЛЯ ВІДЕОЗВ'ЯЗКУ

Науковий керівник: ст. викл. Петришина Л.Й.

Ключові слова: програма для відеозв'язку, відеочат, відеодзвінок, відеоконференція

Keywords: video communication software, video chat, video call, video conference

In the modern world almost all people are using the internet to communicate and these users have different reasons for doing so. A problem for these people is that they are unsure of which video communication software packages will meet their needs. Whatever your reasons are for using video communication software, the following will help you in your video communication software search.

There is a lot of video communication software in the market. So many that you may get confused over which is best suited for your needs. Skype, of course, is the one that stands out in the crowd. You can make unlimited one-to-one calls with the free account and talk as much as you want.

The only thing is that the person, with whom you wish to talk, should also have Skype installed on his or her computer or video-phone. But that is the case with almost all other applications. If you wish to look beyond Skype, for personal or business reasons, here are the top five video communication applications – ooVoo, Google+ Hangouts, Tango, Viber, GoToMeeting.

Of course, they have a lot of positive and negative sides. But to define them we have to consider what do we need those programs for?

Three main methods for the video software usage are defined.

Video chat is one of the first methods of online video communication developed. This software is used to communicate with a large amount of users at once. These groups are usually organized spontaneously and thus are very popular for talking with friends and for meeting new people.

Video call services offer users the chance to make video calls as well as the chance to type out responses. This is because a lot of the software is based on Instant Messaging software. This allows users to have a more of a one on one talk time than that of video chat.

Video conference services are very similar to that of video chat, but there are some distinct differences that make it more useful as a business tool than for entertainment. With video conference software, meetings are usually organized ahead of time. The participants are usually invited to take part in the conversations rather than wandering in by themselves.

The video communication software you needed should be chosen guiding by the programs and methods mentioned above.

УДК 81.27

Дранівський М. – ст. гр. ОКС-106

Технічний коледж Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя

КРЕАТИВНІ СПОСОБИ ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ

Науковий керівник: викладач-методист Бойчук Т. В.

Dranivskyy M.

Technical College Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

CREATIVE WAYS TO POPULARIZE UKRAINIAN LANGUAGE

Supervisor: teacher-methodologist Boychuk T.

Ключові слова: українська мова, популяризація.

Keywords: ukrainian language, popularization.

Згідно з даними аналітичного огляду «Становище української мови в Україні в 2013 році», лише 50% книг було надруковано державною мовою, накладі газет, що виходили українською, становили 30,2%, журналів – 18,5%; продовжувався процес «повзучої русифікації» сфери послуг, реклами, торгівлі.

Тоді як деякі політики та громадські діячі тільки домагаються затвердження державної цільової програми, яка б забезпечила повноцінне функціонування української мови в усіх сферах суспільного життя на всій території України, молодь уже вдалася до креативних способів популяризації своєї мови.

Торент-толока «Гуртом!» пропонує музику, фільми, програмне забезпечення, ігри, оцифровану друковану літературу та аудіокнижки виключно українською мовою.

Популяризацією нашої мови в інтернет-спілкуванні займаються й творці сайту «Пиши українською» (Balachka.com).

Активісти групи «Й так поймають!» на Facebook домагаються появи української версії веб-ресурсів багатьох компаній з метою захисту потреб україномовних споживачів. Якщо ж бізнесмени та підприємці категорично відмовляються йти назустріч українцям, то активісти закликають спільноту «голосувати гаманцем» – не купувати продукцію цих виробників.

Ініціатива «Дріжджі» – [мережевий громадський рух](#), який здійснює моніторинг сфери обслуговування, маркування товарів, зовнішньої реклами та веб-сайтів компаній щодо дотримання ними вимог законодавства України про мови.

Львів'яни вже неодноразово ставали ініціаторами щорічних флешмобів «Українська – це модно!», активно пропагуючи композиції вітчизняних україномовних виконавців, таких як «Океан Ельзи», «Бумбокс», ТНМК тощо.

Популяризують мову й за допомогою відповідної символіки на одязі чи наплічниках. Молодь носить значки із написами «Спілкуюся лише українською», «Зробіть мені приємність – розмовляйте українською», «Українською прикольніше!».

Магазин «Наш формат» пропонує футболки, на яких зазначено «Спілкуюсь рідною», «Є мова – є нація», «Порву за мову», «Вчи українську» тощо.

Таким чином, поки політики маніпулюють «мовними» питаннями напередодні чергових виборів, а бізнесмени виправдовують вживання російської комерційною доцільністю, молоді українці захищають рідну мову своїми силами.

УДК

Жигальська У.-ст. гр. ОТП-111

Технічний коледж Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя

ФРАНКО НАД СТРИПОЮ

Науковий керівник: с. в. к., викладач-методист Літвінюк О.В.

Zhigalska U.

Technical college Ternopil Ivan Puluy National Technical University

FRANKO ABOVE STRYPA RIVER

Supervisor: Litvinyk O. V.

Іван Якович Франко увійшов в історію української і світової літератури як геніальний письменник і визначний діяч визвольного руху. Франко був не тільки письменником, а й великим ученим і публіцистом і громадським діячем.

Про перебування письменника в селі Купчинці і на хуторі Драгоманівка, я знаю із розповідей моїх рідних.

І. Франко вів велику культурно-громадську роботу серед селянських робітничих і інтелігентних кіл поневоленої України, зокрема, Тернопільщини. Позитивно він оцінив діяльність стоголосого денисівського хору в варшавській газеті "Правда"(1885). Налагодив творчі контакти з Павлом Думкою, який виступав у хорі О. Вітошинського. Їхня дружба тривала упродовж 30 років. Листи П. Думки до І. Франка зберігаються в Інституті літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України в Києві.

Каменярь відвідував у Купчинці та Драгоманівку не один раз: 1894, 1895, 1897, 1902 роках. Про перебування І. Франка в Купчинцях 1894 року писала наша землячка, письменниця Іванна Блажкевич у своєму спогаді "І. Франко в Купчинцях": "...І якою була наша радість, коли в 1894 році ми довідалися, що до нас в село Купчинці приїжджає на віче І. Франко. Ініціатором того віче був Павло Думка. ...Приспану свідомість правди будив Франко. ...На тих зборах в нашому селі Франко кинув невідоме нам тоді слово: страйк! ...Йшла весна 1905 року. ...Селяни читали "Мойсея" і плакали. Слова безсмертної поеми робили їх дужими і гордими за свої мозолисті руки, за свій народ, який (о, ми сильно вірили разом з поетом!) неодмінно засяде у народів вольних колі". У 90-х роках І. Франко записував у Купчинцях історичні пісні "Ой Морозе Морозенку", "Літай, літай, сивий орле", "Ой не три дні та не три неділі, як Нечая ляхи вбили" та коломийки.

На початку 1908 року І. Франко важко хворів. П. Думка неодноразово збирав гроші з селян, а інколи навіть доставляв сім'ї Франка продукти.

Перед Другою світовою війною у с. Купчинцях був створений гарний молодіжний хор "Каменярі" ім. М. Драгоманова, яким керував талановитий актор, музикант і диригент Йосиф Мороз. У 20–30-х роках франківські вечори були традиційними у Купчинцях і Драгоманівці, Денисові, Ішкові, Богатківцях, Золотій Слободі, Плотичі, Березовиці Великій, та багатьох селах і містах нашого Подільського Тернопілля.

У Купчинцях 1971 року споруджено пам'ятник І. Франкові роботи талановитого скульптора Івана Гончара та архітектора Бориса Гаврилюка, що встановлений у центрі села біля школи.

УДК 796.37.037

Закітнюк М. – ст. гр. СІ-11

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ

Науковий керівник: к.п.н., доц. Салук І.А.

Zakitnyuk M.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

THE NEWEST TECHNOLOGIES IN PROCESS OF PHYSICAL EDUCATION OF STUDENTS

Supervisor: Saluk I.

Ключові слова: індивідуалізація, технології, фізичний стан

Keywords: individualization, technologies, bodily condition

Одним з найголовніших завдань сучасної освіти є перехід до індивідуалізації та диференціації навчання. Як відзначають вчені, комп'ютерні технології у фізичній культурі не набули широкого застосування. Існуючі комп'ютерні програми, допомагають викладачам у вирішенні проблеми індивідуального підходу, але несуть більше нормативно-статистичний характер, ніж практичний. Метою дослідження було розробити, експериментально обґрунтувати та перевірити на практиці за допомогою тестів фізичної підготовленості систему вдосконалення процесу фізичного виховання студентів за допомогою комп'ютерних технологій.

У результаті педагогічного експерименту встановлено, що розроблені для індивідуального використання для студентів, які мають різний рівень фізичної підготовленості значно поліпшило фізичний стан студентів експериментальної групи.

Застосовуючи для обрахунку показників методи математичної статистики, зміни у темпах приросту відбулися в експериментальній групі у розвитку сили за результатами вправи "згинання-розгинання рук в упорі лежачи" – 20,3 % ($P < 0,05$), та 5,3 % ($P < 0,05$) – в експериментальній. У розвитку витривалості (біг на 1000 м (юнаки), біг на 800 м (дівчата)) -15%, тоді як змін в показниках контрольної групи не відбулося взагалі ($P < 0,001$). У розвитку швидкісно-силових якостей за результатами вправи "піднімання тулуба з положення сидячи" темп приросту результатів склав 18,3% ($P < 0,05$), а у вправі "стрибок у довжину з місця" - на 12,4% ($P < 0,001$). У розвитку гнучкості (нахил тулуба вперед сидячи) – 12,5% ($P < 0,05$). У розвитку спритності (човниковий біг 4x9 м) – 10,4 % у експериментальній, проти 1,3% - у контрольній. Щодо швидкісних якостей, які визначалися за допомогою вправи "біг на 100м", то позитивні зміни після завершення дослідження у експериментальній групі дорівнювали 8,9%, ($P < 0,001$) тоді, як у контрольній групі, навпаки, показники зменшилися на 2,3%. Тобто, у всіх видах випробувань в кінці експериментального дослідження відбулися достовірні позитивні зміни показників фізичної підготовленості у студентів експериментальної групи.

Таким чином, отримані дані підтверджують ефективність використання новітніх технологій, що базуються на основі комп'ютиризації у процесі фізичного виховання студентів вищих навчальних закладів України на прикладі позитивних змін фізичної підготовленості студентів.

УДК 159.9

Зелінський М. □ст. гр. БПмс-61

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ВПЛИВ «Я-КОНЦЕПЦІЇ» НА РІВЕНЬ УСПІШНОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Науковий керівник: д.п.н., професор Буняк Н. А.

Zelinskiy M.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

THE IMPACT OF "SELF-CONCEPT" TO THE LEVEL OF SUCCESS OF PROFESSIONAL WORK

Supervisor: N. Bunyak

Ключові слова: «Я-концепція», самооцінка, професійна діяльність, успішність

Keywords: «Self-concept», self-appraisal, professional activities, success

Серед різноманітних видів соціальної діяльності особистості особливе місце займає професійна діяльність. Людина як суб'єкт діяльності більшу частину свого життя присвячує професійному виду праці, як головному напрямку становлення людської сутності.

Професія розуміється як спільність, як область докладання сил, як діяльність і область прояву особистості. Професіонал може перетворювати свою професійну діяльність, вносячи в неї творчі елементи, розширюючи область докладання своїх сил, придумуючи нові засоби, прийоми роботи. Особистісні зміни, що відбуваються в ході професійної діяльності, призводять до становлення особистості як суб'єкта діяльності.

"Я-концепція" - це динамічна система уявлень людини про себе, яка включає усвідомлення своїх фізичних, інтелектуальних та інших особливостей; самооцінку та суб'єктивне сприймання зовнішніх чинників, які впливають на особистість.

Особистісні зміни, що відбуваються в ході професійної діяльності, призводять до становлення особистості як суб'єкта діяльності.

Під професійним становленням суб'єкта розуміється рух особистості в ході професійної праці, професійне становлення суб'єкта розгорнуто в часі і охоплює період від початку формування професійних намірів до фінішу, який закінчує активну професійну діяльність.

Центральним компонентом "Я-концепції" є самооцінка особистості. Самооцінка – це та цінність, значущість, якої надає собі індивід загалом та окремим рисам своєї особистості, діяльності, поведінки.

Констатується залежність успішності професійної діяльності від рівня самооцінки людини. Самооцінка дає безпосередній вплив на успішність професійної діяльності: при адекватній або високій самооцінці професійна діяльність буде успішна, і на оборот, існує негативний вплив заниженої і сильно завищеної самооцінки на успішність діяльності людини, в тому числі і професійної.

Успішність у професійній діяльності проявляється, насамперед, у досягненні працівником значущої мети та подоланні або перетворенні умов, що перешкоджають досягненню даної мети.

УДК 796.37.037

Капічовський І. – ст. гр. .ЕТ-22

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

СТАВЛЕННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ДО ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

Науковий керівник: ст. викладач Надозірний Я.П.

Kapichovsky I.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

STUDENTS' ATTITUDES TO PHYSICAL EDUCATION AND SPORTS

Supervisor: Nadozirny J.

Ключові слова: фізична культура, інтерес

Keywords: physical education, interest

Основними чинниками негативного впливу на фізичний стан студентів є низький інтерес до занять фізичною культурою і спортом, недостатній рівень рухової активності, відсутність спеціальних знань про засоби підтримання і контролю фізичної підготовленості, здорового способу життя.

Метою роботи є виявлення інтересів студентської молоді до занять фізичною культурою і спортом.

Нами було проведено анкетування студентів II курсу денної форми навчання, яких за станом здоров'я віднесено до основної медичної групи.

Абсолютна більшість студентів (Ю – 97,8 %, Д – 97,4 %) вважають, що завдяки заняттям ФКіС можливо покращити свій стан здоров'я, що свідчить про їх високий рівень свідомості.

На „відмінно” оцінюють свій стан здоров'я 42,2 % (Ю) і 28,9 % (Д); на „задовільно” – 48,9 % і 65,8 %; „незадовільно” – 8,9 % і 5,3 %. Відповідно це свідчить про те, що студенти перевищують суб'єктивну самооцінку свого стану здоров'я, тому що згідно результатів наукових досліджень та даними Міністерства охорони здоров'я України майже 90 % молоді мають відхилення в стані здоров'я.

Переважній більшості студентів (Ю – 50,0 %, Д – 67,4 %) подобаються заняття фізичною культурою у *тренажерному залі*. Це пояснюється тим, що вправи з обтяженнями та на тренажерних пристроях дають можливість корекції фізичних вад та значно покращують будову тіла людини. Підтвердженням цього є високий відсоток вибору студентами такого виду рухової діяльності як *атлетизм* (Ю – 31,4%, Д – 34,6%).

Залік з фізичного виховання більш значущим виявився для дівчат (19,7 %), тоді як тільки 7,9 % юнаків відмітили цей чинник як значущий.

В цілому можна стверджувати, що студенти в процесі вибору керуються різноманітними мотивами, серед яких найбільш вагомим є покращення зовнішнього вигляду. Це підтверджується значною кількістю студентів, які вибрали атлетизм та бажають займатися у тренажерному залі.

УДК: 613.16-06:612

Кінаш Д. – ст. гр. ХО-41

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ З ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ЗДОРОВ'Я В КОНТЕКСТІ БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ

Науковий керівник: доцент Кульчицький З.Й.

Kinash D.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

INDEPENDENT WORK OF STUDENTS A CULTURE OF HEALTH IN THE CONTEXT OF BOLOGNA PROCESS

Supervisor: Kulchytsky Z.

Ключові слова: самостійна робота, культура здоров'я

Keywords: independent work, culture of health

Вступ. Процеси європейської інтеграції охоплюють дедалі більше сфер життєдіяльності. Не стала винятком і освіта, особливо вища школа. Україна чітко визначила орієнтир на входження в освітній простір Європи, здійснює модернізацію освітньої діяльності в контексті європейських вимог, дедалі наполегливіше працює над практичним приєднанням до Болонського процесу.

Порівняно із закордонними вищими навчальними закладами в українських ВНЗ тижневе аудиторне навантаження студентів значно більше, що певною мірою позбавляє студента можливості здобувати навички самостійної роботи, а також бути підготовленим до самостійності в його подальшій професійній діяльності.

Аналіз публікацій показав, що не зважаючи на достатньо широкий спектр досліджуваних напрямків самостійної роботи студентів вищої школи, ще недостатньо системних (цілісних) досліджень, що стосуються розробки організації самостійної роботи з формування культури здоров'я.

Мета дослідження — полягає у теоретичному обґрунтуванні та експериментальній перевірці педагогічних умов організації самостійної роботи з формування культури здоров'я в студентів Тернопільського державного технічного університету ім. Івана Пулюя.

Методика дослідження. Дослідження проводилося в контексті підвищення якості навчання. Ми досліджували організацію самостійної роботи з формування культури здоров'я. У дослідженні брали участь 85 студентів спец. медичної групи.

Результати дослідження. Вивчення стану самостійної роботи студентів з формування культури здоров'я у вузі показало, що 42% обстежуваних приділяє йому увагу ситуативно і періодично, 22% — займаються систематично і 36% — не займаються зовсім.

Висновки. Таким чином, переважна більшість студентів недостатньо працюють над собою в даному напрямку. В організації самостійної роботи студентів недостатньо мірою відображені питання набуття знань, умінь і навичок з формування власної культури здоров'я. Студент повинен навчитися самостійно набувати нові знання, необхідні йому для прийняття правильних рішень за умов виникнення проблем.

УДК 159.9

Корбак О. – ст. гр. БПп-41

Тернопільський національний технічний університет ім. Івана Пулюя

ОСОБИСТІСНА ГІДНІСТЬ ЯК УМОВА ПОДОЛАННЯ КРИЗИ ПРОФЕСІЙНОГО РОСТУ

Науковий керівник: к. психол. н., доцент Періг І. М.

Korbak O.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

OF PERSONAL DIGNITY AS OVERCOMING THE CRISIS CONDITION OF PROFESSIONAL GROWTH

Supervisor: Perig I.M.

Ключові слова: особистісна гідність, професійні кризи

Keywords: personal dignity, professional crisis

На сучасному етапі розвитку суспільство дуже турбує питання подолання криз професійного росту, так як сьогоденний вплив інформатизації, проблеми економічного та особистісного характеру, політичне становище порушують психологічну рівновагу фахівця. Вивченням питань життєвих криз особистості займалися Є.Ф.Зеєр, Є.С.Бауер, Л.С.Виготський, Е.А.Клімов, В.В.Столін, В.І.Слободчиков, Г.Шихі, А.К.Маркова та інші.

З-поміж основних чинників криз професійного становлення Е.Ф. Зеєр виділяє: 1) наднормативна активність як наслідок незадоволеності своїм становищем, своїм статусом; 2) соціально-економічні умови життєдіяльності людини (скорочення робочих місць, ліквідація підприємства, переїзд); 3) вікові психофізіологічні зміни (погіршення здоров'я, зниження працездатності, синдром «емоційного згоряння»); 4) вступ на нову посаду (а також - участь у конкурсах на заміщення, в атестаціях і т.д.); 5) повна поглиненість професійною діяльністю; 6) зміни в життєдіяльності.

Сучасні дослідження з питань вирішення професійних криз засвідчують, що саме особистісний фактор є вирішальним у подоланні цієї проблеми. Значне місце в подоланні кризових ситуацій вчені відводять таким властивостям, які входять в структуру особистості: спрямованість, досвід, психічні процеси та психічні функції як форми відображення, темперамент, характер. Важливою є проблема особистісної гідності як поняття моральної свідомості, яка виражає уявлення про цінність людини, а також категорія етики, яка означає особливе моральне ставлення людини до самої себе і ставлення до неї з боку суспільства, в якому визнається цінність та гідність особистості.

Отже, особистісна гідність є ресурсом і ключовою умовою подолання складних життєвих ситуацій, пов'язаних з переживанням кризи професійного росту. Виступаючи на фундаментальному рівні, особистісна гідність дозволить працівникові долати перешкоди на трудовому шляху, приймати конструктивні рішення щодо змін, обирати правильні напрямки діяльності, адаптовуватися до змін, які склалися, шукати вихід з проблемних ситуацій, не «опускати руки», «не падати у відчай», «не здатися», «вистояти» і зберегти своє «Я».

УДК 621.326

Кріль А. – ст. гр. БП-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ЖИТТЄВІ ЦІННОСТІ СУЧАСНОЇ МОЛОДОЇ СІМ'Ї

Науковий керівник: к.п.н., доцент Моначин І. Л.

Krill A.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

LIFE VALUES OF MODERN YOUTH FAMILY

Supervisor: Ph.D. in Psychology Monachun I.

Ключові слова: цінність, ціннісні орієнтації. Keywords: value, value orientation.

Проблемі ціннісних орієнтацій як важливого психологічного конструкту особистості належить одне з провідних місць у дослідженні людської поведінки та її саморегуляції. Цінності зорієнтовують діяльність індивіда, а також істотно впливають на процес становлення особистості. Дослідженням феномену «цінностей» займалось дуже багато психологів, а саме А. Маслоу, В. Франкл, Ф. Василюк, Г. Олпорт, М. Рокіч, А. І. Божович, О. М. Леонт'єв, В. Н. Мясищев, С. Л Рубінштейн. Існують різні класифікації цінностей. Цінність - будь-який об'єкт, що має життєво важливе значення для суб'єкта (індивіда, групи, етносу).

Ціннісні орієнтації – елементи внутрішньої структури особистості, що сформовані та закріплені життєвим досвідом індивіда в ході процесів соціалізації та соціальної адаптації, що обмежують вагоме від невагомого через прийняття особистістю певних цінностей. Це певна сукупність ієрархічно пов'язаних між собою цінностей, які задають спрямованості людському життю. Сучасна психологія розрізняє два класи цінностей - цінності-цілі (термінальні) і цінності-засоби (інструментальні).

Цінності та пріоритети сучасної української сім'ї дуже відрізняються від сімей початку минулого століття. У молоді змінюються світоглядні настанови стосовно сім'ї та сімейного життя. Особливо це стосується шлюбного віку, який зростає. Молоді люди не поспішають одружуватись. Середній вік одруження чоловіків становить 30 років, жінок - 27. Стало «модно» не реєструвати шлюби, а жити у громадянському шлюбі. Спостерігається і підвищений рівень розлучень, що свідчить про нестабільність і вразливість сім'ї. Знизився рівень життя – незабезпеченість та погані житлові умови, низький рівень сімейного бюджету через молодіжне безробіття, що призводить до зниження купівельної здатності сім'ї - недоїдання, погіршення здоров'я (особливо дітей). Формується нуклеарна сім'я, слабшають родинні зв'язки. Також спостерігається надмірна зайнятість й нервові перевантаження батьків, що ведуть до зниження якості сімейного виховання, загострення конфліктності, що породжує стреси, депресії у членів сім'ї.

Для подолання такої негативної тенденції потрібно працювати над рівнем підготовленості молоді до подружнього життя, над усвідомленням важливості і відповідальності щодо цього кроку у всіх сферах суспільного життя. А саме проведення державної просімейної політики на рівні ідеологізації сімейних цінностей, моделі благополучної й стабільної молоді родини: зняття матеріальних проблем, підняття загального морального клімату у суспільстві, сприяти подоланню негативних особистісних якостей, та вдосконалення рівня культурної та психолого-педагогічної підготовки молоді до сімейного життя.

УДК

Крупа В. - ст. гр. ОТ-115

Технічний коледж Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя

ПРИРЕЧЕНИЙ ТВОРИТИ ДЛЯ ЛЮДЕЙ

Науковий керівник: с. в. к., викладач-методист Літвінюк О.В.

Крупа В.

Technical college Ternopil Ivan Puluy National Technical University

DOOMED TO CREATE FOR PEOPLE

Supervisor: Litvinyk O. V.

Ключові слова: Левко Крупа, поет, громадський і державний діяч.

Keywords: Levko Krupa, poet, public and statesman.

Левко Крупа - це талановитий поет, драматург, громадський і державний діяч, який жив «тривогами, а не спокоєм, добро плекав і перечив злу».

Народився письменник 29 грудня 1943 р. в селі Велика Березовиця, що поблизу м. Тернополя, в родині селян-рільників Миколи та Емілії Крупів. Батьки - працюючі й мудрі селяни - мали ту вроджену шляхетність, що виростала з пошанування Божих заповідей і святості землі. Вони навчили сина жити не лише для себе, а й для народу, а державні символи поважати як святиню.

Середню освіту Левко Крупа здобув у Великоберезовицькій середній школі. У 1962 р. він вступив до Чернівецького державного університету, але 1963 р. з другого курсу був призваний до армії, тому закінчив його пізніше у 1970 р.

Ще будучи студентом, почав друкуватися у студентській багатотиражці, «Молодий Буковинець», тернопільських обласних газетах «Вільне життя», «Ровесник».

1968 р. підготував рукопис першої поетичної збірки «Чотири струни», але через переслідування КДБ став «ворогом народу». Тому книжка побачила світ лише у 1986 р. Крім неї, у світ вийшли ще дві збірки - «У дзеркалі плуга»(1990) та «Міра болю»(1998).

Із 1988 р. Левко Крупа активно включився в політичну боротьбу: спочатку у Товаристві української мови ім. Т. Шевченка, а потім - у Русі. Був серед засновників Крайової організації Руху, членом її проводу. З 1989 по 1991 р. редагував газету «Тернове поле», яку спочатку конспіративно видавали у Вільнюсі. У 1990 р. був обраний депутатом Верховної Ради України. Працював у комісії з питань культури та духовного відродження. У вересні 1991 р. очолив Тернопільський телерадіокомітет.

Поруч із Левком завжди були друзі: митці, творча інтелігенція Тернопілля, літератори, що так любили збиратися у затишній хаті гостинних господарів – Левка і Марії Крупів. Але найтісніші товариські стосунки склалися у поета ще з юнацьких років з Ігорем Геретою та Василем Ярмушем.

Творчість Левка Крупи багата барвами життя, ніжністю почуттів, проблемами того складного часу, в який він жив. Левко Миколайович мав талант від Бога, який розвинувся з великої любові до рідної землі, народу України. Як справжній син свого народу він виступав проти несправедливого ладу, критикував засуджував компартійну систему, яка гнітила народ робила бездуховним.

УДК 621.326

Курій О. – ст. гр.БП-51

Тернопільський національний технічний університет ім. І. Пулюя

ВПЛИВ ЗМІ НА ФОРМУВАННЯ ГЕНДЕРНИХ СТЕРЕОТИПІВ

Науковий керівник к.п.н, доцент Моначин І. Л.

Kuriy O.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

MEDIA INFLUENCE ON FORMATION OF GENDER STEREOTYPES

Supervisor: Ph.D. in Psychology Monachun I.

Ключові слова: засоби масової інформації, гендерні стереотипи

Keywords: media, gender stereotypes

Психологічна проблематика вивчення впливу засобів масової інформації на формування гендерних стереотипів явище досліджуване як у вітчизняній, так і в зарубіжній психології. Проте, попри широту і багатоплановість досліджень даної проблематики не можна упевнено сказати, що ці питання достатньо вивчені. З іншого боку, слід відзначити, що сьогодні ця проблема стає особливо актуальною, оскільки ЗМІ стали невід'ємною частиною життя сучасного суспільства, і їхня присутність відчувається з більшою силою.

Засоби масової інформації є одним із шляхів розповсюдження гендерних стереотипів у сучасному суспільстві. Телебачення, фільми, популярна музика, журнали часто зображують характери чоловіків і жінок відповідно до традиційних, стереотипних ролей. Це пояснює зростання кількості робіт, присвячених дослідженню образів чоловіків і жінок у засобах масової комунікації. Зокрема, цій проблемі присвячені роботи: І. С. Клециної, Н. Б. Гафізова, С. Франсуа, Р. С. Крейга, М. Моргана та ін. Поняття «гендерних стереотипів привертало увагу багатьох науковців. За визначенням А. В. Меренкова, «гендерні стереотипи» - це стійкі програми сприйняття, ціле покладання, а також поведінки людини, залежно від прийнятих в даній культурі норм і правил життєдіяльності представників певної статі». Інше визначення: «Гендерні стереотипи – це стійкі для даного суспільства в даний історичний період уявлення про відмінності між чоловіками і жінками».

Засоби масової комунікації є найпотужнішим чинником формування суспільної свідомості. Вони закріплюють в громадській думці певні поняття і стереотипи. У зв'язку із збільшенням темпу життя помітно зріс потік інформації, тому стереотипи мають велике значення для нормального функціонування соціуму і людини в ньому, тому що перш за все, вони виконують функцію «економії мислення», сприяють «скороченню» процесу пізнання і розуміння того, що відбувається в світі і навколо людини, а також ухваленню необхідних рішень. Засоби масової інформації являються важливими джерелами гендерних перцепцій, які тією чи іншою мірою впливають на формування гендерних стереотипів суспільства як шляхом посилення значення традиційних гендерних орієнтацій, так і шляхом розширення сфери нетрадиційних гендерних моделей поведінки. В сучасному світі засоби масової комунікації вважаються базовим елементом соціалізації. Для людини вони є джерелом знань про світ, дозволяють оцінити своє положення в системі суспільних відносин, які включають в себе гендерну диференціацію та ієрархію.

УДК: 613.16- 06:612.821

Курко В. – ст. гр. РМ-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНОЇ ПРОГРАМИ "REACTION-TEST" У ТРЕНУВАННІ ПЛАВЦІВ

Науковий керівник: ст. викладач Федчишин О.Я.

Kurko V.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

USING THE COMPUTER PROGRAM "REACTION-TEST" IN TRAINING SWIMMERS

Supervisor: Fedchyshyn O.

Ключові слова: комп'ютерна програма, плавці

Keywords: computer program, swimmers

Практика міжнародних змагань показує, що одна сота секунди вирішує перемогу, тому швидкість реакції плавців на стартовий сигнал є однією з умов успіху.

Вивчали швидкість (час стартової реакції) у 24-х плавців збірної команди університету з плавання при I та III типах погоди.

Результати проведеного нами дослідження швидкості реакції на звуковий подразник показали, що у тестованій групі плавців спостерігалась тенденція до зниження швидкості слухової реакції із погіршенням погодних умов, особливо тоді, коли досліджувані приймали стартове положення, нахилившись до низу (табл. 1).

Таблиця 1

Час слухової (стартової) реакції плавців, мс за різних типів погоди ($M \pm m$)

Положення тіла плавця	n	Час простої слухової сенсомоторної реакції		P
		I тип	III тип	
Вертикальне	24	221,85 ± 2,59 *	237,49 ± 2,62	< 0,05
Стартове	24	245,77 ± 2,77	263,63 ± 2,99	< 0,05

Примітки:
* – P < 0,05 – порівняння при вертикальному і стартовому положеннях

Відомо, що час простої слухової реакції залежить від швидкості збудження рецептора і посилення імпульсу у відповідний чутливий центр; швидкості переробки сигналу в ЦНС; швидкості посилення сигналу по аферентних волокнах та швидкості розвитку збудження в м'язі (Курко Я.В., 2006). Тому, на нашу думку, імовірно збільшення часу реакції плавців при метеоситуації III типу, у порівнянні з I, можна пояснити розвитком гальмівного процесу в корі головного мозку, зниженням порогу чутливості рецепторів і здатності м'язової тканини відповідати збудженням на нервовий імпульс. Погодні умови впливають на швидкість стартової реакції плавців збірної команди університету з плавання. Отримані дані можуть бути використані для покращення ефективності тренувань як плавців, так і спортсменів з інших видів спорту.

УДК 796.37.037

Лох О. – ст. гр. КТ-42

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

АДАПТАЦІЯ У СУЧАСНОМУ СПОРТІ

Науковий керівник: старший викладач Казмірчук І.В.

Lah O.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

ADAPTATION IN MODERN SPORTS

Supervisor: Kazmirchuk I.

Ключові слова: фізичне навантаження, спортивна медицина

Keywords: exercise, sports medicine

Сучасний спорт вищих досягнень пред'являє високі вимоги до організму спортсменів, роблячи їх "групою ризику" серцево-судинних, обмінних, нейроендокринних захворювань, імунодефіцитних станів. Незважаючи на досягнення у вивченні механізмів адаптації спортсменів до фізичних навантажень, це питання є серйозною медико-соціальною проблемою, оскільки кількість осіб, які займаються спортом, неухильно зростає, як і обсяг та інтенсивність тренувальних навантажень. У той же час неадекватні тренувальні навантаження, хронічний стрес, перетренованість, відсутність індивідуалізованої корекції тренувального процесу призводять до нейроендокринно-імуного дисбалансу та формування у спортсменів різноманітних патологічних станів і захворювань.

Адаптація до тривалих фізичних навантажень є складним багаторівневим процесом, який відбувається на субклітинному, клітинному, органному та системному рівнях. Нині в механізмах адаптації до фізичних навантажень певна роль відводиться змінам метаболізму та різних регуляторних ланок, зокрема гіпоталамо-гіпофізарно-кортикотропній системі. Однак питання про вплив типологічних особливостей центральної нервової системи, змін рівня біологічно активних амінів, серотоніну та гістаміну та їх ролі в процесі адаптації до великих фізичних навантажень вивчено недостатньо.

Нині контроль за адаптацією організму спортсмена до великих тривалих фізичних навантажень здійснюється, в основному, за показниками функціонування кардіореспіраторної системи, які є наслідком змін енергетичного балансу та метаболізму й мало відбивають початкову фазу метаболічних зрушень в організмі. При цьому особливості метаболізму у спортсменів, що тренуються, практично не співставлялися з даними інструментального обстеження, хоча це є важливим як для розуміння патогенезу цих змін, так і для розроблення індивідуальних підходів до реабілітації.

У зв'язку з цим вирішення питань ранньої діагностики напруження адаптаційних механізмів, удосконалення схем диспансеризації та реабілітації спортсменів високого класу є актуальною як соціальною, так і сучасною проблемою спортивної медицини та медицини в цілому.

УДК: 613.16- 06:61

Малаховський О. – ст. гр. СН-11

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ДОСЛІДЖЕННЯ ПОКАЗНИКІВ СИЛИ ВОЛІ СТУДЕНТІВ ТНТУ

Науковий керівник: викладач Босюк О.М.

Malahovsky A.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

RESEARCH INDICATORS WILLPOWER STUDENTS TNTU

Supervisor: Bosyuk O.

Ключові слова: сила, воля, студенти

Keywords: strength, the will, students

Однією з важливих психологічних рис характеру, яка необхідна сучасній людині, є високий ступінь волі. У наших дослідженнях, за допомогою створеної на кафедрі діагностичної комп'ютерної програми "Воля – 1", ми виявили, що показники сили волі залежать від інтенсивності занять з фізичного виховання (рис.1).

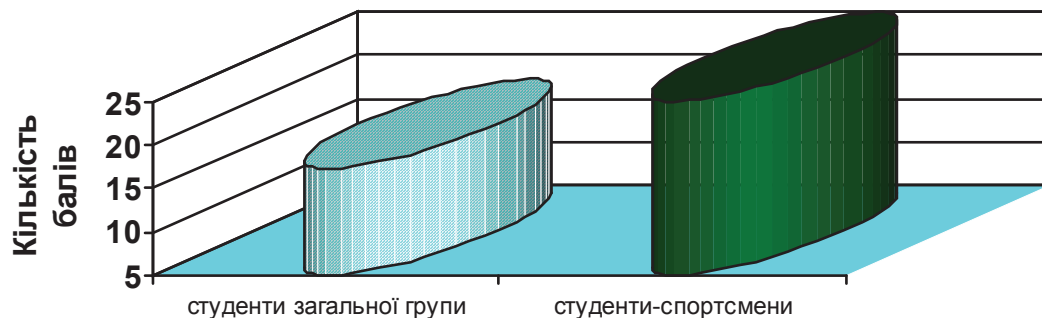

Рис. 1. Показники сили волі у 23-х студентів загальної групи та у 23-х студентів-спортсменів у балах.

Так, у студентів групи загальної фізичної підготовки показник волі знаходився в межах 13-21 балів, що, згідно методики тестування, свідчить про середній ступінь волі. Студенти-спортсмени показали високу ступінь волі, їх показник був в межах 22-30 балів.

Сила волі плавців залежить від інтенсивності занять. У студентів спортсменів показник сили волі (кількість набраних балів) суттєво вищий за показник студентів групи загальної фізичної підготовки ($P < 0,05$).

Тому, цілком справедливо, можна вважати, що регулярні, дозовані заняття тренують силу волі людини, і чим вища інтенсивність занять, тим сильнішою є їх воля.

УДК 94(477)

Матуняк С. – ст. гр. ХК-11

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМИН УНДО І ТОВАРИСТВА «ПРОСВІТА»

Науковий керівник: к.і.н., асистент Потіха О.Б.

Matunyak S.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

FEATURES AND RELATIONSHIPS UNDO «ENLIGHTENMENT»

Supervisor: Potikha O.

Ключові слова: культурно-освітня діяльність, УНДО, «Просвіта»

Key words: cultural and educational activities, UNDO, "Enlightenment"

Вивчення та аналіз програмних документів Українського національно-демократичного об'єднання (УНДО) – однієї з найвпливовіших західноукраїнських партій міжвоєнного періоду – дозволяє стверджувати, що партія вважала за необхідне підтримувати розвиток українських культурно-освітніх організацій у боротьбі українського громадянства проти натиску польських властей.

У 1930-х рр. націонал-демократи мали переважаючі впливи в культурно-освітньому товаристві «Просвіта», яке нараховувало 83 філії, що об'єднували понад 3070 читалень; під впливом УНДО перебували понад 2980 місцевих гуртків, до яких входило біля 100 тис. членів. На протязі восьми років (1923–1931) «Просвіту» очолював один з лідерів УНДО – М. Галушинський. У керівних органах товариства були В. Мудрий, Ю. Павликовський, І. Ліщинський, С. Кузик, М. Волошин; активістами у краї були В. Целевич, С. Баран, С. Витвицький, С. Біляк та інші партійці. Члени партії брали активну участь у створенні нових філій і читалень товариства, організовували курси для підготовки просвітянських кадрів, підтримували розвиток бібліотечної та видавничої справ, аматорських театральних гуртків, виступали активними захисниками української мови, науки, освіти, як важливих чинників піднесення національної свідомості. Зовнішніми виявами єдності партії з «Просвітою» була організація та проведення народних зборів, маніфестацій, святкувань за участю духовенства, партійних лідерів, влаштування заходів на відзначення національних свят, вечорниць, концертів на честь річниць відомих українських діячів.

Будучи виразниками національних прагнень західноукраїнського населення, націонал-демократи надавали великого значення впливу «Просвіти» серед українського громадянства як важливого чинника у формуванні почуття національної свідомості та єдності українців, як інституції для боротьби за кращу долю українського народу.

УДК: 613.16-06:612

Мельник М. – ст. гр. СІ-21

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ПЛАВАННЯ – ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТАНУ ЛЮДИНИ ПРИ ЗМІНІ ПОГОДИ

Науковий керівник: викладач Босюк О.М.

Melnyk M.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

SWIMMING - METHOD FOR IMPROVEMENT OF FUNCTIONAL STATUS IN HUMAN WEATHER CHANGES

Supervisor: Bosyuk O.

Ключові слова: плавання, погода, людина

Keywords: swimming, weather, human

Вивчали показники фізичної працездатності організму в 65-ти студентів, які займаються плаванням у навчальному спортивно-оздоровчому центрі "Політехнік", за погодних умов (медико-метеорологічних ситуаціях) I та III типів.

Застосований нами степ-тест PWC_{170} показав, що у всіх досліджуваних групах плавців, в умовах метеоситуації III типу відносні показники фізичної працездатності організму суттєво менші, ніж відповідні при метеоумовах I типу.

У плавців групи оздоровчого плавання (ГОП) відносні показники фізичної працездатності в умовах метеоситуації III типу достовірно менші на 8,8 % ($P < 0,05$), ніж аналогічні при метеоумовах I типу.

Подібні, хоча і менш виражені, зміни фізичної працездатності ми спостерігали і у плавців-розрядників. Встановлено, що відносні показники фізичної працездатності за погодних умов III типу, у порівнянні з I, вірогідно менші відповідно: у плавців 3-го розряду на 7,2 % та 2-го – на 6,8 % .

Зниження атмосферного тиску і відповідно вмісту кисню у повітрі, що є характерним для погоди III типу, призводить до зменшення насичення киснем артеріальної крові. Таким чином, при невідповідності між збагаченням киснем крові і потребами органів і тканин у ньому, розвивається помірна гіпоксія, внаслідок якої порушується енергетичний обмін та створюється недостатня кількість АТФ.

При зіставленні результатів проведених нами досліджень встановлено, що при несприятливій погоді, в осіб з високою інтенсивністю занять плаванням, показники фізичної працездатності зазнали меншого негативного впливу погоди, ніж у плавців з низькою інтенсивністю занять. Це пояснюється тим, що систематичні фізичні тренування сприяють розвитку адаптації до періодичної гіпоксії.

Висновок. Результати проведених нами тестувань переконують в тому, що регулярні фізичні навантаження у водному середовищі є ефективним засобом підвищення стійкості організму людини до несприятливих впливів погоди.

УДК 657.6

Мельник М.- ст. гр. КА-21

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

АНДРОЇДИ: ЗА І ПРОТИ

Науковий керівник: Джиджора Л.А.

Melnyk M.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

PROS AND CONS OF ANDROID DEVICES

Supervisor: Dzhydzhora L.A.

Ключові слова: пристрій, програмне забезпечення, апаратне забезпечення

Keywords: device, hardware, software

Security, Stability, and Software. we can't say that Android is superior to iOS in any of these categories. But it's so close now that none of them presented any sort of obstacle to switching. The difference is so slight that they were easily obliterated by the advantages of Android, as we perceived it. Which isn't to say that Android devices are the best phones that anybody can buy, or that the platform is free of nuttiness and frustrations. Android operating system has been the highest used smartphone platform today leaving behind even the Ios and Symbian. By the end of 3rd quarter of 2012 Android covered about 75 per cent of total market share of the Smartphone. There must be some of the features which keep customers luring towards buying the Android powered devices.

Applications that are developed for Android are one of the main reasons of its huge demand. There are varied applications made for Android devices for all types of users. Android application development thus has bloomed because of the increased number of users and demand of apps. We shall discuss a few of the important pros which are really positive on Android's part which attract more and more users. We shall also mention the cons due to which some of the users avoid Android and go for other Smart phones.

Weighing out the pros and cons for Android devices one thing that can be said is that Android outweighs other OS devices in almost all departments. Most importantly in the app field Android has an edge over all other platforms. This is the reason why android application development has gained quite good recognition in the app development world.

Android device is used by a wide range of people around the world. It is the great advantages which are available by using the android device that draws people towards increased usage.

Android and iOS the two biggest competitors of the smartphone market are always in news for some new innovations. However android has gained an edge of and is used by huge number of people around the world.

УДК 004.4236

Назарчук В.–ст. гр. СП-21, Радецький І.–ст. гр. СП-21

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

СУЧАСНІ ДОСЛІДЖЕННЯ КРОСПЛАТФОРМЕРНОЇ РОЗРОБКИ ІГОР З ВИКОРИСТАННЯМ GMS

Науковий керівник: к.філол.н. Федак С.А.

Nazarchuk V., Radetskii I.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

CURRENT RESEARCH OF CROSS PLATFORM GAME DEVELOPMENT USING GMS

Supervisor: к.філол.н. Fedak S.A.

Ключові слова: GameMaker: Studio, крос-платформне програмування, розробка ігор.

Key words: GameMaker: Studio, cross-platform programing, game development.

In recent years, due to the further development and improvement technology a lot of game developers are looking for some new way to creating cross-platform games. The present report analyses information about the latest game development system GameMaker: Studio.

GameMaker: Studio (originally named Animo and later Game Maker) is a proprietary game creation system developed by Mark Overmars in the Delphi programming language. GameMaker allows users to design a cross-platform video game by means of drag and drop or a scripting language known as Game Maker Language, which can be applied to develop more advanced games that could not be created just by the drag and drop features. GameMaker allow consumers to easily develop video games without having to learn a complex programming language such as C++ or Java through its proprietary dragand drop system, in the hopes of users unfamiliar with traditional programming to create games by visually organizing icons on the screen. These icons represent actions that would occur in a game, such as movement, basic drawing, and simple control structures

GameMaker primarily runs games that use 2D graphics, allowing the use of limited 3D graphics. Game Maker Language (GML) is the primary scripting language that is interpreted similarly to Java's Just-In-Time compilation used in GameMaker, which is usually significantly slower than compiled languages such as C++ or Delphie. The syntax of GML borrows aspects from other languages such as C, C++ and JavaScript, giving it some syntax features of object-oriented programming but is not fully featured in that custom structs and classes are not possible. GameMaker allows for redistribution on multiple platforms. The program currently builds for 9 platforms: Windows, Windows 8, MacOS X, Ubuntu, HTML5, Android, iOS, Windows Phone 8 and Tizen.

To conclude with, we note that scientific and technological progress in the coming years will require upgrading of existing and creating new game development systems, so it will be possible to predict many interesting and important innovations in IT-technology.

The report draws on web-sites:

<http://www.desura.com/engines/game-maker>

<http://gamemakerblog.com/2011/06/18/work-on-official-gamemaker-obfuscator/>

УДК 621.326

Нищота О. – ст. гр. БП-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ПРОФЕСІЙНОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ ЖІНКИ В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Науковий керівник: к.п.н., доцент Моначин І. Л.

Nyshchota O.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

PSYCHOLOGICAL FACTORS PROFESSIONAL SELF-FULFILLMENT OF WOMEN IN MODERN SOCIETY

Supervisor: Ph.D. in Psychology Monachun I.

Ключові слова: самореалізація, особистість.

Keywords: self-fulfillment, personality.

Поняття «самореалізація» часто вживають як синонім терміну «самоактуалізація», «реалізація своїх можливостей». Вони описують дуже близькі явища: повну реалізацію справжніх можливостей (К.Хорні); прагнення людини до найбільш повного виявлення і розвитку можливостей і здібностей (К. Роджерс) прагнення людини стати тим, ким вона може стати (А. Маслоу), «індивідуалізація» (К. Юнг), «інтеграція» (З.Фрейд), «компенсація» (А. Адлер), «функціональна, автономія», «зрілість» (Г. Олпорт), що позначають стійкі позитивні зміни в особистості, реалізацію її природного потенціалу.

Психологічні словники подають наступні визначення самореалізації: 1) здатність людини об'єктивувати багатство свого внутрішнього світу у різних формах діяльності (праця, гра, пізнання, спілкування і ін.); 2) процес втілення здібностей і особистісних потенцій як у діяльності, так і в інших людях (персоналізація за О.В.Петровським);

Становлення суспільно активної та гармонійно розвиненої особистості найчастіше залежить від особистих зусиль самої людини, спрямованих на самовдосконалення та самореалізацію як неодмінну умову досягнення успіху в житті.

У сучасному суспільстві чоловіки є більш професійно зайняті, коли жінки займаються вихованням дітей та опікою. Традиційним є погляд на жінку перш за все як на особу, що забезпечує фізичне відтворення представників людського роду, догляд на початку життя, надалі опіку та виховання, а також як на берегиню сімейного вогнища, яка створює психологічний клімат у сім'ї, дарує підтримку і любов. Але у ринкових умовах при реально існуючій системі соціальних гарантій професійна активність жінок є ефективнішою для суспільства, ніж витіснення їх у сімейно-приватну сферу.

Роль жінки у сучасному світі має два аспекти: жінка-матір і дружина та жінка як суб'єкт професійної діяльності. Одним із важливих періодів у реалізації сенсожиттєвих орієнтацій та становленні зрілої особистості є вік середньої зрілості. Середня зрілість пов'язана з пошуком відповідей на основні питання про сенс життя, людина намагається здійснити свої мрії. На цей період припадають переоцінка цілей і домагань, аналіз навколишньої дійсності, оточення, прагнення вплинути на майбутнє, стати творчою особистістю, професіоналом.

UDC 004.77

Ornatovska V.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

IMPORTANCE OF COMPUTER

Supervisor: Babiak J.

УДК 004.77

Орнатовська В. – ст. гр. СН-11

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ВАЖЛИВІСТЬ КОМП'ЮТЕРА

Науковий керівник: доцент, канд. пед. наук Баб'як Ж.В.

Our world is constantly changing and new technology is gradually creeping into our everyday life. Nowadays, we cannot imagine our life without computers. They help people in their work and studies. They give access to a lot of information. It became an integral part of a life of each person. Now people cannot live a day without checking of mail and visiting their favourite sites. But are computers a necessity? Are they our friends or enemies?

In the first place the computers can save a lot of storage space. Storing information on computers' disks is one of the most efficient ways of keeping data. One computer disk can hold the same amount of information as several books.

Employees can do their work far faster than they could in the past. Our everyday lives are made easier from going to the bank to doing the shopping.

One can get railway and air tickets booked online. This saves one from the trouble of standing in a queue for long hours. One can also apply for a job or admission in a school or a college by filling the application form online. This saves time and energy. One can also see results of any examination on the Internet.

In addition to this, computers can be educational and fun. Different computer programs allow children to learn ,draw ,paint and play.

Most of the students use the computer to find out a lot of information, translate words or texts, study online, and join groups with other students in other countries. By means of the Internet people can travel to different cities, visit tourist places, communicate with people.

The computer gives us many benefits. They can be used as typewriters. When equipped with telephone modems, with the help of computer we can chat across the world. Teleconferencing and video conferencing are also possible. The internet helps us to keep in touch with family and friends.

Computers have also brought a revolution in the field of medicine. Not only clinics and hospitals can store data, the doctors can also make use of the computer to scan patients' bodies and even perform surgeries that would have been quite complex and dangerous to do so without the finesse provided by the computers.

Thus computer has become an indispensable part of our daily life.

УДК 94(420)11/13

Охріменко О. – асп.

Київський національний університет імені Тараса Шевченка

ПРИВАТНЕ ЖИТТЯ В АНГЛІЙСЬКИХ МІНІАТЮРАХ XI-XIII СТ.

Науковий керівник: к.і.н., доцент Рудь М.О.

Okhrimenko O.

National Taras Shevchenko University of Kyiv

PRIVATE LIFE IN ENGLISH MINIATURES OF XI-XIII CENT.

Supervisor: PhD, docent Rud M.O.

Ключові слова: приватне життя, повсякдення, Англія, високе середньовіччя, мініатюри
Keywords: private life, daily-life, England, High Middle Ages, miniatures

Виділення приватної сфери життя на протигагу публічної становить важливу наукову проблему. З нею пов'язана проблема встановлення індивідуальності та інтимності.

Ми помітили важливу рису мініатюр, досліджуючи англійські рукописи XI-XIII ст. Вважаємо, що іконографічним елементом, який зображає сцени приватного життя, є обрамлення шматками тканинами мініатюри або її частини. Таку інтерпретацію занавіски знаходимо у писемних джерелах – «Правил для відлюдників» та «Словнику» Олександра Неккама.

Сюжет «покрови», захисту, втаємничення, на нашу думку, візуально бере початок із англосаксонської культури. Наприклад, зображення «Божої покрови» наскрізно присутнє у «Харлейському Псалтирі», створеного у першій половині XI ст.

Такого роду сюжетами в англійських мініатюрах XI-XIII ст. є наступні: (1) відносини чоловіка і жінки – обоє знаходяться у ліжку, або сцена шлюбу, або сцена із породіллем; (2) лікар, хвороби, сон – також пов'язані із ліжком, або сюжет про сон трьох королів, які йдуть до новонародженого Христа; (3) сцени із померлими; (4) писар, процес писання; (5) купання; (6) таємниця.

Детальний аналіз показує, що не завжди однаковий сюжет у різних рукописах зображений із використанням названого іконографічного елементу. Очевидно, що занавіска в окремих сценах має місце тоді, коли рукопис виконано за англосаксонською традицією. У континентальних рукописах такий іконографічний елемент в XI-XIII ст. майже відсутній.

Разом з тим, іконографічна особливість англійських мініатюр високого середньовіччя – виокремлення приватності за допомогою шматка тканини, що надвисає над сценою, – підтверджена і при дослідженні вітражів та різьблених предметів.

Таким чином, у англійському суспільстві XI-XIII ст. немає чіткого поділу на сферу приватності та публічності. Більшість мініатюр водночас включають іконографічні ознаки одного (занавіска) та іншого (стіна міста чи церква). Тобто приватні сфери життя все ж регламентуються також публічно. Іконографічні ознаки приватності в англійській мініатюрі високого середньовіччя мають англосаксонські корені, і вкрай рідко зустрічаються в континентальних рукописах.

УДК 796.37.037

Павловський В., ст. гр. СБ-11

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ВЕСТИБУЛЯРНА СТІЙКІСТЬ БАСКЕТБОЛІСТІВ

Науковий керівник: ст. викладач Третяк В.С.

Pavlovsky V.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

VESTIBULAR STABILITY OF BASKETBALL PLAYERS

Supervisor: Tretjak V.

Ключові слова: баскетбол, вестибулярне подразнення

Keywords: basketball, vestibular stimulation

Баскетбол характеризується високою швидкістю виконання тактичних та технічних дій спортсменів під час гри. Аналіз публікацій показав, що дослідженню вестибулярної стійкості у баскетболі приділяється недостатньо уваги, а сучасні методики оптимізації тренувального процесу базуються на підвищенні рівня фізичної підготовленості.

У процесі тренувальної та змагальної діяльності спортсмени зустрічаються з ігровими ситуаціями в яких часу на прийняття рішення майже не залишається і швидкість та доцільність дій на майданчику залежить від реакції та готовності баскетболіста до боротьби в таких умовах, а саме його підготовленості до швидких та технічних дій.

Об'єм тренувальних навантажень безпосередньо залежить від здібностей баскетболістів і зумовлений необхідністю корекції техніки виконання прийомів баскетболу. Важливо виправляти помилки техніки виконання прийомів саме на цьому етапі, тому що неточне виконання будь-яких дій обов'язково буде гальмувати наступне вивчення більш складних технічних прийомів. Нами було визначено, що на цьому етапі фізичні вправи мають таке приблизне співвідношення: вправи направлені на фізичний розвиток – 35%, вправи технічної підготовки – 45%, тактичні дії – 20% від загального об'єму тренувальних вправ. За нашими спостереженнями найбільш ефективними на цьому етапі є комбіновані вправи з одночасним впливом на фізичний розвиток та вдосконалення технічної майстерності. Як бачимо отримані цифри у дослідженні практично співпадають з даними наведеними у спеціальній літературі.

З метою наближення дослідження до змагальних умов проводився тест на точність виконання штрафних кидків після вестибулярних подразнень. Досліджувані виконували 5 кидків з штрафної лінії. Після 5-кратного обертання вправа повторювалася. Різниця точності влучань у кошик свідчить про стан вестибулярної стійкості. За результатами другої проби середнє відхилення у різниці показників влучних кидків першої та другої спроби склало 1,69 влучань. Такий результат свідчить про негативний вплив вестибулярних подразнень на влучність баскетболістів.

Доведено, що при впровадженні у тренувальний процес вправ, спрямованих на акцентований розвиток сенсорних функцій покращується рівень володіння технічними елементами баскетболу. Розвиток вестибулярної стійкості на етапі спеціальної базової підготовки доцільно здійснювати за рахунок акцентованого впливу на сенсорні системи за допомогою спеціальних вправ.

УДК 657.6

Панчишин В.- гр. КА-21

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ЧОМУ ЛЮДИ НАДАЮТЬ ПЕРЕВАГУ АНДРОЇДАМ

Науковий керівник: Джиджора Л.А.

Panchyshyn V.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

WHY PEOPLE SWITCHED FROM IPHONE TO ANDROID

Supervisor: Dzhyzhora L.A.

Ключові слова: екран, клавіатура

Keywords: screen, keyboard

Here's what changed: Android got great. The OS got great, and the hardware got great. Galaxy S3 is working great, and with only one exception, you only notice improvements, not drawbacks. You made a slow, cautious, and careful examination of what you want and need from your phone, and at the end of this mobile warrior's pilgrimage, you couldn't escape the conclusion that the best phone for you is no longer an iPhone. This isn't the report about how Apple has lost its way and no longer innovates. It hasn't and it still does. This is merely the report of one dude who got a new phone. Nonetheless, the report presents a picture of the strengths of modern Android. It's lovely to access and adjust hardware settings directly from Android's status bar, instead of drilling down through device menus!

In Android, this same feature is activated with a tap-and-hold button. You can type more quickly and accurately on the Galaxy S3 than you can with an iPhone. That's partly due to the fact that it has a truly large screen, and its keyboard is therefore physically wider. But the real Win of an Android keyboard is its enhancements to the classic "tap and type" mechanism. Android offers Swype-style typing as a built-in option. By sliding my finger from key to key instead of lifting and tapping, you are sending more information about your intentions to the OS. It makes this mechanism faster and more accurate than tap-tap-tap. Swipe-style typing also makes the phone easier to manage one-handed. You can search for a name in your contacts without even slowing down my walking. SwiftKey also tries to predict the word you're going to type next, based on its context within the sentence. A three-slot rack of "next word" predictions appears above the keys...and SwiftKey is a very good guesser. If you happen to be writing a common phrase (like "Last week I went to...") you'll find that you can bat it out in just a few taps. You find that typing on an Android device is faster and much less annoying than typing on my iPhone. It's not even close.

The larger screen almost always offers a superior experience. The Galaxy S III's screen has roughly the same pixel density as the iPhone 5 (they're both greater than 300 ppi). When you are reading a book, you can see more of the page, and the wider content margins are more comfortable. You get to see more of a map without having to zoom or scroll. You can see more of the email message, and more of the article in your newsreader. A movie or video is large enough that you feel as though you are seeing all of the rich HD detail you were meant to see. When you are reading comics, you don't need to keep twisting the screen to read panels that have different orientations.

УДК: 613.16-06:612

Попадюк О. – ст. гр. КА-31

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ОСОБЛИВОСТІ ДИХАЛЬНИХ ПРОБ У ПЛАВЦІВ ЗБІРНОЇ ТНТУ

Науковий керівник: к.м.н., доцент Курко Я.В.

Popadyuk O.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

FEATURES OF RESPIRATORY SAMPLES SWIMMERS TEAM TNTU

Supervisor: Kurko Y.

Ключові слова: дихання, плавці, спорт

Keywords: breathing, swimmers, sports

Застосовані нами функціональні проби показали, що у всіх досліджуваних групах плавців, незалежно від їх кваліфікації, в умовах погоди III типу показники дихальних проб суттєво нижчі за відповідні показники при метеоумовах I типу (табл. 1).

Таблиця 1

Час затримки дихання у плавців при метеоумовах I і III типів

Група плавання	Дихальна проба	n	Час затримки дихання с, $M \pm m$		P
			Метеоумови I типу	Метеоумови III типу	
Плавці ГОП	Штанге	73	$49,71 \pm 0,54$	$44,64 \pm 0,59$	< 0,05
	Генчі	73	$30,89 \pm 0,57$	$27,92 \pm 0,59$	< 0,05
Плавці 3-го розряду	Штанге	25	$60,91 \pm 0,99$	$57,64 \pm 0,97$	< 0,05
	Генчі	25	$36,93 \pm 0,65$	$34,58 \pm 0,62$	< 0,05
Плавці 2-го розряду	Штанге	24	$69,91 \pm 0,82$	$67,29 \pm 0,79$	< 0,05
	Генчі	24	$40,96 \pm 0,62$	$38,92 \pm 0,66$	< 0,05

У плавців групи оздоровчого плавання при метеоумовах III типу, у порівнянні з I, час затримки дихання (проба Штанге) достовірно зменшився на 10,2%, час затримки дихання при пробі Генчі зменшився на 9,6%. За умов погоди III типу зменшення тривалості перебування під водою плавців ГОП при функціональній пробі Штанге відмічалось у 86,3% обстежених, а при пробі Генчі ця величина зменшувалась у 89,0 % осіб.

У плавців 3-го і 2-го спортивного розрядів при метеоумовах III типу, порівнюючи з метеоумовами I, час затримки дихання після вдиху достовірно зменшився відповідно на 7,6% і на 6,8%; час затримки дихання після видиху у плавців 3-го розряду вірогідно зменшився на 7,4% та у плавців 2-го спортивного розряду на 7,2%. Зниження парціального тиску кисню в альвеолярному повітрі (гіпоксичний ефект атмосфери) призводить до зменшення насичення киснем артеріальної крові що, у свою чергу, прискорює подразнення дихального центру і, відповідно, призводить до зменшення часу затримки дихання.

УДК 159.9

Радакевич А. – ст. гр. БП-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ПСИХОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ІНТЕРНЕТ МЕРЕЖІ ЯК ІНСТИТУТУ СОЦІАЛІЗАЦІЇ

Науковий керівник: к. психол. н. Вишньовський В.В.

Radahevych A.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

PSYCHOLOGICAL ANALYSIS OF INTERNET NETWORK HOW INSTITUTION OF SOCIALIZATION

Ключові слова: соціалізація, інформаційні технології.

Keywords: socialization, information technology.

Соціалізація – це прийняття особистістю групових норм, переконань, цінностей, характерних для груп, членства в яких особистість домагається. У процесі соціалізації індивід засвоює соціальні норми та культурні традиції, включається в різні сфери життєдіяльності суспільства, розширює свої зв'язки з іншими людьми та інтегрує соціальний досвід і одночасно розвиває власну самостійність та автономність. Тому процес становлення особистості потребує постійної уваги з боку психологів, вивчення та оптимізації впливу чинників, які сприяють чи перешкоджають соціалізації індивіда. Важливими є різні стихійні, мало організовані та мало контрольовані соціально-психологічні впливи на процес входження індивіда в суспільство, що значно збільшує ризик десоціалізації. Впровадження сучасних інформаційних технологій значно пришвидшило інформаційний обмін між людьми та сприяє інтенсивному спілкуванню на великій відстані. Тому активніше відбувається взаємне зближення культур, переймання норм, цінностей, традицій та звичаїв. На сьогодні здійснено окремі теоретико-експериментальні дослідження різних аспектів діяльності та комунікації особистості у середовищі комп'ютерних мереж, специфіки активності віртуальних співтовариств, проблем, пов'язаних з діяльністю людини в Інтернеті. Так можна виділити праці О.Н. Арестової, Ю.Д. Бабаєвої, Л.Н. Бабаніна, А.Є. Войскунського, А.Є. Жичкіної, Е. Рейд, Дж. Сулера, К. Янг, в яких висвітлюються різні аспекти діяльності та комунікації особистості у віртуальному середовищі комп'ютерних мереж: специфіка формування та активності віртуальних співтовариств, форм їх комунікації, проблем, пов'язаних з діяльністю людини в середовищі Інтернету тощо.

Очевидно, процеси комунікації у віртуальних співтовариствах можуть мати суттєвий вплив на процес соціалізації сучасної особистості поряд із неформальними групами, навчальними закладами, робочими колективами, громадськими організаціями тощо. Головним чинником, впливу комунікації у віртуальних соціумах на процес соціалізації особистості, є відносини між членами різних мережевих груп, які будуються в основному завдяки спілкуванню та частково виконують ті ж функції, що й стосунки у реальному світі. Тому комунікація, опосередкована комп'ютерними мережами, може мати значний соціалізуючий потенціал, змістові та якісні характеристики якого потребують ґрунтовного експериментального дослідження.

UDC 004.92

Radchuk M.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

INFLUENCE OF COMPUTER GAMES ON YOUNG PEOPLE'S BEHAVIOR

Supervisor: Petryshyna L.

УДК 004.92

Радчук М. – ст. гр. СН-11

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ВПЛИВ КОМП'ЮТЕРНИХ ІГОР НА ПОВЕДІНКУ МОЛОДИХ ЛЮДЕЙ

Науковий керівник: ст. викл. Петришина Л.Й.

Ключові слова: пізнавальні процеси, незамінний, заняття у вільний час, жорстока поведінка.

Keywords: cognitive processes, irreplaceable, leisure activities, cruel behavior.

We are living in technological era. Computers became irreplaceable tool and a very important component in many spheres of modern everyday life of almost every person.

Playing computer games has become one of the main leisure activities in children and adolescents and replaces traditional playing and interactional activities. There might exist developmental benefits or positive effects of computer games that can be used for educational or therapeutic purposes. Certain types of video games can help to train the brain and improve strategic thinking as well as cognitive skills are analyzed by the author of the article. Both boys and girls who play video games tend to be more creative.

However, computer games can also portray violent actions, like war games, where a player has to shoot all the soldiers of enemy. Unfortunately the market of computer games consists of games that include killing, attack, aggressive actions, and cruel behavior. These factors lead to change in human psychology and mind. Gamers became more wicked, more aggressive to each other and to other people. They are more inclined to aggression, violence and even murder.

Another influence that can be detrimental to a young organism is the radiation even from the safest and modern monitors. Constant exposure to computer can cause bad eye sight and even headaches. There are also other examples of health problems caused by spending too much time seating in front of a computer screen – back pain, bad posture, and scoliosis.

Other advantages and disadvantages of playing computer games are listed by the author of the article.

УДК 796.37.037

Река З. – ст. гр. БО-11

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ЗАСТОСУВАННЯ ЗАСОБІВ У ФІЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОЇ МЕДИЧНОЇ ГРУПИ

Науковий керівник: ст. викладач Третяк В.С.

Reka Z.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

USING METHODS IN PHYSICAL EDUCATION OF STUDENTS OF SPECIAL MEDICAL GROUP

Supervisor: Tretjak V.

Ключові слова: здоров'я, спеціальна група

Keywords: health, special group

Рівень захворюваності молоді залишається високим, спостерігається тенденція до його зростання. У зв'язку з цим, працівники сфери фізичного виховання і охорони здоров'я дедалі частіше звертають увагу на проблеми фізичного виховання студентів з послабленим здоров'ям.

Щодо застосування засобів у фізичному вихованні студентів з послабленим здоров'ям найоптимальнішим підходом вважається поєднання в кожному занятті основних і допоміжних засобів. Основним засобом вирішення завдань фізичного виховання є фізична вправа.

На початкових етапах занять фахівці радять обмежити кількість вправ, що вимагають максимального прояву витривалості. Водночас, під час деяких невротичних і кишково-шлункових захворювань (гіперсекреція), вправи на витривалість призводять до позитивних змін.

Широко відомий позитивний вплив плавання на функції системи кровообігу. Тому плавання особливо корисне для осіб з серцево-судинними захворюваннями у підготовчому періоді фізичного виховання.

Не рекомендується включати у програми занять з фізичного виховання студентів спеціальної медичної групи максимально далекі і високі легкоатлетичні стрибки, а також стрибки з висоти, оскільки різкі струси тіла є протипоказаними при багатьох захворюваннях.

Допоміжним засобом фізичного виховання є оздоровчі сили природи (сонце, повітря, вода, земля) та гігієнічні фактори (режим дня, повноцінне збалансоване харчування, здоровий сон, раціональний режим дня з різноманітними організаційними формами фізичного виховання: ранковою гігієнічною гімнастикою, прогулянками, турпоходами, іграми тощо

У фізичному вихованні студентів спеціальних медичних груп доцільно використовувати практично усі засоби; методика їх застосування має свої особливості в залежності від захворювання і функціональних порушень; вивченню цієї проблеми планується присвятити подальші наукові пошуки.

UDC 004.92

Румар К.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

HOLOGRAPHY

Supervisor: Petryshyna L.

УДК 004.92

Римар Х. – ст. гр. СН-11

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ГОЛОГРАФІЯ

Науковий керівник: ст. викл. Петришина Л.Й.

Ключові слова: голографічна інтерферометрія, голограма.

Keywords: holographic interferometry, hologram.

Holography allows for the recording and reconstruction of spatially-dependent images. The holographic image is based on optical-material interference rather than sensors and programs; the information is enfolded within the surface rather than being applied onto it. We sense the difference by moving around, and returning to find the image again. The holographic image has its own presence, which we move through, playing the image with our own perception and agency.

A small but active group of artists still use holography as their main medium, and many more artists integrate holographic elements into their work.

Holography can be put to a variety of uses other than recording images. Holographic data storage is a technique that can store information at high density inside crystals or photopolymers. The ability to store large amounts of information in some kind of media is of great importance, as many electronic products incorporate storage devices.

There also exist holographic materials that do not need the developing process and can record a hologram in a very short time. This allows one to use holography to perform some simple operations in an all-optical way.

Holographic interferometry (HI) is a technique that enables static and dynamic displacements of objects with optically rough surfaces to be measured to optical interferometric precision (i.e. to fractions of a wavelength of light).

It can also be used to detect optical-path-length variations in transparent media, which enables, for example, fluid flow to be visualized and analyzed. It can also be used to generate contours representing the form of the surface.

The hologram keeps the information on the amplitude and phase of the field. Several holograms may keep information about the same distribution of light, emitted to various directions. The numerical analysis of such holograms allows one to emulate large numerical aperture, which, in turn, enables enhancement of the resolution of optical microscopy.

In addition to this, holograms can be used as a security element in identity cards. Security holograms are very difficult to forge, because they are replicated from a master hologram that requires expensive, specialized and technologically advanced equipment. They are used widely in many currencies.

УДК: 796.37

Савіцький А. – ст. гр. КТ-21

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ СПЕЦ. МЕД. ГРУП

Науковий керівник: ст. викладач Федчишин О.Я.

Savitsky A.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

PHYSICAL EDUCATION IN STUDENTS OF SPECIAL MEDICAL GROUP

Supervisor: Fedchyshyn O.

Ключові слова: фізичне виховання студенти

Keywords: physical education, students

Програма з фізичного виховання (розділ спеціальна медична група) розробляється на підставі державного компонента загальної середньої і вищої освіти та є загальнообов'язковою складовою мінімального (базового) змісту фізкультурної освіти для студентів вищої школи.

У зв'язку з певним відсотком студентів з послабленим здоров'ям, вони потребують особливої уваги та індивідуального підходу на заняттях з фізичної реабілітації.

Завданнями фізичної реабілітації, як навчальної дисципліни у Тернопільському національному технічному університеті ім. Пулюя є:

- пропаганда здорового способу життя і спорту серед студентів, як важливого засобу виховання і зміцнення здоров'я студентської молоді незалежної України;

- забезпечення в студентській молоді належного рівня розвитку показників їх функціональних та морфологічних можливостей організму, фізичних якостей, рухових здібностей, працездатності та підготовка до складання окремих державних тестів фізичної підготовленості;

- усунення або зменшення наслідків захворювань та травм; стимуляція процесів компенсації; попередження паталогічного процесу;

У спеціальній медичній групі можуть навчатись студенти з ослабленим здоров'ям, які не звільнені від практичних занять з фізичної культури і тільки після медичного обстеження і рекомендації лікаря, про можливість займатись у загальній оздоровчій групі.

На заняттях з студентами спеціальної медичної групи необхідно дотримуватись загальноприйнятої структури заняття з фізичної культури, однак воно складається не з трьох, а з чотирьох частин.

Усі частини заняття спрямовані на розв'язання освітніх, виховних і оздоровчих завдань органічно поєднані між собою і становлять єдине ціле.

Фізична реабілітація здійснюється відповідно до програми з студентами усіх курсів і проводиться у формі учбових занять, ранкової гігієнічної гімнастики, самостійних занять фізичними вправами, масових оздоровчих, фізкультурних і спортивних заходів. Більшість занять у спеціальній групі має проводитися на відкритому повітрі, що сприяє загартуванню організму.

УДК 519.21

Саньоцький О. – ст. гр. МБ-31

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС

Науковий керівник: асис. Габрусєва Н.В.

Oleksandr Sanyotskyj.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

THE POLITICAL PROCESS

Supervisor: Gabruseva N.

Ключові слова: Політичний процес, політична діяльність, суб'єкт політики, об'єкт політики.

Keywords: The political process, the political action, subject political, object political.

На даний момент надзвичайно важливим є розуміння поняття політичного процесу, як сукупної діяльності суб'єктів політики. Саме завдяки цьому забезпечується функціонування та розвиток політичної системи.

Характер і конкретний зміст політичного процесу визначається особливостями політичної системи і існуючого режиму. Розрізняють демократичну та тоталітарну систему політичного процесу, які кардинально відрізняються між собою ступенем відкритості, свободи реалізації потреб та інтересів та способом здійснення управління. Більшість цивілізованих країн світу обрали для себе демократичний спосіб організації політичних процесів. Дослідження досвіду їх функціонування може стати корисним для формування демократичного політичного процесу в сучасній оновленій Україні.

Будь-який політичний процес проходить такі стадії: конституювання, утворення політичної системи; відтворення компонентів і ознак даної системи; ухвалення і виконання політико-управлінських рішень; контроль функціонування і напрями розвитку політичної системи.

Однією з ознак революції, крім зміни влади є формування нової політичної системи, а відповідно, і інший підхід до організації політичних процесів. Особливо важливим для України є проведення конституційних реформ, які дадуть можливість створити сучасну демократичну соціальну правову державу з усіма її атрибутами; формування нової системи управління з децентралізацією влади; формування громадянського суспільства, яке дасть можливість контролювати дії влади та уникати зловживань нею, боротися з будь-якими проявами корупції.

Політичний процес складається з суб'єктів, носіїв політичної дії і об'єкту - мети, яка повинна бути досягнута. Звичайно, стратегічна мета, яку поставив перед собою український народ, не може реалізуватись в найближчий час, ми повинні розуміти, що процес – зміна, передбачає консолідацію сил політичних суб'єктів та цілеспрямовані дії, які повинні привести до конкретного результату. Контроль функціонування і розвитку політичної системи досягається шляхом попередження і усунення відхилень поведінки частин політичної системи і учасників політичного процесу від орієнтирів і стандартів діяльності, що задаються. Цього можна уникнути досягнувши компромісу, перш за все, об'єднанням громадянського суспільства навколо базових цінностей, мети – створення цілісної демократичної держави.

УДК: 796. 606.124

Смик Н., ст. гр. СН-12

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

АНАЛІЗ НАУКОВИХ ПІДХОДІВ ДО ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ

Науковий керівник: ст. викладач Луців В.С.

Smyk N.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

ANALYSIS OF SCIENTIFIC APPROACHES TO A HEALTHY LIFESTYLE

Supervisor: Lutsiv V.

Ключові слова: спосіб життя, здоров'я

Keywords: lifestyle, health

Проблема формування здорового способу життя досить ретельно висвітлюється у багатьох соціально-філософських, педагогічних, соціологічних, медичних працях. Особливої актуалізації ця проблематика набула у другій половині ХХ століття як у світі в цілому, так й в Україні зокрема. У філософському розумінні спосіб життя – це характеристика сукупності типових видів життєдіяльності людей у поєднанні з умовами життя суспільства. Спосіб життя охоплює всі сфери суспільства: працю і побут, суспільне життя і культуру, поведінку (стиль життя) людей та їх духовні цінності. Тобто, поведінка, або стиль життя, є одним з найважливіших елементів способу життя в цілому, який не може не впливати на здоров'я окремої особи або на здоров'я тих чи інших соціальних груп населення.

Поведінка є однією з основних детермінант здоров'я, ступінь впливу якої значно перевищує вплив багатьох інших детермінант. За визначенням М. Lalonde (2006), вона разом з біологією людини, медичною допомогою та навколишнім середовищем відноситься до чотирьох основних чинників, що визначають рівень здоров'я.

Спосіб життя включає основну діяльність людини, куди входять трудова діяльність, соціальне становище, психоінтелектуальний рівень, рухова активність, спілкування та побутові взаємовідносини .

Спосіб життя – це біологічно соціальна категорія, інтегрує уявлення про певний тип життєдіяльності людини і характеризується її трудовою діяльністю, побутом, формою задоволення матеріальних та духовних потреб, правилами індивідуальної та громадської поведінки. Іншими словами, спосіб життя – це "обличчя" індивіда, що відображає водночас рівень суспільного прогресу.

Грибан В.Г. вважає, що спосіб життя – це соціальна категорія, яка включає якість, устрій і стиль життя. За визначенням ВООЗ, спосіб життя – це спосіб існування, який ґрунтується на взаємодії між умовами і конкретними моделями поведінки людини.

Таким чином “здорова” модель поведінки для певних, конкретних умов зменшує ризик виникнення захворювання. З цього також випливає, що різні умови життя передбачають і різні моделі поведінки.

УДК 159.9

Статкевич С. – ст. гр. БПм-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

КРИТЕРІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПРИДАТНОСТІ ПРАКТИЧНОГО ПСИХОЛОГА

Науковий керівник: канд. психол. наук., доц. Періг І. М.

Statkevich S.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

CRITERIA PROFICIENCY PRACTICAL PSYCHOLOGIST

Supervisor: Perig I.M.

Ключові слова: професійна придатність, професіоналізм

Keywords: professional competence, professionalism

До людини, яка претендує на посаду практичного психолога, висувається система вимог, яка містить два компоненти. Це вимоги як до професійної компетентності фахівця, так і до його особистості.

Враховуючи модель особистості практичного психолога, сконструйовану В. Панком та Н. Чепелевою, при прогнозуванні успішності практичної діяльності психолога слід звернути увагу на ряд складових його особистості.

Визначення професійної придатності особистості здійснюється за такими критеріями:

-фізичний стан. Необхідність його врахування обумовлена, по-перше, зв'язком між деякими соматичними захворюваннями (виразка, діабет, серцево-судинні захворювання тощо) і рисами характеру людини. Крім того, психолог повинен мати потужну енергетику і засоби її відновлення, інакше робота може негативно вплинути на здоров'я психолога. По-друге, існує ряд фізичних вад, які несумісні з посадою практикуючого психолога. До таких вад відносять інвалідність, глибокі косметичні дефекти, дефекти мовлення тощо;

-психічне здоров'я належить до надзвичайно важливих вимог, оскільки психологічними спеціальностями часто прагнуть оволодіти акцентуйовані особистості або люди з помітними особистісними проблемами, які переносять на роботу свої власні проблеми. Це робитиме їх діяльність неефективною або й шкідливою та небезпечною;

-інтелект, особливо його вербальний компонент. Досвід засвідчує, що практикуючі спеціалісти з показниками інтелекту нижче середнього, як правило, мають багато ускладнень у роботі, особливо консультаційній;

-система механізмів особистісної регуляції та емоційної витривалості;

-особливості мотиваційної сфери. Професія практичного психолога мотивується інтересом до інших людей та бажанням надавати допомогу у розв'язанні проблем спілкування, діяльності, життя в цілому. Психологічним механізмом такого інтересу, як стверджують В.Г.Панок і Л.Уманець, є усвідомлення та подолання власних проблем аналогічного плану.

УДК: 796.37.06:612.821

Стахів М. – ст. гр. КБ-41

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ НА КАФЕДРІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ

Науковий керівник: ст. викладач Вальчак Н.В.

Stahiv M.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

COMPETENCE APPROACH USED AT THE DEPARTMENT OF PHYSICAL EDUCATION AND SPORT

Supervisor: Valchak N.

Ключові слова: навчання, фізичне виховання, студенти

Keywords: education, physical education, students

Компетенція (лат. *competentia*) в прямому перекладі означає взаємне прагнення, об'єднання, відповідальність, підхід особистостей, які мають певні обов'язки, повноваження, знання, досвід, сукупність їх, затверджені законом або іншими державними документами.

Трансформуючи ці поняття в галузь освіти, викладання, навчання можна вважати, що під компетентністю і компетенцією розуміють взаємозв'язок „викладач – студент”, при якому підвищення, поглиблення знань, умінь, обізнаності однієї сторони (викладач) повинні передаватись тим, хто навчається (студент).

Ось чому особливої актуальності набуває поняття компетентності студентів, оскільки лише вона може забезпечити готовність до оволодіння такими знаннями та технологіями, які дозволять їм оперувати і управляти інформацією, швидко приймати рішення, вирішувати державні проблеми.

В цих умовах кафедра фізичної реабілітації і валеології проводить певну роботу щодо застосування різних компетентнісних підходів у виборі базових компетентностей, поєднання знань і умінь, пізнавальних цінностей, практичних навичок, емоцій, поведінкових компонентів та ін. При цьому залучаються можливі в наших умовах іноваційні технології, а також основні методи набутих колективом викладачів кафедри принципів педагогічної науки.

Так, часто в базові тематичні матеріали лекцій включаються нові наукові дані, не зменшуючи академічності змісту лекцій вводяться діалоги, враховується зацікавленість студентів до певних проблем, формулюються ситуаційні задачі, визначається думка молоді щодо шляхів їх вирішення.

Контроль знань та умінь з аудиторної і самостійної робіт проводиться шляхом живого діалогу, а також за допомогою безмашинного програмованого контролю. Зараз для проведення тестування розробляються і заносяться в комп'ютерну програму завдання з усіх модулів навчальних програм основних дисциплін.

Отже, з метою підвищення компетентності студентів використовується різні компетенції, підходи, які сприяють підвищенню якості навчального процесу.

УДК 159.9

Хмиз Н. □ст. гр. БПмс-61

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ТРУДОВА ЗАЙНЯТИСТЬ ЯК ФАКТОР ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ

Науковий керівник: к.п.н., доцент Моначин І. Л.

Khmyz N.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

WORK AS A FACTOR OF PSYCHOLOGICAL HEALTH HUMAN

Supervisor: I. Monachyn

Ключові слова: трудова зайнятість, психологічне здоров'я

Keywords: work, psychological health

В умовах трансформації українського суспільства особливої значущості набувають питання формування самодостатньої, цілісної та внутрішньо гармонійної особистості. Однак на тлі суспільних негараздів, нестабільності повсякденних умов життя, безробіття та труднощів пристосування до них, є складним завданням для особистості.

Проблема психологічного здоров'я особистості, як і всі інші глобальні проблеми, виникає внаслідок кризової ситуації. Зазвичай під психологічним здоров'ям розуміють стан душевного благополуччя, що характеризується відсутністю хворобливих психічних проявів та забезпечує адекватну до умов дійсності регуляцію поведінки і діяльності.

Одним із чинників який впливає на психологічне здоров'я людини є наявність або відсутність роботи. Безробіття є чи не найгострішою соціально-економічною проблемою, котра потребує першочергового вирішення, так як вона викликає негативні психологічні зміни особистості. Такі зміни на пізніх стадіях призводять до розвитку соматичних захворювань та «заганяють» людину в складну життєву ситуацію.

Перебування в ситуації безробіття справляє психотравмуючий вплив, оскільки є джерелом постійного стресу. Людина що не має роботи, переживає стан внутрішньої порожнечі, у неї виникають думки, щодо сенсу її життя. Причому, такий психічний стан притаманний навіть тим, хто не відчуває серйозних матеріальних труднощів. Працюючи, людина задовольняє багато потреб а саме можливість звертатись до лікарів, купувати необхідні ліки; сплачувати податки, тощо. В трудовому колективі особистість задовольняє потребу в приналежності до групи, спілкуванні, визнанні, повазі до себе, і нарешті, тільки у праці вона може розкрити свій потенціал. Також трудова зайнятість розкриває один з найважливіших аспектів соціально-психологічного життя людини, який пов'язаний із задоволенням її потреб у сфері праці. А як відомо, людина і праця – дві категорії, які нерозривно пов'язані між собою.

Тому трудова зайнятість є досить важливою для людини не тільки в соціально-економічному аспекті але й в психологічному, оскільки вона є фактором збереження психологічного здоров'я особистості.

УДК 34942

Ходачок Н. – ст. гр. СН-31

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ВІДНОСИНИ ДОБРОСУСІДСТВА ЗА ЗЕМЕЛЬНИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ

Науковий керівник: ст. викладач Грузін В.Я.

N. Khodachok

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

GOOD-NEIGHBORLY RELATIONS ON LAND LAW UKRAINE

Supervisor: V.Gruzin

Ключові слова: добросусідство, земельна ділянка

Keywords: neighborliness, plot of land

Основне положення права добросусідства полягає в тому, що власники та землекористувачі земельних ділянок зобов'язані обирати такі з можливих способи використання земельних ділянок відповідно до їх цільового призначення, при яких власникам, землекористувачам сусідніх земельних ділянок завдається найменше незручностей. Це стосується будь-яких дій – затінення, задимлення, неприємних запахів, шумового забруднення тощо.

Важливою вимогою права добросусідства є вимога збереження, а в разі необхідності і відновлення спільних меж, тобто меж між двома земельними ділянками. Межі земельної ділянки на місцевості закріплюють межовими знаками встановленого зразка. Якщо сусідні земельні ділянки відокремлено певним предметом чи спорудою, то власники цих ділянок мають право на їх спільне використання. Виникнення правовідносин добросусідства означає, що кожен власник чи користувач земельної ділянки має право вимагати від власника чи користувача сусідньої, в тому числі суміжної, земельної ділянки:

1) обрання таких способів використання земельних ділянок відповідно до їх цільового призначення, при яких власникам, землекористувачам сусідніх земельних ділянок завдається найменше незручностей;

2) припинення використання належних їм земельних ділянок такими способами, які не дозволяють власникам, землекористувачам сусідніх земельних ділянок використовувати їх за цільовим призначенням, якщо інтенсивність негативного впливу від такого джерела є настільки високою, що завдає здоров'ю чи самопочуттю сусідів шкоди, яка ставить під загрозу їх життя, фізичний чи психічний стан;

3) дотримання правового режиму меж суміжних земель.

Слід зазначити, що велика група відносин добросусідства не отримала своєї правової регламентації порівняно із законодавством інших держав, зокрема такі повсякденні питання, як відведення стічних вод, організація стоків з дахів, облаштування виходу вікон на сусідні володіння, сусідське водокористування, встановлення мінімально допустимих відстаней для забудови, здійснення робіт і розміщення насаджень тощо. Тому є підстави вести мову про доповнення законодавства більш розширеними положеннями про врегулювання відносин добросусідства.

УДК 519.21

Хрущ О. –ст. гр. МБ-31

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ТЕОКРАТИЧНА МОДЕЛЬ ДЕРЖАВИ

Науковий керівник: асис. Габрусєва Н.В.

Khrushch O.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

THEOCRATIC STATE MODEL

Supervisor: Gabruseva N.V.

Ключові слова: політика, мораль, теократія, держава.

Keywords: politics, morals, a theocracy, a state.

У будь-якому суспільстві і в будь-яку епоху в політологів виникала проблема розв'язання конфлікту політики і моралі. Багато мислителів, зокрема Арістотель, Платон, Н.Макіавеллі, Августин Блаженний, в своїх працях торкалися питань взаємозв'язку управління державою і морально-етичних норм, які закладені в соціумі. Як же створити ідеальну модель держави, управління якою було б ефективним і не виходило за рамки поняття «моралі», тим самим запобігаючи зайвим конфліктам з об'єктами політики?

Аврелій Августин (Блаженний, 354 – 430 рр.) – один із творців християнської політичної концепції. Теорія християнської держави, висунута Аврелієм Августином, знаходиться у безпосередньому зв'язку з його теорією особистості. Августин вважав, що гріхи людства породжують гріховність державного устрою, і тільки церква є Божою державою. Держава, в якій ігнорується право, як втілення справедливості, є, на його думку, державою, що загинула. Якщо ж в державі зберігається справедливість і повага до релігії, то всі форми правління, так само як і авторитет, і повноваження влади, стають достойними того, щоб їм підпорядковуватися. Держава, на думку Августина, нічим не відрізняється від банди розбійників, якщо не підпорядкована церкві.

Для теократичних держав характерні такі особливості: - державна влада належить церкві, яка визначає статус державної релігії; - релігійні норми складають основне джерело законодавства і регулюють усі сфери приватного і публічного життя. Більш того, релігійні норми мають пріоритет перед законом; - глава держави одночасно є вищим релігійним діячем, верховним священнослужителем. Наприклад, згідно з Конституцією Ірану державне управління країною перебуває під контролем факіха, що стоїть вище президента Ісламської Республіки Іран. Він призначає генерального прокурора, голови Верховного суду, затверджує на посаді президента, оголошує амністію і т.д. На мою думку, теократична форма правління підходить для кращого контролю і управління масами і є довговічнішою, як показує практика, аніж диктаторська. І при цьому не порушує прав людини і моралі, якщо зробити її християнською. Зрозуміло, що теократична держава може існувати лише в країнах, всі громадяни якої є представниками даної конкретної релігії. Лише в цьому випадку авторитет такої влади буде беззаперечним. Крім того, політика такої держави не завжди може бути ефективною, оскільки орієнтованість на результат деколи не співпадає з основними морально-релігійними нормами. Проте, маємо визначитись – чи здатні ми пожертвувати реалізацією деяких потреб та інтересів щоб жити з відчуттям того, що діємо вільно і морально?

УДК 652. 229.

Цанцала Р. – гр. СН-41

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ У СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ

Науковий керівник: Галіздра А.А.

Tsantsala R.

Ternopil Iuan Pul'uj National Technical University

PHYSICAL EDUCATION AND SPORT IN MODERN SOCIETY

Supervisor: docent Galizgra A.

Ключові слова: фізична культура, фізичне виховання, розвиток.

Keywords: Physical education, physical education, development.

Фізична культура є важливим засобом підвищення соціальної і трудової активності людей, задоволення їх моральних, естетичних та творчих запитів, життєво важливої потреби взаємного спілкування, розвитку дружніх стосунків між народами і зміцнення миру". Сама мета гармонійного (всебічного) розвитку особистості є продуктом історії розвитку людства. Але умови для її реалізації особистість одержує лише на певному етапі історичного розвитку. Всебічний розвиток людині необхідний для того, щоб мати можливість брати участь у всіх напрямках діяльності (професійній, громадській, спортивній, художній та ін.). Але для цього потрібно розвинути структуру особистості, зробити її комунікативною, здатною до перетворюючої художньої діяльності, сформувані ціннісні орієнтації. Це можливо за умови різноманітності змісту, форм і способів діяльності людини та їх оптимального поєднання у процесі її кульйурного розвитку.

У процесі культурного розвитку людина послідовно діє у трьох напрямках. Перш за все, вона засвоює культуру, виступаючи об'єктом її впливу. Іншими словами, під впливом культури формується людська особистість, розвиваються її здібності.

По-друге, у процесі творчої діяльності особа створює нові культурні цінності, виступаючи в даному випадку як суб'єкт культурної творчості (пошук нових шляхів, засобів, раціональних методів фізичного виховання тощо).

Нарешті, третій аспект культурного розвитку полягає в тому, що культура інтегрується в суті самої особи, яка функціонує в культурному середовищі як конкретний носій культурних цінностей, поєднуючи в собі загальне, властиве культурі в цілому, і особисте, привнесене в культуру на основі індивідуального життєвого досвіду, рівня знань, світогляду тощо.

В особистішому аспекті фізична культура є тією частиною загальної культури людини, яка виражається ступенем розвитку її фізичних сил і рухових навичок та здоров'я. Вона дозволяє з допомогою своїх специфічних засобів і методів розкривати потенційні фізичні можливості людини.

UDK 42

Tsetnar R.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

7 WONDERS OF THE MODERN WORLD

Supervisor: d.philol.s., Plavutska I.R.

УДК 42

Цетнар Р. - ст. гр. БФ-21

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

7 ЧУДЕС СУЧАСНОГО СВІТУ

Науковий керівник: к.філол.н., доцент Плавуцька І.Р.

Ключові слова: історія, архітектура.

Keywords: history, architecture.

New Seven Wonders of the World is a project which goal was to find the seven wonders of the modern world. It was organized by non-profit organization "New Open World Corporation" (NOWC) and initiated by the Swiss Bernard Werber. The selection of the new "Seven Wonders" among the famous architectural structures of the world was held through SMS, phone or internet. The results were announced on July 7, 2007. New seven wonders of the world were named on July 7, 2007 in Lisbon, the capital of Portugal. They are:

Great Wall of China - a series of stone and earthen fortifications in the northern China, built to protect the northern borders of the Chinese Empire against intrusions of various nomadic tribes.

Petra - an ancient city, capital of Edom or Idumea, and later the capital of the Nabataean kingdom, the main city of the sons of Esau.

Taj Mahal - the monument is located two kilometers from the city of Agra (India), on the banks of the river Jumna.

Coliseum or an earlier name of **the Flavian Amphitheatre** - the largest amphitheatre of the ancient Rome, a symbol of imperial power.

Machu Picchu - a pre-Columbian city of the Incas, located at an altitude of 2400 meters on top of a mountain ridge above the valley of the river Urubamba in Peru, 80 km north-east of Cuzco.

Christ the Redeemer (statue) - a statue of Jesus Christ in Rio de Janeiro, Brazil. The statue has a size of 39.6 m tall, weighs 1145 tons, and is on top of 710-foot Mount Corcovado National Park Tijuca Forest, within the city.

Chichen Itza- founded in the VIII-th century by the tribe Itza in the previously uninhabited areas. In the second half of the IX-th century, the time of Tsar Kakupakalya, it has become a leading power in the region.

During its long history the art of building has come a long way from the primitive hut to the most complex in its planning and design decisions buildings. The ideas about the possibility of building materials, and the materials themselves are changing. Today almost everything can be built with the help of architect's imagination. The only question is whether it is appropriate, beautifully or economically. And for a wise and skillful architect, for a young man who "ponders life" the architectural designs of the past, which took pride of place among the acknowledged masterpieces of the past, which are common to all monuments of human culture can be of great help. Among the modern buildings and projects there are real masterpieces of building art that rightly could stand on a par with the "seven wonders of the ancient world."

УДК 159.9

Черевайко О. – ст. гр. БП-51

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА ПРИ ПЕРЕЖИВАННІ ГОРЯ

Науковий керівник: к. психол. н. Вишньовський В.В.

Cherevayko O.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

PSYCHOLOGICAL AID FOR EXPERIENCING GRIEF

Ключові слова: феномен горя, причини горя, стадії горя.

Keywords: phenomenon grief causes grief, stages of grief.

Дослідженням феномену горя займалось: З. Фрейд, М.Д. Левітов, А.О. Баканова, В.Ю. Меновщикова, Н.А. Усатова, І.Г. Малкіна-Пих, Ф.Е. Василюк та інші. З. Фрейд вбачав його витoki в ранній оральній стадії, коли дитина являється найбільш залежною і безпорадною, в силу чого найменша втрата, зазвичай пов'язується з матір'ю, викликає кризи. Згідно К. Абрахаму, переживання горя виникає в зв'язку з «інтродекцією об'єкта любові, і протесті проти реальності втрати, образ улюбленого об'єкта набуває чіткішого забарвлення. Це має захисну дію, оскільки втрата у всій своїй незворотності досягається поступово, крок за кроком. Психологи визначають горе як реакцію на втрату значимого об'єкта, втрату частини власної ідентичності або очікуваного майбутнього. Горе – це також процес, за допомогою якого людина працює з болем втрати, знову знаходячи відчуття рівноваги і повноти життя. Причини горя: 1) тривала розлука чи втрата людини; 2) при смерті близької людини втрачається роль батька, матері, сина, друга, тобто руйнуються звичні функціональні зв'язки; 3) серйозна власна хвороба чи каліцтво близької людини; 4) втрата коштовного майна, джерела засобів існування. Першою реакцією при переживанні горя може бути шок, заціпеніння, відчуття нереальності події. Фаза шоку триває кілька днів, тому при похованні близької людини люди можуть бути в приголомшеному стані й справляти враження відсторонення від подій. На другій фазі (5-12-й день) поведінка активніша: плачуть, голосять, переживають тугу і живуть ніби подвійним життям. На третій фазі (до 6-7 тижнів з моменту трагічної події) з'являється розпач, депресія. Відбувається перетворення психологічного часу: померлий у свідомості людини переходить із теперішнього часу в минуле. На четвертій фазі (триває впродовж року) відбувається поступовий відхід від депресивного стану. Люди повертаються до щоденної діяльності й турбот.

Для допомоги людям, які переживають горе, психологи застосовують низку методик та тренінгів. І.Г. Малкіна-Пих радить при консультуванні звернути увагу на таке: слухайте не засуджуючи; будьте готові, що деякі люди будуть злитися на вас; дайте час для того, щоб з'явилася довіра щоб клієнт поділився своїми переживаннями; дайте надію, підбадьорте клієнта, люди все ж оговтуються від горя. Ю.В. Меновщикова для «одужання» від горя рекомендує: прийміть своє горе, проявляйте свої почуття, слідкуйте за своїм здоров'ям; проявіть до себе терпіння, поділіться болем втрати з друзями, допомагайте іншим, робіть те, що необхідно, але відкладіть важливі рішення; почніть з малого – справляйтеся з повсякденними домашніми справами.

УДК 621.326

Шевчук А. - ст. гр. СІ-21, Чиж О. - ст. гр. СІ-21

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ТОП 10 СУПЕРКОМП'ЮТЕРІВ

Науковий керівник: викладач Перенчук О.З.

Shevchuk A., Chyzh O.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

TOP 10 SUPERCOMPUTERS

Supervisor: O.Perenchuk

Ключові слова: суперкомп'ютер, Тяньхе-2, RISC процесор, багатоядерний процесор
Keywords: supercomputer, Tianhe-2, RISC processor, multi-core processor

The TOP500 project ranks and details the 500 most powerful (non-distributed) computer systems in the world. The project was started in 1993 and publishes an updated list of the supercomputers twice a year. The project aims to provide a reliable basis for tracking and detecting trends in high-performance computing and bases rankings on HPL. The TOP500 list is compiled by Hans Meuer of the University of Mannheim, Germany, Jack Dongarra of the University of Tennessee, Knoxville, and Erich Strohmaier and Horst Simon of NERSC/Lawrence Berkeley National Laboratory.

The only surprise in the top ten this year is Piz Daint, a Cray XC30 system installed at the Swiss National Supercomputing Centre (CSCS) in Lugano, Switzerland, which now holds the title of the most powerful system in Europe. Piz Daint achieved 6.27 Pflop/s on the Linpack benchmark. Piz Daint is also the most energy efficient system in the TOP10 consuming a total of 2.33 MW and delivering 2.7 Gflops/W.

Tianhe-2, at China's National University of Defense Technology, retained its position as the world's No. 1 system with a performance of 33.86 petaflop/s (quadrillions of calculations per second). Titan, the Cray XK7 system installed at the Department of Energy's (DOE) Oak Ridge National Laboratory, remains the No. 2 system. It achieved 17.59 Pflop/s on the Linpack benchmark. Titan is one of the most energy efficient systems on the list consuming a total of 8.21 MW and delivering 2.143 gigaflops/W. Sequoia, an IBM BlueGene/Q system installed at DOE's Lawrence Livermore National Laboratory, is again the No. 3 system. Rounding out the TOP10 are Stampede at the Texas Advanced Computing Center of the University of Texas, Austin, which slipped to No. 7, a BlueGene/Q system called JUQUEEN installed at the Forschungszentrum Juelich in Germany is No. 8, No. 9 is taken by Vulcan, another IBM BlueGene/Q system at Lawrence Livermore National Laboratory and No. 10 is the third system in Europe, the SuperMUC, installed at Leibniz Rechenzentrum in Germany.

Given the current speed of progress, industry experts estimate that supercomputers will reach 1 exaflops (10¹⁸, one quintillion FLOPS) by 2018. China has stated plans to have a 1 exaflop supercomputer online by 2018. Using the Intel MIC multi-core processor architecture, which is Intel's response to GPU systems, SGI plans to achieve a 500-fold increase in performance by 2018, in order to achieve one exaflop.

УДК 796.37.037

Щербин Т., ст. гр. КТ-42

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

РОЗВИТОК ПСИХОМОТОРИКИ У СТУДЕНТІВ

Науковий керівник: ст. викладач Казмірчук І.В.

Shcherbyn T.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technicalch University

DEVELOPMENT PSYCHOMOTOR AMONG STUDENTS

Supervisor: Kazmirchuk I.

Ключові слова: функціональний стан, психомоторика

Keywords: functional status, psychomotor

Необхідність спрямованого психомоторного забезпечення у ВНЗ викликана недостатньою руховою активністю студентської молоді на заняттях фізичною культурою, високою втомленістю під час навчання, відсутністю послідовності в руховому розвитку.

Мета дослідження – вивчити вплив програми психомоторного розвитку на функціональний стан студентів.

У дослідженні взяли участь 37 студентів, які за станом здоров'я відносились до основної медичної групи. Заняття проводились двічі на тиждень тривалістю 60 хвилин. Підготовча частина заняття (15 хв.) включала крокові, бігові, стрибкові, танцювальні вправи. Основна частина (20-35 хв.) складалася з комплексів фізичних вправ психомоторної спрямованості. Під час виконання цих вправ відбувалось навантаження на всі м'язові групи. В заключній частині (10 хв.) були вправи на розслаблення, відновлення дихання.

Варто відмітити високу стимулюючу роль багатьох психомоторних вправ. З кожним заняттям підвищувалась зацікавленість студентів. Це пов'язано з цілим рядом умов: по-перше, з варіаціями кожної вправи; по-друге, незвичайністю та більш "інтелектуальним" характером багатьох вправ. В підсумку, всі студенти, що брали участь у виконанні програми, надали перевагу цим заняттям над іншими та виявили бажання продовжувати такі тренування.

Результати дослідження дозволяють стверджувати, що застосування розробленої нами програми протягом навчального року сприяє позитивним змінам за всіма показниками ($P < 0,05$). Під впливом занять за запропонованою програмою розвитку психомоторики відбувається достовірне покращення самопочуття. Так, 68% студентів оцінили своє здоров'я як добре, 22% - як відмінне, 82% студентів відмітили підвищення фізичної та розумової працездатності, що є важливим моментом, тому що навчання в технічних ВНЗ є найбільш складним та насиченим в порівнянні з іншими.

Запропонована нами програма розвитку психомоторики сприяє ефективному оздоровленню студентів, що підтверджується результатами наукових досліджень і може бути запропонованою для використання у ВНЗ іншого профілю.

З М І С Т

Секція:

Економіка, менеджмент, фінанси

	ст.
Лібусь Т. НЕОБХІДНІСТЬ РОЗВИТКУ САМОМЕНЕДЖМЕНТУ В УКРАЇНІ	3
Лібусь Т. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ І ПРОБЛЕМИ ЕКСПОРТУ ЗЕРНА	4
Лібусь Т. НЕОБХІДНІСТЬ РОЗВИТКУ СОНЯЧНОЇ ЕНЕРГЕТИКИ В УКРАЇНІ	5
Лібусь Т. ВАЖЛИВІСТЬ УПАКОВКИ В МАРКЕТИНГОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ	6
Лібусь Т. ВАЖЛИВІСТЬ РОЗРОБКИ КОНКУРЕНТНИХ СТРАТЕГІЙ	7
Лібусь Т. ДОСЛІДЖЕННЯ ПРОБЛЕМ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ РОЗВИТКУ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	8
Бережна К. РОЛЬ СОЦІАЛЬНОЇ ПОЛІТИКИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНО ОРІЄНТОВАНОЇ ДЕРЖАВИ	9
Іванченко Е. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ МІЖНАРОДНОЇ ТОРГІВЛІ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА КРАЇНАМИ ЄС	10
Різник Е. ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ	11
Сеник М. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ІНТЕГРАЦІЇ ВІТЧИЗНЯНОЇ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ У СВІТОВИЙ ФІНАНСОВИЙ РИНОК	12
Сеник М. ПРОБЛЕМА БАНКРУТСТВА ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ	13

Трачук І. ЛЮДСЬКІ РЕСУРСИ ЯК ОСНОВА ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ	14
Валицька Г. ФОРМУВАННЯ КОНКУРЕНТНИХ СТРАТЕГІЙ ПІДПРИЄМСТВА	15
Андрієнко Ю. КРИЗА ЗОВНІШНЬОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ УКРАЇНИ	16
Андрійчук Г. ПРОБЛЕМА ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ	17
Антонюк Ю. УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РИЗИКАМИ ПРИ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОЕКТІВ	18
Антонюк Ю. НЕОБХІДНІСТЬ СТВОРЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ	19
Антонюк Ю. АНАЛІТИЧНЕ ЗНАЧЕННЯ КАЛЬКУЛЮВАННЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ	20
Антонюк Ю. РОЛЬ КОНТРОЛІНГУ В СИТЕМІ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ	21
Антонюк А. ГЕНЕЗИС СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ТЕОРІЙ	22
Баб'як В. СПОЖИВЧА ЦІННІСТЬ ЛЮДСЬКИХ ПОТРЕБ	23
Безух М. НЕОБХІДНІСТЬ ЗДІЙСНЕННЯ УПРАВЛІННЯ ПРИБУТКОМ НА ПІДПРИЄМСТВІ	24
Бойчук М. РОЛЬ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ	25
Бойчук М. ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ВИТРАТАМИ НА ПІДПРИЄМСТВІ	26
Бойчук М. АНТИКРИЗОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ЯК ЗАСІБ ЗАПОБІГАННЯ КРИЗИ	27

Бойчук М. ЗНАЧЕННЯ АКЦІОНЕРНИХ ТОВАРИСТВ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ	28
Брилінська О. НАУКОВО-ТЕХНОЛОГІЧНІ ПАРКИ, ЯК ВАЖІЛЬ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОЇ СФЕРИ	29
Вайшле А. РИНОК МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ В УКРАЇНІ:ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	30
Вершинін Л. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ ПІДПРИЄМСТВА	31
Винничок К. ДОСЛІДЖЕННЯ СПОЖИВЧИХ МОТИВАЦІЙ НА ОБЛИЦЮВАЛЬНІ ВИРОБИ	32
Воздіган А. МЕТОДИКА БЕНЧМАРКІНГУ В УПРАВЛІНСЬКОМУ ОБЛІКУ: СУТЬ, ЦІЛІ І МЕХАНІЗМ РЕАЛІЗАЦІЇ	33
Гавдьо О. ОПТИМАЛЬНЕ ВИКОРИСТАННЯ ВИРОБНИЧИХ ПОТУЖНОСТЕЙ	34
Гаклюк Ю. РОЗРОБЛЕННЯ РЕКЛАМНОЇ ПРОГРАМИ	35
Голас А. ПРИНЦИПИ ПАБЛІК-ІНЖИНІРИНГУ В ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ	36
Головата О. СУТЬ ТА ФУНКЦІЇ РЕКЛАМИ	37
Голуб Т. ФІНАНСОВА РІВНОВАГА ПІДПРИЄМСТВА – ЗАПОРУКА ЙОГО СТАЛОГО РОЗВИТКУ	38
Голубович Ю. ПОТЕНЦІАЛ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ЕКОНОМІЧНА СИСТЕМА	39
Голубович Ю. СТВОРЕННЯ МІЖНАРОДНИХ ЛОГІСТИЧНИХ СИСТЕМ	40
Гончаренко В. ВПЛИВ ТРУДОВОЇ МІГРАЦІЇ НА РОЗВИТКУ РИНКУ ПРАЦІ УКРАЇНИ	41
Грицай Ю. РЕЗЕРВНА ВАЛЮТА	42

Гураль І. ОСОБЛИВОСТІ ТИПОЛОГІЇ КОРПОРАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ	43
Гураль І. СУТНІСТЬ ТАКТИЧНИХ МЕТОДІВ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ	44
Гураль І. ЕФЕКТИВНЕ ВИКОРИСТАННЯ ВИРОБНИЧИХ ФОНДІВ НА ПІДПРИЄМСТВІ	45
Гураль І. СУТНІСТЬ ВИРОБНИЧОЇ ПОТУЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	46
Дзендзель С. ЗАВДАННЯ АНАЛІЗУ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ	47
Дзендзель С. ПРОБЛЕМИ РИНКУ ПРАЦІ В УКРАЇНІ	48
Дикий С. СУЧАСНИЙ СТАН АГРОПРОМИСЛОВОГО КОМПЛЕКСУ ТЕРНОПІЛЬЩИНИ	49
Дідів М. ЗРОСТАННЯ ПРИБУТКОВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ НА ОСНОВІ ШИРШОГО ВИКОРИСТАННЯ НЕМАТЕРІАЛЬНИХ РЕСУРСІВ	51
Дмитрієва К. ЗАСТОСУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОПТИМІЗАЦІЇ РОБОТИ БІЗНЕС-СТРУКТУР	52
Довгошия Р. ВИПУСК ЄВРОБОНДІВ, ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНИХ КОШТІВ НА ПРИКЛАДІ МРІЯ АГРОХОЛДИНГ	53
Довгошия І. СУТНІСТЬ ТОВАРНОЇ ПОЛІТИКИ МАРКЕТИНГУ	54
Драганчук К. РОЛЬ ПРИБУТКУ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ РИНКОВОЇ ЕКОНОМІКИ	55
Дужак О. ТРАНСНАЦІОНАЛЬНА КОРПОРАЦІЯ ЯК ФОРМА БАГАТОНАЦІОНАЛЬНОЇ КОМПАНІЇ	56
Дужак О. АКТИВІЗАЦІЯ ЗОВНІШНЬОЇ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ ШЛЯХОМ ПІДВИЩЕННЯ ЕКСПОРТНОГО ПОТЕНЦІАЛУ	57
Дужак О. СУТНІСТЬ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА	58

Егбете Окечукву “СТРАТЕГІЧНІ ІННОВАЦІЇ” ЯК ВАЖЛИВА ЧАСТИНА УПРАВЛІННЯ СУЧАСНИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ	59
Єлісеєва Л. РОЗРОБКА ТА ВПРОВАДЖЕННЯ МАРКЕТИНГОВОЇ СТРАТЕГІЇ ЯК ЗАСІБ ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ ПІДПРИЄМСТВА	60
Жовнір З. ЗАВДАННЯ ТА ФУНКЦІЇ УПРАВЛІННЯ МАРКЕТИНГОМ НА ПІДПРИЄМСТВІ	61
Казьмірчук О. ПОКРАЩЕННЯ ВИКОРИСТАННЯ МАТЕРІАЛЬНИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА ЯК СКЛАДОВА ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА	62
Пігура Т. ПЛАНУВАННЯ ЧИСЕЛЬНОСТІ ПРАЦЮЮЧИХ ТА ЇХ СКЛАДУ НА ПІДПРИЄМСТВІ	63
Качур І. ЄДИНИЙ МИТНИЙ ТАРИФ І ЙОГО ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ	64
Качур І. РОЛЬ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИХ КОРПОРАЦІЙ У ПРОЦЕСІ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ	65
Квітка Ю. ЕКОНОМІЧНА СТІЙКІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА	66
Кижущ Р. МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ЕВОЛЮЦІЙНОЇ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ	67
Кипибіда У. ПРОГНОЗУВАННЯ РОЗВИТКУ ІНТЕРНЕТ-ТОРГІВЛІ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ	68
Кобзар О. АНАЛІЗ ПРОБЛЕМИ БІДНОСТІ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ	69
Колесник А. ТЕОРІЯ ВЛАСНОСТІ В СУЧАСНИХ ЕКОНОМІЧНИХ КОНЦЕПЦІЯХ	70
Колесник А. УКРАЇНА В СИСТЕМІ МІЖНАРОДНОЇ МІГРАЦІЇ РОБОЧОЇ СИЛИ	71
Колосівська В. ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО ЗАХИСТУ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ: ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ ВИРІШЕННЯ	72

Котяш І. ПРОГНОЗУВАННЯ РИЗИКІВ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	73
Коцюк Б. ВИДИ ІНТЕГРОВАНІХ МАРКЕТИНГОВИХ КОМУНІКАЦІЙ ТА СУЧАСНІ КОМУНІКАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ	74
Краузе С. СИСТЕМНО-ПРОЦЕСНИЙ ПІДХІД ДО УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА	75
Кривовязюк Л. УПРАВЛІННЯ КАПІТАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА В УМОВАХ КРИЗИ	76
Критюк Т. МІСЦЕ ТА РОЛЬ ЛОГІСТИЧНИХ ПРОЦЕСІВ В СТРУКТУРІ ТОРГОВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ	77
Критюк У. ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ МАРКЕТИНГУ НА ПІДПРИЄМСТВІ	78
Крушельницький Р. ДОСЛІДЖЕННЯ ЕКОНОМІЧНО-ОРГАНІЗАЦІЙНИХ МЕТОДІВ СТИМУЛЮВАННЯ РОСТУ ВИРОБНИЦТВА НА ПІДПРИЄМСТВІ	79
Крушельницький Р. ФІНАНСОВИЙ КОНТРОЛІНГ У ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИХ КОРПОРАЦІАХ І ХОЛДИНГАХ	81
Крушельницький Р. ДОСВІД ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В КРАЇНАХ ЄС	82
Кудряшов П. БАНКІВСЬКА СИСТЕМА ЯК ОСНОВНА ЧАСТИНА СУЧАСНОЇ КРЕДИТНОЇ СИСТЕМИ	83
Кучабська О. АКТУАЛЬНІСТЬ РОЗВИТКУ ТА СПІВПРАЦІ УКРАЇНИ ІЗ МІЖНАРОДНИМ ВАЛЮТНИМ ФОНДОМ	84
Кучабська О. АКТУАЛЬНІСТЬ МОТИВАЦІЇ УПРАВЛІНСЬКОГО ПЕРСОНАЛУ	85
Лазечко Х. ДОСЛІДЖЕННЯ СТАНУ ГАЛУЗІ РАДІОЗВ'ЯЗКУ В УКРАЇНІ	86
Лендирук П. ДОСЛІДЖЕННЯ ОСНОВНИХ АСПЕКТІВ ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ	87

Лендирук П. РОЛЬ ТАРИФНИХ ІНСТРУМЕНТІВ У ЗОВНІШНІЙ ТОРГІВЛІ	88
Лиса Н. ЗАКОНОДАВЧЕ ВИЗНАЧЕННЯ СОБІВАРТОСТІ: СОБІВАРТІСТЬ ВИГОТОВЛЕННЯ БУДІВЕЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ	89
Лиса Н. ВИКОРИСТАННЯ БУДІВЕЛЬНИХ ДОБАВОК ЯК ЕКОЛОГІЧНА АЛЬТЕРНАТИВА ОБМЕЖЕНИМ РЕСУРСАМ	90
Лісова О. ЕКОНОМІЧНІ ЗАСАДИ СОЦІАЛЬНОГО СТРАХУВАННЯ	91
Лозовська О. СИСТЕМА ФАКТОРІВ, ЯКІ ВПЛИВАЮТЬ НА КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПРОДУКЦІЇ	92
Мазан О. ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ МОЛОДІЖНОГО БЕЗРОБІТТЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ СОЦІАЛЬНО- ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ	93
Макар О. ЗАВДАННЯ ТА ФУНКЦІЇ МАРКЕТИНГОВОГО СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУВАННЯ	94
Макарова Ю. УПРАВЛІННЯ МАРКЕТИНГОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ	95
Мандзин І. ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРЕШКОДИ НА ШЛЯХУ РОЗВИТКУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ	96
Масло І. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ПІДПРИЄМСТВА	97
Матяш Н. ВИЗНАЧЕННЯ ДОЦІЛЬНОСТІ ЗАЛУЧЕННЯ КАПІТАЛУ	98
Микитишин В. АНАЛІЗ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ КУРСУ ДОЛАРА ПРОТЯГОМ ОСТАННЬОГО РОКУ, ПРИЧИНИ ТА НАСЛІДКИ ЗНЕЦІНЕННЯ ГРИВНІ	99
Нагорний О. СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ РОЗВИТКОМ ПІДПРИЄМСТВА	101

Олексій М. ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ	102
Павлів В. ОПТИМАЛЬНА СТРУКТУРА КАПІТАЛУ	103
Пакош Н. ВПЛИВ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИЦІЙ НА ЕКОНОМІКУ УКРАЇНИ	104
Панасенко З. ОЦІНКА ЗРОСТАННЯ ДЕРЖАВНОГО БОРГУ УКРАЇНИ	105
Панасенко З. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО КНИГОВИДАВНИЦТВА	106
Паренна І. ОСНОВНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ МАРКЕТИНГОМ ЯК СИСТЕМОЮ	107
Петулько К. РОЛЬ ПЛАНУВАННЯ У ФІНАНСОВОМУ МЕНЕДЖМЕНТІ БАНКУ	108
Пинило Т. МІСЦЕ ЛОГІСТИКИ У СИСТЕМІ ВИРОБНИЧО-ЗБУТОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	109
Пиріг Ю. ОСНОВИ АНАЛІЗУ БЕЗЗБИТКОВОСТІ ПРОЕКТУ	110
Пиріг Ю. УДОСКОНАЛЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВІ	111
Пиріг Ю. АНТИКРИЗОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ЯК ІНСТРУМЕНТ НЕДОПУЩЕННЯ ЗАГРОЗИ БАНКРУТСТВА	112
Пичоха Р. ПРОБЛЕМИ ОЦІНКИ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВ В СУЧАСНИХ УМОВАХ ТА ШЛЯХИ ЇХ ВИРІШЕННЯ	113
Пичоха Р. ПОТРЕБА В КАПІТАЛІ ДЛЯ РЕАЛІЗАЦІЇ САНАЦІЙНИХ ЗАХОДІВ ВИРОБНИЧО-ТЕХНІЧНОГО ХАРАКТЕРУ	114
Пітура Т. УДОСКОНАЛЕННЯ НАВЧАННЯ ПЕРСОНАЛУ НА ПІДПРИЄМСТВІ	115

Польова Ю. СТВОРЕННЯ СИСТЕМИ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ	116
Пономар Н. АНТИКРИЗОВИЙ ФІНАНСОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	117
Пономар Н. ДОСЛІДЖЕННЯ ДОСВІДУ ЗАРУБІЖНИХ КРАЇН ЩОДО ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ	118
Пономар Н. ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ЯК ЕЛЕМЕНТ ПОКРАЩЕННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОДУКЦІЇ В КОНДИТЕРСЬКІЙ ГАЛУЗІ	119
Приходько А. СУТНІСТЬ МИТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ В УКРАЇНІ	120
Процик І. ТОВАРНО-АСОРТИМЕНТНА ПОЛІТИКА: ПОНЯТТЯ, НЕОБХІДНІСТЬ ТА ЗАВДАННЯ	121
Рацюк А. ВИКОРИСТАННЯ КАРТ КОХОНЕНА ДЛЯ ВИРІШЕННЯ ЗАДАЧ КЛАСТЕРИЗАЦІЇ В ЕКОНОМІЦІ	122
Река З. ІСТОРИЯ ВИНИКНЕННЯ КРЕДИТНИХ КАРТОК	123
Різник Е. ЕФЕКТИВНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ПІДПРИЄМСТВ	124
Різник Е. ОБГРУНТУВАННЯ СУТНОСТІ ПОНЯТТЯ «ВИРОБНИЧИЙ ПОТЕНЦІАЛ» ПІДПРИЄМСТВА	125
Романець Т. СУЧАСНИЙ СТАН ФІНАНСОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ В ГЛОБАЛІЗАЦІЙНОМУ ПРОСТОРІ	126
Ромашко І. ІНТЕГРАЦІЯ ПІДПРИЄМСТВ ЛЕГКОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ У ФІНАНСОВО-ПРОМИСЛОВІ ГРУПИ	127
Рослик В. УПРАВЛІННЯ ЗОБОВ'ЯЗАННЯМИ ПІДПРИЄМСТВА	128
Савка А. МІСЦЕ КОМПЛЕКСУ ПРОСУВАННЯ В МАРКЕТИНГОВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	129
Савка С. МЕТОДИ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ: СТРАТЕГІЧНИЙ ПІДХІД	130

Садиков Д. СТАНОВЛЕННЯ НОВОЇ ПАРАДИГМИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ	131
Саюк А. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ СУТНОСТІ ОСНОВНИХ ЗАСОБІВ ТА ІНШИХ НЕОБОРОТНИХ АКТИВІВ ПІДПРИЄМСТВА	132
Свистільник А. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКОВОЇ ПОЛІТИКИ БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВ НА ПРИКЛАДІ НАЦІОНАЛЬНОГО БАНКУ УКРАЇНИ	133
Сисак Ю. ОЦІНКА ЕФЕКТИВНОСТІ РЕКЛАМИ	134
Скоренька С. ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ	135
Слободяник К. ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ОБЛІКУ ОПЛАТИ ПРАЦІ НА ПІДПРИЄМСТВІ	136
Смоляр В. ФАКТОРИ ФОРМУВАННЯ ПРИБУТКУ ГІДПРИЄМСТВ	137
Сова М. ВПЛИВ ЗОВНІШНІХ ФАКТОРІВ НА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА	138
Сопіжук К. ПРОБЛЕМИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МАЛОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ	139
Стасюк К. ПРОБЛЕМИ ІНФОРМАЦІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ МАРКЕТИНГОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА	140
Стравська Ю. ФОРМИ КРЕДИТУВАННЯ КОМЕРЦІЙНИМ БАНКОМ	141
Таран А. УПРАВЛІНСЬКИЙ ОБЛІК НА ВИТРАТ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ	142
Тарасюк А. РОЛЬ ІНФОРМАЦІЙНОГО СЕКТОРУ У РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ	143
Терешко О. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ГЛОБАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ	145

Тирчик Ю. СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ УКРАЇНСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	146
Тирчик Ю. ШЛЯХИ ПОКРАЩЕННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ	147
Трачук І. ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ В СФЕРІ НАНОТЕХНОЛОГІЙ В УКРАЇНІ	148
Федчак Т. ПРИНЦИПИ РОЗРОБЛЕННЯ СТРАТЕГІЇ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	149
Циган В. СТРАТЕГІЧНИЙ І ТАКТИЧНИЙ АНАЛІЗ ГРОШОВИХ ПОТОКІВ ПІДПРИЄМСТВА	150
Ціх Г. ПРИНЦИПИ ОРГАНІЗАЦІЇ СЛУЖБИ МАРКЕТИНГУ НА ПІДПРИЄМСТВІ	151
Войтина М. СУЧАСНІ ЕКОНОМІЧНІ ТЕОРІЇ	152
Черниш О. КОНЦЕПЦІЯ ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ УПРАВЛІНСЬКОЇ ПАРАДИГМИ	153
Черній І. СУТЬ ФІНАНСОВОГО МЕХАНІЗМУ ПІДПРИЄМСТВА	154
Черній І. ПРОБЛЕМИ РЕФОРМУВАННЯ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ	155
Черній І. ІДЕНТИФІКАЦІЯ ПОНЯТТЯ КРИЗИ СТРАХОВОГО РИНКУ	156
Чубка О. 1 ФАКТОРИ ЗНИЖЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ	157
Чура О. СУЧАСНІ МЕТОДИ АТЕСТАЦІЇ ПЕРСОНАЛУ	158
Чура О. ПЛАНУВАННЯ ЦІН НА ПІДПРИЄМСТВІ	159
Shelenberh Y. 9 MOST EXPENSIVE SUBSTANCES IN THE WORLD	160
Юхимук М. СУТЬ БАНКІВСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ	161

Яремчук Р. МОДЕЛІ ОЦІНКИ РЕНТАБЕЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	162
Яремчук Х. ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ ПОТЕНЦІАЛУ ПІДПРИЄМСТВА	163
Яремчук Ю. АНАЛІЗ РОЗВИТКУ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНИХ ЗВ'ЯЗКІВ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ОБЛАСТІ	164
Ярошук І. ВДОСКОНАЛЕННЯ НЕМАТЕРІАЛЬНИХ ОЦІНКИ АКТИВІВ	165
Ященко М. ВИКОРИСТАННЯ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ ДЛЯ ПРОСУВАННЯ ТОВАРІВ І ПОСЛУГ	166
Байда Є. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ЗАЙНЯТІСТЮ В УКРАЇНІ	167

Секція:

Гуманітарні науки

Мутнык О. BITCOIN AS CRYPTOCURRENCY AND PEER-TO-PEER E- PAYMENT SYSTEM	168
Ornatovska V. IMPORTANCE OF COMPUTER	169
Онищук С. МОТИВАЦІЯ ВИБОРУ ПРОФЕСІЇ ПРАКТИЧНОГО ПСИХОЛОГА	170
Алієва А. ІНДИВІДУАЛЬНІ СТИЛІ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ СТУДЕНТІВ	171
Антонюк О. САМОКОНТРОЛЬ НА ЗАНЯТТЯХ З ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ	172
Barylska S.; Trush S. TOR- TheOnionRouter	173
Богачук Х. ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ СПОРТИВНОГО ТРЕНУВАННЯ	174
Богуславський Р. РОЛЬ ПЕДАГОГІЧНИХ ТОВАРИСТВ У ЗАХИСТІ ПРАВ УКРАЇНСЬКОГО УЧИТЕЛЬСТВА	175

Борис І. СТАВЛЕННЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ ДО ВІТЧИЗНЯНОЇ СИСТЕМИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ	176
Босак А. МОРАЛЬ І РЕЛІГІЯ КРИЗЬ ПРИЗМУ ХРИСТІЯНСЬКОЇ МОРАЛІ	177
Босак А. СОЦІАЛЬНА ПОВЕДІНКА ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ КРИЗИ	178
Gavrylyuk I. SMART TECHNOLOGIES: THE MOST INTERESTING NOVELTIES OF 2014	179
Гайда Н. ЗНАННЯ ТА УМІННЯ ВЕДЕННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ В СТУДЕНТІВ ТНТУ	180
Гетун Д. СТРАТЕГІЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ КОМУНІКАЦІЙ	181
Головчинська Ю. СУТЬ І ОСНОВНІ ПРИЧИНИ ВИНИКНЕННЯ ПОЛІТИЧНИХ КОНФЛІКТІВ	182
Горак Ю. СКЛАДОВІ УСПІШНОСТІ РУХОВОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ	183
Грицай Ю. САМОСТІЙНІ ЗАНЯТТЯ ФІЗИЧНИМИ ВПРАВАМИ	184
Грицай Ю. СОЦІАЛЬНІ ТА ПОЛІТИЧНІ КОНФЛІКТИ У СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ	185
Грушицький О. ВИСВІТЛЕННЯ ІНФОРМАЦІЇ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ	186
Гурик О. СИЛОВА ПІДГОТОВКА У ФІЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ СТУДЕНТІВ	187
Дмитрів Д. УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ ЯК ЗАСІБ ПОКРАЩЕННЯ ЇХНЬОГО ЗДОРОВ'Я	188
Dobryvoda N. VIDEO COMMUNICATION SOFTWARE	189

Дранівський М. КРЕАТИВНІ СПОСОБИ ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ	190
Жигальська У. ФРАНКО НАД СТРИПОЮ	191
Закітнюк М. НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ	192
Зелінський М. ВПЛИВ «Я-КОНЦЕПЦІЇ» НА РІВЕНЬ УСПІШНОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	193
Капічовський І. СТАВЛЕННЯ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ ДО ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ	194
Кінаш Д. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ З ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ЗДОРОВ'Я В КОНТЕКСТІ БОЛОНСЬКОГО ПРОЦЕСУ	195
Корбак О. ОСОБИСТІСНА ГІДНІСТЬ ЯК УМОВА ПОДОЛАННЯ КРИЗИ ПРОФЕСІЙНОГО РОСТУ	196
Кріль А. ЖИТТЄВІ ЦІННОСТІ СУЧАСНОЇ МОЛОДОЇ СІМ'Ї	197
Крупа В. ПРИРЕЧЕНИЙ ТВОРИТИ ДЛЯ ЛЮДЕЙ	198
Курій О. ВПЛИВ ЗМІ НА ФОРМУВАННЯ ГЕНДЕРНИХ СТЕРЕОТИПІВ	199
Курко В. ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНОЇ ПРОГРАМИ "REACTION-TEST" У ТРЕНУВАННІ ПЛАВЦІВ	200
Лах О. АДАПТАЦІЯ У СУЧАСНОМУ СПОРТІ	201
Малаховський О. ДОСЛІДЖЕННЯ ПОКАЗНИКІВ СИЛИ ВОЛІ СТУДЕНТІВ ТНТУ	202
Матуняк С. ОСОБЛИВОСТІ ВЗАЄМИН УНДО І ТОВАРИСТВА «ПРОСВІТА»	203
Мельник М. ПЛАВАННЯ – ЗАСІБ ПІДВИЩЕННЯ ФУНКЦІОНАЛЬНОГО СТАНУ ЛЮДИНИ ПРИ ЗМІНІ ПОГОДИ	204

Мельник М. АНДРОЇДИ: ЗА І ПРОТИ	205
Назарчук В., Радецький І. СУЧАСНІ ДОСЛІДЖЕННЯ КРОСПЛАТФОРМЕРНОЇ РОЗРОБКИ ІГОР З ВИКОРИСТАННЯМ GMS	206
Нищота О. ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ ПРОФЕСІЙНОЇ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ ЖІНКИ В СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ	207
Ornatovska V. IMPORTANCE OF COMPUTER	208
Охріменко О. ПРИВАТНЕ ЖИТТЯ В АНГЛІЙСЬКИХ МІНІАТЮРАХ XI-XIII СТ.	209
Павловський В. ВЕСТИБУЛЯРНА СТІЙКІСТЬ БАСКЕТБОЛІСТІВ	210
Панчишин В. ЧОМУ ЛЮДИ НАДАЮТЬ ПЕРЕВАГУ АНДРОЇДАМ	211
Попадюк О. ОСОБЛИВОСТІ ДИХАЛЬНИХ ПРОБ У ПЛАВЦІВ ЗБІРНОЇ ТНТУ	212
Радакевич А. ПСИХОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ІНТЕРНЕТ МЕРЕЖІ ЯК ІНСТИТУТУ СОЦІАЛІЗАЦІЇ	213
Radchuk M. INFLUENCE OF COMPUTER GAMES ON YOUNG PEOPLE'S BEHAVIOR	214
Река З. ЗАСТОСУВАННЯ ЗАСОБІВ У ФІЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОЇ МЕДИЧНОЇ ГРУПИ	215
Рymar К. HOLOGRAPHY	216
Савіцький А. ФІЗИЧНЕ ВИХОВАННЯ СТУДЕНТІВ СПЕЦ. МЕД. ГРУП	217
Саньоцький О. ПОЛІТИЧНИЙ ПРОЦЕС	218
Смик Н. АНАЛІЗ НАУКОВИХ ПІДХОДІВ ДО ФОРМУВАННЯ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ	219
Статкевич С. КРИТЕРІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПРИДАТНОСТІ ПРАКТИЧНОГО ПСИХОЛОГА	220

Стахів М. КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ НА КАФЕДРІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ	221
Хмиз Н. ТРУДОВА ЗАЙНЯТІСТЬ ЯК ФАКТОР ПСИХОЛОГІЧНОГО ЗДОРОВ'Я ЛЮДИНИ	222
Ходачок Н. ВІДНОСИНИ ДОБРОСУСІДСТВА ЗА ЗЕМЕЛЬНИМ ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ	223
Хрущ О. ТЕОКРАТИЧНА МОДЕЛЬ ДЕРЖАВИ	224
Цанцала Р. ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА І СПОРТ У СУЧАСНОМУ СУСПІЛЬСТВІ	225
Tsetnar R. 7 WONDERS OF THE MODERN WORLD	226
Черевайко О. ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА ПРИ ПЕРЕЖИВАННІ ГОРЯ	227
Шевчук А., Чиж О. ТОП 10 СУПЕРКОМП'ЮТЕРІВ	228
Щербин Т. РОЗВИТОК ПСИХОМОТОРИКИ У СТУДЕНТІВ	229

Наукове видання

VII ВСЕУКРАЇНСЬКА
студентська науково - технічна конференція
"ПРИРОДНИЧІ ТА ГУМАНІТАРНІ
НАУКИ.
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ"

24-25 квітня 2014 р.

(збірник тез конференції)

ТОМ 2

Формат 60x90/16. Ум. друк. арк. 15,74. Тираж 100 пр. Зам. № 2345.

Видавництво Тернопільського національного
технічного університету імені Івана Пулюя.
46001, м. Тернопіль, вул. Руська, 56.
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК № 4226 від 08.12.11.